ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2663**

10 Δεκεμβρίου 2015

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έτους 2014.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2014
(Άρθρο 19 παρ. 1 εδάφ. ιβ' του Ν. 2472/1997)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 2472/1997, ασκεί μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς τον σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (ΣΠΣ) και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος και μέλη της Αρχής κατά το έτος 2014 διετέλεσαν οι κάτωθι:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Μπατζαλέξη, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου. Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Γρηγόριο Λαζαράκο, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής. Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον Χαράλαμπο Ανθόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου. Αντώνιος Συμβώνης, Καθηγητής Πολυτεχνείου, με αναπληρωτή του τον Παναγιώτη Ροντογιάννη, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου. Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου. Πέτρος Τσαντίλας, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία τμήματα: 1. Το τμήμα Ελεγκτών,

2. Το τμήμα Επικοινωνίας και 3. Το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων.

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η προπαρασκευή εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας. Ακόμη, το τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον Ν. 4055/2012. Οι συμπληρωμένες οργανικές του θέσεις ανέρχονται σε είκοσι πέντε (25). Ειδικότερα, ο αριθμός των υπηρετούντων δικηγόρων-ελεγκτών ανερχόταν σε δεκατέσσερις (14), συμπεριλαμβανομένης μίας (1) δικηγόρου-ελέγκτριας που απουσίαζε με μακρόχρονη άδεια άνευ αποδοχών και της προϊσταμένης του τμήματος ελεγκτών. Αντίστοιχα, ο αριθμός των υπηρετούντων πληροφορικών-ελεγκτών ανερχόταν σε έντεκα (11), συμπεριλαμβανομένου του διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής, ο οποίος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία προέρχεται υποχρεωτικά από το τμήμα Ελεγκτών. Εξ αυτών, με άδεια άνευ αποδοχών απουσίαζαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια και επιπλέον τρεις (3) πληροφορικοί ελεγκτές, ενώ δύο (2) δικηγόροι-ελέγκτριες απουσίαζαν κατά ένα μέρος του 2014 με ειδική άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής ανήλικου τέκνου. Επίσης, η προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών από τον Σεπτέμβριο 2014 τελεί σε απόσπαση σε θέση Εθνικού Εμπειρογνώμονα στον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA).

Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης της λειτουργίας της Αρχής και αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από το Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, ατύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα:

Α΄ γραφείο: δημόσια διοίκηση, εθνική άμυνα, διωκτικές αρχές και δημόσια τάξη, αυτοδιοίκηση, κρατική δράση γενικά.

Β΄ γραφείο: υγεία, κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση, εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λοιπά θέματα.

Γ΄ γραφείο: ιδιωτική οικονομία, χρηματοπιστωτικά, ηλεκτρονικές επικοινωνίες (πλην ανεπιθύμητων), μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Δ΄ γραφείο: έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής.

Στο τμήμα ελεγκτών υπηρετεί από τον Απρίλιο 2014, επίσης, ένας (1) υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού ως αποσπασμένος από το Δήμο Κερατσινίου-Δραπετσώνας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 11 άρ. 20 Ν. 2472/1997 καθώς και παρ. 4 άρ. 15 Ν. 3917/2011 (ΦΕΚ 221/21-2-2011). Επιπλέον, στο τμήμα ελεγκτών πραγματοποίησαν πρακτική άσκηση διάρκειας τριών μηνών τέσσερις (4) νομικοί και πρακτική άσκηση διάρκειας δύο μηνών ένας (1) φοιτητής του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες των κλάδων επικοινωνίας και μετάφρασης. Στις αρμοδιότητές του ανήκουν ιδίως η συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Αρχής, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατάρτιση ενημερωτικών δελτίων, φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής, καθώς και η παρακολούθηση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται, επίσης, η μετάφραση κειμένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής και η υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων, καθώς και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή της.

Οι οργανικές θέσεις του τμήματος Επικοινωνίας ανέρχονται σε πέντε (5). Καθ' όλη τη διάρκεια του 2014 υπηρέτησαν τρεις (3) υπάλληλοι. Στο τμήμα απασχολήθηκαν επίσης δύο (2) εκπαιδευόμενες φοιτήτριες του τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο τρίμηνης πρακτικής άσκησης.

3. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και σε ορισμένες περιπτώσεις και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση, τις οικονομικές επιστήμες και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού). Στα κα-

θήκοντα του τμήματος υπάγονται, επίσης, η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεών της (μισθοδοσία, διαχείριση δαπανών, έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών), καθώς και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Διοικητικού-Οικονομικού τμήματος ανέρχονται σε δεκαοκτώ (18), συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Με άδεια άνευ αποδοχών απουσίαζε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μία (1) υπάλληλος και επιπλέον δύο (2) υπάλληλοι απουσίαζαν με ειδική άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής ανήλικου τέκνου. Τέλος, μία (1) υπάλληλος απουσίασε με άδεια άνευ αποδοχών κατά ένα μέρος του 2014.

Οι κενές οργανικές θέσεις όλων των τμημάτων της Αρχής ανέρχονται συνολικά σε τριάντα μία (31), εξ αυτών: είκοσι μία (21) Ελεγκτών, δύο (2) Επικοινωνίας και οκτώ (8) Διοικητικού-Οικονομικού.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002, που αφορά «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρός της, ο οποίος σύμφωνα και με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2014, ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας διαμορφώθηκε στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων τριάντα τριών χιλιάδων ευρώ (1.833.000 €), αυξημένος κατά περίπου 1% σε σύγκριση με τον τελικά διαμορφωμένο προϋπολογισμό του έτους 2013 και μειωμένος κατά περίπου 37% σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό του έτους 2010.

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της υπηρεσίας για το έτος 2015 ανέρχεται στο ποσό του ενός εκατομμυρίου επτακοσίων πενήντα εννέα χιλιάδων ευρώ (1.759.000 €).

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης της Αρχής επιδεινώθηκε τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης, λόγω αποχώρησης στελεχών της, κυρίως ειδικού επιστημονικού προσωπικού, χωρίς να είναι δυνατή η αναπλήρωσή του. Από την άλλη πλευρά, ο όγκος των εισερχομένων υποθέσεων, μετά τη μάλλον σταθεροποίησή του τη διετία 2012-3, το έτος 2014 επανήλθε σε αυξητική τάση. Συγκεκριμένα, το έτος 2014 ο όγκος των εισερχομένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αυξήθηκε περισσότερο από 10% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ ο αριθμός των σημαντικών γνωστοποιήσεων κατά περίπου 50%. Εκτός των εισερχόμενων υποθέσεων, η Αρχή, στο πλαίσιο της πληθώρας των ρυθμιστικών, ελεγκτικών και γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων της, θα πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες που αυξάνουν έτι περαιτέρω τον όγκο εργασιών της, να αναπτύξει δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των υπευθύνων επεξεργασίας και των υποκειμένων των δεδομένων και να συνεργάζεται με τις ομότιμες αρχές προστασίας δεδομένων των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμμετέχοντας ενεργά στις προβλεπόμενες επιτροπές και ομάδες εργασίας. Επίσης, ο αναμενόμενος νέος Κανονισμός προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αντικατάσταση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ θα επαυξήσει σημαντικά τις υποχρεώσεις της Αρχής, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης συνεργασίας με αρχές άλλων κρατών μελών εντός αυστηρώς τηρούμενων μικρών χρονικών προθεσμιών.

Η Αρχή συνεχίζει να καταβάλλει προσπάθειες για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς της, με την ομαδοποίηση και τη συστηματική εξέταση εκκρεμών και νέων υποθέσεων, ιδίως σχετικά με την ανεπιθύμητη επικοινωνία, την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και τις αιτήσεις διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, επέτυχε δε αύξηση των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και το έτος 2014, μετά την αύξηση του 2013, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Συγκεκριμένα, το 2014 διεκπεραιώθηκαν περίπου 15% περισσότερες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό έτους 2013, συγκρίνοντας δε με το έτος 2012 η αύξηση αυτή είναι μεγαλύτερη του 25%. Το πιο σημαντικό είναι ότι τη διετία 2013-4 σημειώθηκε υψηλότερος ρυθμός διεκπεραίωσης υποθέσεων σε σύγκριση με τον ρυθμό νεοεισερχόμενων υποθέσεων, οδηγώντας στο τέλος του 2014 σε περαιτέρω μείωση του συνολικού αριθμού εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών. Ως προς τις υποθέσεις ερωτημάτων, η εικόνα είναι λιγότερο θετική, γιατί το έτος 2014 ο αριθμός των διεκπεραιωμένων υποθέσεων υπερέβη μόνον κατά 2% τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου έτους, ενώ από την άλλη πλευρά ο αριθμός των νεοεισερχομένων υποθέσεων αυξήθηκε δυσανάλογα, περισσότερο από 10% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, με τον αριθμό των διεκπεραιωμένων υποθέσεων το 2014 να υπολείπεται κατά περίπου 30% του αριθμού των νεοεισερχομένων υποθέσεων το ίδιο έτος, οδηγώντας σε σημαντική αύξηση του συνολικού αριθμού εκκρεμών υποθέσεων ερωτημάτων στο τέλος του 2014.

Με κύρια επιδίωξη τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους προαναφερόμενους δυσμενείς όρους, η Αρχή, πέραν της συστηματικής εξέτασης υποθέσεων, αναγνωρίζει ως ιδιαίτερα σημαντική την προληπτική δράση και την ενημέρωση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας. Απαιτείται ωστόσο περαιτέρω ενδυνάμωση του προληπτικού έργου της Αρχής, ιδίως σε σχέση με κρίσιμους από την οπτική της προστασίας δεδομένων τομείς επεξεργασίας, όπως της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ψηφιακής οικονομίας. Ο αριθμός και το εύρος των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιούνται σε υπευθύνους επεξεργασίας κρίσιμης σημασίας θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά, όπως για παράδειγμα στα Υπουργεία Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Μεταφορών και Υποδομών και Κοινωνικής Ασφάλισης, στις εταιρίες της ψηφιακής οικονομίας και τα νοσοκομεία και τις ασφαλιστικές εταιρίες. Στο προληπτικό έργο της Αρχής εντάσσεται και η έκδοση οδηγιών, η υποστήριξη υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση πλαισίων προστασίας προσωπικών δεδομένων και κωδίκων δεοντολογίας, αλλά και η εκπόνηση ειδικών μελετών για την αποτίμηση των επιπτώσεων νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Παρά τις επιτυχείς προσπάθειες της Αρχής για βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της, από όσα προαναφέρθηκαν σχετικά με την αύξηση του όγκου των νεοεισερχομένων υποθέσεων και τις πρωτοβουλίες που θα πρέπει να αναλαμβάνει η Αρχή για να ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό στις αρμοδιότητές της, αλλά και τις νέες υποχρεώσεις που αναμένονται ενόψει του νέου Κανονισμού για την προστασία δεδομένων, κρίνεται απολύτως αναγκαία η σημαντική ενίσχυση κυρίως του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της.

Όπως προαναφέρθηκε, ένα ακόμα πρόβλημα που προκαλεί δυσχέρειες στη λειτουργία της Αρχής είναι η σοβαρή μείωση των διαθέσιμων πιστώσεων. Ο προϋπολογισμός του έτους 2014 παρέμεινε στο ίδιο ύψος περίπου με αυτόν του προηγούμενου έτους, υπολειπόμενος του προϋπολογισμού του έτους 2010 κατά περίπου 37%. Οι εγκεκριμένες για το έτος 2015 πιστώσεις, όπως και το 2014, δεν επαρκούν για την καταβολή της προβλεπόμενης ετησίως αμοιβής του προσωπικού και των μελών και παρά τις επισημάνσεις και τις σχετικές ενέργειες της Αρχής, κατά το χρονικό διάστημα κατάρτισης της έκθεσης αυτής, το πρόβλημα παραμένει σε εκκρεμότητα. Επίσης, οι διαθέσιμες για τις λειτουργικές δαπάνες πιστώσεις παραμένουν επίσης δραστικά μειωμένες. Παρά την επιτυχή προσπάθεια σημαντικής μείωσης των δαπανών για τα μισθώματα, τα κοινόχρηστα, την προμήθεια χαρτιού και γραφικών ειδών και την τηλεφωνία, οι εγκεκριμένες πιστώσεις δεν επαρκούν για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών ιδίως έγκαιρης συντήρησης και επέκτασης της πληροφορικής και δικτυακής υποδομής, οι οποίες οφείλονται κυρίως στην παλαίωση του εξοπλισμού, την απόσυρση συστημικού λογισμικού, τις νέες λειτουργικές απαιτήσεις εφαρμογών και τη λήξη, το 2014, της επταετούς περιόδου δωρεάν εγγύησης και συντήρησης του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος. Το 2015, ήδη κατά το χρονικό διάστημα σύνταξης της έκθεσης αυτής, παρουσιάστηκαν τα πρώτα σοβαρά προβλήματα αστοχίας υλικού, οι σχετικές δε απαιτήσεις αντικατάστασης στοιχείων υλικού και αναβάθμισης συστημικού λογισμικού και εφαρμογών αναμένεται να οξυνθούν περαιτέρω, καθιστώντας αναγκαία τη διάθεση επιπρόσθετων για τον σκοπό αυτό πιστώσεων.

Στα σοβαρά προβλήματα της ελλιπούς στελέχωσης και της ανεπάρκειας των διαθέσιμων πιστώσεων της Αρχής που επισημάνθηκαν στις ετήσιες εκθέσεις των περασμένων ετών, το έτος 2014 προστέθηκε και ένα ακόμα πρόβλημα εκτέλεσης του προϋπολογισμού της, λόγω σώρευσης ανεξόφλητων δαπανών με αποτέλεσμα την επιβάρυνση του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους 2015. Συγκεκριμένα, χωρίς να έχει επέλθει κάποια αλλαγή στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της Αρχής και παρά την παγιωμένη πρακτική των προηγούμενων ετών, ο επίτροπος δημοσιονομικού ελέγχου αμφισβήτησε την αρμοδιότητα του Προέδρου της Αρχής να είναι ο διατάκτης και των δαπανών μετακίνησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 του Ν. 3051/2002 για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, απέρριψε δε την εξόφληση των σχετικών δαπανών. Η αμφισβήτηση της αρμοδιότητας του Προέδρου της Αρχής κρίθηκε μεν αβάσιμη με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκάλεσε όμως, όπως προαναφέρθηκε, οικονομική επιβάρυνση του προϋπολογισμού έτους 2015, αλλά και άσκοπη επιπρόσθετη εργασία.

Όπως παγίως επαναλαμβάνεται στις εκθέσεις των τελευταίων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου της ΑΠΔΠΧ, λαμβάνοντας υπόψη την πολυετή εφαρμογή του και τις νομοθετικές αλλαγές που επήλθαν τα τελευταία έτη σχετικά με τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και το επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και ευελιξίας της Αρχής στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την πρόσληψη του προσωπικού της, η αναδιοργάνωση της Γραμματείας, η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο καθορισμός στόχων και ο προγραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς αποχρώντα λόγο γραφειοκρατική επιβάρυνση, ως και η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στα ανοικτά και μεγάλα δεδομένα και τις νέες τεχνολογίες.

Η Αρχή ετοίμασε ήδη σχέδιο διατάξεων για επείγοντα θέματα, όπως την αλλαγή της οργάνωσης της Γραμματείας, το υπηρεσιακό καθεστώς του προσωπικού της, τον τρόπο και τις διαδικασίες πρόσληψης και το πλαίσιο αξιολόγησής του.

β) Νομοθετική κωδικοποίηση των διατάξεων πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα. Το θέμα ρυθμίζεται από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/1997, το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και άλλες ειδικές διατάξεις με συνέπεια να δημιουργούνται συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και τελικά παράβαση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.[1]

γ) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών και Κρατικών Οργάνων ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες, ιδίως μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών.

δ) Ανεξάρτητα από την ψήφιση του νέου Κανονισμού να καθιερωθεί ως υποχρεωτικός ο ορισμός φυσικού προσώπου ως υπευθύνου προστασίας δεδομένων στις δημόσιες υπηρεσίες και τους δημόσιους φορείς, με εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν. 3979/2011, αλλά και τις μεγάλες επιχειρήσεις, που εκτός των άλλων θα παρακολουθεί και την εξέλιξη της νομοθεσίας των προσωπικών δεδομένων και των πρακτικών που ακολουθούνται και θα ενημερώνει τους φορείς του, αλλά και θα συνεργάζεται ευχερέστερα με τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής.

1 Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι πολύ πρόσφατα δημοσιεύτηκε το Π.δ. 28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (ΦΕΚ 34 τ.Α'/23.3.2015) στο οποίο περιλαμβάνονται οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και του Ν. 2472/1997 που αναφέρονται στην πρόσβαση σε δημόσια, κατά κύριο λόγο, έγγραφα και έγγραφα περιέχοντα προσωπικά δεδομένα. Η κωδικοποίηση αυτή παρέχει αξιόλογες πληροφορίες για τις ισχύουσες διατάξεις των ανωτέρω νόμων μετά ιδίως τους νόμους 3979/2011 και 4305/2014 και περιέχει και όλες τις ειδικές διατάξεις προσβάσεως σε αρχεία σε φυσική και ηλεκτρονική μορφή, δεν αίρει, όμως, ως διοικητική κωδικοποίηση, τις επικαλύψεις και συγκρούσεις αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορεί να δημιουργηθούν από τις ανωτέρω διατάξεις. Πάντως αποτελεί αξιοσημείωτο θετικό βήμα στην επισήμανση των ισχυουσών διατάξεων πρόσβασης στα επί μέρους αρχεία των δημόσιων υπηρεσιών.

Και, τέλος,

ε) Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών να ενταχθεί στον προϋπολογισμό της Βουλής. Τούτο αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε αρχών για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών διαχειρίσεως.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το 2014, το σύνολο των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ανήλθε σε 3.015, εμφανίζοντας σημαντική αύξηση περίπου 20% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου έτους. Σε 202 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2014 η Αρχή εξέδωσε και 5 γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε 877 προσφυγές/καταγγελίες και 1.146 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Ερεύνησε 992 υποθέσεις γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 456 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι 536 σε τήρηση αρχείων ή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Χορήγησε ή ανανέωσε 153 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων, 1 άδεια διασύνδεσης αρχείων και 2 άδειες διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Στις ανωτέρω διεκπεραιωθείσες υποθέσεις προσφυγών περιλαμβάνονται και 44 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Το 2014, η Αρχή πραγματοποίησε 3 ειδικούς κατά τομέα ελέγχους και 3 έκτακτους ελέγχους. Συγκεκριμένα, ελέγχθηκαν οι πάροχοι τηλεφωνικών υπηρεσιών στη χώρα ως προς τη συμμόρφωσή τους με την τήρηση και λειτουργία του μητρώου του άρθρου 11 ν. 3471/2006, καθώς και δικτυακοί τόποι υψηλής επισκεψιμότητας στους τομείς των δημόσιων υπηρεσιών, του ηλεκτρονικού εμπορίου και του ηλεκτρονικού Τύπου ως προς την ενημέρωση και λήψη συγκατάθεσης από τους χρήστες για την εγκατάσταση cookies στους τερματικούς εξοπλισμούς τους. Ο έλεγχος των δικτυακών τόπων έγινε στο πλαίσιο κοινής δράσης της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, στην οποία συμμετείχαν αρχές προστασίας δεδομένων από οκτώ συνολικά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, η Αρχή πραγματοποίησε έλεγχο σχετικά με τη συμμόρφωση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στις προϋποθέσεις για την πρόσβαση στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Τέλος, κατόπιν καταγγελιών, έγιναν 3 έκτακτοι έλεγχοι σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων σε συγκρότημα κατοικιών στο Λόφο Έντισον, το μαιευτήριο «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ» και την εταιρεία «BurgerJoint/Μαρία Γαλιώνη ΙΚΕ». Στον έλεγχο του μαιευτηρίου «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ» αναφέρεται η απόφαση 182/2014, ενώ για τον έλεγχο των δικτυακών τόπων εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2015 σχετικό δελτίο Τύπου (βλ. http://www.dpa.gr/). Για τους υπόλοιπους ελέγχους εκκρεμεί η σύνταξη των πορισμάτων και η λήψη των σχετικών αποφάσεων της Αρχής.

Σε 41 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 9 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση με τις συστάσεις των πορισμάτων μετά από τακτικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε, σε 7 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 25 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 1.000 έως 75.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 3 από τις 25 αυτές αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε εκτός του χρηματικού προστίμου και η κύρωση της προειδοποίησης. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 371.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 2 στη Δημόσια Διοίκηση, 4 στον Τομέα Ασφάλισης, 1 στον Τομέα Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης, 3 στον Τομέα Υγείας (εκ των οποίων 1 σχετίζεται με Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης), 11 στον Τομέα Ιδιωτικής Οικονομίας (εκ των οποίων οι 5 σχετίζονται με την Προώθηση Προϊόντων και Υπηρεσιών), 2 στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, 3 στην Παιδεία και Έρευνα, 8 στις Εργασιακές Σχέσεις (εκ των οποίων 2 σχετίζονται με Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης) και 7 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες.

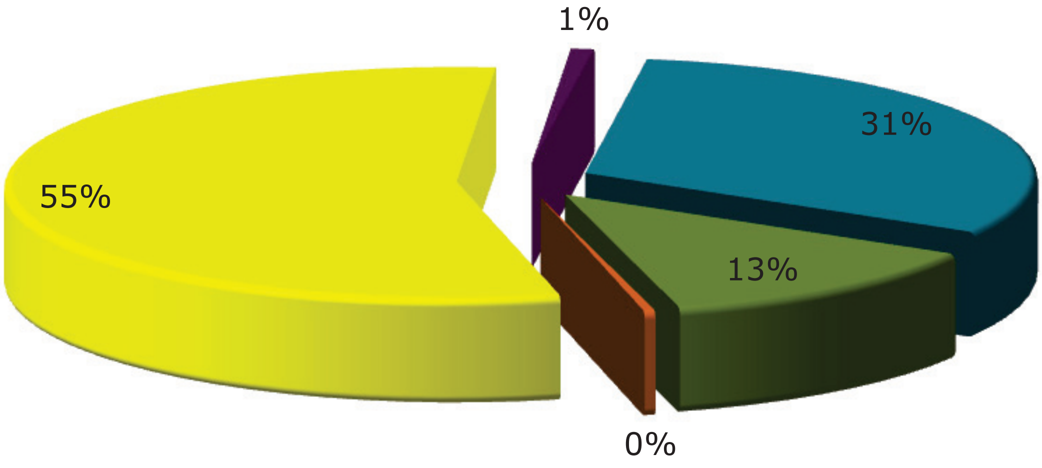
Το έτος 2014 προσβλήθηκαν 2 αποφάσεις της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ενώ εκδόθηκε από το Συμβούλιο Επικρατείας 1 απόφαση επί υποβληθείσας αιτήσεως ακυρώσεως προηγούμενου έτους κατά αποφάσεως της Αρχής, η οποία κατάργησε τη δίκη λόγω παραίτησης του αιτούντος από το δικόγραφο.

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2014. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2014 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Τέλος, περιλαμβάνονται και στοιχεία σχετικά με την κατηγοριοποίηση των σημαντικών γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2014 και των αδειών που χορηγήθηκαν από την Αρχή, σύμφωνα με τον κλάδο δραστηριότητας του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και συγκριτικά στοιχεία για το διάστημα 1999-2014.

Στα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι προαναφερόμενες 5 γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η Αρχή το 2014.

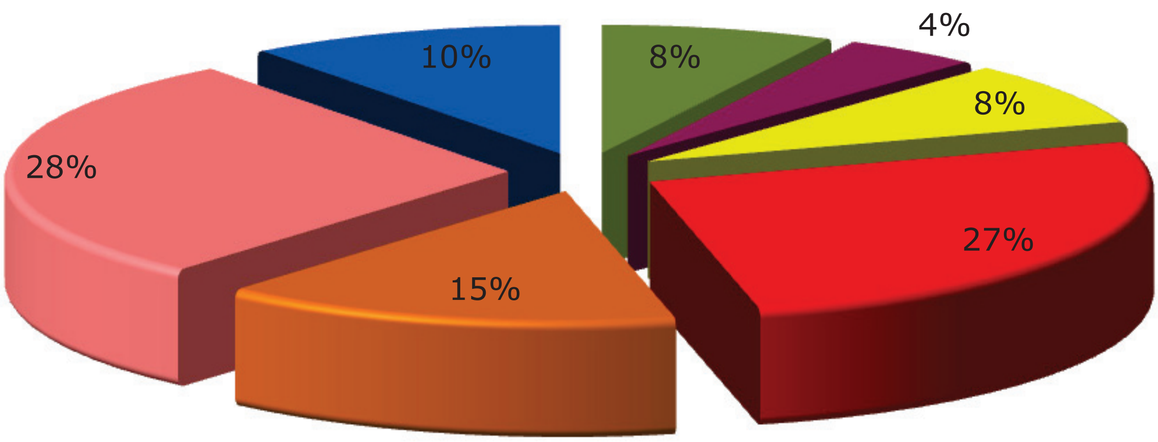
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Εισερχόμενα Έγγραφα	
Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	2583
Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	1028
Απόρρητα Εισερχόμενα	32
Λοιπά Εισερχόμενα	4552
Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	68
Σύνολο	**8263**

Διάγραμμα 1 - Εισερχόμενα έγγραφα

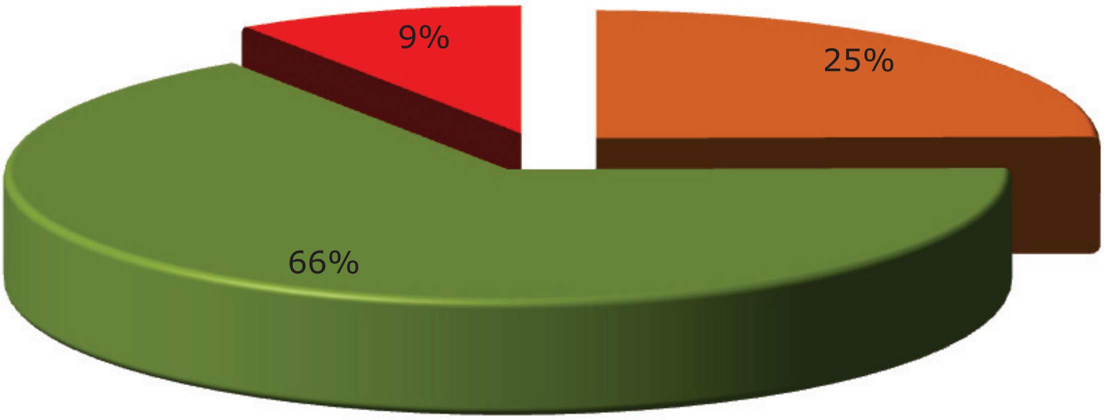
Τρόπος υποβολής	
Ταχυδρομείο	623
Courier	365
Συστημένα	667
Ιδιοχείρως	2187
Δικτυακή πύλη	1227
E-mail	2346
Fax	848
Σύνολο	**8263**

Διάγραμμα 2 - Τρόπος Υποβολής

Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών / καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στο μητρώο του άρθρου 13	
Προσφυγές / Καταγγελίες	649
Ερωτήματα	1721
Αιτήσεις καταχώρισης στο μητρώο του άρθρου 13	245
Σύνολο	**2615**

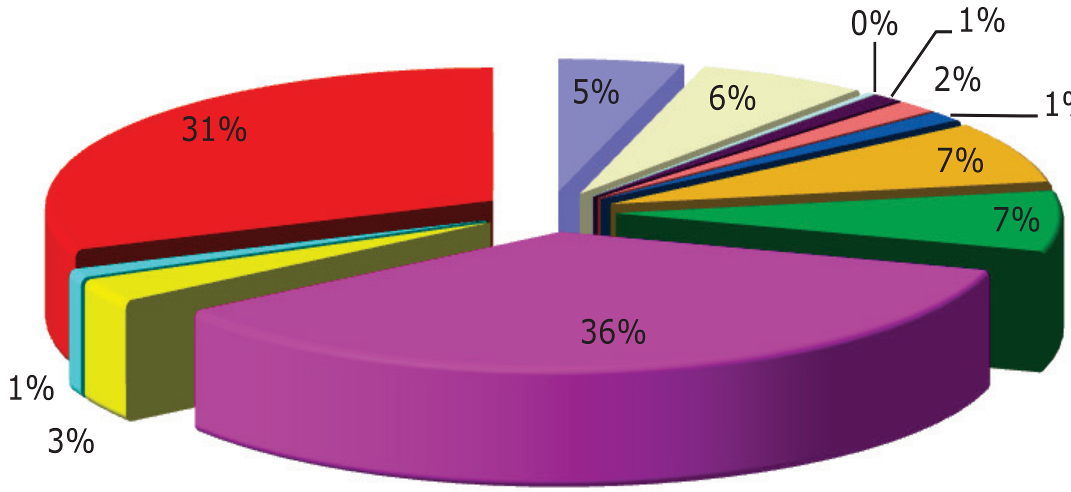
Παρατηρήσεις:
1. Στο παραπάνω σύνολο προσφυγών/καταγγελιών προσμετρούνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

Διάγραμμα 3 - Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στο μητρώο του άρθρου 13

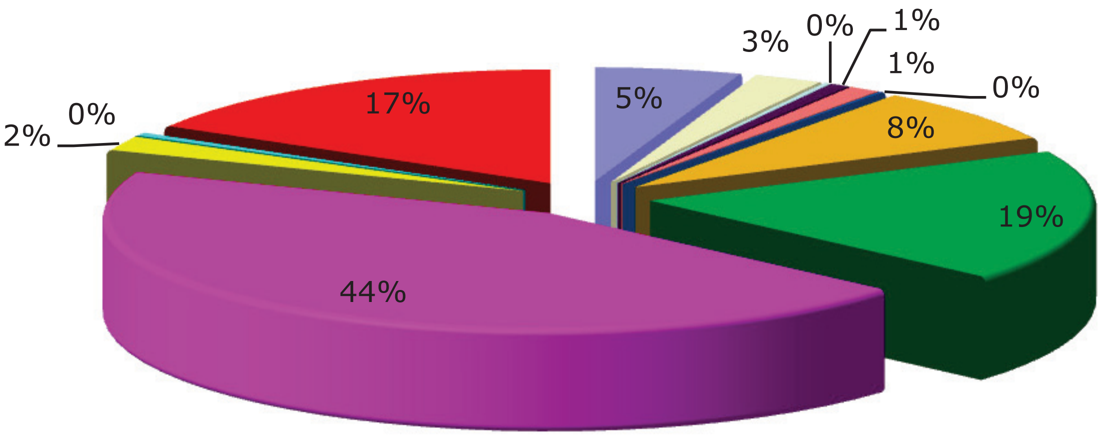
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	30
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	41
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	2
Τομέας Υγείας	7
Τομέας Ασφάλισης	10
Παιδεία και Έρευνα	8
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	49
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	48
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	234
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	19
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	7
Λοιπά	204
Σύνολο	**659**

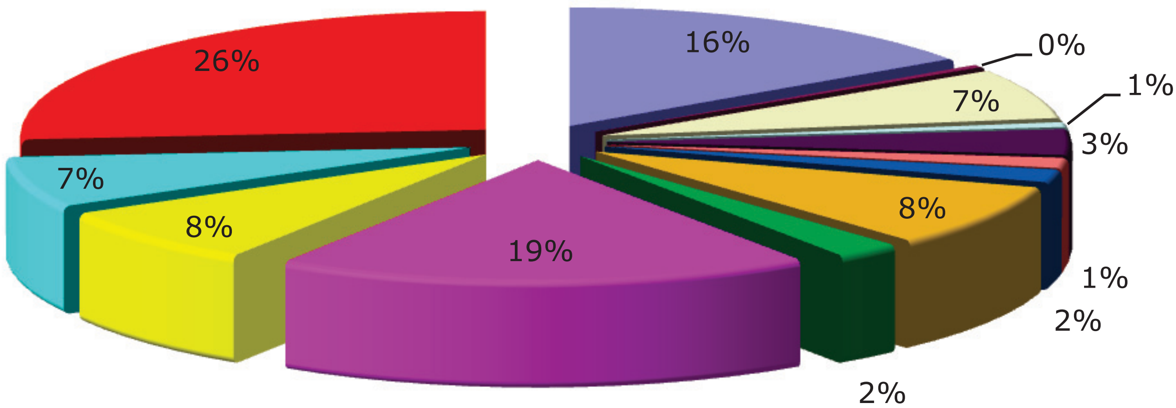
Διάγραμμα 4 - Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών

Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών / Καταγγελιών το 2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	47
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	22
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	2
Τομέας Υγείας	6
Τομέας Ασφάλισης	10
Παιδεία και Έρευνα	1
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	69
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	163
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	389
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	18
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	4
Λοιπά	146
Σύνολο	**877**

Διάγραμμα 5 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών

Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών / Καταγγελιών την 31η / 12 / 2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	429
Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	189
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	18
Τομέας Υγείας	96
Τομέας Ασφάλισης	38
Παιδεία και Έρευνα	47
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	233
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	63
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	516
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	215
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	190
Λοιπά	729
Σύνολο	**2773**

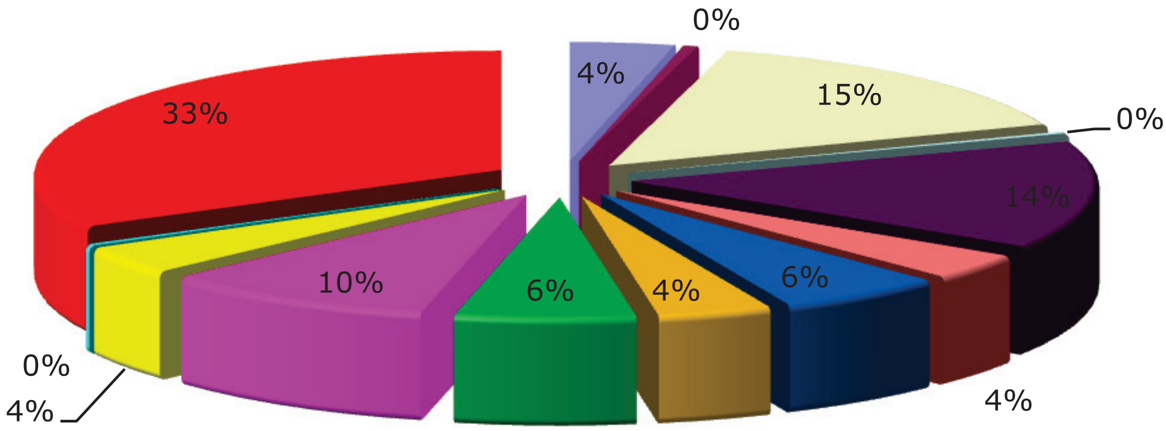

Διάγραμμα 6 - Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών

Παρατήρηση: Από την Έκθεση 2014 προσμετρούνται στη θεματική ενότητα 'Τομέας διωκτικών αρχών και δημόσιας τάξης' και οι νεοεισερχόμενες, διεκπεραιωμένες και εκκρεμείς προσφυγές Σένγκεν, οι οποίες τα προηγούμενα έτη καταχωρούνταν χωριστά.

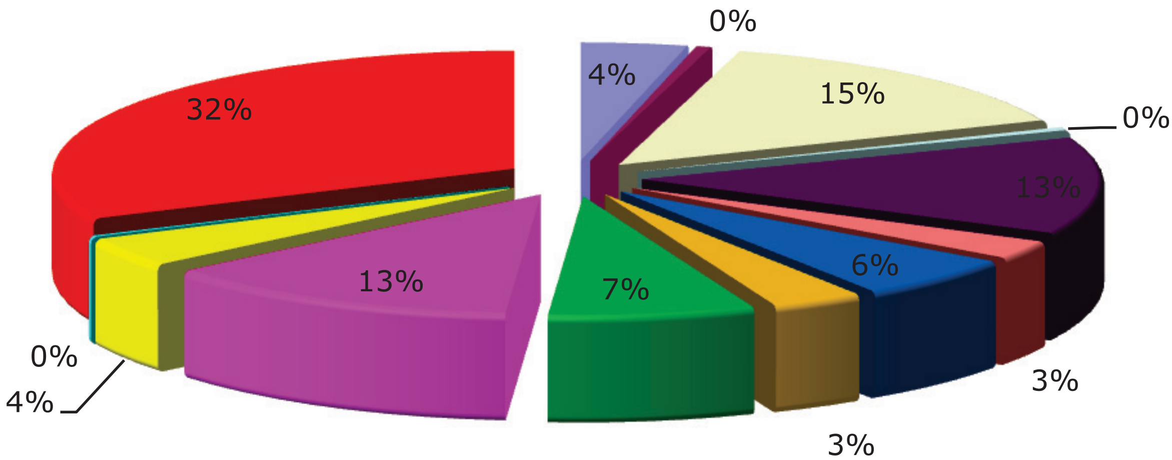
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	59
Τομέας Εθνικής Άμυνας	8
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	246
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	4
Τομέας Υγείας	234
Τομέας Ασφάλισης	57
Παιδεία και Έρευνα	93
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	64
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	101
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	154
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	62
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	4
Λοιπά	529
Σύνολο	**1615**

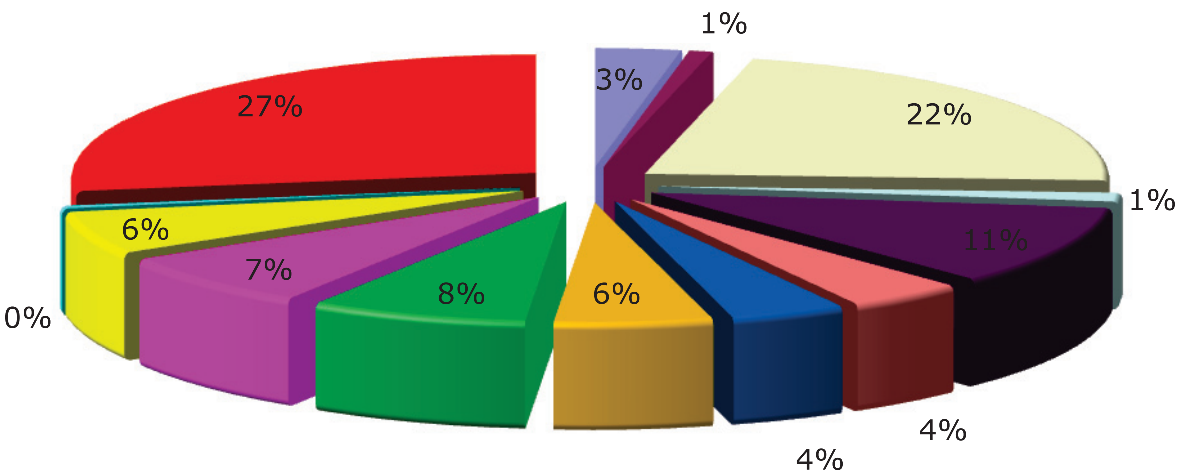
Διάγραμμα 7 - Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων

Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	43
Τομέας Εθνικής Άμυνας	6
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	167
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	5
Τομέας Υγείας	151
Τομέας Ασφάλισης	29
Παιδεία και Έρευνα	66
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	37
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	83
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	146
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	46
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	2
Λοιπά	365
Σύνολο	**1146**

Διάγραμμα 8 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων

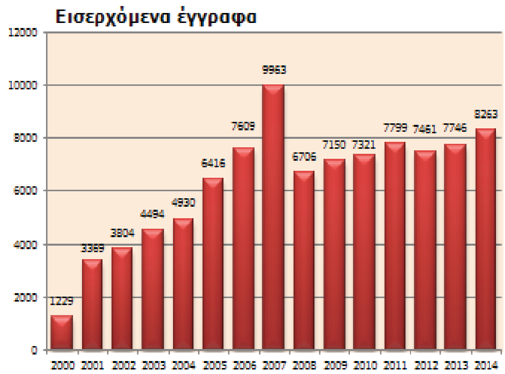
Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων την 31η/12/2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	104
Τομέας Εθνικής Άμυνας	28
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	764
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	41
Τομέας Υγείας	372
Τομέας Ασφάλισης	142
Παιδεία και Έρευνα	139
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	191
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	264
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	255
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	201
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	13
Λοιπά	950
Σύνολο	**3464**

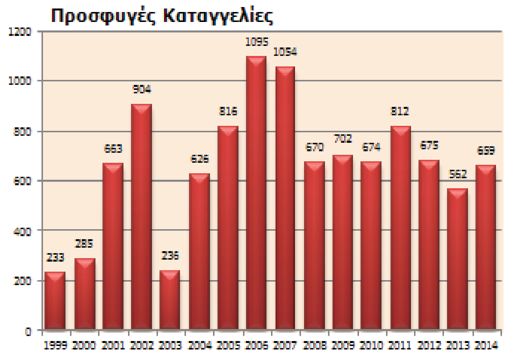
Διάγραμμα 9 - Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων

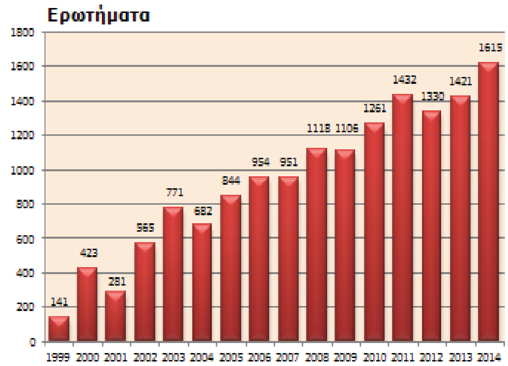
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000 - 2014.

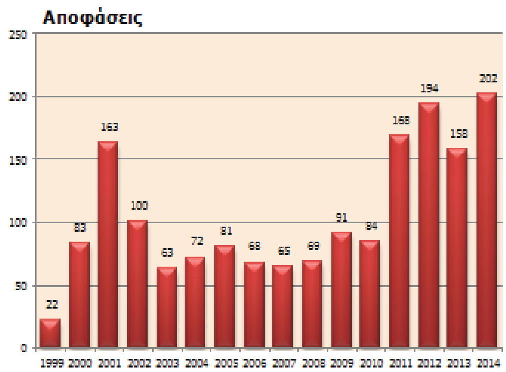

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

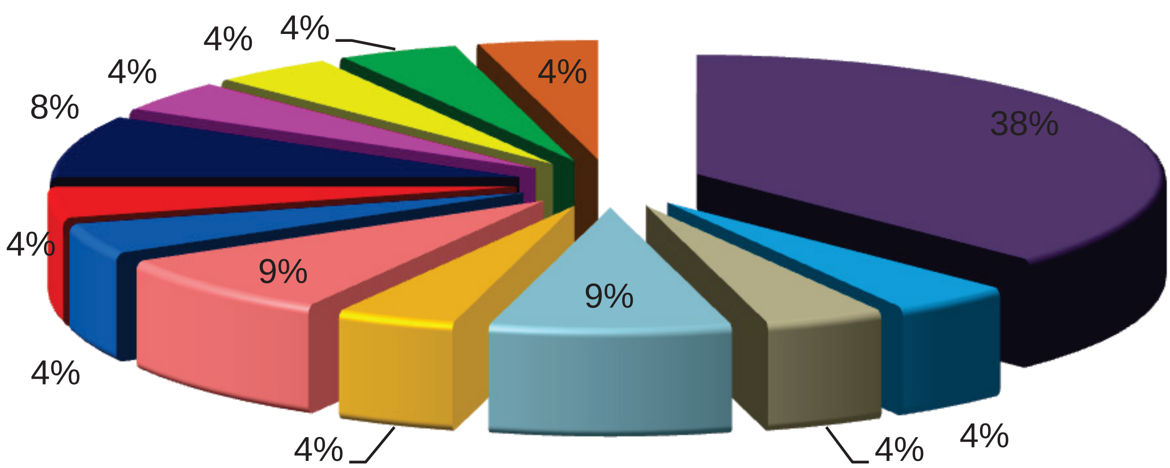
Διάγραμμα 10 - Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2014	
Κατατεθείσες αιτήσεις	24
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	44

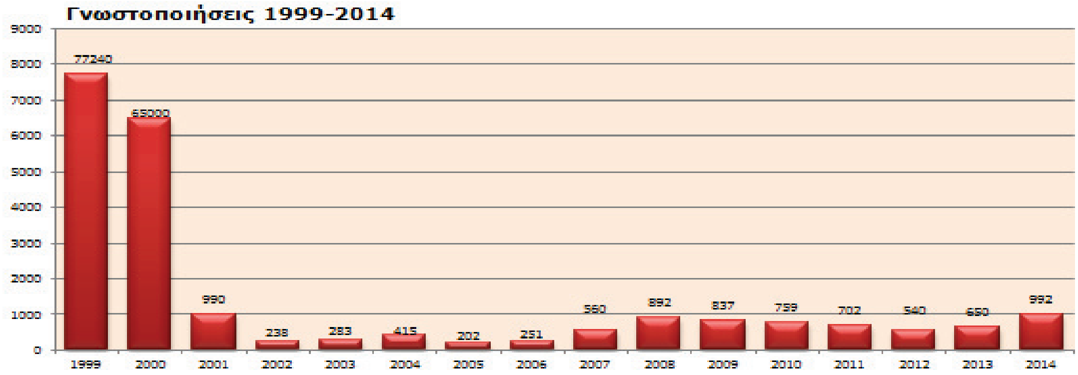
Αιτήσεις ανά χώρα προέλευσης	
Αλβανία	9
Δομηνικανή Δημοκρατία	1
Ιράκ	1
Κόσοβο*	2
Νιγηρία	1
Ουκρανία	2
Ρουμανία	1
Ρωσία	1
Σενεγάλη	2
Σκόπια	1
Συρία	1
Τουρκία	1
Τυνησία	1
Σύνολο	**24**

* 2 αιτούντες κατείχαν ταξιδιωτικά έγγραφα της μη αναγνωρισμένης «Δημοκρατίας του Κοσσυφοπεδίου»

Διάγραμμα 11 - Αιτήσεις διαγραφής από το ΣΠΣ

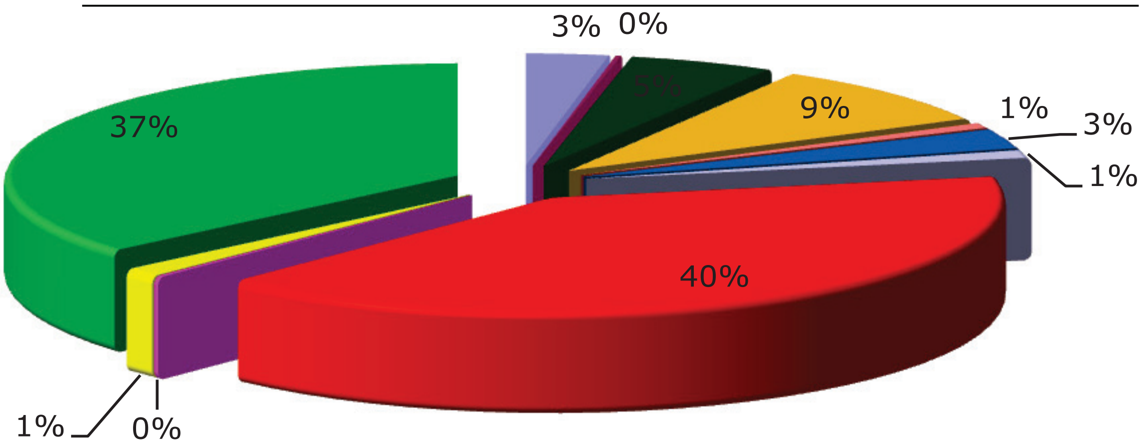
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ

Διάγραμμα 12 - Γνωστοποιήσεις 1999 - 2014

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των γνωστοποιήσεων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων γνωστοποιήσεων κατά υποθέσεις. Επίσης, στον ετήσιο συνολικό αριθμό των υποθέσεων γνωστοποιήσεων δεν περιλαμβάνονται οι υποθέσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ, επειδή συνήθως δημιουργούνται με εισερχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα σε ήδη υπάρχουσες υποθέσεις γνωστοποίησης.

Κατηγοριοποίηση νέων γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου το 2014	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	16
Τομέας Εθνικής Άμυνας	1
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	28
Τομέας Υγείας	48
Τομέας Ασφάλισης	4
Παιδεία και Έρευνα	15
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	6
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	215
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	1
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	7
Λοιπά	195
Σύνολο	**536**

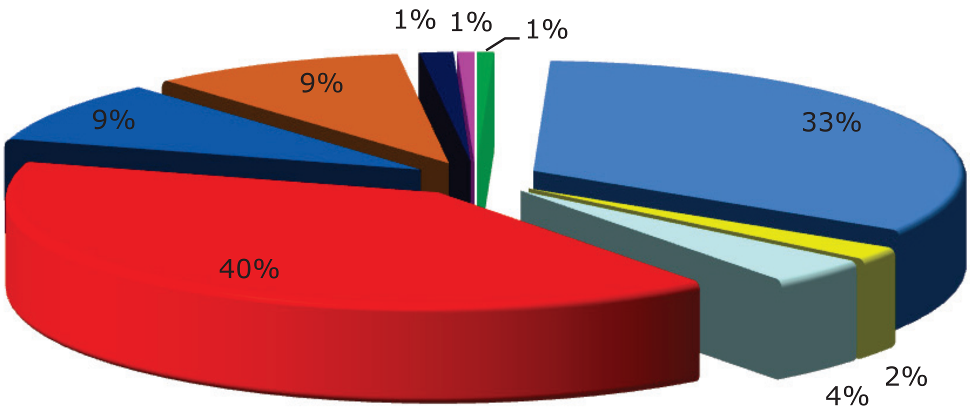

Διάγραμμα 13 - Νέες γνωστοποιήσεις τήρησης αρχείου

Διάγραμμα 14 - Γνωστοποιήσεις διαβίβασης

Κατηγοριοποίηση αδειών που χορηγήθηκαν το 2014	
Ασφαλιστικές εταιρείες	1
Ερευνητικό κέντρο - Ερευνητές	52
Εταιρείες Ερευνών	3
Κοινωνικές Υπηρεσίες Ιδιωτικού Τομέα	6
Νοσοκομεία - Ιατρικά Κέντρα - Κέντρα Περίθαλψης	62
Φαρμακευτικές	14
Δημόσιος Τομέας - Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	15
Διαβίβαση Δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ	2
Άδειες Διασύνδεσης	1
Σύνολο	**156**

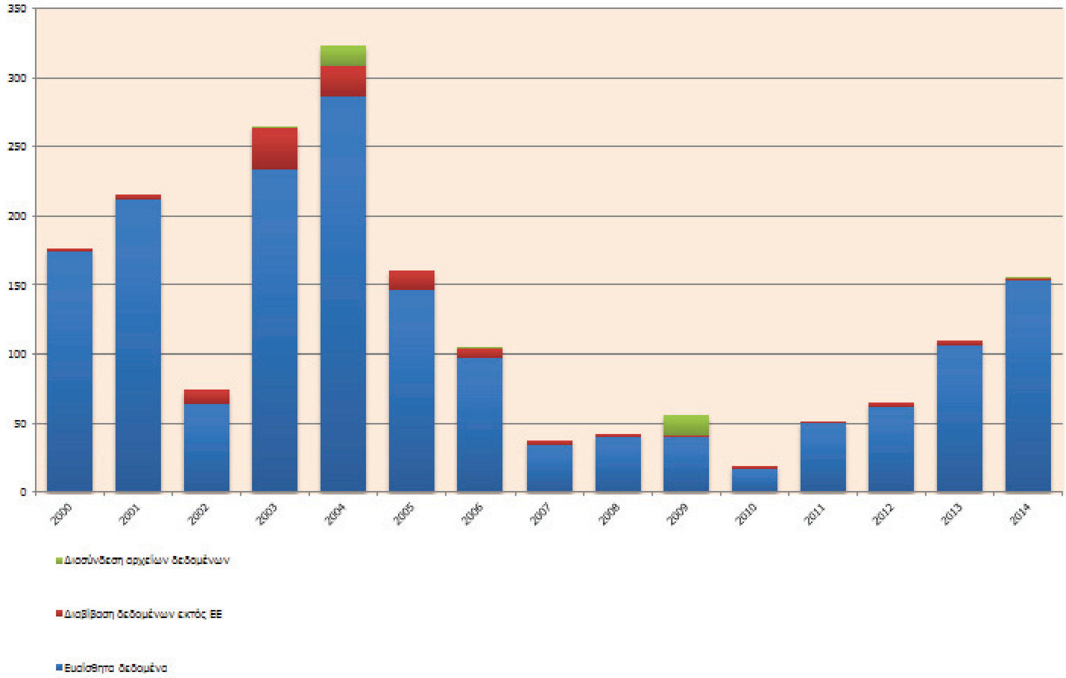

Διάγραμμα 15 - Κατηγοριοποίηση αδειών

Διάγραμμα 16 - Εξέλιξη γνωστοποιήσεων συστημάτων CCTV

Συγκριτικά ετήσια στοιχεία χορήγησης νέων αδειών					
Έτος	**Ευαίσθητα δεδομένα**	**Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ**	**Διασύνδεση αρχείων δεδομένων**	**Παράταση χρόνου τήρησης δεδομένων**	**Σύνολο**
2000	174	2	-	-	176
2001	212	3	-	-	215
2002	64	10	-	-	74
2003	234	30	1	-	265
2004	286	22	15	1	324
2005	146	14	-	3	163
2006	97	7	1	2	107
2007	34	3	-	6	43
2008	40	2	-	2	44
2009	40	1	15	1	57
2010	17	2	0	3	22
2011	50	1	0	0	51
2012	62	3	0	0	65
2013	106	4	0	0	110
2014	153	2	1	0	156

Διάγραμμα 17 - Στοιχεία χορήγησης νέων αδειών

Παρατήρηση: Στον ανωτέρω πίνακα όπως και στον αντίστοιχο πίνακα των στατιστικών του έτους 2013, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους πίνακες προηγούμενων ετών, δεν εμφαίνονται πλέον οι άδειες παράτασης χρόνου τήρησης δεδομένων σχετικά με κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, αφού κατ΄αρχάς δεν προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης σχετικής άδειας από τη νέα οδηγία 1/2011.

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής η Αρχή εξέτασε σειρά ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της, ιδίως από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία) και από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Δημόσια Τάξη

Ενόψει της έκδοσης απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη αναφορικά με τη διαδικασία λήψης, τήρησης και καταστροφής των βιομετρικών δεδομένων που θα ενσωματώνονται στις άδειες διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών υπό τη μορφή αυτοτελούς εγγράφου, ο Γενικός Γραμματέας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής με αίτημά του ζήτησε τη γνώμη της Αρχής σχετικά με τη νομιμότητα της συγκεκριμένης επεξεργασίας. Σχέδιο απόφασης διαβιβάσθηκε στην Αρχή, η οποία με τη γνωμοδότηση 3/2014 έκανε τις εξής ειδικές επισημάνσεις: α) είναι απαραίτητο η σκοπούμενη επεξεργασία να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, δηλαδή τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον σκοπό αυτής, τα δεδομένα τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας και τον χρόνο τήρησης αυτών καθώς και τους αποδέκτες των δεδομένων, β) η κοινή υπουργική απόφαση πρέπει να περιγράφει τη διαδικασία λήψης των βιομετρικών δεδομένων (φωτογραφία και δακτυλικά αποτυπώματα), να αναγράφει τον χρόνο τηρήσεως των δεδομένων, τη διαδικασία καταστροφής αυτών, τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, καθώς επίσης και να προβλέπει τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας, και γ) εφόσον οι άδειες διαμονής περιέχουν και προσωπικά στοιχεία για ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς εθνική χρήση, αυτά θα πρέπει να αναφέρονται χωριστά από τα βιομετρικά δεδομένα και να είναι ευκρινώς διακριτά.

Το 2ο Τμήμα Μετεκπαιδεύσεων της Δ/νσης Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινων Πόρων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας διαβίβασε στην Αρχή σχέδιο κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη, που αφορούσε στην τροποποίηση της υπ’ αριθμ. 1016/109/169-γ από 14.11.2011 (ΦΕΚ Β΄ 2457/03.11.2011) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη με θέμα: «Καθορισμός του είδους των ιατρικών εξετάσεων, του περιεχομένου, της διάρκειας και του κόστους της βασικής και περιοδικής εκπαίδευσης, καθώς και των κριτηρίων και της διαδικασίας πιστοποίησης της ικανότητας του προσωπικού των Ιδιωτικών Επιχειρήσεων Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας (ΙΕΠΥΑ), για οπλοφορία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια» και ζήτησε τη γνώμη της Αρχής επί του σχεδίου της κοινής υπουργικής απόφασης σχετικά με τα ζητήματα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή εξετάζοντας το υπάρχον νομοθετικό καθεστώς και λαμβάνοντας υπόψη ότι η συλλογή πληροφοριών του προσωπικού των ΙΕΠΥΑ για τη διαπίστωση και τον επανέλεγχο της ικανότητας για οπλοφορία συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, οι δε πληροφορίες συνιστούν τόσο απλά όσο και ευαίσθητα δεδομένα, τόνισε αναφορικά με τις προτεινόμενες διατάξεις της υπό κρίση κοινής υπουργικής απόφασης που αφορούν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ότι: α) ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος θα πρέπει να ενημερώνεται ειδικώς προηγουμένως για την προσθήκη του ΑΜΚΑ του στο ενημερωτικό σημείωμα, ιδίως λόγω της δυνατότητας από τα μέλη της ειδικής υγειονομικής επιτροπής να αναζητούν το ιατρικό ιστορικό του υποψηφίου μέσω του συστήματος της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, β) τυχόν πρόσθετες ιατρικές εξετάσεις θα πρέπει να ζητούνται από τις υγειονομικές επιτροπές κατόπιν ειδικά αιτιολογημένης απόφασης και προηγούμενης ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων, και γ) αναφορικά με τη διαβίβαση από τη Δ/νση Εκπαίδευσης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας του ενημερωτικού σημειώματος στις ειδικές υγειονομικές επιτροπές, αυτή πραγματοποιείται για νόμιμο σκοπό επεξεργασίας (γνωμοδότηση 5/2014).

Η Διεύθυνση Αστυνομικού προσωπικού του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας κοινοποίησε στην Αρχή αίτημα τρίτου για χορήγηση πορίσματος και συνολικού φακέλου ΕΔΕ που διενεργήθηκε σε βάρος αστυνομικών κατόπιν καταγγελίας του αιτούντος τρίτου. Η Αρχή επικαλούμενη τη με αριθμ. 57/2009 απόφασή της ενημέρωσε το Αρχηγείο ότι δύναται να χορηγήσει το αιτούμενο πόρισμα. Ως προς τα λοιπά στοιχεία του φακέλου η Αρχή, προς υποβοήθηση του έργου του υπευθύνου επεξεργασίας, δηλαδή του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, έκρινε ότι ενόψει της κινηθείσας σε βάρος του αιτούντος ποινικής διαδικασίας, το Αρχηγείο μπορούσε να τα χορηγήσει (απόφαση 42/2014).

Η Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού και Εσωτερικών Λειτουργιών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας κοινοποίησε στην Αρχή αίτηση τρίτου, με την οποία ζητούνταν η χορήγηση προσωπικών δεδομένων από φάκελο ΕΔΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν και το θρήσκευμα του μάρτυρα που προέκυπτε από την ορκοδοσία. Η Αρχή έκρινε ότι η Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού και Εσωτερικών Λειτουργιών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας όφειλε να απαλείψει το στοιχείο της ορκοδοσίας από τη διενεργηθείσα ΕΔΕ, έτσι ώστε να μην απαιτείται η άδεια της Αρχής για τη χορήγηση των προσωπικών δεδομένων που περιέχονται σε αυτήν (απόφαση 141/2014).

Η Αρχή σε δύο αποφάσεις εξέτασε και αντιρρήσεις των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα, η Αρχή εξέτασε αντιρρήσεις αστυνομικών, σε βάρος των οποίων είχε διενεργηθεί ΕΔΕ, μετά το πέρας της οποίας ζητήθηκε από τρίτο η χορήγηση εγγράφων των εν λόγω ΕΔΕ. Στη μεν πρώτη περίπτωση η Αρχή έκανε εν μέρει δεκτές τις αντιρρήσεις του υποκειμένου των δεδομένων ως προς τα λοιπά στοιχεία του φακέλου της ΕΔΕ, ενώ δεν έκανε δεκτές τις αντιρρήσεις ως προς το πόρισμα της ΕΔΕ σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 4 του Π.δ. 120/2008 και, συνεπώς, ενέκρινε τη χορήγηση στον τρίτο μόνο του πορίσματος της ΕΔΕ. Στη δεύτερη περίπτωση, η Αρχή επισήμανε προς το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας ότι οφείλει, σε περιπτώσεις αιτημάτων τρίτων για χορήγηση στοιχείων ΕΔΕ και υποβολής αντιρρήσεων από τα υποκείμενα των δεδομένων για τη χορήγηση αυτή, να ακολουθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, δηλαδή το υποκείμενο πρέπει να απευθύνει τις αντιρρήσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος οφείλει να τις εξετάσει εντός της νόμιμης προθεσμίας των δεκαπέντε ημερών, μόνο δε σε περίπτωση τυχόν απορριπτικής ή μη εμπρόθεσμης

απάντησης εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων δύναται να προσφύγει στην Αρχή (αποφάσεις 19/2014 και 150/2014).

Επίσης, σε αντιρρήσεις που υπέβαλε στην Αρχή αστυνομικός υπάλληλος, ο οποίος ζητούσε να μη χορηγηθεί από την υπηρεσία του σε τρίτο για δικαστική χρήση βεβαίωση των υπηρεσιακών του μεταβολών, η Αρχή έκανε δεκτές τις αντιρρήσεις του υποκειμένου, καθώς ο αιτών τρίτος δεν απέδειξε, ούτε εξειδίκευσε τους λόγους για τους οποίους η αιτηθείσα βεβαίωση ήταν αναγκαία και συναφής με την εκκρεμή δίκη (απόφαση 52/2014).

Το 2014 το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, Κλάδος Ασφάλειας και Τάξης, Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης, ζήτησε την άδεια της Αρχής για τη διαβίβαση στο Εθνικό Γραφείο Πληροφοριών Ποδοσφαίρου της Γερμανίας των διευθύνσεων κατοικίας στην Ελλάδα έντεκα οπαδών της ΠΑΕ ΑΡΗΣ, οι οποίοι συνελήφθησαν την 26.10.2013 από τις γερμανικές αρχές. Οι γερμανικές αρχές, οι οποίες δεν κατέγραψαν τις διευθύνσεις κατοικίας των ανωτέρω οπαδών, αιτήθηκαν τη διαβίβαση των διευθύνσεων κατοικίας των συλληφθέντων προκειμένου, αφενός μεν να τους καταχωρίσουν στη βάση δεδομένων που διατηρούν για τους παραβάτες της αθλητικής νομοθεσίας, αφετέρου δε να τους αποστείλουν εντολή ποινής, η οποία μπορεί να καταβληθεί αυτόματα μέσω του συστήματος SEPA (Single Euro Payment Area), επιβάλλοντας παράλληλα σε αυτούς απαγόρευση εισόδου στα γήπεδα της Γερμανίας. Η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ε΄ περ. ββ΄ του Ν. 2472/1997, το οποίο εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση επεξεργασίας των απλών προσωπικών δεδομένων, «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ... ε) Η επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία ... ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας ...», καθώς και τις προβλέψεις του άρθρου 9 του ιδίου νόμου ότι «1. Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι ελεύθερη: α) προς χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ..», έκρινε ότι είναι επιτρεπτή χωρίς την άδεια της Αρχής η εν λόγω χορήγηση (απόφαση 70/2014).

Αναγραφή επωνύμου κατά παρέκκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743

Η Αρχή σε τέσσερις προσφυγές έκανε δεκτές τις αντιρρήσεις των υποκειμένων των δεδομένων αποφασίζοντας ότι η αναγραφή του επωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες σε διαβατήρια και ταυτότητες πρέπει να γίνει κατά παρέκκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της Αρχής 1/2013. Συγκεκριμένα, στη με αριθμ. 26/2014 απόφαση έκρινε ότι η αναγραφή του επωνύμου ανήλικου τέκνου στο υπό έκδοση διαβατήριο σε λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να γίνει κατά παρέκκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743, επειδή α) με τον τρόπο αυτό αναγράφεται και το επώνυμο του πατέρα στο ισχύον διαβατήριό του, όπως και των υπόλοιπων μελών της οικογένειάς του, β) με το προτεινόμενο επώνυμο η οικογένειά του καθιέρωσε επαγγελματικές και εμπορικές σχέσεις με το εξωτερικό εξήντα και πλέον έτη, οπότε η διπλή αναγραφή θα δημιουργούσε πρόβλημα διαφορετικής ηχητικής απόδοσης αλλά και ταυτοπροσωπίας στις επαγγελματικές και εμπορικές υποχρεώσεις, και, τέλος, γ) εάν εφαρμοστεί το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 αλλοιώνεται η ηχητική απόδοση του επωνύμου. Σε παρόμοια υπόθεση η Αρχή έκρινε ότι έπρεπε να αναγραφεί σε διαβατήριο το επώνυμο σε λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του πρότυπου ΕΛΟΤ 743, διότι α) με τον ίδιο τρόπο αναγράφεται σε δημόσια έγγραφα της ημεδαπής και αλλοδαπής, β) με το προτεινόμενο επώνυμο το υποκείμενο των δεδομένων έχει αναπτύξει την επαγγελματική του δραστηριότητα ως γιατρός σε ευρωπαϊκές χώρες και έχει συνάψει συμβάσεις συνεργασίας με νοσοκομεία, και γ) εάν εφαρμοστεί το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 θα προκαλέσει σύγχυση, ανασφάλεια και καχυποψία στις συμβαλλόμενες αλλοδαπές αρχές δημιουργώντας ταυτόχρονα προβλήματα ταυτοπροσωπίας στις συναλλαγές του (απόφαση 134/2014). Στη με αριθμ. 135/2014 απόφαση η Αρχή ανέφερε ως λόγους της κατά παρέκκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 αναγραφής του επωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες, αυτή τη φορά, σε ταυτότητα ανήλικου τέκνου, ότι α) το προτεινόμενο επώνυμο είναι το επώνυμο του γονέα του τέκνου και είναι ήδη λατινικό και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μεταγραφεί με οποιοδήποτε διαφορετικό τρόπο, β) με το ίδιο επώνυμο αναγράφεται στο ισχύον διαβατήριό του, και γ) εάν εφαρμοστεί το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 ενδέχεται να δημιουργηθούν νομικά προβλήματα εις βάρος του ανηλίκου.

Τέλος, σε μια ακόμη υπόθεση η Αρχή δέχθηκε ότι η αναγραφή του επωνύμου της προσφεύγουσας σε λατινικούς χαρακτήρες δεν έπρεπε να ακολουθήσει το πρότυπο ΕΛΟΤ 743, διότι α) με τον ίδιο τρόπο αναγράφεται και σε δημόσια έγγραφα της αλλοδαπής και β) καθ' ότι επίκειται η εγγραφή της σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Γερμανίας, όπου μεταξύ των δικαιολογητικών εγγραφής συγκαταλέγεται και αντίγραφο διαβατηρίου, του οποίου τα στοιχεία θα πρέπει να είναι σε απόλυτη ταύτιση με τα υπόλοιπα έγγραφα προς αποφυγή ταυτοπροσωπίας (175/2014).

Επίσης, λόγω του όμοιου θεσμικού πλαισίου που ισχύει για τον τρόπο μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονοματεπωνύμου στα δελτία ταυτοτήτων, η Αρχή έκρινε ότι όσα έγιναν δεκτά για τον τρόπο μεταγραφής του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση/εκδοθέντα διαβατήρια ισχύει και για τα δελτία αστυνομικής ταυτότητας, και για τον λόγο αυτό κάλεσε τα αστυνομικά τμήματα, ως υπευθύνους επεξεργασίας, να εφαρμόσουν τη γνωμοδότηση της Αρχής 1/2013 και ιδίως τα σημεία 6, 7 και 8 αυτής, δηλαδή ότι μπορεί να υπάρχει απόκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743, όταν ο ενδιαφερόμενος το δικαιολογεί βασιζόμενος σε διαφορετική εγγραφή που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής (Γ/ΕΞ/3359-1/13.06.2014, Γ/ΕΞ/2135/02.04.2014).

Εθνική Άμυνα

Η Στρατολογική Υπηρεσία Δυτικής Ελλάδας ζήτησε την άδεια της Αρχής, προκειμένου να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο για δικαστική χρήση βεβαίωση, στην οποία να φαίνονται αναλυτικά οι λόγοι για τους οποίους στρατεύσιμος εκπλήρωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις «σε μεταγενέστερο χρόνο από τον προβλεπόμενο». Την αιτούμενη βεβαίωση ζητούσε η αιτούσα τρίτη για χρήση σε δίκη που αφορούσε στην ανάθεση της

γονικής μέριμνας και επιμέλειας των ανήλικων τέκνων που απέκτησε εκτός γάμου με τον εν λόγω στρατεύσιμο. Κατά την άποψη δύο μελών του Τμήματος της Αρχής, η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων παραβιάζει τόσο την αρχή της νομιμότητας όσο και την αρχή της αναλογικότητας και, συνεπώς, το αίτημα έπρεπε να απορριφθεί. Κατά την άποψη, όμως, δύο μελών του Τμήματος της Αρχής, ο σκοπός της υπεράσπισης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ήταν καταρχήν νόμιμος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997 και τα αιτούμενα στοιχεία θα ήταν αναγκαία και πρόσφορα για την εξυπηρέτηση του ως άνω σκοπού, κατά συνέπεια η Αρχή έπρεπε να παράσχει τη σχετική άδεια στη Στρατολογική Υπηρεσία για χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων. Επειδή, ωστόσο, υπήρξε ισοψηφία των μελών του Τμήματος, η υπόθεση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια σύμφωνα με το άρθρο 5α παρ. 1 του Κανονισμού της Αρχής (απόφαση 78/2014). Η Ολομέλεια της Αρχής, στην οποία παραπέμφθηκε η υπόθεση, έκρινε ότι πληρούται η αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με τον προβαλλόμενο επιδιωκόμενο σκοπό χρήσης της αιτούμενης βεβαίωσης στην εκκρεμή δίκη, οπότε η αιτούσα δικαιούται να λάβει τα αιτούμενα στοιχεία, και για το λόγο αυτό χορήγησε τη σχετική άδεια στη Στρατολογική Υπηρεσία (απόφαση 187/2014).

Σε παρόμοιο αίτημα της Στρατολογικής Υπηρεσίας Αττικής για τη χορήγηση αδείας από την Αρχή, προκειμένου να γνωστοποιήσει σε ασφαλιστική εταρεία δεδομένα σχετικά με τη στρατολογική κατάσταση ενάγοντος για δικαστική χρήση (αγωγή αποζημιώσεως), η Αρχή απέρριψε το σχετικό αίτημα και δεν χορήγησε άδεια, με το σκεπτικό ότι η αναγραφή και μόνο του γεγονότος της απαλλαγής που περιέχεται σε δημόσια έγγραφα συνιστά απλό προσωπικό δεδομένο και, συνεπώς, σύμφωνα με τη γνωμοδότησή της 6/2013, εναπόκειται στον υπεύθυνο επεξεργασίας να κρίνει σχετικά με τη χορήγηση των αιτούμενων απλών προσωπικών δεδομένων στον τρίτο (απόφαση 159/2014).

Τέλος, η Αρχή απέρριψε το διαβιβασθέν από Στρατολογική Υπηρεσία αίτημα τρίτου σχετικά με χορήγηση στοιχείων από στρατολογικό φάκελο για δικαστική χρήση, με το σκεπτικό ότι τα αιτούμενα στοιχεία ήταν μεν συναφή δεν ήταν όμως πρόσφορα και αναγκαία για την απόδειξη του ισχυρισμού του αιτούντος στο δικαστήριο (απόφαση 184/2014).

3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια.

Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System - SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Στις 9 Απριλίου 2013 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο χαρακτηρίζεται από βελτιωμένες λειτουργίες, όπως από τη δυνατότητα χρήσης βιομετρικών δεδομένων, τη δυνατότητα δημιουργίας νέου τύπου καταχωρίσεων, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης διαφόρων καταχωρίσεων μεταξύ τους (όπως για παράδειγμα τη σύνδεση μιας καταχώρισης για ένα πρόσωπο με την καταχώριση για ένα όχημα). Ο Κανονισμός 1987/2006 (SIS II) συνιστά την αναγκαία νομοθετική βάση, η οποία διέπει τη λειτουργία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς όσον αφορά τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δηλαδή αναφορικά με τις καταχωρίσεις που εμπίπτουν στον πρώην πρώτο πυλώνα. Ο εν λόγω Κανονισμός συμπληρώνεται από την απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η οποία ρυθμίζει τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στον πρώην τρίτο πυλώνα, στο πεδίο εφαρμογής δηλαδή του τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η οποία περιλαμβάνει διατάξεις όμοιες με εκείνες του Κανονισμού.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, και ειδικότερα αυτού της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα δύο ανωτέρω κείμενα (Κανονισμός και Απόφαση) προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 44 του Κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε΄ του Ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του Ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται με την υπ' αριθμ. 4000/4/32- λα΄/5.10.2012 (ΦΕΚ Β΄ 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του Ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 αιτήσεις το 2006, 84 το 2007, 79 το

2008, 90 το 2009, 83 το 2010, 81 το 2011, 48 το 2012, 20 το 2013 και 24 το 2014). Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (νυν άρθρο 24 του Κανονισμού 1987/2006). Για το λόγο αυτό η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 3/2012, η οποία ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 3.1.1).

Η Αρχή το έτος 2014, εφαρμόζοντας τα πορίσματα της γνωμοδότησης 3/2012, με τις αποφάσεις 145/2014 και 146/2014 αποφάσισε τη διαγραφή των προσφευγόντων αλλοδαπών από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, κρίνοντας ότι η καταχώρισή τους στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ δεν είναι νόμιμη, λόγω του ότι κατόπιν ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Αλβανικής Δημοκρατίας, οι προσφεύγοντες καταδικάστηκαν για ελαφρύ τραυματισμό από πρόθεση με ποινή φυλάκισης έξι μηνών, κατά συνέπεια δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 24 §2 του Κανονισμού 1987/2006 και 1 της κοινής υπουργικής απόφασης 4000/4/32-λα΄/17.10.2012, διότι το ποινικό αδίκημα της πρόκλησης ελαφρύ τραυματισμού από πρόθεση δεν θεωρείται ότι συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια σύμφωνα με το άρθ. 76 § 1 στοιχ. α' του Ν. 3386/2005 και δεν τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους, όπως απαιτείται από τις προαναφερθείσες διατάξεις.

Επιπλέον, η Αρχή με μια σειρά αποφάσεών της απέρριψε προσφυγές αλλοδαπών για τη διαγραφή τους από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, καθώς έκρινε ότι η καταχώριση των προσφευγόντων στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ είναι νόμιμη, λόγω του ότι σε βάρος τους υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις ότι διέπραξαν σοβαρή αξιόποινη πράξη και συγκεκριμένα αυτήν της πλαστογραφίας εγγράφου (αποφάσεις 2/2014, 21/2014, 62/2014, 69/2014, 125/2014, 127/2014, 128/2014, 143/2014, 158/2014 και 161/2014). Επίσης με τις αποφάσεις αυτές η Αρχή έκρινε ότι οι αποφάσεις διατήρησης της καταχώρισης από το αποφασίζον την καταχώριση όργανο για χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας είναι πλήρως αιτιολογημένες, σύμφωνα με το άρθρο 29 του Κανονισμού 1987/2006.

Ακόμη, η Αρχή με την απόφαση 87/2014 έκρινε ότι η καταχώριση του προσφεύγοντος στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ είναι νόμιμη, καθώς η υποβολή κατ' επανάληψη πλαστών εγγράφων στις αρμόδιες ελληνικές αρχές και η απόσπαση ελληνικών δημοσίων εγγράφων καταδεικνύουν ότι ο προσφεύγων αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας.

Τέλος, η Αρχή με την απόφαση 61/2014 απέρριψε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή του από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, καθώς έκρινε ότι η καταχώριση του προσφεύγοντος στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ είναι νόμιμη λόγω ποινικής καταδίκης του για παράνομη είσοδο, παραμονή, και προώθηση στο εσωτερικό της χώρας λαθρομεταναστών κατά συρροή, όπως επίσης και επειδή είχε διαταχθεί σε βάρος του διοικητική απέλαση, ενώ με την απόφαση 67/2014 η Αρχή απέρριψε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή του από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, καθώς σε βάρος του είχε επιβληθεί ποινή στερητική της ελευθερίας (κάθειρξη έντεκα ετών) και διαταχθεί δικαστική απέλαση για αξιόποινες πράξεις, και πιο συγκεκριμένα για αυτές της παράνομης εισόδου, παραμονής από κοινού, εισαγωγής, μεταφοράς και κατοχής ναρκωτικών.

3.1.2. Άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων αλλοδαπών

Η Αρχή εξέτασε αίτηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα αλλοδαπών, που συλλαμβάνονται λόγω παράνομης εισόδου ή διαμονής στην Ελλάδα, και των αιτούντων διεθνούς προστασίας, κατόπιν υποβολής σχετικής γνωστοποίησης από την Υπηρεσία Ασύλου, την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και την Αρχή Προσφυγών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Τα δεδομένα που συλλέγονται και τηρούνται αφορούν στην υγεία, κοινωνική πρόνοια, φυλετική ή εθνική προέλευση, θρησκευτικές πεποιθήσεις, φιλοσοφικές πεποιθήσεις, ερωτική ζωή, ποινικές διώξεις, καταδίκες, ενώ περιλαμβάνουν και βιομετρικά δεδομένα δακτυλικών αποτυπωμάτων.

Σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη νομοθεσία, αιτών διεθνή προστασία είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή γραπτά σε οποιαδήποτε ελληνική αρχή ότι ζητά άσυλο ή ζητά να μην απελαθεί, γιατί φοβάται δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, ή γιατί κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής του, ιδίως γιατί κινδυνεύει με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητά του λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης.

Τα ως άνω αναφερόμενα στοιχεία τηρούνται για την εκπλήρωση του σκοπού των υπηρεσιών Δημόσιας Καταγραφής και έκδοσης Αδειών, όπως προκύπτει και εξειδικεύεται από τον Ν. 3907/2011 «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής», όπως τροποποιήθηκε από το Π.δ. 133/2013 (ΦΕΚ Α΄ 198/25.09.2013) και τα Π.δ. 113/2013 (ΦΕΚ Α΄ 146/14.06.2013) «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 'σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα' (L 326/13.12.2005) και άλλες διατάξεις», Π.δ. 114/2010 (ΦΕΚ Α΄ 195/22.11.2010 «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας»), Π.δ. 141/2013 (ΦΕΚ Α΄ 226/21.10.2013) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (L 37) σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας», Π.δ. 104/2012 «Οργάνωση - λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου στο Υπ. Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη», Π.δ. 102/2012 (ΦΕΚ Α΄ 169/3.9.2012) «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και τις υπουργικές αποφάσεις οικ//2013 (υπουργική απόφαση οικ. 3377 ΦΕΚ Β΄ 1386 2013) «Κανονισμός λειτουργίας Υπηρεσίας Ασύλου, υπουργική απόφαση 700/2012 (ΦΕΚ Β΄ 64/26/01/2012) «Γενικός Κανονισμός λειτουργίας

περιφερειακών υπηρεσιών πρώτης υποδοχής» και την υπουργική απόφαση Υ1//2013 (ΥΑΥ1.Γ.Π.οικ.92490 ΦΕΚ Β΄ 2745 2013) «Πρόγραμμα ιατρικού ελέγχου, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης κ.λπ. λαθρομεταναστών σε δομές πρώτης υποδοχής».

Η Αρχή, αφού εξέτασε πέραν της νομιμότητας της επεξεργασίας και ζητήματα ασφάλειας, τα οποία διαχειρίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, εξέδωσε άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του Ν. 2472/1997, ορίζοντας ως υπεύθυνο επεξεργασίας το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και εκτελούντες την επεξεργασία την Υπηρεσία Ασύλου και Αρχή Προσφυγών, την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και τη Διεύθυνση Πληροφορικής της Ελληνικής Αστυνομίας του υπουργείου αυτού. Επιπλέον, η Αρχή καθόρισε και μία σειρά από όρους, οι οποίοι πρέπει να εφαρμόζονται και να τηρούνται, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση της άδειας αυτής.

3.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

Η Αρχή δέχεται κάθε χρόνο μεγάλο αριθμό ερωτημάτων από δημόσιες υπηρεσίες σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε διοικούμενους δημόσιων εγγράφων/πληροφοριών που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τρίτων προσώπων. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να υπάρξει μία ενιαία αντιμετώπιση του θέματος, η Αρχή εξέδωσε τον Οκτώβριο του 2013 τη γνωμοδότηση 6/2013, η οποία ρυθμίζει τα ζητήματα της πρόσβασης τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη γνωμοδότηση, όταν πρόκειται για πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα ή σε ιδιωτικά έγγραφα τα οποία φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και τα οποία περιέχουν απλά προσωπικά δεδομένα, η σχετική κρίση περί συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 5 παρ. 1 ΚΔΔιαδ, όπως κατά λογική αναγκαιότητα και η ερμηνεία των σχετικών διατάξεών του, ανατίθεται από τον νομοθέτη του Ν. 2472/1997 αποκλειστικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος θα ερμηνεύσει τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997 και θα κρίνει, εάν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγησή τους στον τρίτο αιτούντα.

Στην περίπτωση όμως που στα δημόσια έγγραφα περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β΄ του Ν. 2472/1997, η χορήγησή τους στον αιτούντα τρίτο επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997. Απαιτείται, δηλαδή, η χορήγησή τους κατόπιν προηγούμενης άδειας της Αρχής, και στην περίπτωση αυτή η Αρχή ασκεί την αρμοδιότητα που ρητά προβλέπεται από το άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.

Σε εφαρμογή της ανωτέρω γνωμοδότησης, το έτος 2014 η Αρχή, κατόπιν υποβολής αιτήσεων από τη Διοίκηση για παροχή γνώμης σχετικά με το ζήτημα της πρόσβασης τρίτων σε δημόσια έγγραφα, τα οποία περιλαμβάνουν και απλά προσωπικά δεδομένα των υποκειμένων των δεδομένων, με τις αποφάσεις 24/2014 και 25/2014 και με μια σειρά γνωμοδοτικών της εγγράφων προς τη Διοίκηση έκρινε ότι εναπόκειται στους υπευθύνους επεξεργασίας να σταθμίσουν εάν οι αιτούντες τρίτοι έχουν ειδικό έννομο συμφέρον να λάβουν γνώση των αιτούμενων στοιχείων που τηρούνται στο αρχείο τους και, γενικότερα, να εξετάσουν τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων, ενόψει των ειδικών ισχυρισμών που προβάλουν οι αιτούντες τρίτοι.

3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών

Το έτος 2014 υποβλήθηκαν στην Αρχή αιτήματα υπηρεσιών του δημόσιου τομέα για παροχή γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης προσωπικών δεδομένων σε άλλες υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή εξετάζει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την κατ' εξαίρεση επεξεργασία των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και εάν οι υπηρεσίες δύνανται να διαβιβάσουν τα αιτούμενα στοιχεία νομίμως. Επιπλέον, εξετάζεται εάν τηρείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας η υποχρέωση του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 για την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση των προσωπικών του δεδομένων σε τρίτο.

Ειδικότερα, σε ερώτημα που υποβλήθηκε από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μισθολογικών δεδομένων ανά υπάλληλο προκειμένου να ολοκληρωθεί η απογραφή των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν. 3870/2010, η Αρχή απάντησε ότι η εν λόγω χορήγηση είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, εφόσον α) τα στοιχεία ζητούνται από το Υπουργείο στο πλαίσιο της εκτέλεσης έργου δημοσίου συμφέροντος που είναι ο προβλεπόμενος στο Ν. 3870/2010 έλεγχος της μισθοδοσίας και των πρόσθετων αμοιβών των υπόχρεων σε απογραφή και η άσκηση μισθολογικής πολιτικής από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και β) η Ενιαία Αρχή Πληρωμής είναι αρμόδια εκ του νόμου να παρέχει τα στοιχεία αυτά (Γ/ΕΞ/828-1/20.02.2014).

Επίσης σε ερώτημα που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας του ηλεκτρονικού αρχείου των υποψηφίων των Πανελλαδικών Εξετάσεων, προκειμένου να δημιουργηθεί εφαρμογή η οποία να παρέχει στους υποψηφίους των Στρατιωτικών Σχολών τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής της δηλώσεως υποψηφίου απευθείας στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, αντί της υποβολής αιτημάτων στις κατ' ιδίαν Στρατιωτικές Σχολές, η Αρχή έκρινε ότι στην παρούσα φάση τα στοιχεία δεν μπορούν νομίμως να διαβιβασθούν. Ειδικότερα, κατά την κρίση της Αρχής, προκειμένου να είναι νόμιμη η συγκεκριμένη διάθεση του ηλεκτρονικού αρχείου των υποψηφίων των Πανελλαδικών Εξετάσεων από το Υπουργείο Παιδείας στο ΓΕΕΘΑ θα πρέπει να προηγηθεί νομοθετική ρύθμιση, η οποία να προβλέπει ότι τα στοιχεία των υποψηφίων των στρατιωτικών σχολών θα συλλέγονται απευθείας από το ΓΕΕΘΑ, και όχι από τις επιμέρους στρατιωτικές σχολές και στη συνέχεια είτε να προηγηθεί συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, ήτοι των υποψηφίων των Πανελλαδικών Εξετάσεων για τη διαβίβαση αυτή, η οποία μπορεί να επιτευχθεί π.χ. μέσω συμπλήρωσης σχετικού πεδίου στο έντυπο της αιτήσεως-δηλώσεως

του υποψηφίου για συμμετοχή στις Πανελλαδικές Εξετάσεις, είτε να γίνει διασύνδεση του αρχείου των υποψηφίων των Πανελλαδικών Εξετάσεων του Υπουργείου Παιδείας με το αρχείο των υποψηφίων του ΓΕΕΘΑ, προκειμένου να γίνει η διασταύρωση και η επαλήθευση των στοιχείων των υποψηφίων των στρατιωτικών σχολών (Γ/ΕΞ/693-5/14.05.2014).

Ακόμη, κατόπιν ερωτήματος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης σχετικά με το εάν είναι νόμιμη η χορήγηση στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Απογραφής Αγροτικών Μηχανημάτων των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας στοιχείων από τα αρχεία τους που αφορούν σε γεωργικούς ελκυστήρες και αγροτικά αυτοκίνητα-φορτηγά (πετρελαιοκίνητα) των δικαιούχων παραγωγών, στο πλαίσιο υλοποίησης οριζόντιας πράξης με αντικείμενο την «Ψηφιοποίηση δεδομένων γεωργικού εξοπλισμού των αγροτών μέσω προγράμματος κοινωφελούς εργασίας» που εντάχθηκε στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013 με δικαιούχο τον ΟΠΕΚΕΠΕ, η Αρχή απάντησε ότι η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων από τις περιφερειακές υπηρεσίες απογραφής αγροτικών μηχανημάτων των περιφερειακών ενοτήτων της χώρας στον ΟΠΕΚΕΠΕ είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, εφόσον α) τα στοιχεία ζητούνται από τον οργανισμό για τους προβλεπόμενους από τις διατάξεις στο Ν. 3874/2010 σκοπούς της πιστοποίησης των δικαιούχων προσώπων για την επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) και ψηφιοποίησης των στοιχείων που αφορούν σε γεωργικούς ελκυστήρες και αγροτικά αυτοκίνητα-φορτηγά των δικαιούχων παραγωγών, και β) σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι ο αρμόδιος φορέας για την ενημέρωση του τηρούμενου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μητρώου Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Γ/ΕΞ/3087-1/03.11.2014).

Τέλος, σε ερώτημα στρατολογικής υπηρεσίας σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης σε Δ/νση Α/θμιας Εκπαίδευσης πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' συγκεκριμένου προσώπου, προκειμένου να διερευνηθεί η νομιμότητα των διαδικασιών φοίτησης και απόλυσής του, στο πλαίσιο διεξαχθείσας ένορκης διοικητικής εξέτασης, η Αρχή έκρινε ότι η στρατολογική υπηρεσία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δύναται να χορηγήσει το αιτηθέν πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α', εφόσον κρίνει ότι η χορήγησή του είναι αναγκαία στο πλαίσιο της διεξαχθείσας ένορκης διοικητικής εξέτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/6675-1/09.12.2014).

3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, την Αρχή απασχόλησε σε αρκετές αποφάσεις της η εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας στην επεξεργασία δεδομένων που πραγματοποιείται από δημόσιες αρχές. Στη με αριθμ. 35/2014 απόφασή της η Αρχή έκρινε ότι ΑΕΙ δύναται να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο αντίγραφο επιστολής που τηρείται στο αρχείο του, στην οποία περιλαμβάνονται και δεδομένα που τον αφορούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 (πρόσβαση υποκειμένου σε δεδομένα που το αφορούν).

Επίσης, στο πλαίσιο εφαρμογής της γνωμοδότησης 6/2013, η Αρχή έκρινε ότι είναι νόμιμη η χορήγηση σε τρίτο συνυποψήφιο πρακτικού συνεδρίασης Συμβουλίου Προσλήψεων και Κρίσεων ιατρών Νοσοκομείου, πλην όμως, λόγω της μη ενημέρωσης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας των υποκειμένων των δεδομένων πριν από την ανακοίνωση των δεδομένων τους σε τρίτους, η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να τηρεί εφεξής την υποχρέωση της προηγούμενης ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων (απόφαση 20/2014).

Ακόμη, η Αρχή με την απόφαση 14/2014 απέρριψε αίτηση της Δ/νσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δ΄ Αθήνας για τη διαβίβαση σε τρίτον για δικαστική χρήση (ποινική δίκη) ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται στο προσωπικό μητρώο εκπαιδευτικού, με το σκεπτικό ότι η υπόθεση βρίσκεται στο στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης και ο ανακριτής εάν το κρίνει απαραίτητο μπορεί να συλλέξει απευθείας τα αιτούμενα στοιχεία από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 251 και επ. ΚΠΔ, ενώ με την απόφαση 142/2014 η Αρχή απέρριψε αίτηση της Δ/νσης Διοικητικού του Υπουργείου Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων για τη διαβίβαση σε τρίτο για δικαστική χρήση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται στο προσωπικό μητρώο υπαλλήλου και αφορούν σε ποινική του καταδίκη, κρίνοντας ότι τα αιτούμενα στοιχεία είναι μη πρόσφορα και αναγκαία για την υπεράσπιση του αιτούντος σε ποινική του υπόθεση.

Η Αρχή με την απόφαση 18/2014 δεν παρείχε άδεια σε υπεύθυνο επεξεργασίας να χορηγήσει σε καταγγέλλοντα αντίγραφο του πορίσματος διενεργηθείσας ΕΔΕ, με την αιτιολογία ότι ο καταγγέλλων δεν επικαλείται και δεν αποδεικνύει συγκεκριμένο έννομο συμφέρον που να δικαιολογεί τη χορήγηση αντιγράφου του πορίσματος της διενεργηθείσας ΕΔΕ, καθόσον στο εν λόγω πόρισμα περιλαμβάνονταν μεταξύ άλλων και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας τρίτων προσώπων.

Αντίθετα, η Αρχή με τις αποφάσεις 82/2014 και 96/2014 παρείχε άδεια σε υπεύθυνο επεξεργασίας να χορηγήσει σε καταγγέλλοντα τρίτο ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται στον φάκελο διενεργηθείσας ΕΔΕ για δικαστική χρήση, με το σκεπτικό ότι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. β΄ και 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997, τα αιτούμενα έγγραφα, ήτοι τόσο το πόρισμα της διενεργηθείσας ΕΔΕ, στο οποίο ο αιτών έχει ως καταγγέλλων δικαίωμα πρόσβασης, όσο και τα λοιπά έγγραφα του φακέλου της ΕΔΕ, τα οποία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, είναι αναγκαία στον αιτούντα και πρόσφορα για την επιδιωκόμενη δικαστική χρήση, εφόσον οι εκκρεμείς δίκες σχετίζονται με τη διενεργηθείσα ΕΔΕ. Με βάση το ίδιο σκεπτικό, με τις αποφάσεις 75/2014 και 144/2014 η Αρχή παρείχε άδεια σε νοσοκομείο να χορηγήσει σε ιατρό αντίγραφα πορίσματος ΕΔΕ και πειθαρχικής απόφασης σε βάρος άλλου ιατρού του ιδίου νοσοκομείου για δικαστική χρήση, ενώ με την απόφαση 55/2014 η Αρχή παρείχε άδεια σε υπεύθυνο επεξεργασίας να χορηγήσει σε καταγγέλλοντα, ο οποίος διώκεται πειθαρχικά, αντίγραφο πορίσματος που εκδόθηκε κατόπιν καταγγελίας του και το οποίο περιέχει ευαίσθητα δεδομένα τρίτων προσώπων, προκειμένου να το χρησιμοποιήσει προς υπεράσπισή του

ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, στο οποίο έχει παραπεμφθεί, με το σκεπτικό ότι είναι πρόσφορο και συναφές με το αντικείμενο της εκκρεμούς πειθαρχικής υποθέσεώς του. Επίσης, η Αρχή παρείχε άδεια σε υπεύθυνο επεξεργασίας να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας (ιατρικό πιστοποιητικό) για δικαστική χρήση επί τη βάσει των προαναφερόμενων διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. β΄ και 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997, κρίνοντας ότι τα αιτούμενα στοιχεία είναι αναγκαία και πρόσφορα για την υπεράσπιση δικαιώματος του αιτούντος ενώπιον του δικαστηρίου (απόφαση 94/2014).

Ακόμη η Αρχή με την απόφαση 181/2014 απέρριψε αίτηση υπευθύνου επεξεργασίας για χορήγηση αδείας διαβίβασης σε αιτούντα τρίτο στοιχείων που περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και αποτελούν μέρος ποινικής δικογραφίας, με το σκεπτικό ότι καθ' ο μέρος τα αιτούμενα στοιχεία, αν και περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, αποτελούν μέρος της δικογραφίας της προκαταρκτικής εξέτασης, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί, σε κάθε δε περίπτωση, εάν τα αιτούμενα στοιχεία βρίσκονται στο φάκελο της προκαταρκτικής εξέτασης, τότε ο ενδιαφερόμενος μπορεί να τα ζητήσει από τον διενεργούντα αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 §2 ΚΠΔ, ενώ εάν δεν βρίσκονται στο φάκελο της προκαταρκτικής εξέτασης, ο ενδιαφερόμενος τρίτος μπορεί να ζητήσει από τον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση να παραδοθούν από τους κατέχοντες αυτά για να τεθούν στη δικογραφία που σχηματίσθηκε.

Στο πλαίσιο της ίδιας ως άνω θεματικής, η Αρχή απηύθυνε σύσταση σε Περιφερειακή Ενότητα να ελέγχει κάθε φορά την ακρίβεια των προσωπικών δεδομένων που τηρεί στο αρχείο της πριν από τη διαβίβαση, διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση και δημοσιοποίησή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997.

Σχετικά με το ζήτημα της νομιμότητας επεξεργασίας από σωματεία των προσωπικών δεδομένων των μελών τους, η Αρχή με την απόφαση 48/2014 έκρινε ότι είναι νόμιμη η επεξεργασία από Ομοσπονδία των προσωπικών δεδομένων των μελών των Συνδέσμων της Ομοσπονδίας, με το σκεπτικό ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997, τα μέλη των σωματείων δεν λογίζονται ως τρίτοι.

Την Αρχή επίσης απασχόλησε το ζήτημα της νομιμότητας πρόσβασης υπαλλήλων που ετέθησαν σε καθεστώς διαθεσιμότητας στο προσωπικό μητρώο ετέρων υπαλλήλων, οι οποίοι εξαιρέθηκαν από το μέτρο της διαθεσιμότητας. Ειδικότερα, η Αρχή με την απόφαση 136/2014 χορήγησε άδεια σε Πανεπιστήμιο να παρέχει σε τρίτο, υπάλληλο του Πανεπιστημίου, που ετέθη σε καθεστώς διαθεσιμότητας, πρόσβαση στο προσωπικό μητρώο ετέρου υπαλλήλου, ο οποίος εξαιρέθηκε από το καθεστώς διαθεσιμότητας, και ειδικά στα ευαίσθητα δεδομένα (δεδομένα υγείας) που περιλαμβάνονται σε αυτό, με το σκεπτικό ότι η πρόσβαση στα στοιχεία αυτά είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορη προκειμένου ο αιτών να προσφύγει δικαστικώς για την προσβολή των πινάκων κατάταξης, καθώς τα εν λόγω στοιχεία ελήφθησαν υπόψη για την κατάρτιση αυτών.

Επίσης, η Αρχή με την απόφαση 178/2014 έκρινε ότι η συλλογή από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος, ως υπευθύνου επεξεργασίας, στοιχείων σχετικών με την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων των υποψηφίων προς πρόσληψη εποχικών πυροσβεστών παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και για τον λόγο αυτό απηύθυνε σύσταση να μην επαναληφθεί η συγκεκριμένη επεξεργασία στο μέλλον.

Στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων για τις απόψεις της Αρχής επί του προσχεδίου υπουργικής απόφασης με θέμα: «Εποπτεία και εξασφάλιση ποιότητας δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς» και ειδικότερα σχετικά με το εάν οι επιμέρους προτεινόμενες διατάξεις είναι σύμφωνες με τον Ν. 2472/1997, η Αρχή έκρινε ότι οι προτεινόμενες διατάξεις του προσχεδίου που αφορούν α) την επεξεργασία από τη Διεύθυνση Οδικής Κυκλοφορίας (υπεύθυνος επεξεργασίας) απλών προσωπικών δεδομένων ώστε να χρησιμοποιηθούν για στατιστική έρευνα και εξαγωγή συμπερασμάτων, καθώς και β) τη δημιουργία Συστήματος Καταγραφής Αποτελεσμάτων των δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς (ΜΗΣΚΑ) συνάδουν με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997.

Ειδικότερα, οι παρατηρήσεις της Αρχής επί του προσχεδίου απεστάλησαν προς το Υπουργείο με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3784-1/11.7.2014 έγγραφό της, και έχουν ως εξής: α) η συλλογή και καταχώριση στη βάση δεδομένων του ΜΗΣΚΑ των αναφερόμενων στο άρθρο 3 του προσχεδίου στοιχείων γίνεται για νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 15 του Π.δ/τος 51/2012, β) η εν λόγω συλλογή και καταχώριση από τη Διεύθυνση Οδικής Κυκλοφορίας (υπεύθυνος επεξεργασίας) των αναφερομένων στο προσχέδιο της υπουργικής απόφασης απλών προσωπικών δεδομένων στη βάση δεδομένων του ΜΗΣΚΑ δύναται να λάβει χώρα χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση των υποκειμένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις β΄ και δ΄ της §2 του άρθ. 5 του Ν. 2472/1997. Σε κάθε περίπτωση, όμως, επιβάλλεται η προβλεπόμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με το άρθ. 11 του ιδίου νόμου, η οποία θα πρέπει να προβλέπεται ρητά, γ) θα πρέπει να γίνει ρητή αναφορά ότι τα υποκείμενα, τα προσωπικά δεδομένα των οποίων τυγχάνουν επεξεργασίας από το ΜΗΣΚΑ (εκπαιδευτές υποψηφίων οδηγών, εξεταστές υποψηφίων οδηγών, υποψήφιοι οδηγοί), έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα τους που είναι καταχωρισμένα στο σύστημα, καθώς και δικαίωμα αντίρρησης για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις αντίστοιχα των άρθρων 12 και 13 του Ν. 2472/1997, δ) θα πρέπει να γίνει ρητή αναφορά του χρόνου τήρησης των δεδομένων, από τα οποία εξάγονται τα στατιστικά στοιχεία, καθώς και της καταστροφής τους μετά το πέρας της επεξεργασίας, ε) το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων θα πρέπει να λάβει όλα τα κατάλληλα και ανάλογα προς τους κινδύνους τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας της σχετικής πληροφορικής υποδομής και προστασίας των προσωπικών δεδομένων από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας,

στ) η πρόσβαση και επεξεργασία της βάσης δεδομένων από τους χρήστες θα πρέπει να αφορά και να περιορίζεται στα στοιχεία που είναι κάθε φορά αναγκαία και κατάλληλα για την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Προσχεδίου, ζ) κάθε χρήστης πρέπει να έχει προσωπικό λογαριασμό και η διαδικασία ανάθεσης δικαιωμάτων πρόσβασης στους εξουσιοδοτημένους χρήστες θα πρέπει να είναι καταγεγραμμένη στην πολιτική ασφαλείας του υπευθύνου επεξεργασίας και να περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, την έγγραφη ανάθεση δικαιωμάτων πρόσβασης σε συγκεκριμένους εξουσιοδοτημένους χρήστες, στη βάση της αρχής της αναγκαιότητας, και η) τέλος, η μετάδοση/καταχώριση των δεδομένων μέσω δικτύων/διαδικτύου και η απομακρυσμένη πρόσβαση των εξουσιοδοτημένων χρηστών στη βάση δεδομένων θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο με χρήση ισχυρών μηχανισμών για την αυθεντικοποίηση των χρηστών, την κρυπτογράφηση των μεταδιδόμενων δεδομένων και τη διατήρηση της ακεραιότητας αυτών, βάσει ευρέως αποδεκτών διεθνών προτύπων.

Επίσης η Αρχή, το 2014, δέχθηκε πλήθος ερωτημάτων από δημόσιους φορείς (Δήμους, Δημόσια Νοσοκομεία) αναφορικά με τη νομιμότητα εγκατάστασης συστήματος βιομετρικής μεθόδου (δακτυλικών αποτυπωμάτων) ωρομέτρησης προσωπικού. Σε όλες τις περιπτώσεις, η Αρχή απάντησε ότι η χρήση βιομετρικού συστήματος εισάγει μια επαχθή και δυσανάλογη για τα υποκείμενα επεξεργασία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο, καθώς ο έλεγχος μπορεί να πραγματοποιηθεί επαρκώς και με άλλα ηπιότερα εναλλακτικά μέσα, όπως με τη χρήση μαγνητικών καρτών χωρίς βιομετρικά στοιχεία, με συνδυασμό δειγματοληπτικών ελέγχων προς επιβεβαίωση της παρουσίας των υπαλλήλων. Η Αρχή επίσης σημείωσε ότι ήδη έχει επιβάλει σε διάφορες περιπτώσεις τη διακοπή της λειτουργίας των βιομετρικών συστημάτων, θεωρώντας ότι η χρήση τους δεν είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

Κατόπιν καταγγελίας για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο ηλεκτρονικής ψηφοφορίας (e-voting), η Αρχή απηύθυνε σύσταση στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος ανάρτησε τα σχετικά δεδομένα στο διαδίκτυο, α) να εφαρμόζει πλήρως τα όσα αναφέρονται στον Ν. 2472/1997 περί επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ήτοι να γνωστοποιεί τυχόν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και να φροντίζει για την πλήρη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, με τρόπο πρόσφορο και σαφή, για τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής και β) αν τα δεδομένα που συνέλεξε, στο πλαίσιο της εν λόγω επεξεργασίας, δεν είναι πλέον απαραίτητα εν όψει του σκοπού επεξεργασίας, να προβεί στην ανωνυμοποίηση ή καταστροφή τους (Γ/ΕΞ/1041/17.02.2014).

Τέλος, κατόπιν σχετικού ερωτήματος από Διοικητικό Εφετείο σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης των αποφάσεών του σε άλλες δικαστικές υπηρεσίες και φορείς, η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1402-1/01.07.2014 έγγραφό της απάντησε τα εξής: α) εφόσον δεν συντρέχει καμία από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 (για παράδειγμα, όταν ένας φορέας υποβάλει σχετικό αίτημα για καθαρά ενημερωτικούς επί της πρόσφατης αλλά και παλαιότερης νομολογίας του Εφετείου σκοπούς, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσει όχι για τη διεξαγωγή κάποιας επιστημονικής έρευνας αλλά για να ενημερώσει τη δική του βάση νομικών δεδομένων που έχει οργανώσει), τότε η χορήγηση των αποφάσεων του Εφετείου που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα σε άλλες δικαστικές υπηρεσίες δεν επιτρέπεται. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το Διοικητικό Εφετείο θα μπορούσε να χορηγήσει τις αιτούμενες δικαστικές αποφάσεις με προσωπικά δεδομένα, αφού πρώτα τις ανωνυμοποιήσει, ώστε η χορήγηση να συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, ήτοι από τα χορηγηθέντα αρχεία να μην μπορεί να εξαχθεί -λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν- καμία πληροφορία περί της ταυτότητας των φυσικών προσώπων στα οποία αναφέρονται, και β) η χορήγηση αποφάσεων με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σε τρίτους για ερευνητικούς ή επιστημονικούς σκοπούς επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις ύστερα από άδεια της Αρχής, σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του άρθ. 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997.

3.2.4. Φορολογικά

Κατά τη διάρκεια του 2014 υποβλήθηκαν στην Αρχή ερωτήματα που αφορούν στη χορήγηση φορολογικών στοιχείων σε τρίτους. Χαρακτηριστική υπόθεση αποτελεί έγγραφο Φαρμακευτικού Συλλόγου και συγγενούς σκοπού με αυτόν αστικού σωματείου σχετικά με τη νομιμότητα της πρόσβασης της αντιπροέδρου του διοικητικού συμβουλίου και των δύο προαναφερθέντων νομικών προσώπων στα βιβλία εσόδων και εξόδων τους, δεδομένης της ύπαρξης του φορολογικού απορρήτου των μελών του Συλλόγου και σωματείου.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η αιτούσα πρόσβαση στα βιβλία εσόδων και εξόδων ήταν μέλος των νομικών προσώπων και μάλιστα μέλος των διοικητικών συμβουλίων τους, υπενθύμισε ότι η βούληση ενός συλλόγου/σωματείου ως νομικού προσώπου εκφράζεται από τα όργανα της διοίκησής του, ήτοι από τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και ότι οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης αλλά και του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία και από το καταστατικό κάθε σωματείου/συλλόγου. Για τους λόγους αυτούς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον ζητούν πληροφορίες-προσωπικά δεδομένα υπό την ιδιότητά τους ως μέλη της διοίκησης και εκφραστές της βούλησης του νομικού προσώπου και για τους σκοπούς του συλλόγου τους, δεν θεωρούνται τρίτοι ως προς αυτό. Εξετάζοντας περαιτέρω τη σχετική νομοθεσία που ρυθμίζει τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου του Φαρμακευτικού Συλλόγου, η Αρχή έκρινε πως το αίτημα της αντιπροέδρου για πρόσβαση στα βιβλία εσόδων και εξόδων εμπίπτει στις αρμοδιότητές της και συνεπώς δικαιούται νομίμως την πρόσβαση σε αυτά, δεν τίθεται ζήτημα φορολογικού απορρήτου και, επειδή δεν πρόκειται για διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο, δεν απαιτείται η προηγουμένη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων (Γ/ΕΞ/455-1/08.04.2014).

3.2.5. Περιστατικό Παραβίασης Δεδομένων – ΓΓΠΣ

Η Αρχή, το 2013 με την υπ' αριθμ. 98/2013 απόφασή της, είχε επιβάλει στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών (εφεξής ΓΓΠΣ), ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμο εκατόν

πενήντα χιλιάδων ευρώ για διαπιστωθείσα παραβίαση της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα, η Αρχή είχε διαπιστώσει τη μη λήψη μέτρων ασφαλείας που οδήγησε ήδη σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Με την εν λόγω απόφαση, η Αρχή κάλεσε τη ΓΓΠΣ να εφαρμόσει «αμελλητί» κατάλληλα μέτρα ασφάλειας, όπως αυτά περιγράφονται στην απόφαση, προς αποτροπή και διερεύνηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων στο μέλλον, και να ενημερώνει την Αρχή κατά τα προβλεπόμενα στην ίδια απόφαση χρονικά διαστήματα (τρίμηνο).

Η ΓΓΠΣ, στη συνέχεια, άσκησε αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης αυτής της Αρχής, με την οποία ζητούσε τη μεταρρύθμισή της ως προς το ύψος του επιβληθέντος προστίμου και την «αμελλητί» λήψη μέτρων ασφάλειας που προέβλεψε η Αρχή στην απόφαση. Επίσης, η ΓΓΠΣ ισχυρίστηκε ότι ορισμένες διαπιστώσεις, στις οποίες προέβη η Αρχή, δεν ευσταθούν. Για το ύψος του προστίμου η ΓΓΠΣ ισχυρίστηκε ότι δεν είναι νόμιμο κατά το υπερβάλλον των 146.735 ευρώ έως τις 150.000 ευρώ που επιβλήθηκε, διότι ο Ν. 2472/1997 προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής προστίμου από την Αρχή έως 50.000.000 δραχμές (ήτοι με ακριβή μετατροπή 146.735 ευρώ). Επιπλέον στην αίτησή της η ΓΓΠΣ σημειώνει ότι το πρόστιμο δεν είναι νόμιμο και για το λόγο ότι δεν ελήφθησαν υπ' όψιν παράγοντες μείωσής του, κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας. Ως προς τις συστάσεις για τα μέτρα ασφαλείας που καλείται η ΓΓΠΣ να εφαρμόσει, ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατή η αμελλητί λήψη τους καθώς θα πρέπει να τηρήσουν τις νόμιμες διαδικασίες περί προμηθειών στο δημόσιο τομέα.

Η Αρχή εξέτασε την εν λόγω αίτηση θεραπείας και την απέρριψε με την υπ' αριθμ. 117/2014 απόφασή της, κρίνοντας κατ' αρχήν ότι η ΓΓΠΣ δεν αμφισβητεί τη συνδρομή των πραγματικών γεγονότων τα οποία αποτέλεσαν την πραγματική βάση της παραβάσεως. Επιπλέον, η απόφαση αναφέρει ότι, όπως καταδείχθηκε, είναι δυνατή η λήψη προσωρινών μέτρων που περιορίζουν σημαντικά το ενδεχόμενο περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων στο μέλλον, μέχρι τη λήψη των οριστικών μέτρων, για τα οποία λόγω των νόμιμων διαδικασιών απαιτείται περισσότερος χρόνος. Ομοίως, η Αρχή απέρριψε εν μέρει, διότι έτυχαν παρερμηνείας, τους ισχυρισμούς ότι ορισμένες εκ των διαπιστώσεων της απόφασης 98/2013 δεν ευσταθούν. Σε σχέση με την αναλογικότητα του προστίμου, η απόφαση τονίζει ότι η Αρχή επέβαλε το εν λόγω πρόστιμο, αφού είχε συνεκτιμήσει τον χαρακτήρα των δεδομένων στα οποία αφορούσε η διαρροή (φορολογικό απόρρητο), στην έκταση της διαρροής (το σύνολο των φορολογουμένων στην Ελλάδα), και την ευθύνη της ΓΓΠΣ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, στην εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ασφαλείας για την αποτροπή, ανίχνευση και διερεύνηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Τέλος, η Αρχή απέρριψε τον ισχυρισμό ότι δεν ήταν νόμιμη η μετατροπή του ποσού του προστίμου από δραχμές σε ευρώ, καθώς σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 στοιχ. ε΄ και 5 του Ν. 2943/2001 τα προβλεπόμενα πρόστιμα αναπροσαρμόσθηκαν, και σε περίπτωση προστίμου από 100.000 έως 1.000.000 ευρώ, η αναπροσαρμογή γίνεται στην πλησιέστερη ανώτερη δεκάκις χιλιάδα ευρώ, εν προκειμένω στις 150.000 ευρώ.

3.2.6. Δήμοι

Κατά το έτος 2014, η Αρχή κλήθηκε να εξετάσει αιτήσεις από δήμους, οι οποίες αφορούσαν στην έκδοση άδειας για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αιτούντες τρίτους. Σε μία από αυτές τις υποθέσεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών ζήτησαν τη γνώμη της Αρχής σχετικά με το εάν μπορούν νομίμως να χορηγήσουν αντίγραφα των πρακτικών των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και της πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου που αφορούν σε εξωτερικό τρόφιμο του Βρεφοκομείου σε αιτούντες τρίτους, οι οποίοι επικαλούνται έννομο συμφέρον και είναι ιδιοκτήτες και ένοικοι οικοδομής, επί της οποίας διέμενε και ο εξωτερικός τρόφιμος του Βρεφοκομείου και οι οποίοι επίσης είχαν ζητήσει από το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών την μετεγκατάστασή του λόγω των προβλημάτων που δημιουργούσε με τη συμπεριφορά του στους λοιπούς ενοίκους της οικοδομής. Η Αρχή, αφού διαπίστωσε πως πρόκειται για διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων υγείας κατά το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997, έκρινε πως δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού για τη χωρίς συγκατάθεση του υποκειμένου διαβίβαση των δεδομένων του, αλλά ούτε και του άρθρου 4 του ιδίου νόμου για τη χωρίς συγκατάθεση του υποκειμένου διαβίβαση των δεδομένων του, καθώς οι αιτούντες τρίτοι δεν εξειδικεύουν και αποδεικνύουν το συγκεκριμένο έννομο συμφέρον τους καθώς και τον λόγο για τον οποίο τα αιτούμενα στοιχεία είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο τα ζητούν. Κατά συνέπεια, η Αρχή δεν έδωσε άδεια στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών για τη χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων (απόφαση 154/2014).

Σε άλλη υπόθεση που αφορούσε δικαιολογητικά μεταδημότευσης, πολίτης που επιθυμούσε τη μεταδημότευση σε συγκεκριμένο δήμο ζήτησε τη γνώμη της Αρχής σχετικά με τη νομιμότητα της απαίτησης των αρμοδίων υπηρεσιών του δήμου για υποβολή όλων των σελίδων των Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος (Ε1) των δύο τελευταίων ετών, προκειμένου να εξεταστεί και διεκπεραιωθεί η αίτηση μεταδημότευσής του. Η Αρχή, αφού εξέτασε το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τα θέματα μεταδημότευσης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αποφάσισε πως για την έκδοση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας απαιτείται η προσκόμιση εκκαθαριστικών των δύο τελευταίων ετών ή αποδείξεων λογαριασμών ΔΕΚΟ και αν δεν υπάρχουν, τότε και μόνο, η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου μπορεί να αποδειχθεί με «κάθε άλλο πρόσφορο μέσο», όπως οι Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος (Ε1) (Γ/ΕΞ/5606-1/06.11.2014).

Επίσης, το έτος 2014 η Αρχή εξέδωσε σε έξι Δήμους άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων στο πλαίσιο του προγράμματος «e-ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ», με σκοπό την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, πρόνοιας και ειδικότερων υπηρεσιών υγείας στους δημότες τους και ειδικά στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες δημοτών που χρήζουν κοινωνικής πρόνοιας και υποστήριξης (όπως ηλικιωμένους, μοναχικά πρόσωπα, πρόσωπα με αναπηρία). Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες: 1) κατάρτισης και ενημέρωσης του κοινού, διαδραστικής επικοινωνίας και διαβαθμισμένης πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστη-

μα, 2) κατ' οίκον και προληπτικής παρακολούθησης και φροντίδας που αφορούν την απομακρυσμένη πραγματοποίηση μετρήσεων βασικών παραμέτρων της υγείας ωφελούμενων δημοτών που εφοδιάζονται με ειδικές ιατρικές συσκευές, 3) συλλογής και καταχώρισης των δεδομένων των ωφελούμενων δημοτών σε αντίστοιχο ηλεκτρονικό φάκελο φροντίδας και υγείας δημότη, 4) καταγραφής και συλλογής ιατρικών δεδομένων που αφορούν την καταχώριση των δεδομένων από μετρήσεις που πραγματοποιούνται στους δημότες μέσω των ειδικών ιατρικών συσκευών με τις οποίες εξοπλίζονται τα στελέχη του «Βοήθεια στο Σπίτι» και 5) παρακολούθησης και διαχείρισης τεχνολογικού εξοπλισμού και υπηρεσιών.

Ακόμη στους τέσσερις από τους έξι Δήμους χορηγήθηκε και η άδεια παροχής υπηρεσιών απομακρυσμένης φροντίδας (τηλεφροντίδας), που περιλαμβάνουν τη μέτρηση συγκεκριμένων παραμέτρων της υγείας των ωφελούμενων δημοτών, καθώς και υπηρεσίες άμεσης κλήσης για βοήθεια (τηλεβοήθειας/τηλε-ειδοποίησης) που περιλαμβάνουν το γεωγραφικό εντοπισμό του ωφελούμενου δημότη, μέσω συστήματος προσδιορισμού της γεωγραφικής θέσης (GPS) σε περίπτωση ανίχνευσης πτώσης, καθώς και τη χρήση κουμπιού πανικού. Οι μετρήσεις των βασικών παραμέτρων της υγείας των ωφελουμένων δημοτών πραγματοποιούνται με χρήση ειδικών φορητών ιατρικών συσκευών βιολογικής τηλεμετρίας (όπως συσκευές μέτρησης πίεσης και γλυκόζης), οι οποίες είτε παρέχονται στους ωφελούμενους δημότες είτε υπάρχουν διαθέσιμες σε δομές του υπευθύνου επεξεργασίας. Τα δεδομένα των μετρήσεων μεταφέρονται στην κεντρική βάση δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος του υπευθύνου επεξεργασίας μέσω συστημάτων τηλεμετρίας και τηλεματικής.

3.2.7. Παιδεία και έρευνα

Υπό τη θεματική αυτή η Αρχή εξέτασε υποθέσεις καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεις χορήγησης αδείας, στις οποίες εμπλέκονται ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και το Υπουργείο Παιδείας.

Ειδικότερα, η Αρχή έκανε σύσταση στο Υπουργείο Παιδείας να ενημερώσει τους φοιτητές για τη διακοπή επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων τους που θα αναγράφονταν στη φοιτητική τους κάρτα, τη διαγραφή των μέχρι τότε συλλεχθέντων ευαίσθητων δεδομένων τους και τον τρόπο αντικατάστασης της παλιάς τους κάρτας με νέα χωρίς την αναγραφή των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, γνωστοποίησε στην Αρχή τη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των φοιτητών όλης της χώρας με σκοπό την έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας (πρώην δελτίο ειδικού εισιτηρίου) μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Κάρτας Φοιτητή. Σε συμπληρωματική γνωστοποίηση το Υπουργείο Παιδείας ανέφερε ότι στην εν λόγω κάρτα θα αναγράφονταν, προαιρετικά, και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως τυχόν αλλεργίες που έχει ο κάτοχός της και αν είναι δωρητής οργάνων. Ενόψει του ότι δεν υπήρχε σαφής νομική βάση για μια τέτοια επεξεργασία, μετά από σχετική επικοινωνία της Αρχής με το Υπουργείο Παιδείας, το τελευταίο σε υπόμνημά του δήλωσε ότι θα διέκοπτε την εν λόγω επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των φοιτητών και θα διέγραφε όσα δεδομένα είχαν μέχρι τότε συλλεχθεί. Ως εκ τούτου, η Αρχή προχώρησε στην ως άνω σύσταση (απόφαση 41/2014).

Η Αρχή με την απόφαση 43/2014 έκρινε ότι είναι νόμιμη η συλλογή από Πρόεδρο Ακαδημαϊκού Συμβουλίου -ο οποίος ενεργεί με την ιδιότητά του ως πειθαρχικός προϊστάμενος- προσωπικών δεδομένων καθηγητή, στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης σε βάρος του, ενώ απέρριψε αίτηση θεραπείας για την ανάκληση της αποφάσεως αυτής, λόγω του ότι δεν προέκυψαν νέα στοιχεία (απόφαση 86/2014).

Το Γραφείο Πρυτανείας του ΑΠΘ ζήτησε από την Αρχή άδεια για χορήγηση σε αιτούντα τρίτο απόφασης του Υπουργείου Παιδείας που περιείχε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (ποινική καταδίκη) για δικαστική και διοικητική χρήση. Η Αρχή δεν χορήγησε τη σχετική άδεια λόγω του ότι δεν προέκυψε από τα προσκομιζόμενα έγγραφα υπέρτερο έννομο συμφέρον του αιτούντος τρίτου για τη χορήγηση αυτή (απόφαση 168/2014).

Δύο καταγγελίες διαβιβάσθηκαν στην Αρχή από την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών αναφορικά με την ασφάλεια δύο διαδικτυακών τόπων. Στον έναν εξ αυτών απογράφησαν οι υπάλληλοι συγκεκριμένων κλάδων οκτώ Πανεπιστημίων, ενώ στον δεύτερο, καθηγητές υπέβαλαν αιτήσεις για εργασία σε δημόσια ΙΕΚ. Υπεύθυνος επεξεργασίας και των δύο διαδικτυακών τόπων ήταν το Υπουργείο Παιδείας. Κοινό πρόβλημα και στα δύο συστήματα ήταν η μη κρυπτογραφημένη σύνδεση των χρηστών. Σημειωτέον ότι και στις δύο εφαρμογές έγινε επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας (ποσοστό αναπηρίας για τον διαδικτυακό τόπο απογραφής υπαλλήλων και δήλωση ΑΜΕΑ για τον διαδικτυακό τόπο των εκπαιδευτών αντίστοιχα), αλλά και κοινωνικής πρόνοιας των χρηστών. Όσον αφορά στην επεξεργασία αυτή, η Αρχή έκρινε ότι έχει εφαρμογή το άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997 περί απαλλαγής του υπευθύνου επεξεργασίας από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας της Αρχής. Όσον αφορά, ωστόσο, στην ασφάλεια των εφαρμογών, ιδίως σε σχέση με την επεξεργασία των ως άνω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, η Αρχή έκρινε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ακολούθησε επαρκή μέθοδο αυθεντικοποίησης των χρηστών, με αποτέλεσμα να τεθεί σε κίνδυνο η ακρίβεια των δεδομένων, και δεν παρείχε κρυπτογράφηση, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν γενικότερα τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των δεδομένων. Για τους λόγους αυτούς η Αρχή απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στο Υπουργείο Παιδείας να εφαρμόζει τα κατάλληλα οργανωτικά μέτρα στις δύο ως άνω εφαρμογές του (απόφαση 121/2014).

Σε άλλη υπόθεση ο Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατήγγειλε το Υπουργείο Παιδείας αναφορικά με το Νέο Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα Σχολικών Μονάδων και Διοικητικών Μονάδων «MySchool» για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και τα Γυμνάσια. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα αποτελεί μηχανογραφικό εργαλείο καθημερινής διοικητικής υποστήριξης των σχολικών μονάδων της επικράτειας και των υψηλότερων διοικητικά εκπαιδευτικών δομών (διευθύνσεις εκπαίδευσης, περιφερειακές διευθύνσεις, Κεντρική Υπηρεσία). Στόχος του είναι να ολοκληρώσει, να επεκτείνει και να βελτιώσει υφιστάμενες μηχανογραφικές εφαρμογές (όπως e-school, e-datacenter, survey)

που αξιοποιούνται από την εκπαιδευτική κοινότητα, σε μια λειτουργικά ενιαία υπολογιστική πλατφόρμα. Η Αρχή εξέτασε τόσο το είδος και την ποσότητα των δεδομένων που το εν λόγω σύστημα επεξεργάζεται, όσο και τα μέτρα ασφάλειας που τηρούνται και κατέληξε σε έξι συστάσεις: α) να συλλέγονται τα δεδομένα των μαθητών όπως προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις, β) να διαγραφούν τυχόν επιπλέον συλλεχθέντα δεδομένα μαθητών, γ) να διαγραφούν δεδομένα που αφορούν στο ατομικό δελτίο υγείας μαθητή, δ) να ορισθεί ανώτατο χρονικό όριο τήρησης των δεδομένων, ε) να εφαρμοσθούν συγκεκριμένα προτεινόμενα μέτρα ασφάλειας, και στ) να ενημερωθεί σχετικά η Αρχή (απόφαση 139/2014).

Για ένα ακόμα πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας η Αρχή δέχθηκε αρκετά ερωτήματα και προχώρησε στην εξέταση της νομιμότητας της σχετικής επεξεργασίας. Πρόκειται για το Πρόγραμμα ΕΥΖΗΝ (Εθνική Δράση Υγείας για τη Ζωή των Νέων). Το εν λόγω Πρόγραμμα περιλαμβάνει αξιολογήσεις της σωματικής διάπλασης και της φυσικής κατάστασης των μαθητών από τους καθηγητές φυσικής αγωγής, καθώς και αξιολογήσεις των συνηθειών διατροφής και φυσικής δραστηριότητας των μαθητών, μέσω ηλεκτρονικής συμπλήρωσης ερωτηματολογίου στα εργαστήρια πληροφορικής των σχολείων. Το σύνολο των αξιολογήσεων (ανθρωπομετρία, φυσική κατάσταση και ερωτηματολόγιο) εισάγεται στη διαδικτυακή πλατφόρμα για το εν λόγω Πρόγραμμα. Η Αρχή, εξετάζοντας τη νομιμότητα της σχετικής επεξεργασίας, έκρινε κατά πλειοψηφία ότι το εν λόγω Πρόγραμμα δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις νομιμότητας. Για το λόγο αυτό προχώρησε σε σειρά συστάσεων ζητώντας από το Υπουργείο α) να μεριμνήσει για την ανωνυμοποίηση των μέχρι τότε συλλεγέντων προσωπικών δεδομένων των μαθητών και την εφεξής συλλογή των δεδομένων τους μόνο κατόπιν ρητής συγκατάθεσης των γονέων ή κηδεμόνων των μαθητών, αλλά και την ανωνυμοποιημένη καταχώρισή τους στην εν λόγω βάση και β) να ενημερώσει σχετικά την Αρχή (απόφαση 138/2014).

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής η Αρχή έκρινε ότι το ΚΕΔΔΥ (Κέντρο Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης) οφείλει να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης υποκειμένου των δεδομένων και να του χορηγήσει αντίγραφο του αιτούμενου υλικού αξιολόγησής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 (απόφαση 149/2014).

Αίτημα για γνωμοδότηση δέχθηκε η Αρχή και από το Πάντειο Πανεπιστήμιο αναφορικά με τη χορήγηση σε ασφαλιστική εταιρεία για δικαστική χρήση εγγράφων που αφορούσαν σε φοιτήτρια και σχετίζονταν με τον τρόπο εισαγωγής, τα δικαιολογητικά εισαγωγής και τη φοίτησή της στο εν λόγω Πανεπιστήμιο, στα οποία μεταξύ άλλων περιέχονταν και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Η Αρχή έκρινε ότι ως προς τα αιτούμενα απλά προσωπικά δεδομένα, το Πάντειο Πανεπιστήμιο μπορούσε να κάνει τη στάθμιση και να κρίνει αν ο προβαλλόμενος από την εταρεία σκοπός είναι πρόσφορος για την αναγνώριση, άσκηση και ικανοποίηση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με τη γνωμοδότηση 6/2013 της Αρχής, ενώ όσον αφορά στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, η Αρχή παρείχε την αιτούμενη άδεια στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, με το σκεπτικό ότι τα αιτούμενα στοιχεία είναι συναφή με τον επιδιωκόμενο σκοπό της δικαστικής χρήσης (απόφαση 160/2014).

Η Αρχή επίσης χορήγησε άδεια σε ερευνητή να έχει απομακρυσμένη πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση του Συμβουλίου της Επικρατείας για την εκπόνηση της διδακτορικής του διατριβής, επιβάλλοντας στο δικαστήριο τους παρακάτω όρους: α) να παρέχει στον ερευνητή μόνον τη δυνατότητα ανάγνωσης (read only) και β) να διασφαλίσει ότι η απομακρυσμένη πρόσβαση θα γίνεται από περιορισμένο αριθμό σταθμών εργασίας (απόφαση 11/2014).

Τέλος, η Αρχή σε δύο υποθέσεις εξέτασε την περίπτωση ανάρτησης στο διαδίκτυο προσωπικών δεδομένων εκπαιδευτικών και μαθητών, αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, στην πρώτη περίπτωση, κατόπιν καταγγελίας για την ανάρτηση στο διαδίκτυο από Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στοιχείων εκπαιδευτικών προς διαθεσιμότητα, η Αρχή εξετάζοντας τη νομιμότητα της εν λόγω ανάρτησης έκρινε ότι δεν πληρούται η αρχή της αναλογικότητας, εφόσον τα δεδομένα που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο ήταν περισσότερα από αυτά που ήταν αναγκαία για τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή την ενημέρωση των εκπαιδευτικών. Για τον λόγο αυτό προχώρησε σε σχετική σύσταση προς το Υπουργείο Παιδείας να τηρεί απαρεγκλίτως όλες τις οριζόμενες στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 προϋποθέσεις νομιμότητας επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων (Γ/ΕΞ/6266/16.10.2014). Στη δεύτερη υπόθεση, η Αρχή, εξετάζοντας τη νομιμότητα ανάρτησης σε ιστοσελίδα σχολείου φωτογραφιών και βίντεο μαθητών από σχολικές δραστηριότητες και λαμβάνοντας υπόψη ότι μια ανάρτηση στο διαδίκτυο συνεπάγεται διάδοση του αναρτώμενου υλικού σε απεριόριστο και μη ελεγχόμενο αριθμό προσώπων, έκρινε ότι για να είναι νόμιμη η ανάρτηση αυτή θα πρέπει να έχουν προηγουμένως ενημερωθεί οι γονείς ή οι ασκούντες τη γονική μέριμνα των μαθητών για το είδος και τον σκοπό της υπό κρίση επεξεργασίας και να έχει δοθεί η συγκατάθεσή τους για την επεξεργασία αυτή, ενώ ταυτόχρονα το σχολείο οφείλει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να ικανοποιεί τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης (Γ/ΕΞ/6443-1/12.11.2014).

3.2.7.1. Έρευνα βιομετρικών

Η Αρχή εξέτασε τη νομιμότητα εγκατάστασης και λειτουργίας δύο πιλοτικών εφαρμογών πειραματικού βιομετρικού συστήματος ελέγχου πρόσβασης σε εγκαταστάσεις, αποκλειστικά για ερευνητικό σκοπό και για περιορισμένο χρονικό διάστημα (10 ημερών). Οι εν λόγω εφαρμογές, για τις οποίες υπεύθυνοι είναι το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕΜΕΑ) και η εταιρεία παροχής υπηρεσιών ασφαλείας G4S TELEMATIX AE, εντάσσονται στο έργο ΒΙΟΤΑΥΤΟΤΗΤΑ που στοχεύει στην ανάπτυξη μιας μεθόδου πολυτροπικής (multimodal) βιομετρίας, η οποία στηρίζεται στο συνδυασμό βιομετρικών δεδομένων που εξάγονται μέσω πολλαπλών φυσικών χαρακτηριστικών του ατόμου, καθώς και χαρακτηριστικών που σχετίζονται με τη συμπεριφορά του ή/και τις αντιδράσεις του σε συγκεκριμένα εξωτερικά ερεθίσματα («συμπεριφορικά» χαρακτηριστικά).

Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 17/2014 απόφαση, έκρινε ότι η εγκατάσταση του εν λόγω πειραματικού βιομετρικού συστήματος, με συμμετοχή υπαλλήλων σε εθελοντική βάση μετά από κατάλληλη ενημέρωσή τους και εφό-

σον έχουν εκ των προτέρων δηλώσει τη ρητή και ειδική συγκατάθεσή τους, δεν αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997, εφόσον οι υπεύθυνοι επεξεργασίας: α) αναπτύξουν πολιτική ασφαλείας για τη διαδικασία τήρησης των δεδομένων του βιομετρικού συστήματος, β) ενημερώσουν την Αρχή για την καταστροφή των δεδομένων μετά το τέλος του χρονικού διαστήματος που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, και γ) τροποποιήσουν τα έντυπα ενημέρωσης με σκοπό να αποσαφηνιστούν περαιτέρω, οι σχετικές πληροφορίες, όπως αυτές προβλέπονται στα άρθρα 12 και 13 του Ν. 2472/1997. Τέλος, η Αρχή απαγόρευσε την οποιαδήποτε επέκταση λειτουργιών ή άλλη τεχνική αλλαγή ή μεταβολή διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή και λειτουργία του εν λόγω συστήματος, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και έγκριση της Αρχής.

3.2.8. Παρατηρήσεις επί σχεδίου νόμου για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα

Η Αρχή, ανταποκρινόμενη σε σχετικό αίτημα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σχολίασε τις διαβιβασθείσες εκδόσεις του σχεδίου νόμου και αιτιολογικής έκθεσης «Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα, τροποποίηση διατάξεων πρώτου κεφαλαίου Ν. 3448/2006 και προσαρμογή στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/37 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου». Η Αρχή απέστειλε στο Υπουργείο παρατηρήσεις επί ενός αρχικού σχεδίου και στη συνέχεια με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5092-1/26-08-2014 έγγραφό της παρατηρήσεις επί του νεώτερου και τελευταίου σχεδίου που διαβιβάστηκε την 20.8.2015, συμπεριλαμβάνοντας ως παράρτημα και τις αρχικές παρατηρήσεις.

Αρχικά επισημάνθηκε από την Αρχή ότι μετά την απάλειψη στο σχέδιο νόμου από την παρ. 2 άρθρ. 3 του Ν. 3448/2006 της γενικής ρήτρας που είχε τεθεί από τον Έλληνα νομοθέτη ότι η περαιτέρω χρήση καθ' όσον αφορά σε έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα επιτρέπεται «σε κάθε περίπτωση ύστερα από ειδική επεξεργασία προκειμένου να απαλειφθούν τα παραπάνω στοιχεία», δηλαδή μετά από αποτελεσματική ανωνυμοποίηση, εγείρονται ζητήματα που χρήζουν γενικών και ειδικών παρατηρήσεων και επεξηγήσεων. Επίσης, σημειώθηκε ότι η περιεχόμενη στα άρθρα 1 και 2 του σχεδίου γενική εξαγγελία ότι διατίθενται ελεύθερα τα εν γένει έγγραφα και δεδομένα του δημόσιου τομέα, δεν επαληθεύεται από το περιεχόμενο των ρυθμίσεων, εφόσον η περαιτέρω χρήση περιορίζεται σοβαρά από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 του Ν. 3448/2006, οι οποίες με βάση τις ρυθμίσεις του σχεδίου, σύμφωνα άλλωστε και με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ, διευρύνονται και δεν περιορίζονται, όπως δίνεται η σχετική εντύπωση, με εξαίρεση τις πανεπιστημιακές και λοιπές βιβλιοθήκες, τα μουσεία και τα λοιπά αρχεία. Δηλαδή, το σχέδιο νόμου, ο ν. 3448/2006 και η Οδηγία 2013/37/ΕΕ, εκτός των άλλων, εξαιρούν από την περαιτέρω χρήση και εκείνα τα έγγραφα για τα οποία απαγορεύεται ή περιορίζεται η περαιτέρω χρήση κατ' επιταγή των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων (Ν. 2472/1997, Οδηγία 95/46/ΕΚ).

Πολλές από τις αρχικές παρατηρήσεις της Αρχής που είχαν σταλεί ατύπως με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ενσωματώθηκαν στο νεώτερο σχέδιο που τέθηκε υπόψη της, οι σημαντικότερες των οποίων είναι οι εξής:

- Προστέθηκε ο ορισμός των προσωπικών δεδομένων με παραπομπή στον Ν. 2472/1997.
- Συμπεριλήφθηκε προσθήκη για την παρ. 1 άρθ. 3 του Ν. 3448/2006 που αναφέρεται σε περιπτώσεις πληροφοριών του δημοσίου τομέα που δεν καταλαμβάνει το πεδίο εφαρμογής του, δηλαδή «γγ) σε έγγραφα, τμήματα εγγράφων, πληροφορίες, δεδομένα στα οποία είτε η πρόσβαση απαγορεύεται ή περιορίζεται για λόγους προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είτε στα οποία επιτρέπεται η πρόσβαση, η περαιτέρω χρήση είναι όμως ασυμβίβαστη με τη νομοθεσία για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».
- Απαλείφθηκε η μνεία στην αιτιολογική έκθεση που δημιουργούσε την εντύπωση ότι η Αρχή θα μπορούσε να επιτρέψει τη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων για περαιτέρω χρήση. Ελήφθησαν υπόψη στην αιτιολογική έκθεση οι παρατηρήσεις για τα έγγραφα που η περαιτέρω χρήση τους υπόκειται στους κανόνες περί προστασίας δεδομένων, ιδίως οι αναφορές σε μελέτες επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα, στη χρήση αποτελεσματικής ανωνυμοποίησης και ενημέρωση υποκειμένων για την ειδικότερη περαιτέρω χρήση, με εξαίρεση τη διάκριση μεταξύ ανωνυμοποίησης και ψευδωνυμοποίησης που δεν περιλήφθηκε στη νεώτερη έκδοση.
- Επίσης, συμπεριλήφθηκε η προτεινόμενη από την Αρχή δυνατότητα οι οδηγίες χρήσης να περιέχουν ρήτρα για την προστασία δεδομένων, όπως επίσης και η πρόβλεψη «με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία δεδομένων» στην παρ. 4 του άρθρου 10 που όριζε «Εφόσον η προθεσμία των παραγράφων 2 και 3 [για την καταγραφή, κατηγοριοποίηση και έκδοση απόφασης σχετική με τη διάθεση των πληροφοριών κάθε φορέα] παρέλθει άπρακτη, τα σύνολα εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου διατίθενται ελεύθερα προς περαιτέρω χρήση και αξιοποίηση».

Επί του νεώτερου και τελευταίου διαβιβασθέντος σχεδίου, η Αρχή απέστειλε τις παρατηρήσεις της, οι σημαντικότερες των οποίων έχουν ως ακολούθως:

- Το νεώτερο σχέδιο νόμου εξακολουθεί να διατηρεί τους όρους της ανοικτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης, ενώ οι ουσιαστικές ρυθμίσεις του αντανακλούν μόνο το περιεχόμενο των οδηγιών της ΕΕ για την περαιτέρω χρήση. Στην αιτιολογική έκθεση μάλιστα ρητώς αναφέρεται ότι με την ανοικτή διάθεση εγκαθιδρύεται η διαφάνεια και η λογοδοσία του δημόσιου τομέα. Οι σκοποί όμως αυτοί στα κράτη μέλη της ΕΕ και σε τρίτες χώρες έχουν επιτευχθεί με τη θέσπιση νόμων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, οι οποίοι έχουν και ειδικές διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ τέτοιες δεν προβλέπονται στο σχέδιο νόμου.
- Το στοιχείο γα) του άρθρου 1 της Οδηγίας 2013/37/ΕΚ δεν μεταφέρεται πλήρως στο σχέδιο νόμου και μάλιστα το σχέδιο νόμου φαίνεται να διευρύνει το καθεστώς για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, όπως αυτό ρυθμίζεται στο ισχύον άρθρο 5 του Ν. 2690/1999. Τούτο διότι το στοιχείο γα) της Οδηγίας αναφέρεται ως υποπερίπτωση στην ύπαρξη «ιδιαίτερου ενδιαφέροντος», καθώς η γενική περίπτωση είναι τυχόν περιορισμός στην

πρόσβαση με βάση τη γενική νομοθεσία, ενώ το σχέδιο νόμου ανάγει την υποπερίπτωση ως μόνη προϋπόθεση εξαίρεσης της περαιτέρω χρήσης, και μάλιστα φαίνεται να αντικαθιστά, χωρίς να το αιτιολογεί ειδικώς, τον όρο «ιδιαίτερο» ενδιαφέρον σε «ειδικό έννομο» συμφέρον. Η παρατήρηση αυτή είναι σημαντική καθώς ενδέχεται να δημιουργήσει πρόβλημα στην ερμηνεία του στοιχείου γγ) της Οδηγίας και του σχεδίου νόμου, δηλαδή της εξαίρεσης με βάση τη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τούτο διότι το άρθρο 5 του Ν. 2472/1997 προβλέπει ως μια εκ των νόμιμων προϋποθέσεων για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων την εκ του νόμου υποχρέωση. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρηθεί η περίπτωση του στοιχείου γα) του παρόντος σχεδίου ως μια τέτοια υποχρέωση, η οποία κατά τη γνώμη μας τροποποιεί το ισχύον καθεστώς του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 2690/1999. Συνεπώς, εφόσον για άλλους λόγους δεν ήθελε γίνει δεκτή η παρατήρηση της Αρχής, θα πρέπει να συμπληρωθεί στην αιτιολογική έκθεση του νόμου ότι «καθόσον αφορά προσωπικά δεδομένα η περίπτωση γα) δεν θεσπίζει νέα, εκ του νόμου υποχρέωση, υπό την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Η υποχρέωση χορήγησης πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα εξακολουθεί να κρίνεται με βάση τις γενικές διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 και του Ν. 2472/1997». Μια διαφορετική προσέγγιση θα δημιουργούσε ζήτημα παράβασης της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και θα αποτελούσε novum στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, καθώς, όπου αυτή έχει ρυθμισθεί, εξαιρείται σχεδόν το σύνολο των εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

- Η επαναδιατύπωση της παρ. 2 άρθρου 3 του Ν. 3448/2006 επαναφέρει το πρόβλημα της παράθεσης των εννοιών της ανοικτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης ως δύο διαφορετικών αντικειμένων ρύθμισης. Επειδή η διάταξη αυτή αναφέρεται στην επιφύλαξη υπέρ της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, εφόσον δεν απαλειφθεί ο όρος της ανοικτής διάθεσης, θα πρέπει οπωσδήποτε να γίνει η μνεία στην αιτιολογική έκθεση της αναφερόμενης στην προηγούμενη παράγραφο παρατήρησης. Επιπλέον, από τη διατύπωση θα πρέπει να απαλειφθεί η φράση «και η εν γένει επεξεργασία εγγράφων πληροφοριών και δεδομένων», καθώς αναιτιολογήτως περιλαμβάνεται στο σχέδιο νόμου ως τρίτη κατηγορία μετά την ανοικτή διάθεση και την περαιτέρω χρήση. Το ότι η «εν γένει» επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα γίνεται πάντα σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, υπό ειδικές προϋποθέσεις, αποτελεί αντικείμενο ρύθμισης ήδη της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και της εθνικής εφαρμοστικής νομοθεσίας.

- Στην αιτιολογική έκθεση θα πρέπει να γίνει έτι σαφέστερο ότι η περαιτέρω χρήση αφορά προεχόντως δεδομένα που ουδόλως σχετίζονται με ατομικές υποθέσεις και διοικητικές πράξεις και ότι έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα εξαιρούνται κατά κανόνα της περαιτέρω χρήσης.

- Το άρθρο 13 προβλέπει την έκδοση υπουργικής απόφασης για ζητήματα που άπτονται μεταξύ άλλων της δημιουργίας προτυποποιημένων αδειών. Στο μέτρο που όροι αφορούν στην προστασία προσωπικών δεδομένων, η υπουργική απόφαση χρήζει προηγούμενης γνωμοδότησης της Αρχής.

- Το σχέδιο νόμου εξακολουθεί να χρησιμοποιεί παραθετικώς τις έννοιες έγγραφο, πληροφορίες και δεδομένα. Κατ' αρχάς, αν ως έγγραφο νοούνται και οι πληροφορίες και τα δεδομένα, δεν υπάρχει ανάγκη επανάληψης των όρων αυτών στις κατ' ιδίαν διατάξεις πέραν του ορισμού. Εξάλλου, ως έχει ο ορισμός δεν αντανακλά ούτε την προσέγγιση της αιτιολογικής έκθεσης, η οποία αναφέρεται σε διεθνές πρότυπο για τα δεδομένα.

- Το σχέδιο νόμου προβλέπει διοικητική προσφυγή και δικαστική προστασία κατά απορριπτικής απόφασης της διοίκησης για την περαιτέρω χρήση εγγράφων. Μάλιστα το άρθρο 4 παρ. 1 συμπεριλαμβάνει πλέον και τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές στους υπόχρεους φορείς. Το άρθρο 3 της Οδηγίας 2013/37/ΕΚ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη παρέχουν δικαστική ή εξωδικαστική προστασία για την επίλυση τέτοιων διαφορών. Η Οδηγία απαριθμεί ενδεικτικώς φορείς που θα μπορούσαν να προβλέπονται για την επίλυση των διαφορών, όπως οι εθνικές αρχές πρόσβασης στα έγγραφα του δημόσιου τομέα. Το παρόν σχέδιο νόμου επιλέγει να προσφέρει σωρευτικώς και τις δύο δυνατότητες. Ελλείψει μάλιστα Αρχής για την πρόσβαση στα έγγραφα, το παρόν σχέδιο νόμου αναθέτει την αρμοδιότητα στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Ωστόσο, στο μέτρο που ο λόγος της απόρριψης συνάπτεται με τη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η Αρχή θα πρέπει να διατηρήσει κάποια αρμοδιότητα. Θα μπορούσε μάλιστα να προκύψει το οξύμωρο: έγγραφο της Αρχής, η οποία δεν το χορηγεί για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων, να υποχρεωθεί να το χορηγήσει μετά από απόφαση άλλης δημόσιας Αρχής. Θα πρέπει, συνεπώς, στις περιπτώσεις που ο λόγος της απόρριψης αφορά στη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ελλείψει σαφών διατάξεων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και τις κατηγορίες εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα και ελλείψει εξειδικευμένης για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα αρχής, να διατηρήσει η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αρμοδιότητα.

3.2.9. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Η Αρχή ενημέρωσε δημόσιους φορείς (Υπουργείο Εσωτερικών, Βουλή των Ελλήνων), κατόπιν σχετικών καταγγελιών, σχετικά με το ισχύον νομικό πλαίσιο (άρθρο 4 παρ. 5 του Ν. 3471/2006) για τη χρήση της υπηρεσίας Google Analytics από ιστοσελίδες του Δημοσίου. Επισήμανε (Γ/ΕΞ/3099-1/03-06-2014, Γ/ΕΞ/3097-1/03-06-2014 έγγραφα) ότι το «cookie» που εγκαθίσταται στον τερματικό εξοπλισμό του χρήστη για την υπηρεσία Google Analytics, η οποία εξυπηρετεί στην εξαγωγή στατιστικών πληροφοριών περί της επισκεψιμότητας του ιστοτόπου, εμπίπτει στην περίπτωση υποχρεωτικής λήψης συγκατάθεσης των χρηστών, αφού η εγκατάστασή του δεν αφορά τη διενέργεια της διαβίβασης μιας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δεν είναι αναγκαία για την παροχή υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, την οποία έχει ζητήσει ρητά ο χρήστης ή ο συνδρομητής. Οι δημόσιοι φορείς εκλήθησαν να αναπροσαρμόσουν κατάλληλα τους διαδικτυακούς τόπους, έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους επισκέπτες αυτού να δηλώνουν ρητώς εάν επιθυμούν

την εγκατάσταση του εν λόγω cookie - η οποία εγκατάσταση δεν θα πρέπει να πραγματοποιείται αν δεν προηγείται η δήλωση συγκατάθεσης, αφού έχουν λάβει ενημέρωση, με τρόπο πρόσφορο και σαφή, περί του σκοπού της εν λόγω επεξεργασίας, καθώς και για τα λοιπά χαρακτηριστικά αυτής.

Σε απάντηση ερωτήματος της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ/ΕΞ/683/03-02-2014) σχετικά με τη νομιμότητα εφαρμογής με τίτλο «Βρες τον οφειλέτη», η Αρχή δήλωσε αναρμόδια, διότι η εν λόγω εφαρμογή παρέχει στους δήμους που θα την προμηθευτούν ένα μέσο παρουσίασης και οργάνωσης των δεδομένων που τους διαθέτει η ΓΓΠΣ, μέσω υπηρεσίας διαδικτύου (web service), κατόπιν σχετικής πιστοποίησης. Δεν προκύπτει ότι η εταιρεία, η οποία διαθέτει την εφαρμογή αυτή, προβαίνει η ίδια σε οποιαδήποτε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3.2.10. Θεσμός ηλεκτρονικής επιτήρησης υποδίκων, καταδίκων και κρατουμένων σε άδεια

Η Αρχή στο πλαίσιο άσκησης των γνωμοδοτικών της αρμοδιοτήτων κατά το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ΄ του Ν. 2472/1997 και την ειδική εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 4 τελευταία παράγραφος του Ν. 4205/2013 (ΦΕΚ Α΄ 242), γνωμοδότησε (γνωμοδότηση 1/2014) επί του σχεδίου προεδρικού διατάγματος «Για τη λειτουργία του θεσμού της ηλεκτρονικής επιτήρησης υποδίκων, καταδίκων και κρατουμένων σε άδεια και την πιλοτική εφαρμογή του», κατόπιν ερωτήματος που υπέβαλε προς κρίση της Αρχής ο Υπουργός Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση 1/2014 της Αρχής, δεδομένων των πλεονεκτημάτων που συνεπάγεται το μέτρο της κατ' οίκον ηλεκτρονικής επιτήρησης, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης πρέπει να έχει πρωταρχικό ρόλο στον καθορισμό των προδιαγραφών, του ελέγχου και της παρακολούθησης του συστήματος ηλεκτρονικής επιτήρησης των καταδίκων και υποδίκων, λαμβάνοντας τον ρόλο του υπευθύνου επεξεργασίας και καθορίζοντας ειδικώς και εμπεριστατωμένως τις προδιαγραφές του συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης με βάση τις κατάλληλες επιστημονικές μεθόδους. Ο δε ανάδοχος απλώς επέχει θέση εκτελούντος την επεξεργασία υπό την εποπτεία και ρυθμιστική καθοδήγηση του υπευθύνου επεξεργασίας. Η γνωμοδότηση τονίζει ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώνει διεξοδικά και εγγράφως τους επιτηρούμενους για τον σκοπό επεξεργασίας των δεδομένων τους, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων τους και εν γένει για τα δικαιώματά τους. Σημειώνει ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πληροφορίες για τα δεδομένα που το αφορούν, όταν έχει κάποιο ειδικότερο ενδιαφέρον, και ιδίως στις περιπτώσεις που του αποδίδεται παραβίαση των όρων της ηλεκτρονικής παρακολούθησης, ή όταν συντρέχει περίπτωση τεχνικής πλημμέλειας ή βλάβης της συσκευής επιτήρησης, αποφευγομένης κάθε καταχρηστικής ασκήσεως των δικαιωμάτων. Επίσης, τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δικαίωμα διορθώσεως των δεδομένων τους. Περαιτέρω, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να εξασφαλίσει ότι τα δεδομένα διατηρούνται για το χρονικό διάστημα των πέντε ετών από την έναρξη της επιτηρήσεως, εφόσον στο Π.δ. ο χρόνος αυτός ορισθεί ως αναγκαίος για κάθε περίπτωση επιτηρήσεως. Επιπρόσθετα, το Π.δ. πρέπει να προβλέψει ρητώς τη διαδικασία καταστροφής των δεδομένων μετά το πέρας των σκοπών επεξεργασίας τους, καθώς και τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας. Με τα τελευταία πρέπει να εξασφαλίζεται επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία των δεδομένων αυτών και να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στο δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Λαμβάνοντας υπόψη τη στάθμη της τεχνολογίας και τα αποδεκτά διεθνή πρότυπα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης οφείλει να καταρτίζει και να θέτει σε λειτουργία σύστημα διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών για το σύστημα ηλεκτρονικής επιτήρησης, ώστε να εξασφαλίζονται τα δεδομένα από τυχαία ή παράνομη καταστροφή και απώλεια, καθώς και από κάθε άλλη παράνομη επεξεργασία, όπως είναι ιδίως η μη εξουσιοδοτημένη κοινοποίηση, διάδοση, πρόσβαση ή αλλοίωση. Προς το σκοπό αυτό, πρέπει να απαιτήσει την κατάρτιση κώδικα δεοντολογίας, ο οποίος θα καθορίζει τις βασικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων και θα είναι δεσμευτικός -μέσω πράξης της διοικήσεως του αναδόχου- για το προσωπικό, καθώς και πολιτική ασφάλειας, η οποία θα περιέχει και κατάλληλη διαδικασία για την αναθεώρησή της και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, αναφορές σε ειδικότερες διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας. Επιπλέον πρέπει να εξειδικεύει τα μέτρα ασφάλειας και να μεριμνά για την αδιάλειπτη τήρηση, περιοδική αξιολόγησή τους και, αν απαιτείται, την αναβάθμισή τους.

3.3. ΥΓΕΙΑ

3.3.1. Προϋποθέσεις επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας - Υποχρεώσεις υπευθύνων επεξεργασίας - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή έκρινε ότι συνιστά παράνομη επεξεργασία η χορήγηση από νοσηλευτικά ιδρύματα ιατρικών γνωματεύσεων σε τρίτους μετά από σχετική εισαγγελική παραγγελία χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής κατ' άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 και απηύθυνε σύσταση στα νοσηλευτικά ιδρύματα ώστε στο μέλλον να διαβιβάζουν τις σχετικές αιτήσεις στην Αρχή για τη λήψη της απαιτούμενης από το νόμο άδειας, επέβαλε δε στα νοσηλευτικά ιδρύματα πρόστιμο για την παραβίαση της υποχρέωσης ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων κατ' άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 (αποφάσεις 56/2014, 58/2014).

Ιδιώτης κατήγγειλε στην Αρχή ότι το διαγνωστικό κέντρο στο οποίο υποβλήθηκε σε αιματολογικές εξετάσεις ενδέχεται να απέστειλε τα αποτελέσματα των ιατρικών του εξετάσεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) σε τρίτο μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο. Ο καταγγέλλων είχε εγγράφως συγκατατεθεί στην αποστολή των ιατρικών του αποτελεσμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και είχε ο ίδιος χειρόγραφα συμπληρώσει τα απαιτούμενα στοιχεία στο έντυπο της σχετικής αίτησης. Ωστόσο, δεν έλαβε ποτέ στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τα αποτελέσματα των ιατρικών του εξετάσεων. Η Αρχή διαπίστωσε ότι δεν υπήρξε αποστολή των ιατρικών αποτελεσμάτων του καταγγέλλοντος σε τρίτο πρό-

σωπο και ότι η ανεπιτυχής αποστολή στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου οφείλεται σε λαθεμένη καταχώρισή της στα αρχεία του διαγνωστικού κέντρου. Η Αρχή έκρινε ότι η διαδικασία που ακολουθεί το διαγνωστικό κέντρο για την αποστολή των ιατρικών αποτελεσμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997 για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας και απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στο διαγνωστικό κέντρο για την τήρησή τους. Επιπλέον, η Αρχή με την ίδια απόφαση προδιέγραψε τρόπους για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της συγκεκριμένης επεξεργασίας (απόφαση 164/2014).

Δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα απηύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα αποστολής ιατρικών αποτελεσμάτων των ασθενών από το Τμήμα Ανοσολογίας-Ιστοσυμβατότητας του νοσοκομείου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Η Αρχή έκρινε, κατά πλειοψηφία, ότι η αποστολή αποτελεσμάτων ιατρικών εξετάσεων των ασθενών μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τη ρητή έγγραφη συγκατάθεσή τους από δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα στους ίδιους συνιστά νόμιμο τρόπο ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των νόμων 2472/1997, 2672/1998 και 3979/2011 και έθεσε όρους για την ασφαλή επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων των ασθενών (απόφαση 176/2014).

Ιατρικός σύλλογος ερωτά την Αρχή αν νομιμοποιείται να επεξεργαστεί ευαίσθητα δεδομένα υγείας μαθητή στο πλαίσιο διερεύνησης ενδεχόμενων πειθαρχικών ευθυνών ιατρού, μέλους του συλλόγου. Στο φάκελο σε βάρος του ιατρού είχε προσκομιστεί από τους καταγγέλλοντες το Ατομικό Δελτίο Υγείας (ΑΔΥ) ενός μαθητή, το οποίο φέρει, μεταξύ άλλων, την υπογραφή του πειθαρχικώς ελεγχόμενου ιατρού, σε βάρος του οποίου είχε επιβληθεί η ποινή της προσωρινής στέρησης άσκησης τους ιατρικού επαγγέλματος. Η Αρχή εξέδωσε τη σχετική άδεια προς τον ιατρικό σύλλογο προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο ιατρός παρείχε υπηρεσίες υγείας μέσω της εξέτασης και της συμπλήρωσης του ΑΔΥ του μαθητή, παρά την επιβολή πειθαρχικής ποινής προσωρινής παύσης (απόφαση 173/2014).

Το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) απηύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με το αν η μεταφορά και η διακίνηση εγγράφων που λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της συλλογής και τήρησης ευαίσθητων δεδομένων ασθενών με HIV/AIDS λοίμωξη (για την οποία το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει λάβει τη σχετική άδεια από την Αρχή) μπορεί να γίνει από ειδικώς εξουσιοδοτημένα πρόσωπα εκτός από την έντυπη μορφή και με ηλεκτρονικά μέσα αποθήκευσης (cd ή usb). Η Αρχή ενημέρωσε το ΚΕΕΛΠΝΟ ότι η εκδοθείσα από την Αρχή άδεια καταλαμβάνει την επεξεργασία που γίνεται τόσο με έντυπα όσο και με ηλεκτρονικά μέσα αποθήκευσης (Γ/ΕΞ/3646/06-6-2014).

Ιδιώτης διαβίβασε στην Αρχή δημοσιεύματα Τύπου σχετικά με μια υπόθεση που απασχόλησε έντονα την τοπική κοινωνία και ευρύτερα την κοινή γνώμη, σύμφωνα με τα οποία αφισοκολλήθηκε και εκτέθηκε σε κοινή θέα η ιατρική γνωμάτευση νοσηλευτικού ιδρύματος των Αθηνών στην οποία αποκαλύπτονταν ονομαστικά τα στοιχεία ταυτότητας μιας γυναίκας, κατοίκου της Μυτιλήνης, η οποία έχει τη λοίμωξη του Ιού της Ανθρώπινης Ανοσοανεπάρκειας (HIV) και το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοανεπάρκειας (AIDS). Η Αρχή ενημέρωσε ότι στην προκειμένη περίπτωση τυγχάνουν δύο διακριτές επεξεργασίες προσωπικών δεδομένων: (α) η χορήγηση της ιατρικής γνωμάτευσης από το νοσοκομείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στον ίδιο τον ασθενή ή σε τρίτο πρόσωπο και (β) η αφισοκόλληση και περαιτέρω δημοσίευση της συγκεκριμένης ιατρικής γνωμάτευσης του ασθενούς. Αναφορικά με την πρώτη επεξεργασία η Αρχή επισήμανε ότι από τα σχετικά δημοσιεύματα Τύπου δεν προκύπτει ποιο νοσηλευτικό ίδρυμα εξέδωσε την επίμαχη ιατρική γνωμάτευση, και κυρίως αν η ιατρική γνωμάτευση χορηγήθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των νόμων 2472/1997 και 3418/2005, ώστε να μπορεί να εξετασθεί από την Αρχή η επίμαχη επεξεργασία. Αναφορικά με τη δεύτερη επεξεργασία η Αρχή παρατήρησε συμπληρωματικά ότι από τα σχετικά δημοσιεύματα δεν προκύπτει η ταυτότητα του προσώπου το οποίο προέβη στη συγκεκριμένη επεξεργασία, ώστε να δύναται η Αρχή να εξετάσει την περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του Ν. 2472/1997. Κατόπιν τούτων και δεδομένου ότι το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται πλέον συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, η δε συγκεκριμένη υπόθεση ενδέχεται να συνδέεται με την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων (παραβίαση επαγγελματικής εχεμύθειας 371 ΠΚ, εγκλήματα κατά της τιμής ιδίως άρθρο 362 ΠΚ), η Αρχή διαβίβασε τα περιελθόντα εις αυτήν στοιχεία στην Εισαγγελία προς περαιτέρω διερεύνηση, η οποία εξάλλου από σχετικό δημοσίευμα φαίνεται να έχει ήδη επιληφθεί της υποθέσεως (Γ/ΕΞ/6319-1/24.10.2014).

3.3.2. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου

Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που απασχολούν την Αρχή αφορά τη χορήγηση άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε νοσοκομεία, κλινικές, ιατρικά κέντρα ή άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας για τη διαβίβαση δεδομένων υγείας σε τρίτους για δικαστική χρήση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 2472/1997. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν ως επί το πλείστον τις εξής κατηγορίες δικαστικών υποθέσεων: (α) Υποθέσεις δικαστικής συμπαράστασης, όπου συγγενείς που κατά το άρθρο 1667 ΑΚ δικαιούνται να ζητήσουν τη θέση σε δικαστική συμπαράσταση κάποιου προσώπου αιτούνται στοιχεία από τον ιατρικό φάκελο του συμπαραστατέου για να υποστηρίξουν την αίτησή τους στο δικαστήριο. (β) Υποθέσεις ρύθμισης της επιμέλειας τέκνου, όπου ο ένας γονέας ζητεί στοιχεία από τον ιατρικό φάκελο του άλλου γονέα προκειμένου να αποδείξει ότι, για λόγους υγείας, δεν είναι σε θέση να ασκεί την επιμέλεια. (γ) Υποθέσεις αποζημίωσης λόγω σωματικής βλάβης, όπου ο εναγόμενος ζητεί στοιχεία από τον ιατρικό φάκελο του ενάγοντος για να αμφισβητήσει το μέγεθος ή το είδος της σωματικής βλάβης που υπέστη ο ενάγων. Στις περιπτώσεις αυτές απαραίτητη προϋπόθεση για την κρίση της Αρχής σχετικά με τη χορήγηση ή μη της αιτούμενης άδειας είναι η προσκόμιση του σχετικού δικογράφου, ώστε να προκύπτει το υπέρτερο έννομο συμφέρον του αιτούντος τρίτου. Όρος της αδείας είναι, επίσης, η προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, εφόσον αυτό είναι σε θέση να κατανοήσει τις συνέπειες της

χορήγησης των στοιχείων του (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις 1/2014, 16/2014, 30/2014, 34/2014, 39/2014, 45/2014, 46/2014, 53/2014, 54/2014, 60/2014, 63/2014, 68/2014, 71/2014, 72/2014, 73/2014, 81/2014, 80/2014, 85/2014, 88/2014, 93/2014, 99/2014, 122/2014, 124/2014, 129/2014, 131/2014, 132/2014, 140/2014, 147/2014, 155/2014, 157/2014, 167/2014, 166/2014, 171/2014, 177/2014, 179/2014, 183/2014).

Η Αρχή δεν χορηγεί άδεια για διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτο για τη χρήση τους ενώπιον δικαστηρίων σε υποθέσεις δικαστικής συμπαράστασης, όταν ο τρίτος δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των προσώπων που κατά το άρθρο 1667 ΑΚ δικαιούνται να ζητήσουν τη θέση κάποιου σε δικαστική συμπαράσταση (αποφάσεις 40/2014, 118/2014, 148/2014).

Μητέρα ενήλικου τέκνου είχε υποβάλει αίτηση σε παιδίατρο να της χορηγήσει βεβαίωση που αναγόταν σε χρόνο που το τέκνο ήταν ανήλικο. Ενώ η μητέρα είχε την επιμέλεια του τέκνου, ο πατέρας παραβίασε τους όρους επικοινωνίας με το τότε ανήλικο τέκνο και η μητέρα υπέβαλε έγκληση. Ο πατέρας προσκόμισε ιατρική βεβαίωση του παιδιάτρου με αποτέλεσμα να αθωωθεί και να καταδικασθεί η μητέρα πρωτόδικα για ψευδή καταμήνυση. Κατόπιν αυτού η μητέρα ζήτησε την αιτούμενη βεβαίωση προς υποστήριξή της σε δεύτερο βαθμό. Κατόπιν αρνήσεως του παιδιάτρου να χορηγήσει τη βεβαίωση, η μητέρα προσέφυγε στην Αρχή, η οποία αποφάνθηκε ότι, αν και το τέκνο είναι πλέον ενήλικο, τα στοιχεία ανάγονται σε χρόνο κατά τον οποίο ήταν ανήλικο. Συνεπώς, η μητέρα, ως ασκούσα την επιμέλειά του, είχε δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία αυτά και ο παιδίατρος είναι υποχρεωμένος να της τα χορηγήσει (απόφαση 126/2014).

Η Αρχή παρέσχε άδεια σε νοσοκομείο να χορηγήσει σε ασφαλιστική εταιρεία στοιχεία από ιατρικό φάκελο ασθενούς που ήταν απαραίτητα για την καταβολή του ασφαλίσματος, καθώς ο ασφαλισμένος είχε αποδεχθεί κατά το προσυμβατικό στάδιο έντυπη ρήτρα με την οποία παρέσχε τη συγκατάθεσή του για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, και μάλιστα των δεδομένων υγείας, από την ασφαλιστική εταιρεία για τους σκοπούς της ασφαλιστικής σύμβασης (αποφάσεις 89/2014, 90/2014).

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε νοσοκομείο να διαβιβάσει σε διευθυντή επαγγελματικού λυκείου στοιχεία από ιατρικό φάκελο εκπαιδευτικού, η οποία εν ώρα εργασίας διακομίστηκε στο νοσοκομείο σε κατάσταση μέθης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν αυτή είχε διαπράξει το πειθαρχικό αδίκημα του άρθρου 107 παρ. 1 στοιχ. ε' του Υπαλληλικού Κώδικα (απόφαση 38/2014).

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε νοσοκομείο να διαβιβάσει σε πρεσβεία της Ελλάδος σε χώρα εκτός ΕΕ ιατρικό πιστοποιητικό υπηκόου της χώρας αυτής, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι αυτός νοσηλεύεται στο ως άνω νοσοκομείο και χρήζει βοηθείας ώστε να εκδώσει η πρεσβεία βίζα σε συγγενείς του να ταξιδέψουν στην Ελλάδα με σκοπό να τον φροντίσουν, επί τη βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, καθώς η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου (απόφαση 174/2014).

Η Αρχή εξέτασε αίτηση αναστολής εφαρμογής προηγούμενης απόφασής της με την οποία είχε χορηγήσει άδεια σε νοσοκομείο να διαβιβάσει σε τρίτο πρόσωπο στοιχεία για την ψυχική υγεία της αδελφής του με σκοπό τη δικαστική χρήση. Το υποκείμενο των δεδομένων υπέβαλε αίτηση αναστολής ισχυριζόμενη ότι η προσκόμιση του ιατρικού πιστοποιητικού που την αφορούσε δεν ήταν αναγκαία, καθώς αντικείμενο της δίκης ήταν η αξιολόγηση του έργου που προσφέρει η αδελφή της ως δικαστική συμπαραστάτις του αδελφού τους και όχι η ψυχική υγεία της ιδίας. Συγκεκριμένα το υποκείμενο των δεδομένων είχε ασκήσει έφεση κατά αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε αίτησή της για αντικατάσταση της αδελφής της ως δικαστικής συμπαραστάτριας του αδελφού τους και αντικατάστασή της από την ίδια. Η αντίδικος αδελφή της είχε ζητήσει το ιατρικό πιστοποιητικό για να αποδείξει ότι και η αδελφή της είναι ψυχικώς πάσχουσα και συνεπώς ακατάλληλη να την αντικαταστήσει ως δικαστική συμπαραστάτις του αδελφού τους. Η Αρχή απέρριψε την αίτηση αναστολής, γιατί αναστολή επεξεργασίας μπορεί να διαταχθεί κατ' άρθρο 19 παρ. 7α του Ν. 2472/1997, μόνο όταν αφορά επεξεργασία που δεν έχει επιφέρει ακόμη ή έχει επιφέρει μερικώς τις δυσμενείς συνέπειές της για το υποκείμενο των δεδομένων και δεν αναφέρεται σε αναστολή αποφάσεως της Αρχής (απόφαση 92/2014).

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε νοσοκομείο να διαβιβάσει σε Διεύθυνση εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας στοιχεία από τον ιατρικό φάκελο εκπαιδευτικού που αναφέρονται στην ψυχική υγεία της εκπαιδευτικού για τον σκοπό της διασφάλισης των ανηλίκων μαθητών με τους οποίους συγχρωτίζεται η εκπαιδευτικός κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της (απόφαση 180/2014).

Η Αρχή δεν χορηγεί άδεια διαβίβασης ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτους για δικαστική χρήση, εφόσον η υπόθεση βρίσκεται στο στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης καθόσον στις ποινικές δίκες ισχύει το ανακριτικό σύστημα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 251 και επ. ΠΚ, που αποτελεί ειδικότερο νόμο σε σχέση με τον Ν. 2472/1997, ο ανακριτής και οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να συγκεντρώνουν πληροφορίες, να διεξάγουν έρευνες και γενικά να ενεργούν οτιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή των αποδείξεων χωρίς προηγούμενη άδεια της Αρχής (βλ. ενδεικτικά απόφαση 7/2014).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση νοσοκομείου για χορήγηση σε τρίτον ιατρικής βεβαίωσης για αντίκρουση αγωγής αποζημίωσης για εξύβριση, απειλή και σωματική βλάβη, γιατί η αιτούμενη ιατρική βεβαίωση ήταν ήδη στα αναγνωστέα έγγραφα της σχετικής ποινικής δικογραφίας που σχηματίσθηκε στο πλαίσιο της αντίστοιχης ποινικής διαδικασίας και στην οποία η αιτούσα είχε πλήρη πρόσβαση (απόφαση 29/2014).

Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος μιας εταιρείας, ως εκπρόσωπος του υπευθύνου επεξεργασίας, ζήτησε από την Αρχή τη χορήγηση άδειας προκειμένου να διαβιβάσει αντίγραφα του ιατρικού φακέλου ενός εργαζομένου σε δύο άλλους εργαζόμενους της ίδιας εταιρείας, καθώς και στον ίδιο προσωπικά, προκειμένου να παράσχουν εξηγήσεις στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης για την τέλεση του εγκλήματος της σωματικής βλάβης από αμέλεια από υπόχρεο (άρθρο 314 παρ. 1 α΄ ΠΚ) στο χώρο εργασίας (εργατικό ατύχημα). Η Αρχή έκρινε ότι η προκαταρκτική εξέταση διέπεται από τις ειδικότερες διατάξεις της ποινικής δικονομίας και διευθύνεται από ανεξάρτητους εισαγγελικούς λειτουργούς. Παρά το γεγονός ότι στη διαδικασία

της προκαταρκτικής εξέτασης δεν έχει ασκηθεί ακόμα ποινική δίωξη (όπως συμβαίνει, αντίθετα, στο στάδιο της ανάκρισης ή προανάκρισης), στην προκαταρκτική εξέταση αναγνωρίζονται στον ύποπτο πολλά από τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, όπως, μεταξύ άλλων, και το δικαίωμα να λαμβάνει αντίγραφα όλων των εγγράφων της δικογραφίας (άρθρο 31 παρ. 2 εδ. δ΄ ΚΠΔ). Έτσι, η Αρχή με την απόφαση αυτή απέρριψε το αίτημα για χορήγηση άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας λόγω αναρμοδιότητας, καθώς αρμόδιος να κρίνει το σχετικό αίτημα είναι ο διενεργών την προκαταρκτική εξέταση (απόφαση 188/2014).

Πατέρας ανήλικης ζήτησε από την Αρχή να γνωμοδοτήσει σχετικά με το αν δικαιούται να λάβει αντίγραφο συγκεκριμένης ιατρικής βεβαίωσης που τηρείται στο φάκελο της κόρης του στην Εισαγγελία Ανηλίκων. Η Αρχή ενημέρωσε τον αιτούντα ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 5 του Ν. 2472/1997 οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, 13 και 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 δεν εφαρμόζονται στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της. Συνεπώς, αν η αιτούμενη ιατρική βεβαίωση που τηρείται στην Εισαγγελία Ανηλίκων τον αφορά προσωπικά, ως υποκείμενο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αυτός στερείται των δικαιωμάτων ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης (άρθρα 11, 12 και 13 του Ν. 2472/1997, αντίστοιχα) και η Εισαγγελία Ανηλίκων είναι αρμόδια να κρίνει το αίτημα, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τις διατάξεις των νόμων 2472/1997, 2690/1999 και τη νομοθεσία που ρυθμίζει τη δικαστική προστασία ανηλίκων (Γ/ΕΞ/7777-1/19-12-2014).

Νοσηλευτικό ίδρυμα ερωτά την Αρχή αν νομιμοποιείται να διαβιβάσει στο Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) αντίγραφο του ιατρικού φακέλου νοσηλείας απασχολούμενης του νοσοκομείου στο πλαίσιο διερεύνησης εργατικού ατυχήματος. Η Αρχή ενημέρωσε το νοσηλευτικό ίδρυμα ότι το ΣΕΠΕ έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α΄ 170), να διερευνά τις αιτίες και συνθήκες τέλεσης εργατικών ατυχημάτων. Η χορήγηση αντιγράφου του ιατρικού φακέλου νοσηλείας της απασχολούμενης στο ΣΕΠΕ, στο πλαίσιο άσκησης των νομίμων αρμοδιοτήτων του, συνιστά νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, για την οποία δεν απαιτείται η λήψη προηγούμενης άδειας από την Αρχή, ούτε η προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. δ΄ του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/7170-1/4-12-2014).

Νοσηλευτικό ίδρυμα ερωτά την Αρχή αν νομιμοποιείται να διαβιβάσει στον Πταισματοδίκη αντίγραφα των ιατρικών φακέλων νοσηλείας, καθώς και άλλων πληροφοριών, δύο ανήλικων παιδιών που τηρούνται στα αρχεία του. Η Αρχή ενημέρωσε το νοσηλευτικό ίδρυμα για την πάγια θέση της, ότι δηλαδή κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, η αναζήτηση εγγράφων από τον Εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικές κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (βλ. γνμδ. Αρχής 3/2009 και απόφαση ΑΠ 49/2011). Άλλωστε και το άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. δ΄ του Ν. 2472/1997 προβλέπει ότι, για τη διαβίβαση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (δεδομένων υγείας), δεν λογίζονται ως τρίτοι τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Συνεπώς, η διαβίβαση των αιτουμένων προσωπικών δεδομένων από τα αρχεία του νοσηλευτικού ιδρύματος στον Πταισματοδίκη είναι νόμιμη και δεν απαιτείται προς τούτο η έκδοση προηγούμενης άδειας της Αρχής (Γ/ΕΞ/6378-1/23-10-2014).

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απηύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με το αν νομιμοποιείται να συλλέξει από συγκεκριμένη Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων (πρώην οίκοι ευγηρίας) τα στοιχεία επικοινωνίας των πλησιεστέρων συγγενών των περιθαλπομένων ηλικιωμένων, προκειμένου να μεριμνήσει για την ασφαλή μετακίνησή τους σε άλλη Μονάδα. Η Αρχή υπογράμμισε ότι η συγκεκριμένη συλλογή πληροφοριών συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. ΣΤ΄ του Ν. 2647/1998 (ΦΕΚ Α΄ 237) και 1 του Ν. 2345/1995 (ΦΕΚ Α΄ 213), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, προκύπτει ότι Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων που δεν υπάγονται στον δημόσιο τομέα δεν επιτρέπεται να λειτουργούν χωρίς την προηγούμενη έκδοση σχετικής άδειας από την οικεία περιφέρεια, καθώς και ότι η εκτέλεση των αποφάσεων που αφορούν στη διακοπή των μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων έχει μεταφερθεί στις κατά τόπους αρμόδιες περιφέρειες. Η λειτουργία της συγκεκριμένης Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων είχε διακοπεί με απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, ενώ είχαν επιβληθεί με απόφαση του ιδίου διαδοχικά πρόστιμα, κυρίως για τη μη τήρηση επαρκών συνθηκών υγιεινής και βασικών συνθηκών πυροπροστασίας. Παρά την απόφαση διακοπής λειτουργίας, η συγκεκριμένη Μονάδα εξακολουθούσε να λειτουργεί και αρνούνταν να χορηγήσει τις αιτούμενες πληροφορίες στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, επικαλούμενη το νόμο για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή γνωμοδότησε ότι η συγκεκριμένη Μονάδα δεν κωλύεται εκ του Ν. 2472/1997 να παράσχει στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τις αιτούμενες πληροφορίες (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. δ΄ και 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997) (Γ/ΕΞ/2664-2/05-6-2014).

Νοσηλευτικό ίδρυμα ερωτά την Αρχή αν νομιμοποιείται να χορηγήσει αντίγραφα ιατρικού φακέλου αλλοδαπού ασθενούς στον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Η Αρχή απάντησε ότι ο πληρεξούσιος δικηγόρος του ασθενούς -τον οποίο ο τελευταίος έχει εξουσιοδοτήσει ειδικώς να ζητήσει και να παραλάβει από το νοσηλευτικό ίδρυμα αντίγραφα του ιατρικού φακέλου νοσηλείας του- ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 12 του Ν. 2472/1997 και 14 παρ. 8 του Ν. 3418/2005 (ΦΕΚ Α΄287) και το νοσηλευτικό ίδρυμα οφείλει να ικανοποιήσει το δικαίωμα αυτό (Γ/ΕΞ/2724-1/07-5-2014).

Ιδιωτική κλινική απηύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με το αν νομιμοποιείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία του ιατρικού φακέλου ανήλικου παιδιού ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, προκειμένου να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης που έχουν υποβάλει σε βάρος της οι γονείς του ανήλικου τέκνου. Παράλληλα ερωτά την Αρχή αν νομιμοποιείται να διαβιβάσει αντίγραφα του ιατρικού φακέλου νοσηλείας και σε δύο ιατρούς.

Η Αρχή υπενθύμισε ότι κατά την ανανέωση της άδειας συλλογής και τήρησης αρχείου της κλινικής για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας ενσωματώθηκε ο όρος της απόφασης 74/2010 και ότι η εξέταση της αίτησης για χορήγηση άδειας για τη δικαστική χρήση στοιχείων του ιατρικού φακέλου εκ μέρους της κλινικής κρίνεται αλυσιτελής. Αντίθετα, αναφορικά με το αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου ανήλικου ασθενούς σε δύο ιατρούς η Αρχή επισήμανε ότι αυτό προώρως υποβάλλεται, καθώς η κλινική ούτε επικαλείται, ούτε διαβιβάζει τις σχετικές αιτήσεις των ενδιαφερομένων ιατρών, ούτε, τέλος, διευκρινίζει τη σχέση των ιατρών αυτών με την κλινική. Από το δικόγραφο της αγωγής προκύπτει ότι ο ένας εκ των δύο ιατρών δεν παρείχε τις υπηρεσίες του κατά τον κρίσιμο χρόνο στην κλινική, αλλά παρακολουθούσε το ανήλικο τέκνο στο ιδιωτικό του ιατρείο. Αντίθετα, η έτερη ιατρός παρείχε τις υπηρεσίες της στη συγκεκριμένη κλινική, ως θεράπουσα ιατρός του ανήλικου. Ως προς τον πρώτο ιατρό, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημά του, η κλινική οφείλει να ζητήσει την έκδοση προηγούμενης άδειας από την Αρχή για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων. Ενώ, ως προς τη δεύτερη ιατρό, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτησή της, η κλινική δύναται να της χορηγήσει αντίγραφα του ιατρικού φακέλου του ανήλικου ασθενούς κατ' εφαρμογή του σχετικού όρου της απόφασης 74/2010 που έχει ενσωματωθεί στην άδεια της κλινικής (Γ/ΕΞ/1959-1/03-4-2014).

Ψυχολόγος απασχολούμενος σε δημοτική κοινωφελή επιχείρηση ερωτά αν νομιμοποιείται να ικανοποιήσει το αίτημα του Προέδρου της Δημοτικής Επιχείρησης για γνωστοποίηση σε αυτόν του αρχείου των ασθενών που έχει παρακολουθήσει. Η Αρχή υπογράμμισε ότι μέχρι την υποβολή γνωστοποίησης συλλογής και τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα από το συγκεκριμένο Δήμο και την έκδοση σχετικής άδειας από την Αρχή, με την οποία θα καθορισθούν, μεταξύ άλλων, οι όροι για την διασφάλιση του απορρήτου, σύμφωνα και με την απόφαση 31/2008 της Αρχής, ο ψυχολόγος μπορεί να χορηγήσει στον Πρόεδρο της Δημοτικής Επιχείρησης μόνο στατιστικά στοιχεία των ασθενών που έχει παρακολουθήσει, τα οποία δεν συνιστούν προσωπικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α΄ εδ. β΄ του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/183-1/29-1-2014).

3.3.3. Προστασία δεδομένων ψυχικής υγείας

Η Αρχή γνωμοδότησε, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ΄ του Ν. 2472/1997, επί του σχεδίου υπουργικής απόφασης «Τήρηση Πληροφοριακού Συστήματος Παρακολούθησης Μονάδων Ψυχικής Υγείας», που υπέβαλε στην Αρχή το Υπουργείο Υγείας, στο πλαίσιο της εξέτασης της γνωστοποίησης λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας, με σκοπό τον έλεγχο των δαπανών επιχορηγούμενων μονάδων ψυχικής υγείας. Η Αρχή εξέδωσε σχετικά την απόφαση 126/2013 με την οποία απέρριψε την αρχική αίτηση λήψεως άδειας του Υπουργείου Υγείας, διότι δεν υπήρχε ειδική νομοθετική πρόβλεψη για τη σκοπούμενη επεξεργασία. Αναλυτικά το σκεπτικό της εν λόγω απόφασης περιγράφεται στην παρ. 3.3.1. της Ετήσιας Έκθεσης της Αρχής του έτους 2013. Στη συνέχεια το Υπουργείο Υγείας υπέβαλε εκ νέου γνωστοποίηση τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας και απέστειλε την ψηφισθείσα διάταξη νόμου που περιλαμβάνεται στο άρθρο 27 του Ν. 4213/2013 (ΦΕΚ 261/Α΄/9-12-2013), με την οποία τροποποιούνται διατάξεις του Ν. 2716/1999 «Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και άλλες διατάξεις». Επίσης υπέβαλε στην Αρχή το σχέδιο της προβλεπόμενης από την παρ. 9 του άρθρου 4 Ν. 2716/1999 απόφασης του Υπουργού Υγείας. Κατόπιν αυτού η Αρχή έκρινε ότι έχει πλέον τεθεί η νόμιμη βάση επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των ωφελουμένων και ότι η σχετική υπουργική απόφαση που εκδίδεται βάσει της παρ. 9 του άρθρου 4 του Ν. 2716/1999 έχει καταρχήν νόμιμο έρεισμα. Λαμβάνοντας υπόψη την κρισιμότητα των προσωπικών δεδομένων (ευαίσθητα δεδομένα υγείας), καθώς και το γεγονός ότι η επεξεργασία αφορά το σύνολο των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από κρατικά επιχορηγούμενες μονάδες ψυχικής υγείας, η άδεια της Αρχής πρέπει να θέτει ειδικούς όρους και προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της επεξεργασίας, ιδίως σύμφωνα με τα άρθρα 4 (χαρακτηριστικά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) και 10 (απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας) του Ν. 2472/1997. Ειδικότερα, τέθηκε ως όρος για τη νομιμότητα της επεξεργασίας η ελαχιστοποίηση των τηρούμενων δεδομένων, ο διαχωρισμός του ΑΜΚΑ από τα υπόλοιπα δεδομένα (π.χ. με χρήση κατάλληλης κωδικοποίησης-ψευδωνυμοποίησης από το Υπουργείο και τήρηση των δεδομένων ΑΜΚΑ σε ξεχωριστό και απομονωμένο αρχείο από αυτό στο οποίο τηρούνται τα υπόλοιπα δεδομένα), η κρυπτογράφηση των δεδομένων με χρήση τεχνικών ισχυρής κρυπτογράφησης, η επικοινωνία μεταξύ της εφαρμογής του Υπουργείου Υγείας και των μονάδων ψυχικής υγείας μέσω ασφαλούς καναλιού επικοινωνίας, η σύνταξη και εφαρμογή ειδικού κώδικα δεοντολογίας για το προσωπικό και η σύνταξη και υποβολή πολιτικής και σχεδίου ασφαλείας (γνωμοδότηση 2/2014).

Η Αρχή στη συνέχεια χορήγησε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα υγείας των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 εδ. ε' στοιχ. δδ' του άρθρου 7 Ν. 2472/1997, ορίζοντας ως υπεύθυνο επεξεργασίας το Υπουργείο Υγείας (αρμόδια Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας) για τον σκοπό της άσκησης δημοσίου ελέγχου κοινωνικών παροχών, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν. 2716/1999, και τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις όπως περιγράφονται στη γνωμοδότηση 2/2014. Κατόπιν σχετικής υπόδειξης του Υπουργείου Υγείας, η Αρχή έλαβε μεγάλο αριθμό γνωστοποιήσεων από μονάδες ψυχικής υγείας και χορήγησε εντός του έτους τις απαιτούμενες άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία δημοσίας υπαλλήλου ασφαλισμένης στον ΟΠΑΔ, σύμφωνα με την οποία ο ΟΠΑΔ, μετά από σχετική αίτησή της, της κοινοποίησε εκτός των καταστάσεων δαπανών νοσηλείας και των

αντίστοιχων χρηματικών ενταλμάτων που την αφορούν, και τις καταστάσεις νοσηλείας άλλων ασφαλισμένων, μεταξύ των οποίων και ο ΚΑΕ. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι η διαβίβαση των ως άνω στοιχείων έγινε νομίμως, γιατί η προσφεύγουσα είχε ζητήσει αντίγραφο της συνολικής καταστάσεως δαπανών νοσηλείας η οποία αποτελεί δημόσιο έγγραφο και σε αυτή περιλαμβάνονται απλά και όχι ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των ασφαλισμένων και κατά συνέπεια δεν απαιτείτο άδεια της Αρχής. Συγκεκριμένα στις χορηγηθείσες καταστάσεις γινόταν μνεία μόνο του κωδικού ΚΑΕ 529 από τον οποίο δεν μπορεί να προσδιορισθεί η πάθηση του δικαιουμένου, χωρίς καμία περαιτέρω αναφορά σε δεδομένα υγείας.

Με την ίδια απόφαση κρίθηκε και συμπληρωματική αναφορά της ίδιας προσφεύγουσας κατά την οποία, σε συνέχεια επανειλημμένων αναφορών της προσφεύγουσας προς τον ΟΠΑΔ για κακή εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων, η διοίκηση του Οργανισμού διέταξε ΕΔΕ στο πόρισμα της οποίας αποδόθηκαν ευθύνες σε υπαλλήλους του Οργανισμού, έγιναν συστάσεις για βελτίωση του συστήματος και ζητήθηκε να ενημερωθεί η υπηρεσία της προσφεύγουσας για τον καταχρηστικό τρόπο με τον οποίο υπέβαλε τις αναφορές της. Στη συνέχεια ο ΟΠΑΔ κοινοποίησε το πόρισμα στην προσφεύγουσα, η οποία ζήτησε εξωδίκως από τον ΟΠΑΔ να μην κοινοποιήσει το πόρισμα στην υπηρεσία της. Παρά ταύτα ο ΟΠΑΔ κοινοποίησε στην υπηρεσία της προσφεύγουσας αυτούσιο το πόρισμα συνοδευόμενο με τις αναφορές που αυτή είχε υποβάλει, χωρίς προηγουμένως να ενημερώσει την προσφεύγουσα. Η Αρχή έκρινε ότι, δεδομένου ότι το πόρισμα αποτέλεσε προϊόν των αναφορών της προσφεύγουσας, νομίμως απεστάλη αυτούσιο μαζί με τις σχετικές αναφορές στην υπηρεσία της προκειμένου αυτή να λάβει πλήρη γνώση για τυχόν τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος, καθώς η καταχρηστική υποβολή αναφορών δεν συνάδει προς την εκτός υπηρεσίας συμπεριφορά δημοσίου υπαλλήλου και απηύθυνε σύσταση στον ΕΟΠΥΥ, ως καθολικό διάδοχο του ΟΠΑΔ, μόνο για τη μη προηγούμενη ενημέρωση της προσφεύγουσας (απόφαση 9/2014).

Η Αρχή έδωσε άδεια στον ΕΔΟΕΑΠ να χορηγήσει αντίγραφα ιατρικών πιστοποιητικών, που αφορούν ασφαλισμένη στον ΕΔΟΕΑΠ, στην κόρη της προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει ενώπιον δικαστηρίου για τη θέση της μητέρας της σε δικαστική συμπαράσταση (απόφαση 23/2014).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση του ΙΚΑ για χορήγηση αδείας για διαβίβαση σε ασφαλιστική εταιρεία αντιγράφων φακέλου που αφορούσε συνθήκες τραυματισμού σε αυτοκινητιστικό ατύχημα, προκειμένου η ασφαλιστική να αντικρούσει σχετική αγωγή ενώπιον δικαστηρίου, καθώς το δικαστήριο είχε ήδη διατάξει τη διενέργεια δικαστικής πραγματογνωμοσύνης και οι πραγματογνώμονες είναι αρμόδιοι να ζητήσουν και να λάβουν κάθε αναγκαίο στοιχείο, συμπεριλαμβανομένου του ιατρικού φακέλου (απόφαση 15/2014).

Η Αρχή έκρινε ότι η απαίτηση του ΕΔΟΕΑΠ να καταθέσουν οι συνταξιούχοι-μέλη του εκτός των άλλων δικαιολογητικών και εκκαθαριστικό σημείωμα εφορίας, προκειμένου να απογραφούν είναι νόμιμο μόνο για τους κάτω των 55 ετών καθώς μόνο ως προς αυτούς προβλέπεται η αναστολή ή περιορισμός καταβολής της επικουρικής σύνταξης σε περίπτωση ανάληψης εργασίας. Για τους άνω των 55 ετών η εξυπηρέτηση του σκοπού του ελέγχου της νομιμότητας καταβολής της σύνταξης θα μπορούσε να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, ήτοι μόνο με την επίδειξη του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης ή σχετικής βεβαίωσης από την εφορία. Η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον ΕΔΟΕΑΠ να μη συνεχίσει τη συγκεκριμένη επεξεργασία και να καταστρέψει το υπάρχον αρχείο, ενώ για τους άνω των 55 ετών που έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία, να τηρηθούν μόνον όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση και τα υπόλοιπα να διαγραφούν (απόφαση 51/2014). Επειδή δε ο ΕΔΟΕΑΠ δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση της Αρχής, του επέβαλε πρόστιμο 5.000 ευρώ (189/2014).

Μετά από αναφορά ασφαλισμένου στον ΟΑΕΕ σχετικά με έλλειμμα ασφαλείας στο ηλεκτρονικό σύστημα του οργανισμού που επέτρεπε διαρροή δεδομένων, η Αρχή αφού εξέτασε τα δεδομένα του προβλήματος, απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στον ΟΑΕΕ να προβεί στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων ασφαλείας (απόφαση 57/2014).

Σε ερώτημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη νομιμότητα χορήγησης σε εν διαστάσει σύζυγο στοιχείων που αφορούν το ύψος των συντάξεων της εν διαστάσει συζύγου του προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει σε δικαστήριο για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής, η Αρχή απάντησε ότι καταρχήν τα αιτούμενα στοιχεία είναι απλά προσωπικά δεδομένα, καθώς δεν αναφέρονται σε σύνταξη αναπηρίας ή άλλης αιτίας από την οποία θα αποκαλύπτονταν ευαίσθητα δεδομένα, και συνεπώς εφαρμόζεται η γνωμοδότηση 6/2013 για την πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα, όπως εν προκειμένω. Επιπροσθέτως στη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμόζεται και το άρθρο 1445 ΑΚ που προβλέπει την υποχρέωση του πρώην συζύγου να δίνει στον άλλο ακριβείς πληροφορίες για τα εισοδήματα που είναι χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής, το οποίο είναι ειδικότερη διάταξη και ως εκ τούτου παρέλκει η γνωμοδότηση της Αρχής (Γ/ΕΞ/2017-1/22-4-2014).

Η Αρχή παγίως αποφαίνεται ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ νομιμοποιείται να χορηγήσει σε τρίτο-εργοδότη στοιχεία που αφορούν το ύψος των αποδοχών πρώην εργαζόμενου προκειμένου ο τρίτος-εργοδότης να προβάλει ενώπιον δικαστηρίου την ένσταση των αλλαχού κερδηθέντων του άρθρου 656 ΑΚ σχετικά με αποδοχές που ο εργαζόμενος έλαβε από τυχόν απασχόλησή του σε άλλον εργοδότη (Γ/ΕΞ/561-1/28-2-2014, Γ/ΕΞ/969-1/17-2-2014, κ.ά.).

Η Αρχή αποφάνθηκε ότι όταν υπάρχει δικαστική απόφαση που διατάσσει την προσκόμιση με επιμέλεια των διαδίκων στοιχείων που αναφέρονται στο ύψος αναπηρικής σύνταξης ασφαλισμένου, δεν απαιτείται προηγούμενη άδεια της Αρχής ούτε ενημέρωση του ενδιαφερομένου, βάσει του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. δ΄ εδ. β΄ του Ν. 2472/1997 που ορίζει ότι για την εφαρμογή της διάταξης αυτής τα δικαστήρια δεν λογίζονται ως τρίτοι εφόσον τη διαβίβαση επιβάλλει δικαστική απόφαση (Γ/ΕΞ/1606/11-3-2014).

3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΕΔ

Η Αρχή χορήγησε άδεια στον ΟΑΕΔ να διαβιβάσει σε τρίτο πρόσωπο στοιχεία σχετικά με την ενδεχόμενη εγγραφή του πρώην συζύγου της στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού προκειμένου αυτή να τα προσκομίσει σε δικαστήριο για την αντίκρουση αγωγής που ο πρώ-

ην σύζυγός της έχει ασκήσει σε βάρος της βάσει του άρθρου 1400 ΑΚ (απόφαση 37/2014).

Η Αρχή έχει δεχθεί σειρά ερωτημάτων με τα οποία ερωτάται αν νομιμοποιείται ο ΟΑΕΔ να χορηγήσει σε τρίτο-εργοδότη πληροφορίες σχετικά με την ενδεχόμενη εγγραφή προσώπου στα μητρώα ανέργων του οργανισμού για το σκοπό της αντίκρουσης αγωγής. Πάγια θέση της Αρχής στις περιπτώσεις αυτές είναι ότι: (α) Δικαιούται ο υπερήμερος εργοδότης να λάβει από τον ΟΑΕΔ για καθέναν από τους ενδιαφερόμενους πρώην εργαζομένους του, οι οποίοι διεκδικούν από αυτόν μισθούς υπερημερίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, απλά προσωπικά δεδομένα που ενδεχομένως τηρούνται στο αρχείο του οργανισμού, στη βάση αναγγελιών πρόσληψης, που τους έχουν υποβληθεί και ιδίως το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του συγκεκριμένου εργοδότη, το χρόνο και τη συγκεκριμένη απασχόληση, καθώς και τις συγκεκριμένες αποδοχές που αναλογούν στην απασχόληση αυτή. Η διαβίβαση των στοιχείων αυτών επιτρέπεται αποκλειστικά για τον προβαλλόμενο από τον εργοδότη σκοπό της προβολής της ένστασης των αλλαχού κερδηθέντων, κατά το άρθρο 656 εδ. β΄ ΑΚ ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. (β) Αντίθετα, ο εργοδότης δεν δικαιούται να λάβει από τον ΟΑΕΔ πληροφορίες σχετικά με την καταβολή επιδομάτων ανεργίας ή άλλων κοινωνικών βοηθημάτων στους πρώην εργαζομένους του, για το μετά την καταγγελία της εργασιακής τους σχέσης διάστημα, γιατί τα επιδόματα αυτά δεν συνιστούν ωφέλεια κατά την έννοια του άρθρου 656 εδ. β΄ ΑΚ, και ως εκ τούτου ο εργοδότης δεν μπορεί να αφαιρέσει από τους μισθούς υπερημερίας, για δικό του όφελος, τις κοινωνικές αυτές παροχές. Για να είναι ορισμένο το σχετικό αίτημα πρέπει οι ανωτέρω προϋποθέσεις να προκύπτουν από το σχετικό δικόγραφο που ο ΟΑΕΔ πρέπει να προσκομίζει στην Αρχή (Γ/ΕΞ/870-1/17-2-2014, 901-1/17-2-2014, 946-1/17-2-2014, κ.λπ.).

Σε ερώτημα της Υπηρεσίας Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων του ΟΑΕΔ αν δικαιούται να διαβιβάσει σε φορείς που δραστηριοποιούνται στην επαγγελματική επανένταξη στοιχεία επιχειρήσεων που έχουν προσλάβει ΑμΕΑ στο πλαίσιο προγραμμάτων επιχορήγησης νέων θέσεων εργασίας για το σκοπό αξιολόγησης των εν λόγω προγραμμάτων, η Αρχή αποφάνθηκε ότι, στο μέτρο που δεν ζητούνται πληροφορίες γα την ταυτότητα των ΑμΕΑ, οι οποίες συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα κοινωνικής πρόνοιας και για τη διαβίβασή τους θα απαιτείτο άδεια της Αρχής, αλλά μόνο στοιχεία νομικών προσώπων, οι αιτούμενες πληροφορίες δεν είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και, συνεπώς, δεν εφαρμόζεται ο Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/1562-1/30-9-14).

Σε συνέχεια πληθώρας εγγράφων της Αρχής επί σχετικών ερωτημάτων, ο ΟΑΕΔ κοινοποίησε στην Αρχή τη με αριθμ. πρωτ. 23169/18-03-2014 Εγκύκλιο της Διοίκησής του σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις υπηρεσίες του Οργανισμού, η οποία κοινοποιήθηκε και σε όλες τις κατά τόπους υπηρεσίες του και περιλαμβάνει σαφείς οδηγίες προς τις υπηρεσίες αυτές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα -και, ιδίως, τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτους- με σκοπό την προσήκουσα και ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν. 2472/1997 και τη σχετική νομολογία της Αρχής. Συνεπώς, οι κατά τόπους υπηρεσίες του ΟΑΕΔ οφείλουν να εξετάζουν τις σχετικές αιτήσεις σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην Εγκύκλιο αυτή χωρίς να τις διαβιβάζουν στην Αρχή.

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ασφαλιστικές εταιρείες υπέβαλαν αιτήσεις στην Αρχή για τη διαβίβαση δεδομένων υγείας ασφαλισμένων τους σε τρίτες ασφαλιστικές εταιρείες, ενόψει της αξίωσης των ασφαλισμένων προς καταβολή της ασφαλιστικής αποζημίωσης, λόγω επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου (άρθρο 1 Ν. 2496/1997, ΦΕΚ Α΄ 87). Κατά το προσυμβατικό στάδιο κατάρτισης της ασφαλιστικής σύμβασης οι ασφαλισμένοι αποδέχτηκαν τον εκ των προτέρων διατυπωμένο έντυπο όρο, υπογράφοντας την αίτηση ασφάλισης. Ο σχετικός όρος προέβλεπε ότι οι ασφαλισμένοι συγκατατίθενται στη χορήγηση, μεταξύ άλλων, και σε τρίτη ασφαλιστική εταιρεία ευαίσθητων δεδομένων υγείας ενόψει της αξίωσής τους προς καταβολή της ασφαλιστικής αποζημίωσης. Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι οι ασφαλισμένοι δεν είχαν υπαναχωρήσει από την ασφαλιστική σύμβαση (άρθρο 8 παρ. 3 Ν. 2496/1997). Η Αρχή έκρινε ότι οι ασφαλισμένοι, με την άνευ οποιασδήποτε επιφυλάξεως ρητή αποδοχή του συγκεκριμένου όρου της αίτησης ασφάλισης, παρείχαν την -κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ια΄ του Ν. 2472/1997- ελεύθερη συγκατάθεσή τους για τη χορήγηση στις τρίτες ασφαλιστικές εταιρείες των ευαίσθητων δεδομένων υγείας τους και εξέδωσε τις σχετικές άδειες για την επεξεργασία τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997. Υπογραμμίζεται ότι ακόμα και όταν υπάρχει σχετική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ο Ν. 2472/1997 απαιτεί για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων την έκδοση προηγούμενης άδειας από την Αρχή (αποφάσεις 49/2014, 50/2014).

Ασφαλιστικές εταιρείες υπέβαλαν αιτήσεις στην Αρχή για τη διαβίβαση δεδομένων υγείας ασφαλισμένων τους σε νοσηλευτικό ίδρυμα και σε τρίτη ασφαλιστική εταιρεία για το σκοπό της επιδίωξης εννόμων συμφερόντων τους ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων. Η Αρχή παρείχε την άδεια στην ασφαλιστική εταιρεία να διαβιβάσει στο αιτούν νοσηλευτικό ίδρυμα ευαίσθητα δεδομένα υγείας της ασφαλισμένης, προκειμένου το νοσηλευτικό ίδρυμα να αντικρούσει ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου την ανακοπή και την αίτηση αναστολής που έχει ασκήσει η ασφαλισμένη, με την οποία ζητεί την ακύρωση της σχετικής διαταγής πληρωμής (απόφαση 76/2014).

Αντίστοιχα, η Αρχή παρείχε την άδεια σε ασφαλιστική εταιρεία να διαβιβάσει σε τρίτη ασφαλιστική εταιρεία ευαίσθητα δεδομένα υγείας ασφαλισμένης, προκειμένου η αιτούσα ασφαλιστική εταιρεία να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης που έχει υποβάλει ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου η ασφαλισμένη, με την οποία ζητεί να υποχρεωθεί η ασφαλιστική εταιρεία να της καταβάλει χρηματική αποζημίωση για τις ιατρικές δαπάνες που κατέβαλε και για την ηθική βλάβη που υπέστη (απόφαση 137/2014).

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.6.1. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων από τράπεζες

Με την απόφαση 91/2014, η Αρχή απέρριψε προσφυγή πρώην εργαζόμενης κατά της Εμπορικής Τράπεζας, κα-

θώς έκρινε ότι ο έλεγχος των τραπεζικών λογαριασμών της προσφεύγουσας βάσει των ειδικών υποχρεώσεων της τράπεζας που απορρέουν από την ειδική νομοθεσία για την πρόληψη και καταστολή εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες συνιστά νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, για την οποία δεν υφίσταται υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης του υποκειμένου. Εν προκειμένω, η Εμπορική Τράπεζα προέβη σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας, καθώς και των προσώπων που ήταν συνδικαιούχοι με αυτήν σε λογαριασμούς που η προσφεύγουσα τηρούσε στην τράπεζα, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 περ. β΄ του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με το οποίο η επεξεργασία είναι νόμιμη και δεν απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όταν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο, δηλαδή τις ειδικότερες διατάξεις των Ν. 3691/2008 και Ν. 3601/2007 που εξειδικεύονται με σχετικές πράξεις και αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος. Η επεξεργασία αυτή συνίστατο στον έλεγχο των είκοσι τεσσάρων λογαριασμών που η προσφεύγουσα τηρούσε στην τράπεζα υπό την ιδιότητά της ως πελάτισσας. Πολλοί εξ αυτών των λογαριασμών ήταν κοινοί με άλλα πρόσωπα, συγγενικά ή φιλικά προς την προσφεύγουσα, μεταξύ των οποίων ο σύζυγός της, η αδελφή της, η μητέρα της, αλλά και πρόσωπα που εφέροντο ως συμμετέχοντες σε κύκλωμα τοκογλυφίας. Εξάλλου, αφορμή για τη διενέργεια του ελέγχου ήταν οι πληροφορίες της τράπεζας για τη συμμετοχή του συζύγου της προσφεύγουσας σε κύκλωμα τοκογλυφίας βάσει της υποχρέωσης της καθής που απορρέει από την προαναφερόμενη ειδικότερη νομοθεσία και, ως εκ τούτου, η επεξεργασία κρίθηκε νόμιμη.

Ομοίως, με την απόφαση 116/2014, η Αρχή απέρριψε προσφυγή της μητέρας της ως άνω πρώην εργαζόμενης κατά της Εμπορικής Τράπεζας. Ειδικότερα, στη δεύτερη αυτή περίπτωση η επεξεργασία συνίστατο στον έλεγχο των τεσσάρων λογαριασμών που η προσφεύγουσα τηρούσε στην καθής τράπεζα από κοινού με την κόρη της. Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του γαμπρού της προσφεύγουσας και συζύγου της κόρης της, η οποία ετύγχανε υπάλληλος της καθής και συνδικαιούχος στους επίμαχους λογαριασμούς, σε κύκλωμα τοκογλυφίας υπήρξαν η αφορμή για τη διενέργεια του ελέγχου βάσει της υποχρέωσης της καθής που απορρέει, όπως προαναφέρθηκε, από τις ειδικότερες διατάξεις των Ν. 3691/2008 και Ν. 3601/2007.

Περαιτέρω, με την απόφαση 172/2014 η Αρχή επέβαλε στη Γενική Τράπεζα χρηματικό πρόστιμο συνολικού ύψους τριάντα χιλιάδων ευρώ για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης και για επεξεργασία ανακριβών δεδομένων, της απηύθυνε δε επιπλέον τη σύσταση να ελέγχει εφεξής ανά τακτά χρονικά διαστήματα την ακρίβεια των δεδομένων που τηρεί και, σε κάθε περίπτωση, να μεριμνά, εντός ευλόγου χρόνου από κάθε σχετική μεταβολή, για τη διόρθωση/διαγραφή των αντίστοιχων στοιχείων που έχει διαβιβάσει στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Ειδικότερα η Αρχή διαπίστωσε ότι η τράπεζα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας: α) Δεν εκπλήρωσε προσηκόντως την υποχρέωση ελέγχου της ακρίβειας των δεδομένων του προσφεύγοντος, καθώς τηρούσε και επεξεργαζόταν λανθασμένα στοιχεία σχετικά με το πρόσωπό του για τρεισήμισι και πλέον έτη από τότε που έλαβε χώρα η μεταβολή των στοιχείων αυτών (απαλλαγή από εγγύηση δανείου), τα οποία μάλιστα είχε διαβιβάσει και στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, η δε επακολουθήσασα διόρθωση των σχετικών δεδομένων δεν οφειλόταν σε πρωτοβουλία της τράπεζας, αλλά στο γεγονός ότι ο ίδιος ο προσφεύγων άσκησε το δικαίωμα αντίρρησης στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, β) Δεν απάντησε ούτε εμπρόθεσμα ούτε ικανοποιητικά στο δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος, ο δε ισχυρισμός της ότι η καθυστέρηση απάντησης οφείλεται σε φόρτο εργασίας λόγω εργασιών που αφορούν στο κλείσιμο του έτους κρίθηκε απορριπτέος, καθώς η τράπεζα όφειλε να απαντήσει εμπροθέσμως έστω και με αυτή την αιτιολόγηση, ενώ επισημάνθηκε ότι η υποβολή των σχετικών με την υπόθεση εγγράφων από την τράπεζα στην Αρχή δεν ισοδυναμεί ούτε με τη χορήγηση των εγγράφων αυτών στον ίδιο τον προσφεύγοντα ούτε με αιτιολογημένη απάντηση, σύμφωνα με τις ρητώς προβλεπόμενες στη διάταξη του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 υποχρεώσεις της τράπεζας.

Με την απόφαση 97/2014, η Αρχή απέρριψε αίτηση για την ανάκληση/τροποποίηση της απόφασης 109/2013 που αφορούσε επιβολή προστίμου στην τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος για μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τους Ν. 2472/1997 και 3471/2006 (βλ. και Ετήσια Έκθεση 2013, 3.6.8.2., σ. 90). Ειδικότερα, με την απόφαση 109/2013, η Αρχή διαπίστωσε ότι η τράπεζα αγόρασε λίστες με παρανόμως συλλεχθέντα προσωπικά δεδομένα για το σκοπό της στοχευμένης προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών σε υποψήφιους πελάτες και της επέβαλε πρόστιμο εβδομήντα πέντε χιλιάδων ευρώ, καθώς επίσης και την καταστροφή κάθε σχετικής λίστας με προσωπικά δεδομένα που συλλέχθηκε με τον τρόπο που αναφέρεται στο σκεπτικό της ανωτέρω απόφασης κατά παράβαση των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής. Κατόπιν εξέτασης της σχετικής αίτησης θεραπείας, η Αρχή έκρινε ότι δεν συντρέχει λόγος επανεξέτασης κατ' ουσίαν της υπόθεσης, διότι τα ζητήματα τα οποία προβάλλονται με την αίτηση θεραπείας έχουν ήδη συζητηθεί, εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με την απόφαση 109/2013, ενώ η τράπεζα δεν επικαλείται ούτε προσκομίζει νέα στοιχεία για την υποστήριξη των ισχυρισμών της.

3.6.2. Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών

Η Αρχή, κυρίως μέσω Συλλόγου Δανειοληπτών, όπως και τα προηγούμενα έτη, έγινε αποδέκτης παραπόνων για παράνομη επεξεργασία τραπεζικών δεδομένων λόγω της γενόμενης τιτλοποίησης από τις τράπεζες των σχετικών απαιτήσεων. Συγκεκριμένα, οι πολίτες ισχυρίζονταν ότι η τιτλοποίηση απαίτησης είναι παράνομη, κατά παράβαση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, καθώς έγινε χωρίς τη συγκατάθεσή τους και χωρίς την προηγούμενη ατομική ενημέρωσή τους για την ανακοίνωση των οφειλών τους από τις τράπεζες σε εταιρείες ειδικού σκοπού.

Η Αρχή, έχει ήδη κρίνει (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, 3.6.6. Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών) ότι η διαβίβαση των στοιχείων οφειλών από την τράπεζα στην εταιρεία ειδικού σκοπού μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσής της που επιβάλλεται από νόμο, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 περ. β΄ του Ν. 2472/1997, τηρούνται δε και οι όροι και προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 5 παρ. 2 περ. 2 περ. ε΄, ήτοι διαβίβαση απολύτως αναγκαία για την επιδίωξη και είσπραξη των

σχετικών απαιτήσεων, η οποία υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των οφειλετών, χωρίς να θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους, εφόσον η επεξεργασία γίνεται στο πλαίσιο του νόμου 3156/2003 από περιορισμένο κύκλο αποδεκτών.

Ακολούθως, επισημαίνεται ότι η σύμβαση μεταβίβασης των τιτλοποιούμενων επιχειρηματικών απαιτήσεων καταχωρίζεται στο δημόσιο βιβλίο του άρθρου 3 του Ν. 2844/2000 σε περίληψη που περιέχει τα ουσιώδη στοιχεία αυτής (άρθρο 10 παρ. 8 του Ν. 3156/2003). Από την καταχώριση της σχετικής σύμβασης επέρχεται η μεταβίβαση των τιτλοποιούμενων απαιτήσεων, εκτός αν άλλως ορίζεται στους όρους της σύμβασης, η δε μεταβίβαση (εκχώρηση) αναγγέλλεται εγγράφως από τον μεταβιβάζοντα ή την εταρεία ειδικού σκοπού στον οφειλέτη (άρθρο 10 παρ. 9 του Ν. 3156/2003). Περαιτέρω, ως αναγγελία λογίζεται η καταχώριση της σύμβασης στο δημόσιο βιβλίο του άρθρου 3 του Ν. 2844/2000 σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 8 του Ν. 3156/2003. Συνεπώς, η ως άνω εγγραφή της σύμβασης στο δημόσιο βιβλίο συνιστά, κατά το άρθρο 10 παρ. 10 του Ν. 3156/2003, αναγγελία της σύμβασης εκχώρησης προς τον οφειλέτη μη απαιτούμενης έγγραφης αναγγελίας της εκχώρησης από τη μεταβιβάσασα εταρεία ή την εταρεία ειδικού σκοπού προς τον οφειλέτη (έτσι και η απόφαση 2391/2011 ΜΠΡ ΑΘ).

Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι οι ειδικότερες διατάξεις για την τιτλοποίηση απαιτήσεων ορίζουν ότι αρκεί και ισχύει ως αναγγελία (ενημέρωση) η καταχώριση της σχετικής σύμβασης στο δημόσιο βιβλίο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν απαιτείται στην περίπτωση αυτή σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις και άλλου είδους προηγούμενη ατομική ενημέρωση. Συνιστάται, πάντως, κατά τον χρόνο της συλλογής των δεδομένων ο υπεύθυνος επεξεργασίας -η τράπεζα που μετέπειτα προχωρεί σε τιτλοποίηση της απαίτησής της- να περιλαμβάνει στο περιεχόμενο της ενημέρωσης στην οποία προβαίνει, κατά το άρθρο 11 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, ως κατηγορία αποδεκτών, τις εταιρίες ειδικού σκοπού για την περίπτωση τιτλοποίησης απαιτήσεων και, πάντως, το αργότερο μετά την τιτλοποίηση της απαίτησης η εκχωρήτρια τράπεζα ή η εταρεία ειδικού σκοπού πρέπει να ενημερώνει σχετικά ατομικώς τον οφειλέτη (π.χ. με την αποστολή του σχετικού λογαριασμού του). Και τούτο διότι από τη συστηματική ερμηνεία των προαναφερόμενων διατάξεων προκύπτει ότι οι ειδικότερες διατάξεις για την τιτλοποίηση απαιτήσεων αίρουν την υποχρέωση ενημέρωσης του άρθρου 11 παρ. 3 Ν. 2472/1997 μόνο κατά το αναγκαίο για να εφαρμοστούν περιεχόμενό τους και όχι την ίδια την υποχρέωση ενημέρωσης. Τούτο είναι σύμφωνο και με την υποχρέωση ενημέρωσης, όπως αυτή προβλέπεται στην Οδηγία 95/46/ΕΚ (βλ. άρθρο 11), την οποία Οδηγία ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο ο Ν. 2472/1997 (ενδεικτικά, Γ/ΕΞ/5079-1/14-10-2014).

Τέλος, η Αρχή επισημαίνει στα υποκείμενα των δεδομένων ότι έχουν τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 12 και 13 του Ν. 2472/1997 δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης. Τα δικαιώματά τους αυτά πρέπει να τα ασκήσουν διαδοχικώς απευθυνόμενοι κατά πρώτο λόγο στον υπεύθυνο επεξεργασίας και όχι στην Αρχή. Αν, όμως, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εμπροθέσμως ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, έχουν τότε δικαίωμα να προσφύγουν στην Αρχή σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις, προσκομίζοντας όλα τα σχετικά στοιχεία.

3.6.3. «Τειρεσίας Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων» (ΤΣΕΚ) της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή εξέτασε την υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1136/10-06-2014 αίτηση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος «Τειρεσίας Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων» (ΤΣΕΚ), σκοπός του οποίου είναι η παροχή πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς για τη διαπίστωση της πιστοληπτικής ικανότητας των υποκειμένων των δεδομένων για την εξασφάλιση γενικά της εμπορικής πίστης, της αξιοπιστίας και ασφάλειας των συναλλαγών και τελικά της άσκησης του δικαιώματος οικονομικής ελευθερίας των επιχειρηματιών. Στην απόφαση 185/2014, η Αρχή διαπίστωσε ότι με τη λειτουργία του συστήματος ΤΣΕΚ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ α) διεύρυνε παρανόμως τον σκοπό επεξεργασίας των δεδομένων του αρχείου της ως διατραπεζική εταιρεία που λειτουργεί χάριν των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, σκοπός που είναι σαφής, περιορισμένος και προσδιορισμένος από τη νομοθεσία, από τις αποφάσεις της Αρχής, αλλά και από τις δημόσιες ανακοινώσεις της εταιρείας, β) υπέβαλε τη σχετική γνωστοποίηση στην Αρχή με σημαντική χρονική καθυστέρηση, ήτοι, όσον αφορά επεξεργασία δεδομένων φυσικών προσώπων, έξι μήνες μετά την έναρξη της επεξεργασίας, και γ) δεν ενημέρωσε προσηκόντως τα υποκείμενα των δεδομένων για τη μεταβολή αυτή. Για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις, η Αρχή επέβαλε στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ πρόστιμο ύψους εβδομήντα πέντε χιλιάδων ευρώ.

Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η Αρχή με την απόφαση 186/2014 έθεσε τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εφεξής νόμιμη λειτουργία του εν λόγω συστήματος. Συγκεκριμένα, η Αρχή επέβαλε τον πλήρη διαχωρισμό των δεδομένων που τηρούνται για καθέναν από τους διακριτούς σκοπούς που επιδιώκει η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, έθεσε προϋποθέσεις για τη νόμιμη συλλογή των δεδομένων και εξειδίκευσε πώς θα πρέπει να γίνεται η ατομική ενημέρωση των υποκειμένων, καθώς και πώς θα πρέπει να ασκούνται και να ικανοποιούνται τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης αυτών.

3.6.4 Προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-235/2014 - Παρατηρήσεις της Αρχής σχετικά με νομιμότητα επεξεργασίας δεδομένων από ιδρύματα πληρωμών

Η Αρχή κλήθηκε να συνδράμει το Υπουργείο Οικονομικών-Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στην ερμηνεία της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στο πλαίσιο προδικαστικού ερωτήματος που υπέβαλε ισπανικό δικαστήριο στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-235/2014). Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο έθετε τρία ερωτήματα, εκ των οποίων, τα δυο πρώτα αφορούσαν στην ερμηνεία της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ενώ το τρίτο ερώτημα στην εφαρμογή της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, και, ειδικότερα, σε περίπτωση που κριθεί ότι τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν εξουσία λήψεως μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τα ιδρύματα πληρωμών, α) αν πρέπει να γίνει δεκτό ότι μεταξύ των μέτρων αυ-

τών μπορεί να περιλαμβάνεται η απαίτηση διαβιβάσεως των στοιχείων ταυτότητας όλων των πελατών τους, από τους οποίους προέρχονται τα κεφάλαια που εμβάζονται, καθώς επίσης και της ταυτότητας των ληπτών και β) αν είναι σύμφωνη με την Οδηγία 95/46/ΕΚ η επιβολή στα ιδρύματα πληρωμών της υποχρεώσεως να παρέχουν τα στοιχεία των πελατών τους στα πιστωτικά ιδρύματα με τα οποία υποχρεούνται να συνεργάζονται και με τα οποία τελούν ταυτόχρονα σε σχέση ανταγωνισμού.

Κατά την άποψη της Αρχής όπως αυτή αποτυπώθηκε στο Γ/ΕΞ/4417-1/31-7-2014 έγγραφό της, εφόσον γίνει δεκτό ότι η Οδηγία 2005/60/ΕΚ παρέχει στα πιστωτικά ιδρύματα τη δυνατότητα λήψεως μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τα ιδρύματα πληρωμών, τα μέτρα αυτά δεν μπορούν, να εκτείνονται στην υποχρεωτική διαβίβαση ονομαστικών δεδομένων των πελατών (αποστολέα και λήπτη), αν τούτο δεν επιτάσσεται ρητά από τον αντίστοιχο εθνικό νόμο ή έστω από τις πράξεις της αρμόδιας εποπτικής αρχής που τον εξειδικεύουν. Σημειώνεται δε ότι ούτε το ίδιο το ίδρυμα πληρωμών που υπόκειται σε εποπτεία δεν επιτρέπεται να διενεργήσει πλήρη έλεγχο για τους δικούς του, υποψήφιους και υφιστάμενους, πελάτες αν τούτο δεν προβλέπεται ρητά από το νόμο ή/και τις ειδικά για τα ιδρύματα πληρωμών εκδοθείσες πράξεις κανονιστικού περιεχομένου της Τράπεζας της Ελλάδος (Γ/ΕΞ/2179-1/22-07-2013, βλ. Ετήσια Έκθεση 2013, 3.6.1.4. Αίτημα για γνωμοδότηση από ίδρυμα πληρωμών για πρόσβαση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ).

Συνεπώς, εφόσον γίνει δεκτό ότι η συγκεκριμένη εθνική διάταξη δεν διαθέτει την απαραίτητη σαφήνεια για επιβολή αντίστοιχης υποχρέωσης στα πιστωτικά ιδρύματα, η μόνη νομιμοποιητική βάση για μια τέτοια επεξεργασία θα ήταν, ενδεχομένως, εκείνη του υπέρτερου έννομου συμφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του Ν. 2472/1997 και το αντίστοιχο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ΄ της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ειδικότερα, τόσο το έννομο συμφέρον του πιστωτικού ιδρύματος να πληροφορηθεί τα στοιχεία των πελατών του ιδρύματος πληρωμών, με το οποίο συνεργάζεται, με σκοπό να διερευνήσει περίπτωση ύποπτων συναλλαγών, όσο και το έννομο συμφέρον του ιδρύματος πληρωμών να συμβάλει στη διερεύνηση αυτή, υπερέχουν των δικαιωμάτων και συμφερόντων των υποκειμένων των δεδομένων και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών, υπό τον όρο ότι θα συλλεχθούν μόνο όσα δεδομένα είναι αναγκαία και πρόσφορα για την εκπλήρωση του προαναφερθέντος νόμιμου σκοπού σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 2472/1997 και το αντίστοιχο άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Προς τούτο, θα έπρεπε να εξεταστεί κατά πόσο είναι αναγκαίο να διαβιβαστούν συγκεκριμένα μόνο στοιχεία πελατών του ιδρύματος πληρωμών που πραγματοποίησαν συναλλαγές μέσα σε ένα ή περισσότερα χρονικά διαστήματα, κατά τα οποία προέκυψαν ενδείξεις ύποπτων συναλλαγών, ή αν είναι επιβεβλημένο, ενόψει της έκτασης των ενδεχόμενων παραβάσεων, να διαβιβαστούν τα ονομαστικά στοιχεία όλων ανεξαιρέτως των πελατών. Στην τελευταία περίπτωση, ωστόσο, το ίδρυμα πληρωμών θα όφειλε να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2472/1997 και το αντίστοιχο άρθρο 10 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

3.6.5. Νομιμότητα υποχρεωτικής καταγραφής τηλεφωνικών συνομιλιών και δικαίωμα πρόσβασης

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις πολιτών σχετικά με την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής τους σε τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφονται υποχρεωτικά βάσει ειδικών νομοθετικών διατάξεων. Συγκεκριμένα:

α) Σε δυο υποθέσεις (Γ/ΕΞ/2911/09-05-2014 και Γ/ΕΞ/1744-2/06-06-2014) η Αρχή αναφέρθηκε εκ νέου στη συνδυαστική εφαρμογή του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 με το άρθρο 18 του Ν. 3340/2005 «Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς» (βλ. και απόφαση 72/2013 της Αρχής, καθώς και Ετήσια Έκθεση 2013, 3.6.6. περίπτωση β΄). Ειδικότερα, κατά το ενωσιακό δίκαιο, επιτρέπεται, ιδίως όταν προβλέπεται από νόμο, η καταγραφή συνομιλιών προς το σκοπό της απόδειξης εμπορικής συναλλαγής ή επαγγελματικής επικοινωνίας, και μάλιστα το άλλο μέρος της επικοινωνίας θα πρέπει να ενημερώνεται για την καταγραφή, το σκοπό της καθώς και το χρόνο αποθήκευσης των δεδομένων (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 και Αιτιολογική Σκέψη 23 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες). Η διάταξη αυτή μεταφέρθηκε και στο ελληνικό δίκαιο, στο άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 3471/2006, σύμφωνα με το οποίο η καταγραφή τηλεφωνικών συνομιλιών επιτρέπεται ενόψει του ανωτέρω σκοπού. Διευκρινίζεται δε ότι, σύμφωνα με τη συμπληρωματικώς εφαρμοζόμενη γενική αρχή του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, τα δεδομένα θα πρέπει να τηρούνται για όσο χρόνο απαιτείται για την επίτευξη του ως άνω σκοπού. Με βάση τα προαναφερθέντα, κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 18 του Ν. 3340/2005, σύμφωνα με την οποία τα πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών, υποχρεούνται να καταγράφουν και να αρχειοθετούν όλες τις εντολές που δίνουν οι πελάτες τους για κατάρτιση συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων (ιδίως να ηχογραφούν τις εντολές που δίδονται τηλεφωνικώς), να τηρούν τα σχετικά δεδομένα για τουλάχιστον ένα έτος και, ύστερα από σχετική απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, εφόσον διενεργείται έρευνα για κατάχρηση της αγοράς, για πρόσθετη περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη, καθώς και να ενημερώνουν τους καλούντες -κατά την έναρξη της τηλεφωνικής συνομιλίας- ότι η τηλεφωνική συνομιλία καταγράφεται για λόγους προστασίας των συναλλαγών, είναι σύμφωνη με το ενωσιακό δίκαιο και τις σχετικές διατάξεις του Ν. 2472/1997 και του Ν. 3471/2006.

Με βάση τα παραπάνω, στην πρώτη περίπτωση (Γ/ΕΞ/2911/09-05-2014) η τράπεζα, που εν προκειμένω παρείχε και επενδυτικές υπηρεσίες, κλήθηκε i) να τροποποιήσει τους Γενικούς Όρους Συναλλαγών στη σχετική σύμβαση με τους πελάτες της διαγράφοντας την αναφορά στο μη σύννομο σκοπό «διασφάλισης της ποιότητας της εξυπηρέτησης του πελάτη» και αποσαφηνίζοντας ότι η καταγραφή συνομιλιών σχετικά με την παροχή των υπηρεσιών αυτών είναι υποχρεωτική από το νόμο, καθώς και να ενημερώνει ειδικά τους πελάτες της σύμφωνα με τα ανωτέρω, ii) να ικανοποιήσει εγγράφως και αμέσως, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, το δικαίωμα πρόσβασης των αιτούντων σχετικά με την

καταγραφή (ή μη) των τηλεφωνικών συνομιλιών τους, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο τηρεί στο αρχείο της σχετικά με την απόδειξη της εκ μέρους τους εντολής για τη συγκεκριμένη συναλλαγή και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή. Η τράπεζα συμμορφώθηκε και με τις δυο αυτές συστάσεις.

Στη δεύτερη περίπτωση (Γ/ΕΞ/1744-2/06-06-2014), διαπιστώθηκε ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών δεν απάντησε στο δικαίωμα πρόσβασης του αιτούντος με τρόπο ικανοποιητικό σε τρία διαφορετικά σχετικά αιτήματά του. Συνεπώς, επισημάνθηκε στην εταιρεία ότι οφείλει να ικανοποιεί εμπροθέσμως το δικαίωμα πρόσβασης χωρίς να ζητά από το υποκείμενο των δεδομένων να αιτιολογήσει το σχετικό αίτημά του, δεδομένου μάλιστα ότι για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης δεν απαιτείται η επίκληση έννομου συμφέροντος (βλ. ενδεικτικά απόφαση 72/2013 της Αρχής).

β) Σε άλλη υπόθεση (Γ/ΕΞ/2229-2/25-09-2014), η Αρχή, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις ειδικότερες υποχρεώσεις που συνεπάγεται η υπηρεσία ενημέρωσης οφειλετών σύμφωνα με το Ν. 3758/2009 «Εταιρίες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 4038/2012 και ισχύει, επισήμανε ότι η καταγγελλόμενη τράπεζα οφείλει να καταγράφει τις συνομιλίες, με τις οποίες παρέχει ενημέρωση στους πελάτες της σχετικά με οφειλές τους, και να τηρεί τα σχετικά δεδομένα για ένα έτος, εκτός αν ζητήσει την τήρησή τους για παραπάνω χρονικό διάστημα είτε ο ίδιος ο οφειλέτης είτε η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, καθώς και να ικανοποιεί το δικαίωμα πρόσβασης εντός δέκα ημερών. Η απάντηση της καταγγελλόμενης τράπεζας ότι «οι ηχογραφημένες συνομιλίες που αφορούν την υπόθεση είναι στη διάθεση της πελάτιδος για ακρόαση, σε οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας η ίδια επιθυμεί» δεν κρίθηκε ικανοποιητική, καθώς η πρόσκληση προς ακρόαση των ζητηθέντων συνομιλιών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ισοδυναμεί με τη χορήγηση αντιγράφων αυτών, σύμφωνα με την εκ του νόμου ρητώς προβλεπόμενη υποχρέωση της τράπεζας και, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα, που φέρεται να είχε ήδη κληθεί από τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή να παραλάβει τον σχετικό ψηφιακό δίσκο προς ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης αυτής, δεν έχει προβεί δε σε οποιαδήποτε ενέργεια, η Αρχή απείχε προς το παρόν περαιτέρω ελέγχου της υπόθεσης και απηύθυνε στην τράπεζα σχετική σύσταση.

3.6.6. Υπηρεσίες Διαδικτύου - Νέες Τεχνολογίες

3.6.6.1. Δικαίωμα στη Λήθη αναφορικά με Μηχανές Αναζήτησης

Με την απόφασή του στην υπόθεση C-131/121 Google Spain SL και Google Inc. κατά Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) και Mario Costeja González (13.05.2014), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι οι μηχανές αναζήτησης, όπως η Google, είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 2 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, καθώς εντοπίζουν πληροφορίες για φυσικά πρόσωπα που δημοσιεύουν ή αναρτούν στο διαδίκτυο τρίτοι και τις υποβάλλουν σε περαιτέρω επεξεργασία, ήτοι σε αυτόματη ευρετηρίαση, σε προσωρινή αποθήκευση και, τελικώς, σε διάθεση στους χρήστες του διαδικτύου με ορισμένη σειρά προτίμησης. Συνεπώς, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, οι μηχανές αναζήτησης υποχρεούνται να εξετάζουν και να απαντούν σε αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων, με τα οποία ζητείται, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 14 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, να απαλειφθούν από τον κατάλογο αποτελεσμάτων οι σύνδεσμοι που είναι ελεύθερα προσβάσιμοι και εμφανίζονται κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμο του αιτούντος φυσικού προσώπου. Στην απόφαση επισημαίνεται ότι η μηχανή αναζήτησης πρέπει να ικανοποιεί τα σχετικά αιτήματα εφόσον διαπιστώσει ιδίως ότι τα δεδομένα είναι ανακριβή ή μη συναφή προς το οικείο ζήτημα ή υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας ή ότι δεν υποβάλλονται σε ενημέρωση ή διατηρούνται για χρονική περίοδο που υπερβαίνει την απαιτούμενη.

Μετά την έκδοση της απόφασης αυτής, δημοσιεύθηκε στον διαδικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ένα κείμενο για την κατάρριψη των μύθων σχετικά με το «δικαίωμα στη λήθη» (Myth-Busting - The Court of Justice of the EU and the “Right to be Forgotten”). Με το κείμενο αυτό αποσαφηνίζονται έξι συγκεκριμένα ζητήματα που είχαν προκαλέσει έντονη συζήτηση μετά την έκδοση της εν λόγω απόφασης, ήτοι κατά πόσο η απόφαση α) ωφελεί πράγματι του πολίτες της ΕΕ, β) επιβάλει την απαλοιφή περιεχομένου ιστοσελίδας, γ) αντίκειται στην ελευθερία της έκφρασης, δ) επιτρέπει τη λογοκρισία, ε) αλλάζει τον τρόπο λειτουργίας του διαδικτύου και στ) καθιστά περιττή την τρέχουσα μεταρρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. Πρόταση Κανονισμού).

Στη συνέχεια, η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ εξέδωσε έγγραφο εργασίας με τίτλο Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή της απόφασης του ΔΕΕ σχετικά με την υπόθεση C-131/121 «Google Spain and Google Inc. κατά Agencia Española de Protección de Datos και Mario Costeja González» C-131/121 (26.11.2014). Με το έγγραφο αυτό, παρέχονται στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βασικές οδηγίες σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή της εν λόγω απόφασης, καθώς και μια λίστα με κοινά κριτήρια που συστήνεται να λαμβάνουν υπόψη οι εθνικές αρχές κατά το χειρισμό προσφυγών που υποβάλλονται σε αυτές κατόπιν άρνησης μιας μηχανής αναζήτησης να ικανοποιήσει αιτήματα φυσικών προσώπων για απάλειψη των δεδομένων τους από τη λίστα αποτελεσμάτων. Διευκρινίζεται δε ότι τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται σε συνδυασμό με την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία, καθώς και ότι η λίστα δεν είναι εξαντλητική ή περιοριστική, αλλά θα βελτιώνεται διαρκώς με βάση τη σχετική εμπειρία που θα αποκτούν οι εθνικές αρχές.

3.6.6.2. Ευφυείς μετρητές κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας

Η εταρεία «Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ» (εφεξής ΔΕΔΔΗΕ) απέστειλε στην Αρχή αντίγραφα των τευχών διακήρυξης του Έργου «Πιλοτικό Σύστημα Τηλεμέτρησης και Διαχείρισης της Ζήτησης Παροχών Ηλεκτρικής Ενέργειας Οικιακών και Μικρών Εμπορικών Καταναλωτών και Εφαρμογής Έξυπνων Δικτύων», με αίτημα τυχόν παρατηρήσεις της Αρχής σχετικά με τη συλλογή, τους τρόπους επεξερ-

γασίας και τον χρόνο αποθήκευσης των δεδομένων μέτρησης στο πλαίσιο του εν λόγω έργου.

Σημειώνεται ότι το έργο αυτό εντάσσεται στην υποχρέωση της Ελλάδας να προσαρμόσει έως το 2020 το δίκτυο χαμηλής τάσης ηλεκτρικού ρεύματος στις τεχνολογίες «ευφυών» συστημάτων μέτρησης, κατά τα οριζόμενα στην από 09-03-2012 Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπ' αριθμ. 2012/148/ΕΕ. Στόχος των «ευφυών» συστημάτων μέτρησης είναι να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή κατανάλωση του εκάστοτε καταναλωτή, βοηθώντας τους καταναλωτές να εξοικονομούν χρήματα στο λογαριασμό τους, και τους προμηθευτές ενέργειας να βελτιώνουν την ποιότητα, την ακρίβεια και το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών τους. Επιπλέον, θα συνεισφέρουν στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και, κατά συνέπεια, στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2115-1/24-10-2014 έγγραφό της, απέστειλε παρατηρήσεις επί των τευχών του εν λόγω έργου. Συγκεκριμένα, η Αρχή, επιφυλασσόμενη για την έκδοση γνωμοδότησης επί ζητημάτων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδέχεται να προκύψουν στο μέλλον, κάλεσε την εταιρεία να συμμορφωθεί με τις εξής, μεταξύ άλλων, συστάσεις:

α) να εκπονήσει έγκαιρα, κατά τη φάση της ανάλυσης απαιτήσεων και του καθορισμού των προδιαγραφών του συστήματος, και σε κάθε περίπτωση πριν από την εμπορική εξάπλωση των ευφυών συστημάτων μέτρησης, μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (data protection impact assessment), προκειμένου να κατανοούνται πληρέστερα οι κίνδυνοι για την προστασία δεδομένων και τα απαιτούμενα μέτρα αντιμετώπισής τους σε ευφυή δίκτυα και ευφυή συστήματα μέτρησης,

β) να εφαρμόσει τις αρχές της προστασίας δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού (data protection by design and data protection by default), επιλέγοντας κατάλληλες τεχνολογίες και προεπιλεγμένες ρυθμίσεις προστασίας δεδομένων που θα εξασφαλίζουν την επεξεργασία κατά το δυνατόν μικρότερου όγκου προσωπικών δεδομένων και τη διατήρηση αυτών μόνο για το αναγκαίο χρονικό διάστημα,

γ) να εξασφαλίζει τόσο την επαρκή ενημέρωση των υποκειμένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους όσο και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους (πρόσβασης, και, όπου είναι εφικτό, διόρθωσης ή διαγραφής πληροφοριών που τους αφορούν),

δ) να λάβει κατάλληλα μέτρα προστασίας και ασφάλειας δεδομένων, και να προβαίνει σε τακτικές αξιολογήσεις και ενδεχόμενες βελτιώσεις της αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων αυτών, και

ε) να συμμορφωθεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 6, παρ. 1 Ν. 2472/97 και συγκεκριμένα με την υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης της επεξεργασίας στην Αρχή.

3.6.6.3. Συστήματα καταγραφής οδικών ατυχημάτων

Πλήθος ερωτημάτων υποβλήθηκαν στην Αρχή αναφορικά με τη νομιμότητα τοποθέτησης κάμερας σε αυτοκίνητο, για την καταγραφή της διαδρομής αυτού, προκειμένου το καταγεγραμμένο υλικό να χρησιμοποιηθεί, σε περίπτωση ατυχήματος, από τις ασφαλιστικές εταιρείες ή από το δικαστήριο. Η Αρχή με σειρά εγγράφων της (υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4645/25-07-2014, Γ/ΕΞ/4830/04-08-2014, Γ/ΕΞ/4831/04-08-2014, Γ/ΕΞ/4832/04-08-2014, Γ/ΕΞ/202-1/04-08-2014, Γ/ΕΞ/4854/05-08-2014, Γ/ΕΞ/5006-1/05-09-2014, Γ/ΕΞ/5151-1/05-09-2014, Γ/ΕΞ/5401-1/22-09-2014 και Γ/ΕΞ/7154-1/08-12-2014 έγγραφα) επισήμανε ότι, αναλόγως των τεχνικών χαρακτηριστικών της συσκευής, αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαφορετικούς σκοπούς επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια ο σκοπός (απόδειξη ατυχήματος, καταγραφή των τρίτων διερχομένων στο οδικό δίκτυο, κ.λπ.), ώστε να μπορεί να κριθεί εάν αφορά επεξεργασία που πραγματοποιείται για αποκλειστικώς προσωπικές δραστηριότητες ή όχι - οπότε και, στην τελευταία αυτή περίπτωση, έχει εφαρμογή ο Ν. 2472/1997.

Σε κάθε περίπτωση, η Αρχή εξέφρασε την άποψη ότι αυτά τα συστήματα εγείρουν ζητήματα ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων. Ειδικότερα: α) Σε περίπτωση μόνιμης και συνεχούς καταγραφής, ο σκοπός και η αναλογικότητα της επεξεργασίας δεν μπορούν να προσδιορισθούν και να περιορισθούν επαρκώς. β) Οι τρίτοι, διερχόμενοι ή εμπλεκόμενοι σε ατύχημα, δεν μπορούν να ενημερωθούν για την πραγματοποιούμενη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, έτσι ώστε να ασκήσουν και τα περαιτέρω δικαιώματά τους. γ) Επιφυλάξεις ως προς τη νομιμότητα συντρέχουν και στην περίπτωση που θα μπορούσε η χρήση της συσκευής από κάθε ιδιώτη-χρήστη να θεωρηθεί ως επεξεργασία που πραγματοποιείται για αποκλειστικώς προσωπικές δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή, θα μπορούσε να προσβάλλεται με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου το δικαίωμα στην προσωπικότητα του προσώπου που καταγράφεται.

3.6.6.4. Όροι χρήσης υπηρεσίας e-Payments

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία για τη νομιμότητα των όρων της ενημέρωσης που παρέχεται στους υποψήφιους συνδρομητές της υπηρεσίας ηλεκτρονικών πληρωμών «e-Payment». Συγκεκριμένα, στο κείμενο ενημέρωσης αναφερόταν μεταξύ άλλων ότι «...Η [εταιρεία] δικαιούται επίσης (εφόσον δεν έχει λάβει ειδική αντίθετη εντολή από τους χρήστες) να ανακοινώνει τα προσωπικά δεδομένα σας σε τρίτους για τη διαφημιστική προβολή των προϊόντων και υπηρεσιών της ή επιχειρήσεων με τις οποίες η [εταιρεία] έχει συνεργασία, την έρευνα αγοράς ή άλλη παρόμοια δραστηριότητα και την προώθηση από απόσταση προϊόντων ή υπηρεσιών δικών της ή τρίτων». Από το κείμενο αυτό προκύπτει ότι τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους (π.χ. επιχειρήσεις με τις οποίες ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει συνεργασία) για τη διαφημιστική προβολή δικών τους προϊόντων και υπηρεσιών κι όχι μόνο του ιδίου του υπευθύνου. Καθώς από το κείμενο ενημέρωσης προέκυπτε ότι πραγματοποιείται διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συνδρομητών της υπηρεσίας σε τρίτους, για σκοπούς που δεν σχετίζονται με τη διαφημιστική προβολή των προϊόντων και υπηρεσιών, την έρευνα αγοράς ή άλλη παρόμοια δραστηριότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, η Αρχή απέστειλε σχετικό έγγραφο στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Σε απάντηση του εγγράφου αυτού, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δήλωσε ότι τα συλλεγόμενα δεδομένα δεν ανακοινώνονται σε οποιονδήποτε τρίτο πλην της συνεργαζόμενης τράπεζας στην οποία διαβιβάζονται αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της υλοποίησης της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Επίσης, ενημέρωσε ότι απάλειψε τον όρο που αφορούσε σε

ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους και ότι ο όρος αυτός είχε εκ παραδρομής περιληφθεί στους όρους χρήσης της υπηρεσίας. Η Αρχή επιβεβαίωσε ότι ο όρος έχει απαλειφθεί από το κείμενο αυτό.

3.6.6.5. Λειτουργία βιομετρικού συστήματος αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1027-1/12-05-2014 έγγραφό της, απάντησε σε ερώτημα σχετικά με τη νομιμότητα λειτουργίας βιομετρικού συστήματος ελέγχου πρόσβασης σε γυμναστήριο, με χρήση συσκευής ανάγνωσης δακτυλικών αποτυπωμάτων. Όπως επισήμανε η Αρχή στο ως άνω έγγραφό της, τα βιομετρικά δεδομένα αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α΄ Ν. 2472/1997, καθώς μπορούν να θεωρηθούν τόσο ως περιεχόμενο πληροφοριών που χαρακτηρίζει συγκεκριμένες βιολογικές ιδιότητες, φυσιολογικά χαρακτηριστικά ή/και προσωπικά γνωρίσματα που είναι μοναδικά για ένα άτομο, όσο και ως στοιχείο αντιστοίχισης μιας πληροφορίας με το άτομο αυτό και κατ' επέκταση ως στοιχείο αναγνώρισης του εν λόγω ατόμου. Περαιτέρω, εφόσον το βιομετρικό σύστημα αφορά τον γενικό έλεγχο εισόδου-εξόδου των πελατών και όχι τον έλεγχο πρόσβασης σε κάποιο ειδικό χώρο κρίσιμων υποδομών, η λειτουργία του προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας και αναγκαιότητας, και επομένως και στις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, καθώς η επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μπορεί να πραγματοποιηθεί με άλλα ηπιότερα μέσα.

3.6.6.6. Διάφορα θέματα

Η Αρχή εξέτασε διάφορα άλλα θέματα, που άπτονται ζητημάτων ανωνυμοποίησης των δεδομένων, καθώς και της ανάρτησης προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε ερώτημα της εταιρείας Pharmacy Insights Hellas, η οποία δραστηριοποιείται στην παροχή διαμεσολαβητικών υπηρεσιών προς φαρμακοποιούς για τη βέλτιστη συλλογή, διαχείριση και αξιοποίηση των πάσης φύσεως ανώνυμων φαρμακευτικών δεδομένων, καθώς και για την έρευνα και ανάπτυξη μεθόδων προηγμένης τεχνολογίας που καλύπτουν το φάσμα κυκλοφορίας, συλλογής, διάθεσης, διαχείρισης, αξιολόγησης, ενημέρωσης, εκπαίδευσης και παρατήρησης φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών σκευασμάτων και ουσιών. Το ερώτημα αφορούσε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων πελατών φαρμακείων, μέσω λογισμικού που θα εγκαθίσταται στα συμβεβλημένα φαρμακεία και το οποίο θα αποστέλλει στην εταιρεία, μέσα από κρυπτογραφημένο κανάλι μετάδοσης, στοιχεία κάθε εκτελούμενης συνταγής, όπως στοιχεία ασθενή (φύλο, έτος γέννησης, πόλη, ταχυδρομικός κώδικας), στοιχεία ιατρού (ειδικότητα) και στοιχεία πωλήσεων (είδος, ποσότητα, περίοδος παραγωγής, αντίτιμο πώλησης φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων). Από τη συλλογή των δεδομένων θα πραγματοποιείται στατιστική ανάλυση και αξιολόγηση προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα που αφορούν την ορθή χρήση των σκευασμάτων στην ελληνική αγορά και στη δημιουργία επιστημονικών μελετών/αναφορών για τη διάθεσή τους σε νομιμοποιούμενους συμβεβλημένους αποδέκτες.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/864-1/11-06-2014 έγγραφό της απάντησε στην εταιρεία ότι τα δεδομένα των ασθενών (πελατών φαρμακείων) που επιθυμεί να συλλέξει δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ανώνυμα, διότι το σύνολο των πληροφοριών «φύλο-έτος γέννησης-ταχυδρομικός κώδικας» ενός ασθενούς, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φαρμακοποιού που εκτέλεσε τη συνταγή αλλά και του θεράποντος ιατρού, μπορεί να οδηγήσει, υπό προϋποθέσεις, στην πλήρη ταυτοποίηση του ασθενούς – για παράδειγμα, σε περιπτώσεις φαρμακείων που βρίσκονται σε περιοχές μικρού πληθυσμού. Εξάλλου, σύμφωνα και με τη Γνώμη 5/2014 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 σχετικά με τις τεχνικές ανωνυμοποίησης, «για να διαπιστωθεί αν η ταυτότητα ενός προσώπου μπορεί να εξακριβωθεί, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν, είτε από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, είτε από τρίτο, για να εξακριβωθεί η ταυτότητα του εν λόγω προσώπου». Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη επεξεργασία είναι επεξεργασία απλών αλλά και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, συνεπώς, απαιτείται άδεια της Αρχής σύμφωνα με το άρ. 7 του Ν. 2472/1997. Με το ίδιο έγγραφο η Αρχή ενημέρωσε ότι η μόνη νομική βάση για την έκδοση άδειας από την Αρχή, όπως αυτές προδιαγράφονται στο άρ. 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, θα ήταν η έγγραφη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (ήτοι των ασθενών). Κατόπιν τούτου, η εταιρεία απάντησε εγγράφως στην Αρχή ότι δεν θα συλλέγει κανένα δεδομένο ασθενούς, παρά μόνο δεδομένα φαρμάκων.

Σε άλλη περίπτωση, η Αρχή εξέτασε προσφυγή για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από ιστοσελίδα ειδησεογραφικού χαρακτήρα, καθώς δεν ικανοποιήθηκε το ασκηθέν δικαίωμα να αφαιρεθούν τα προσωπικά στοιχεία από συγκεκριμένο δημοσίευμα. Η Αρχή ζήτησε διευκρινίσεις από τον υπεύθυνο της ιστοσελίδας, ο οποίος απάντησε ότι προχώρησε άμεσα όχι μόνο στη διαγραφή του ονόματος της προσφεύγουσας από το δημοσίευμα, αλλά και στην αφαίρεση ολόκληρης της ανάρτησης – κάτι το οποίο επιβεβαιώθηκε μετά από «επίσκεψη» στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα. Κατόπιν αυτού, η Αρχή κάλεσε τον υπεύθυνο της ιστοσελίδας, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5008-2/4-12-2014 έγγραφό της, να ικανοποιεί εφεξής το δικαίωμα αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων αναφορικά με τα δημοσιεύματα που είναι αναρτημένα στον διαδικτυακό του τόπο σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997, ώστε, ανάλογα με την περίπτωση, είτε να το ικανοποιεί ανωνυμοποιώντας τα στοιχεία του ενδιαφερόμενου προσώπου είτε να το απορρίπτει με ειδική αιτιολογία – σε κάθε δε περίπτωση να απαντά εγγράφως εντός δεκαπέντε ημερών από την αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων.

Επίσης, η Αρχή εξέτασε γνωστοποίηση ατομικής επιχείρησης για την επεξεργασία δεδομένων δικαστικών αποφάσεων από το Συμβούλιο της Επικρατείας και το Ελεγκτικό Συνέδριο, αλλά και από Διοικητικά Εφετεία. Η εν λόγω επιχείρηση είναι υπεύθυνη για το διαδικτυακό τόπο www.docman.gr, στον οποίο αναρτώνται δημόσια έγγραφα (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι) που εντάσσονται στο πεδίο του Δημοσιονομικού Δικαίου. Η πρόσθετη βάση δεδομένων με τις δικαστικές αποφάσεις, που περιγράφεται στην ανωτέρω γνωστοποίηση και θα παρέχεται μέσω της ιστοσελίδας, θα είναι συνδρομητική. Η Αρχή εξέδωσε,

για την εν λόγω επεξεργασία, την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1497-2/09-10-2014 άδεια λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 (αφού στις εν λόγω αποφάσεις ενδέχεται να υπάρχουν και ευαίσθητα δεδομένα), θέτοντας, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους όρους: α) Η καταχώριση των δικαστικών αποφάσεων στη βάση δεδομένων και η ανάρτησή τους στο διαδίκτυο επιτρέπεται εφόσον έχει γίνει προηγουμένως ανωνυμοποίηση των διαδίκων και των λοιπών φυσικών προσώπων που αναφέρονται στην απόφαση. Από την ανωνυμοποίηση εξαιρούνται οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και τα φυσικά πρόσωπα που αποτελούν τη σύνθεση των δικαστηρίων. β) Τα πρωτογενή κείμενα των αποφάσεων επιτρέπεται να τηρούνται έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανωνυμοποίησής τους. Κατόπιν αυτής θα πρέπει να καταστρέφονται, τηρουμένης συγκεκριμένης διαδικασίας και πρωτοκόλλου καταστροφής. γ) Αποδέκτες των ανωνυμοποιημένων δεδομένων είναι οι συνδρομητές της σχετικής διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Επίσης, η Αρχή ζήτησε να ληφθούν μέτρα ασφάλειας για την προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και να υποβληθεί κείμενο πολιτικής ασφάλειας.

3.6.7. Διασυνοριακές διαβιβάσεις δεδομένων

Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει δεσμευτικών εταιρικών κανόνων

Το 2014 η Αρχή χορήγησε, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ΄ εδ. α΄ του Ν. 2472/1997 και σε εκτέλεση των αποφάσεων της Ολομέλειας της Αρχής με αριθμ. 143/2013 και 152/2013, τις υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/618/31-03-2014 και ΓΝ/ΕΞ/617/31-03-2014 άδειες διαβίβασης προσωπικών δεδομένων με βάση δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες (Binding Corporate Rules, στο εξής BCR) στις εταιρείες First Data Hellas και D. Man Ανώνυμη Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών αντίστοιχα.

Η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις ως άνω άδειες, έλαβε υπόψη της: α) την έγκριση των καταρτισθέντων BCR σε ευρωπαϊκό επίπεδο από την επικεφαλής εθνική Αρχή (εν προκειμένω η Αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου), β) το είδος των προσωπικών δεδομένων που επρόκειτο να διαβιβαστούν (δεδομένα πρώην και εν ενεργεία εργαζομένων, πελατών, προμηθευτών, συνεργατών, συμβούλων και μετόχων, γ) τους σκοπούς της διαβίβασης (κατά κύριο λόγο διοίκηση προσωπικού και διαχείριση σχέσεων της εταιρείας με πελάτες της), δ) την κατοχυρούμενη στους όρους των BCR υπεροχή του εθνικού δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων όταν το τελευταίο παρέχει υψηλότερου επιπέδου προστασία από τα BCR, ε) την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να τηρεί με βάση τα BCR όλες τις υποχρεώσεις του σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, καθώς και στ) να τηρεί όλες τις βασικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας που ορίζει ο Ν. 2472/1997.

Επιπλέον, η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις εν λόγω άδειες, έθεσε τους εξής όρους: α) η ισχύς της άδειας εξαρτάται από την τήρηση αμετάβλητων των εγκριθέντων BCR υπό την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησης του ισχύοντος δικαίου, β) τυχόν μεταβολές της δομής των κρίσιμων πολυεθνικών ομίλων ή των όρων των εγκριθέντων BCR οφείλουν να γνωστοποιούνται στην Αρχή, ενώ οποιαδήποτε ουσιώδης μεταβολή τους, η οποία επηρεάζει τις υπό εξέταση διαβιβάσεις δεδομένων, τελεί υπό την έγκριση της Αρχής, γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να τηρεί τις βασικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 και τις σχετικές πράξεις της Αρχής (π.χ. οδηγία 115/2001 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των εργασιακών σχέσεων), δ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλους ασφαλείς κρυπτογραφικούς μηχανισμούς σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, προκειμένου να εξασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των δεδομένων κατά τη διαβίβαση, ε) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να τηρεί την οριζόμενη στο άρθρο 11 παρ. 3 Ν. 2472/1997 υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων και να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις και οδηγίες της Αρχής, καθώς και να καταβάλλει το απαιτούμενο για την άδεια διαβίβασης παράβολο.

Διαβίβαση δεδομένων σε φορολογικές αρχές των ΗΠΑ

Η Αρχή ενημέρωσε με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/301-1/20-06-2014 έγγραφό της τη Citibank International plc ότι δεν προβαίνει προς το παρόν σε χορηγήσεις ή ανανεώσεις αδειών διαβίβασης προς τις ΗΠΑ, δεδομένης της επικείμενης υπογραφής Διακυβερνητικής Συμφωνίας για τη Φορολογική Συμμόρφωση και την Εφαρμογή της νομοθεσίας FATCA μεταξύ Ελλάδας-ΗΠΑ, η οποία θα υποχρεώνει τις αρμόδιες εθνικές φορολογικές αρχές να λαμβάνουν από τα ιδρύματα, τα οποία περιγράφονται ειδικώς στη Συμφωνία, και να διαβιβάζουν στην αιτούσα φορολογική αρχή (IRS) των ΗΠΑ προσωπικά δεδομένα αμερικανών υπηκόων ή ατόμων που διαμένουν στις ΗΠΑ τα οποία τηρούνται από τα ως άνω ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα εντός ΕΕ.

Προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-230/14 – Απόψεις της Αρχής σχετικά με επεξεργασία δεδομένων από ιστότοπο μεσιτείας ακινήτων

Ζητήθηκε από την Αρχή να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης ουγγρικού δικαστηρίου προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-230/14), η οποία αφορά στην ερμηνεία διατάξεων της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τα ερωτήματα που τέθηκαν υπόψη της Αρχής αφορούσαν κυρίως το εξής ζήτημα: μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, να εφαρμοσθεί η εθνική νομοθεσία κράτους μέλους εντός του δικού του εδάφους στην περίπτωση υπευθύνου επεξεργασίας ο οποίος είναι πλήρως εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και προωθεί, μέσω διαδικτυακού ιστοτόπου μεσιτείας ακινήτων, ακίνητα ευρισκόμενα στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους, των οποίων οι ιδιοκτήτες διαβίβασαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν, σε μέσο (εξυπηρετητή) αποθήκευσης και επεξεργασίας δεδομένων που ανήκει στο διαχειριστή του δικτυακού τόπου και βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος; Κρίσιμο ήταν επίσης το ερώτημα εάν το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 18 έως 20 και των άρθρων 1 παρ. 2 και 28 παρ. 1, έχει την έννοια ότι η ουγγρική Αρχή δεν μπορεί να εφαρμόσει το ουγγρικό δίκαιο περί προστασίας δεδομένων, ως εθνικό δίκαιο, στην περίπτωση διαχειριστή δικτυακού τόπου μεσιτείας ακινήτων εγκατεστημένου αποκλειστικώς σε άλλο κράτος μέλος,

ούτε καν όταν αυτός προωθεί, μεταξύ άλλων, ουγγρικά ακίνητα των οποίων οι ιδιοκτήτες διαβίβασαν, πιθανώς από την Ουγγαρία τα δεδομένα που αφορούν τα ακίνητά τους σε μέσο (εξυπηρετητή) αποθήκευσης και επεξεργασίας δεδομένων που ανήκει στο διαχειριστή του δικτυακού τόπου και βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος.

Η Αρχή με το Γ/ΕΞ/4416-1/21-8-2014 έγγραφό της αναφέρθηκε στο άρθρο 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, το οποίο ορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής και εθνικής ρύθμισης ως προς την προστασία των δεδομένων, το οποίο προβλέπει στο εδάφιο α' της παραγράφου 1 ότι οι εθνικές διατάξεις κάθε κράτους μέλους εφαρμόζονται στην περίπτωση που η επεξεργασία εκτελείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων υπευθύνου επεξεργασίας εγκατεστημένου στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους. Γίνεται δεκτό ότι μια εγκατάσταση δεν είναι απαραίτητο να διαθέτει νομική προσωπικότητα, ενώ αντίθετα κρίσιμη κατά την αιτιολογική σκέψη 19 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ είναι η πραγματική άσκηση δραστηριότητας στα πλαίσια της οποίας γίνεται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τόπο της εκμετάλλευσης. Στην υπό εξέταση περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εγκατεστημένος στη Σλοβακία όπου και δραστηριοποιείται προβαίνοντας, μεταξύ άλλων, στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Δεν υπάρχουν θυγατρικές ή υποκαταστήματα στην Ουγγαρία ή ενδείξεις ότι υπάρχει κάποιου είδους επεξεργασία δεδομένων στην Ουγγαρία. Τα παρατιθέμενα πραγματικά περιστατικά (μεταφόρτωση δεδομένων στην Ουγγαρία, προσωπικά δεδομένα ούγγρων πολιτών, διαμονή των ιδιοκτητών της εγκατάστασης στην Ουγγαρία) δεν είναι ουσιώδη για την κρίση περί του εφαρμοστέου δικαίου (βλ. σχετικώς και Γνώμη 8/2010 για το εφαρμοστέο δίκαιο της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29, σελ. 13 επ., ιδίως σ. 14, παράδειγμα 1 και σ. 15 και 19, όπου τονίζεται ότι καθοριστικός παράγοντας για τον εντοπισμό του εφαρμοστέου δικαίου δεν είναι ο τόπος των προσωπικών δεδομένων, αλλά η έννοια «των πλαισίων των δραστηριοτήτων» του υπευθύνου επεξεργασίας, οι οποίες κατατείνουν σε έναν ενιαίο στόχο και αναλύονται κατά λειτουργική προσέγγιση).

Το τελευταίο ερώτημα που ετέθη στην Αρχή αφορούσε το ζήτημα εάν, σε περίπτωση που από τις απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα προκύπτει ότι η ουγγρική Αρχή προστασίας δεδομένων μπορεί να κινήσει διαδικασία, αλλά δεν μπορεί να εφαρμόσει το εθνικό δίκαιο και πρέπει να εφαρμόσει το δίκαιο του κράτους μέλους εγκατάστασης, έχει το άρθρο 28 παρ. 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ την έννοια ότι η ουγγρική Αρχή προστασίας δεδομένων μπορεί να ασκήσει μόνο τις εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 28 παρ. 3 της Οδηγίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη νομοθεσία του κράτους μέλους εγκατάστασης, και ότι για το λόγο αυτό δεν έχει εξουσία επιβολής προστίμου. Επ' αυτού η Αρχή εξέφρασε τη γνώμη ότι, εφόσον το σλοβακικό δίκαιο δεν προβλέπει επιβολή προστίμου για παραβάσεις της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, η ουγγρική αρχή προστασίας δεν μπορεί να το επιβάλει, τουλάχιστον για τη συγκεκριμένη παράβαση. Σε κάθε περίπτωση δε, η Αρχή παρατήρησε ότι η Οδηγία 95/46 προβλέπει στο άρθρο 28 παρ. 6 την υποχρέωση συνεργασίας των εθνικών αρχών ελέγχου, ανεξάρτητα από την εκάστοτε εφαρμοστέα νομοθεσία.

3.6.8. Διοικητικοί έλεγχοι σε εταιρείες εμπορίας προσωπικών δεδομένων

Η Αρχή ολοκλήρωσε κατά το 2014, με την έκδοση σειράς αποφάσεων, ελέγχους σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται ή σχετίζονται με τον τομέα της εμπορίας προσωπικών δεδομένων. Οι έλεγχοι αυτοί είχαν ήδη ξεκινήσει από το τελευταίο τρίμηνο του 2012, στο πλαίσιο του προγράμματος ελέγχων της Αρχής με σκοπό τη συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Κύριο αντικείμενο δραστηριότητας των εν λόγω εταιρειών είναι η κατάρτιση, πώληση ή αγορά καταλόγων με προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων. Οι λίστες αυτές δημιουργούνται με βάση διάφορα κριτήρια: καταρχήν κάποιες πληροφορίες αντλούνται από δημόσια προσβάσιμους καταλόγους (όπως διεύθυνση κατοικίας, επάγγελμα), άλλες ωστόσο (όπως εισόδημα, κατοχή ακινήτων, οικογενειακή κατάσταση, κ.ά.) ενδέχεται να προέρχονται από μη δημόσια προσβάσιμες πηγές. Η δραστηριότητα των εταιρειών αυτών καλύπτεται, πολλές φορές, από νομιμοφανείς όρους, οι οποίοι περικλείονται στις συμβάσεις συνεργασίας που υπογράφουν με τους πελάτες τους και δίνουν την εντύπωση νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Υπενθυμίζεται ότι η Αρχή είχε ολοκληρώσει το πρόγραμμα ελέγχων στον τομέα αυτό κατά το 2013, εντοπίζοντας περαιτέρω εμπλεκόμενες εταιρείες, συνεργαζόμενη παράλληλα και με τις αστυνομικές Αρχές. Τόσο κατά το 2013 όσο και κατά το 2014, σε συνέχεια των επιτόπιων αυτών ελέγχων, η Αρχή κινήθηκε σε δύο κατευθύνσεις: αφενός, στον έλεγχο των υπευθύνων επεξεργασίας από τους οποίους εκτιμήθηκε ότι πραγματοποιήθηκαν οι διαρροές των διακινούμενων στοιχείων, και αφετέρου στην ανάλυση και εξέταση των ευρημάτων των ελέγχων και την κλήση σε ακρόαση των εμπλεκομένων σε πιθανώς παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στην πρώτη περίπτωση, η Αρχή προχώρησε σε συστάσεις προς τους υπευθύνους επεξεργασίας για τη λήψη αυξημένων μέτρων ασφάλειας και σε περαιτέρω διερεύνηση των περιστατικών. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα δεδομένα που βρέθηκαν στις εταιρείες, και οι οποίες τα χρησιμοποιούσαν για εμπορικό σκοπό, ήταν κατά κύριο λόγο σε επεξεργασμένη μορφή. Ως εκ τούτου δεν ήταν πάντα εύκολο να διαπιστωθεί η ακριβής προέλευσή τους, ειδικά όταν αυτά μπορεί να διακινούνταν νόμιμα μεταξύ αρμοδίων υπηρεσιών ή φορέων. Ενδεικτικά, στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) είχε επιβληθεί, με την υπ' αριθμ. 98/2013 απόφαση, πρόστιμο ύψους 150.000 ευρώ για τη μη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας που οδήγησε ήδη σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων, το οποίο αφορούσε τα έτη 2000-2012 κατ' ελάχιστον. Παράλληλα, η ΓΓΠΣ διατάχθηκε να λάβει τα αναφερόμενα στην απόφαση της Αρχής μέτρα και να την ενημερώνει για την πορεία υλοποίησής τους. Η ΓΓΠΣ άσκησε αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης της Αρχής, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 117/2014 απόφαση.

Όσον αφορά τη δεύτερη περίπτωση, δόθηκε έμφαση τόσο στις εταιρείες που εμπορεύθηκαν τα δεδομένα αυτά, όσο και στις εταιρείες ή επαγγελματίες που τα αγόρασαν, συνήθως με σκοπό να τα χρησιμοποιήσουν για στοχευμένες προωθητικές/διαφημιστικές ενέργειες.

Από τα ευρήματα των αρχικών ελέγχων προέκυψαν στοιχεία για αρκετούς αγοραστές δεδομένων, είτε ως επιβεβαιωμένες αγορές είτε ως εκδήλωση ενδιαφέροντος. Ως προς τούτο, η Αρχή επικεντρώθηκε στις περιπτώσεις επιβεβαιωμένων αγορών δεδομένων -τα οποία είναι αδύνατον να είχαν προκύψει από δημόσια προσβάσιμες πηγές- δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στα οικονομικά δεδομένα, όπως εκείνα που προήλθαν από τα τηρούμενα αρχεία στη ΓΓΠΣ. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των υποθέσεων, η Αρχή επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 243.500 ευρώ σε 15 εταιρείες και φυσικά πρόσωπα, ενώ απηύθυνε προειδοποιήσεις σε 3 εταιρείες, τόσο για την εμπορία των προσωπικών δεδομένων (υπ' αριθμ. 100/2014 και 114/2013 αποφάσεις) όσο και για τη χρήση των δεδομένων αυτών (υπ' αριθμ. 86/2013, 109/2013, 102/2014, 104/2014, 105/2014, 106/2014, 108/2014, 109/2014, 110/2014, 111/2014, 112/2014, 113/2014, 114/2014 και 115/2014 αποφάσεις). Σε δύο περιπτώσεις (υπ' αριθμ. 101/2014 και 107/2014 αποφάσεις) η Αρχή αποφάνθηκε ότι οι ελεγχόμενοι δεν αποτέλεσαν τον υπεύθυνο επεξεργασίας, αν και έλαβαν δεδομένα. Επιπρόσθετα, σε μία περίπτωση (υπ' αριθμ. 103/2014 απόφαση) έκρινε ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις αθέμιτης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ελεγχόμενο και έθεσε την υπόθεση στο αρχείο. Τέλος, σε δύο περιπτώσεις (υπ' αριθμ. 100/2014 απόφαση) η Αρχή διαβίβασε, με βάση το άρθρο 22 παρ. 11 του Ν. 2472/1997, στον αρμόδιο εισαγγελέα την απόφασή της, καθώς και όλα τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, προς διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών. Σε άλλες δύο περιπτώσεις, διαβιβάστηκαν στοιχεία των σχετικών πορισμάτων στις Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της Δανίας και της Κύπρου. Τέλος, όσον αφορά τις εταιρείες που δεν κλήθηκαν ενώπιον της Αρχής, η Αρχή σχεδιάζει να αποστείλει σχετικές συστάσεις.

Όπως περιγράφεται στις ανωτέρω αποφάσεις, η Αρχή αναγνωρίζει την απευθείας προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών ως νόμιμη δραστηριότητα. Όμως, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων πρέπει να πραγματοποιείται υπό συγκεκριμένους όρους, όπως αυτοί περιγράφονται στην υπ' αριθμ. 26/2004 απόφαση-οδηγία για τη «Νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας». Άλλωστε, αυτό θεμελιώνεται από την επιλογή τόσο του ενωσιακού όσο και του εθνικού νομοθέτη που δεν απαγορεύει τέτοιες δραστηριότητες, αλλά προβλέπει το δικαίωμα αντίρρησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της απευθείας προώθησης επιτρέπεται: α) με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή β) χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου όταν τα δεδομένα συλλέγονται από αα) δημόσιους καταλόγους (π.χ. τηλεφωνικούς καταλόγους συνδρομητών, επαγγελματικούς καταλόγους, καταλόγους εμπορικών εκθέσεων ή το νέο γενικό εμπορικό μητρώο για εταιρείες και εμπόρους) ή ββ) όταν το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων δημοσιοποίησε τα δεδομένα του για συναφείς σκοπούς ή γγ) βάσει της πελατειακής σχέσης ή συναλλακτικής επαφής. Τα δεδομένα που συλλέγονται για τον προαναφερθέντα σκοπό μπορούν να περιλαμβάνουν μόνο όνομα, ταχυδρομική διεύθυνση, επάγγελμα και τηλέφωνο.

Τέλος, όσον αφορά σε όσους αναζητούν τέτοιου είδους προσωπικά δεδομένα, η Αρχή επισήμανε ότι δεν αρκεί τα λαμβανόμενα δεδομένα να περιορίζονται στα ανωτέρω (π.χ. ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα, τηλέφωνο) για να είναι νόμιμη η χρήση τους, αλλά και τα κριτήρια εύρεσης των δεδομένων πρέπει να είναι τέτοια ώστε να προκύπτουν από δημόσια προσβάσιμες πηγές.

3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.7.1. Ανεπιθύμητη ηλεκτρονική επικοινωνία - Εξέταση καταγγελιών - Κυρώσεις

Η Αρχή απέστειλε, μετά από καταγγελίες, περί τις 50 επιστολές εντός του έτους 2014 για την ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Παράλληλα, με σειρά αποφάσεων επέβαλε κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας για παραβάσεις της νομοθεσίας για την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Συγκεκριμένα, επί τη βάσει των πορισμάτων των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν στα τέλη του έτους 2012 στις εταιρείες «PANNEP Εταιρεία Συλλογής και Διαχείρισης Πληροφοριών ΕΠΕ» και «Add One Εμπορική-Εισαγωγική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης» (βλ. Ετήσια έκθεση 2012, ενότητα 2), η Αρχή, με την απόφαση 100/2014, επέβαλε στην πρώτη πρόστιμο 25.000 ευρώ και στη δεύτερη πρόστιμο 15.000 ευρώ για αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, τόσο για λογαριασμό τους όσο και ως συνυπεύθυνοι για λογαριασμό πελατών τους, κατά παράβαση του άρθρου 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006. Επίσης, με βάση τα στοιχεία των ανωτέρω πορισμάτων επέβαλε, με τις αποφάσεις 112/2014 και 115/2014, πρόστιμο 1.000 και 1.500 ευρώ σε δύο υπευθύνους επεξεργασίας, για αποστολή διαφημιστικών γραπτών μηνυμάτων μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS) χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών και παράβαση των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997 (βλ. και ενότητα 3.6.8 Διοικητικοί Έλεγχοι σε εμπορικές εταιρίες). Επίσης, συνδυάζοντας τα ανωτέρω στοιχεία με το πόρισμα διοικητικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε εντός του έτους 2012 στην εταιρεία Airtouch (απόφαση 42/2013, βλ. Ετήσια Έκθεση 2013, Ενότητα 3.7.5), η Αρχή με την απόφαση 113/2014 επέβαλε πρόστιμο 10.000 ευρώ στην εταιρεία «Πυξίδα Διαδικτύου Μονοπρόσωπη ΕΠΕ» για αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων τόσο μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax) όσο και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε πολύ μεγάλο αριθμό παραληπτών (τουλάχιστον 100.094) που δεν είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους.

Κατόπιν πλήθους καταγγελιών, του προαναφερθέντος πορίσματος διοικητικού ελέγχου στην εταιρεία Airtouch, αλλά και ευρημάτων του διοικητικού ελέγχου στην εταιρεία «Μιχ. Λέβης ΑΕ», που πραγματοποιήθηκε εντός του έτους 2013 (βλ. Ετήσια Έκθεση 2013, Ενότητα 3.7.5), η Αρχή με την απόφαση 119/2014 επέβαλε σε φυσικό πρόσωπο, υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμο 4.000 ευρώ για αθέμιτη και παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, κατά παράβαση του άρθρου 4 Ν. 2472/1997, αφού συνέλεγε και διαβίβαζε σε τρίτους λίστες με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και για αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών.

Επίσης, με την απόφαση 156/2014 επιβλήθηκε στην εταιρεία «ACD» πρόστιμο 1.000 ευρώ, ενώ με την απόφαση 151/2014 απηύθηνε αυστηρή προειδοποίηση στην εταιρεία «Κτήμα Καραγεώργου» για αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών.

Τέλος, η Αρχή με την απόφαση 10/2014, εξετάζοντας την αίτηση θεραπείας του μη κερδοσκοπικού επιστημονικού σωματείου «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» σχετικά με την απόφαση 99/2013 (βλ. Ετήσια Έκθεση 2013, ενότητα 3.7.5.) αποφάσισε να την κάνει μερικώς δεκτή και να τροποποιηθεί η προσβαλλόμενη απόφαση μόνο ως προς το ύψος του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο όρισε στις 3.000 ευρώ.

3.7.2. Αποτίμηση λειτουργίας Μητρώου άρθρου 11

Η Αρχή, κατά το 2014, εστίασε τη δράση της και στο ζήτημα των τηλεφωνικών οχλήσεων για το σκοπό της προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών. Το εν λόγω ζήτημα ρυθμίζεται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, μετά την τροποποίησή τους από τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 και 2 του Ν. 3917/2011 (βλ. και Ετήσια Έκθεση Αρχής για το έτος 2011, σ. 83-85). Μετά την ανωτέρω τροποποίηση, η οποία είναι σε εφαρμογή από το Σεπτέμβριο του 2011, για τις τηλεφωνικές διαφημιστικές κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση εφαρμόζεται το σύστημα «opt-out» και οι τηλεφωνικές αυτές κλήσεις επιτρέπονται εκτός και αν ο καλούμενος έχει δηλώσει ότι δεν τις επιθυμεί. Το σύστημα αυτό σημαίνει ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μπορούν να απευθύνουν τις αντιρρήσεις τους, όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων τους, είτε ειδικά, απευθείας στον υπεύθυνο επεξεργασίας (δηλαδή τον διαφημιζόμενο) είτε γενικά, μέσω της εγγραφής τους στον ειδικό κατάλογο συνδρομητών του παρόχου. Τούτο ισχύει τόσο για πελάτες του διαφημιζόμενου όσο και για κάθε πρόσωπο, του οποίου τα στοιχεία αντλούνται από το δημόσιο κατάλογο συνδρομητών. Ο νόμος προβλέπει τη δημιουργία μητρώων «opt-out» (εφεξής μητρώο άρθρου 11) σε κάθε πάροχο υπηρεσιών τηλεφωνίας και ο συνδρομητής μπορεί να δηλώσει ατελώς στον δικό του πάροχο ότι δεν επιθυμεί να λαμβάνει τηλεφωνικές κλήσεις για απευθείας εμπορική προώθηση. Αντίστοιχα, κάθε διαφημιζόμενος οφείλει να φροντίζει ώστε, πριν από την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων με ανθρώπινη παρέμβαση για διαφημιστικούς σκοπούς, να έχει αφαιρέσει από τους τηλεφωνικούς αριθμούς που καλεί αυτούς που συμπεριλαμβάνονται στα μητρώα «opt-out» που τηρούν όλοι οι πάροχοι.

Η Αρχή εξακολούθησε να δέχεται μεγάλο πλήθος καταγγελιών και ερωτημάτων αναφορικά με τις τηλεφωνικές οχλήσεις για τους ανωτέρω σκοπούς, ακόμη και μετά το Σεπτέμβριο του 2011 οπότε η σχετική διάταξη τροποποιήθηκε ως προς το ευνοϊκότερο για τους υπευθύνους επεξεργασίας. Η υποβολή σχετικών καταγγελιών συνεχίστηκε ουσιαστικά αμείωτη και κατά το 2014, γεγονός που υποδηλώνει ότι η λειτουργία του Μητρώου του άρθρου 11 είναι προς το παρόν προβληματική – είτε γιατί οι διαφημιζόμενοι δεν φροντίζουν για τη χρήση του όπως προβλέπεται στην ανωτέρω διάταξη είτε γιατί οι συνδρομητές δεν γνωρίζουν την ύπαρξή του. Ως εκ τούτου, η Αρχή εστίασε στο εν λόγω ζήτημα με δύο παράλληλες δράσεις: α) Έλεγχος των παρόχων υπηρεσιών τηλεφωνίας (κινητής και σταθερής) ως προς τις συνολικές διαδικασίες που ακολουθούν για την τήρηση και λειτουργία του μητρώου του άρθρου 11 και β) Ομαδοποίηση και συνολική εξέταση των σχετικών καταγγελιών που έχουν υποβληθεί στην Αρχή. Ειδικότερα:

α) Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4153/30-06-2014 έγγραφό της, απέστειλε σε 12 εταιρείες, που δραστηριοποιούνται ως πάροχοι τηλεφωνικών υπηρεσιών, ερωτηματολόγιο αναφορικά με τη συμμόρφωσή τους σε σχέση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παράγραφο 2 του άρθρου του Ν. 3471/2006. Τα ερωτήματα επικεντρώθηκαν στις διαδικασίες καταχώρισης δήλωσης συνδρομητή, την ενημέρωση των συνδρομητών, τη χορήγηση του μητρώου σε ενδιαφερομένους και τα εφαρμοζόμενα μέτρα ασφάλειας. Από τις απαντήσεις των παρόχων, τα πρώτα γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

i) Στην πλειονότητα των περιπτώσεων η διαδικασία εγγραφής στο μητρώο παρέχεται με εύκολο τρόπο (π.χ. μέσω ιστοσελίδας, μέσω ειδικής έντυπης φόρμας και υποβολής αυτής είτε ηλεκτρονικά με email/fax είτε σε κατάστημα, μέσω της τηλεφωνικής εξυπηρέτησης πελατών, με ειδικό πεδίο στα σχετικά έντυπα κατά τη διαδικασία εγγραφής συνδρομητή) και πάντα ατελώς. Ανάλογες διαδικασίες ισχύουν και για τη διαγραφή από το μητρώο.

ii) Οι δηλώσεις εγγραφής ή/και διαγραφής στο μητρώο καταχωρίζονται το πολύ σε 5 εργάσιμες ημέρες από τη στιγμή που υποβάλλονται τα σχετικά αιτήματα, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα και άμεσα. Μόνο ένας πάροχος αναφέρει ότι η διαδικασία ολοκληρώνεται μετά από ελέγχους επιβεβαίωσης στο τέλος του μήνα. Όσον αφορά στα στοιχεία συνδρομητή που τηρούνται για κάθε δήλωση εγγραφής στο μητρώο, οι περισσότεροι πάροχοι τηρούν στο μητρώο μόνο τον αριθμό συνδρομητή. Μόνο σε μία περίπτωση τηρείται, εκτός του αριθμού, και η ημερομηνία εγγραφής στο μητρώο.

iii) Οι περισσότεροι πάροχοι δήλωσαν ότι παρέχουν την απαιτούμενη ενημέρωση στους συνδρομητές τους για τη λειτουργία του μητρώου και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αυτή συνεπάγεται. Το βασικότερο μέσο ενημέρωσης είναι η ιστοσελίδα του εκάστοτε παρόχου. Όσον αφορά τους υφιστάμενους, κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας του μητρώου, συνδρομητές τους, οι πάροχοι τους ενημέρωσαν με διάφορες μεθόδους, όχι όμως πάντα ατομικά.

iv) Η χορήγηση του μητρώου σε ενδιαφερόμενους τρίτους (π.χ. διαφημιστικές εταιρείες) γίνεται, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, με μη αυτοματοποιημένη διαδικασία. Το χορηγούμενο αρχείο περιέχει ουσιαστικά μόνο τους τηλεφωνικούς αριθμούς (ένας πάροχος προσθέτει αύξοντα αριθμό, ενώ ένας άλλος και την ημερομηνία δημιουργίας αρχείου). Όλοι οι πάροχοι χορήγησαν στην Αρχή στοιχεία στατιστικής φύσης σχετικά με τη χρήση του μητρώου τους (συνολικό πλήθος εγγραφών και διαγραφών συνδρομητών στο μητρώο, ανά μήνα, από την έναρξη λειτουργίας του, καθώς και πλήθος προσβάσεων/χορηγήσεων του μητρώου σε τρίτους, ανά μήνα).

Η Αρχή εξετάζει το σύνολο των απαντήσεων από όλους τους παρόχους, έχοντας ζητήσει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και συμπληρωματικές πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις. Σε κάθε περίπτωση, η ορθότητα ή μη των δεδομένων που περιέχει το μητρώο, η αποτε-

λεσματικότητα και πληρότητα της ενημέρωσης που παρέχεται προς τους συνδρομητές για την ύπαρξη και λειτουργία του, καθώς και η ορθή χρήση του ή μη από ενδιαφερόμενους τρίτους, αποτελούν κάποια από τα ζητήματα που θα αξιολογηθούν από την Αρχή κατά την ολοκλήρωση της δράσης ελέγχου, η οποία θα γίνει εντός του 2015.

Σημειώνεται επίσης ότι κάποιοι πάροχοι διατύπωσαν την άποψη ότι το παρόν μοντέλο (ένα μητρώο ανά πάροχο) δείχνει να είναι δυσλειτουργικό, και προτείνουν τη θέσπιση ενός ενιαίου μητρώου.

β) Η Αρχή εξέτασε συνολικά τις εκκρεμούσες καταγγελίες για τηλεφωνικές οχλήσεις, κάνοντας κατάλληλη ομαδοποίηση αυτών τόσο ανά υπεύθυνο επεξεργασίας όσο και ανά καταγγέλλοντα. Δεδομένου ότι οι καταγγελίες κάλυπταν και χρονική περίοδο προ της τροποποίησης του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006 περί του σχετικού μητρώου, η πολιτική εξέτασης των εν λόγω υποθέσεων που υιοθετήθηκε ήταν η εξής:

i) Για 144 καταγγελίες που αφορούσαν τηλεφωνικές οχλήσεις που πραγματοποιήθηκαν προ της 1/9/2011, ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε εφαρμογή η τροποποίηση του Ν. 3471/2006, η Αρχή απέστειλε σχετικές επιστολές τόσο στους καταγγέλλοντες όσο και στους καταγγελλόμενους, ενημερώνοντάς τους για την τροποποίηση του νόμου, και απευθύνοντας σύσταση στους δεύτερους για τη συμμόρφωσή τους με αυτόν.

ii) Για 66 καταγγελίες που αφορούσαν τηλεφωνικές οχλήσεις που πραγματοποιήθηκαν μετά την 1/9/2011, και για τις οποίες οι καταγγέλλοντες δεν είχαν εγγραφεί στο μητρώο του άρθρου 11 του παρόχου τους ή η εγγραφή τους σε αυτό είχε γίνει σε διάστημα λιγότερο του ενός μηνός από τη μέρα που δέχτηκαν την τηλεφωνική κλήση, η Αρχή τούς ενημέρωσε για την ύπαρξη του μητρώου και τη δυνατότητα εγγραφής τους σε αυτό, καθώς επίσης και ότι το διάστημα των 30 ημερών είναι εύλογο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το ενημερωμένο μητρώο έχει περιέλθει εις γνώσιν των ενδιαφερομένων τρίτων.

iii) Για 79 καταγγελίες που αφορούσαν τηλεφωνικές οχλήσεις για τις οποίες είτε οι καταγγέλλοντες είχαν ήδη εγγραφεί στο μητρώο του άρθρου 11 του παρόχου τους (ενώ είχε παρέλθει το προαναφερθέν χρονικό περιθώριο των 30 ημερών) είτε είχαν ασκήσει ειδικώς το δικαίωμα αντίρρησης προς τους καταγγελλόμενους δηλώνοντάς τους ρητώς ότι δεν επιθυμούν να είναι αποδέκτες κλήσεων, η Αρχή προχώρησε σε ειδικότερη αντιμετώπιση αυτών. Συγκεκριμένα, σε περιπτώσεις μεμονωμένων καταγγελιών για υπευθύνους επεξεργασίας η Αρχή απηύθυνε σχετικές συστάσεις προς τους καταγγελλομένους για τη συμμόρφωσή τους με το άρθρο 11 του Ν. 3471/2006, ενώ σε περιπτώσεις όπου μεγάλο πλήθος καταγγελιών αφορούσαν τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας η Αρχή προχώρησε σε διεξοδικότερη εξέταση αυτών, έχοντας ζητήσει εγγράφως τις απόψεις των καταγγελλομένων για καθεμία καταγγελία αναλυτικά που τους αφορά. Η ολοκλήρωση της εξέτασης αυτών των υποθέσεων αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6409/22-10-2014 έγγραφό της, έθεσε στο αρχείο -σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιγ΄ του Ν. 2472/1997 και στο άρθρο 9 παρ. 4 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής- 495 αιτήσεις που αφορούσαν τηλεφωνικές οχλήσεις που έλαβαν χώρα πριν από το 2009, δεδομένου του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει από την υποβολή τους (πέραν της πενταετίας), της δημόσια παρασχεθείσας σχετικής ενημέρωσης για το μητρώο του άρθρου 11, καθώς επίσης και του γεγονότος ότι οι καταγγέλλοντες δεν είχαν επιδείξει περαιτέρω ενδιαφέρον για αυτές, σε συνδυασμό με το ότι οι αιτήσεις αυτές δεν μπορούν να ερευνηθούν λόγω της τροποποίησης της σχετικής διάταξης προς το ευνοϊκότερο για τους υπευθύνους επεξεργασίας.

3.7.3. Έλεγχος διαδικτυακών τόπων υψηλής επισκεψιμότητας

Η Αρχή συμμετείχε σε κοινή δράση («cookie sweep») που οργάνωσε η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29, αναφορικά με τη συμμόρφωση των φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου ως προς τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την εγκατάσταση cookies στους τερματικούς εξοπλισμούς των χρηστών (όπως αυτές προδιαγράφονται στην Οδηγία 2002/58/ΕΚ, γνωστή ως ePrivacy Directive, όπως αυτή τροποποιήθηκε). Στην Ελλάδα, το εν λόγω ζήτημα ρυθμίζεται στο άρθρο 4 παρ. 5 του Ν. 3471/2006 (μετά και την τροποποίηση από το Ν. 4070/2012), βάσει του οποίου η εγκατάσταση και χρήση του «cookie» στο τερματικό ενός χρήστη, εφόσον αυτή δεν είναι απολύτως απαραίτητη για την παροχή της υπηρεσίας την οποία ο ίδιος αιτείται, επιτρέπεται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το χρήστη για την επεξεργασία που θα λάβει χώρα μέσω της χρήσης του και εφόσον ο χρήστης δηλώσει σαφώς, ρητώς και ειδικώς ότι συγκατατίθεται για την εν λόγω επεξεργασία (explicit consent ή αλλιώς σύστημα «opt-in»).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της ως άνω δράσης, οι αρχές οκτώ κρατών-μελών (συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας) εξέτασαν, κατά την εβδομάδα 15-19 Σεπτεμβρίου 2014, διαδικτυακούς τόπους υψηλής επισκεψιμότητας οι οποίοι ανήκουν στους τομείς ηλεκτρονικού εμπορίου, ηλεκτρονικού Τύπου και δημοσίων υπηρεσιών. Η εξέταση των εν λόγω τόπων πραγματοποιήθηκε σε δύο επίπεδα: αρχικά πραγματοποιήθηκε αυτοματοποιημένη συλλογή των cookies μέσω κατάλληλης εφαρμογής λογισμικού, ενώ ακολούθως οι εν λόγω διαδικτυακοί τόποι εξετάστηκαν ως προς τον τρόπο ενημέρωσης των επισκεπτών τους, αλλά και ως προς τον τρόπο λήψης της συγκατάθεσης για την εγκατάσταση των cookies. Συγκεντρωτική αναφορά για τα αποτελέσματα της ως άνω δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι διαθέσιμη σε δελτίο Τύπου της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 (βλ. http://ec.europa.eu/justice/data- protection/article-29/press-material/pressrelease/art29_press_material/20150217_wp29_press_release_on_cookie_sweep_.pdf).

Η Αρχή συμμετείχε στη δράση cookie sweep με την εξέταση τριάντα ελληνικών διαδικτυακών τόπων υψηλής επισκεψιμότητας (όπως αυτή αποτυπώνεται στην ιστοσελίδα www.alexa.com) που ανήκουν στις προαναφερθείσες θεματικές περιοχές. Η έρευνα στους ελληνικούς διαδικτυακούς τόπους οδήγησε σε δύο κύρια συμπεράσματα: i) Η πλειοψηφία των διαδικτυακών τόπων παρέχει ικανοποιητική ενημέρωση στους επισκέπτες ως προς τη χρήση και εγκατάσταση των cookies, ii) Η συντριπτική πλειοψηφία των διαδικτυακών τόπων δεν απαιτούν τη ρητή και ειδική συγκατάθεση των χρηστών τους για την εγκατάσταση των cookies στα τερματικά τους.

Η Αρχή σχεδιάζει να επεκτείνει τους ελέγχους εντός του 2015, καλύπτοντας και άλλα ζητήματα σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, με απώτερο σκοπό την πλήρη συμμόρφωση των φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου ως προς τις διατάξεις τόσο του Ν. 3471/2006 όσο και του Ν. 2472/1997.

3.7.4. Άλλα ζητήματα ηλεκτρονικών επικοινωνιών

α) Γνωμοδότηση για τη λήψη άδειας από την Αρχή για το σύστημα λειτουργίας του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης - 112

Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας με το υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 969/17-02-2014 έγγραφό της ρώτησε την Αρχή αν απαιτείται η χορήγηση άδειας για τη λειτουργία του συστήματος λειτουργίας του 112 (ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης), με την αξιοποίηση της υφιστάμενης υποδομής των τηλεπικοινωνιακών παρόχων. Για το ζήτημα αυτό πραγματοποιήθηκε και σχετική συνάντηση στις εγκαταστάσεις της Αρχής. Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1145-1/21-02-2014 έγγραφό της απάντησε ότι από τις αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στο άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, προβλέπεται να χορηγεί άδειες μόνο σε περιπτώσεις επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων (αρ. 7 παρ. 3 Ν. 2472/1997), διασύνδεσης αρχείων (αρ. 8 Ν. 2472/1997) και διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε χώρες μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρ. 9 Ν. 2472/1997). Καθώς η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τη λειτουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης 112 δεν εμπίπτει στις προαναφερθείσες περιπτώσεις δεν απαιτείται η προηγούμενη άδεια της Αρχής. Επιπρόσθετα όμως, ενημέρωσε ότι το νόημα της διάταξης του άρ. 6 παρ. 5 του Ν. 3471/2006, σε συνδυασμό με τον ορισμό των δεδομένων θέσης στο άρ. 2 παρ. 4 του ιδίου νόμου είναι ότι επιτρέπεται η διαβίβαση προς τις αρμόδιες αρχές μόνο των δεδομένων θέσης που οι πάροχοι ήδη επεξεργάζονται κατά τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή την παροχή σχετικών υπηρεσιών. Η Αρχή κοινοποίησε την απάντησή της και στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ), η οποία είναι τουλάχιστον συναρμόδια για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων.

β) Χορήγηση από εταρεία παροχής υπηρεσιών τηλεφωνικού καταλόγου των αριθμών προς τους οποίους τερματίστηκαν κλήσεις πελατών της

Υπεύθυνος επεξεργασίας που διατηρεί υπηρεσία παροχής πληροφοριών καταλόγου συνδρομητών, στο πλαίσιο της οποίας αναλαμβάνει και την προώθηση κλήσεων των συνδρομητών προς τηλεφωνικούς αριθμούς, ερώτησε την Αρχή αν επιτρέπεται να ανακοινώσει σε αιτούντα φυσικό πρόσωπο, συνδρομητή τηλεφωνικής γραμμής, τους αριθμούς προς τους οποίους τερματίστηκαν κλήσεις που έγιναν από τον δικό του αριθμό τηλεφώνου και διενεργήθηκαν από την εταιρεία αυτή, κατ' εντολή του, αλλά όχι απαραίτητα, από τον ίδιο χρήστη.

Η Αρχή απάντησε ότι σε περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας τηρεί τα δεδομένα για τον τερματισμό της κλήσης (π.χ. για σκοπούς χρέωσης του καλούντος συνδρομητή) τα δεδομένα αυτά αποτελούν προσωπικά δεδομένα του συνδρομητή, κατά την έννοια του άρ. 2 παρ. α' του Ν. 2472/1997. Συνεπώς, όταν ένα φυσικό πρόσωπο, συνδρομητής παρόχου υπηρεσίας τηλεφωνίας, ζητήσει τα δεδομένα που τηρούνται για αυτόν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να του τα χορηγήσει, καθώς ουσιαστικά πρόκειται για άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του άρ. 12 παρ. 1 και 2 του Ν. 2472/1997. Όσον αφορά δε στον τρόπο επίδοσης των στοιχείων, οφείλει, σύμφωνα με το άρ. 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 να λάβει όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Προς το σκοπό αυτό μπορεί να ζητήσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία που πιστοποιούν την ταυτότητα του συνδρομητή και το γεγονός ότι είναι ο κύριος της εν λόγω τηλεφωνικής σύνδεσης.

γ) Ακύρωση από το ΔΕΕ της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ για τη διατήρηση δεδομένων

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεκδικάζοντας τις υποθέσεις C-293/12 και C-594/12 Digital Rights Ireland και Seitlinger κ.λπ., ακύρωσε την Οδηγία 2006/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ (ΕΕ L 105, σ. 54).

Το Δικαστήριο έκρινε ότι αν και η διατήρηση των δεδομένων που επιβάλλει η Οδηγία μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη για την υλοποίηση του σκοπού της καταπολέμησης της σοβαρής εγκληματικότητας και της δημόσιας ασφάλειας, εντούτοις η εκτεταμένη και ιδιαιτέρως σοβαρή επέμβαση στην άσκηση των επίμαχων θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν είναι επαρκώς πλαισιωμένη για να διασφαλίζεται ότι η εν λόγω επέμβαση θα περιορίζεται πράγματι στο αυστηρώς αναγκαίο.

Συγκεκριμένα, πρώτον, η Οδηγία καλύπτει κατά τρόπο γενικό το σύνολο των ατόμων, των μέσων ηλεκτρονικής επικοινωνίας και των δεδομένων κίνησης χωρίς να γίνεται καμία διαφοροποίηση, περιορισμός ή εξαίρεση με βάση τον σκοπό της καταπολέμησης των σοβαρών αδικημάτων.

Δεύτερον, η Οδηγία δεν προβλέπει κανένα αντικειμενικό κριτήριο βάσει του οποίου θα μπορούσε να διασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές δεν θα έχουν πρόσβαση στα δεδομένα και δε θα μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν παρά μόνο για να προλάβουν, να διαπιστώσουν ή να διώξουν ποινικώς αδικήματα δυνάμενα να θεωρηθούν, υπό το πρίσμα της έκτασης και της σοβαρότητας της επέμβασης στην άσκηση των επίμαχων θεμελιωδών δικαιωμάτων, επαρκώς σοβαρά για να δικαιολογήσουν μια τέτοια επέμβαση. Επιπλέον, η Οδηγία δεν προβλέπει τις ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να έχουν μετέπειτα πρόσβαση στα δεδομένα και να τα χρησιμοποιήσουν.

Τρίτον, η Οδηγία επιβάλλει διάρκεια διατηρήσεως των δεδομένων μεταξύ έξι και είκοσι τεσσάρων μηνών, χωρίς να διευκρινίζει τα αντικειμενικά κριτήρια βάσει των οποίων πρέπει να καθορίζεται η διάρκεια διατηρήσεως για να διασφαλίζεται ο περιορισμός της στο αυστηρώς αναγκαίο.

Επίσης, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Οδηγία δεν προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις που να μπορούν να δια-

σφαλίσουν αποτελεσματική προστασία των δεδομένων, όπως με τη λήψη μέτρων ασφάλειας ανεξάρτητα από το οικονομικό κόστος υλοποίησής τους ή με την υποχρέωση τήρησης των δεδομένων εντός ΕΕ.

Η απόφαση του Δικαστηρίου δεν έχει άμεση επίπτωση στις εθνικές νομοθεσίες, όπως και στο Ν. 3917/2011 που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2006/24/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη. Βέβαια, μετά την ακύρωση της Οδηγίας, η εθνική νομοθεσία θα πρέπει να εξετάζεται ως προς τη συμβατότητά της με βάση τις υφιστάμενες Οδηγίες και ειδικότερα με το άρθρο 15 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ. Αξίζει, βέβαια, να σημειωθεί ότι στο Ν. 3917/2011 είχαν ήδη αντιμετωπιστεί κάποια από τα ζητήματα που θέτει η απόφαση του ΔΕΕ.

Προς το σκοπό της εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας με την απόφαση του ΔΕΕ, το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνέστησε σχετική νομοπαρασκευαστική επιτροπή στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι της Αρχής.

3.8. ΠΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε σωματείο να διαβιβάσει σε τρίτη-πρώην σύζυγο εργαζομένου στο σωματείο αντίγραφα από τον υπηρεσιακό του φάκελο από τα οποία προκύπτει «αντεκπαιδευτική συμπεριφορά» του, προκειμένου να τα προσκομίσει σε δίκη σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας με τα ανήλικα τέκνα τους (απόφαση 22/2014).

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 40.000 ευρώ σε τράπεζα η οποία δεν ικανοποίησε πλήρως το εκ του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης εργαζομένου σε αυτήν στα δελτία αξιολόγησής του και πρόστιμο 10.000 ευρώ για μη λήψη των κατάλληλων οργανωτικών μέτρων ασφαλείας (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997), γιατί η τράπεζα απώλεσε τυχαία μέρος των ως άνω στοιχείων λόγω της αναστάτωσης που επήλθε με τη συγχώνευσή της με άλλη τράπεζα (απόφαση 170/2014).

Η Αρχή απέρριψε προσφυγή εργαζομένου σε τράπεζα για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε προσωπικά του δεδομένα, γιατί τα αιτούμενα στοιχεία δεν αναφέρονταν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εκ μέρους της τράπεζας, αλλά αφορούσαν παρέμβαση σε εκκρεμούσα πειθαρχική διαδικασία για την οποία η Αρχή είναι αναρμόδια (απόφαση 190/2014).

Σε υποθέσεις που αφορούσαν μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης εργαζομένου σε στοιχεία του υπηρεσιακού του φακέλου, η Αρχή απέρριψε τις σχετικές προσφυγές είτε γιατί το αίτημα είχε ικανοποιηθεί (απόφαση 196/2014) είτε λόγω αναρμοδιότητας, καθόσον η υπόθεση εκκρεμούσε ενώπιον δικαστηρίου με αίτημα την έκδοση προσωρινής διαταγής για χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων (απόφαση 198/2014).

Η Αρχή απέρριψε προσφυγές πρώην εργαζόμενου σε τράπεζα που αφορούσαν μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης γιατί η προσφυγή είχε διατυπωθεί όλως αορίστως ώστε να μην είναι δυνατόν να διαπιστωθεί σε ποια ακριβώς στοιχεία ζητείτο η πρόσβαση. Συγκεκριμένα, ο εργαζόμενος ζητούσε να του χορηγηθεί αντίγραφο του ημερολογίου παρουσιών-απουσιών με την υποβολή πολλαπλών αιτήσεων προς διάφορα όργανα της τράπεζας, χωρίς να προσδιορίζει τη χρονική περίοδο. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι η εξειδίκευση της χρονικής περιόδου μόνο στο σώμα των συνημμένων στην κρινόμενη προσφυγή αιτήσεων προς όργανα της τράπεζας, και όχι και στο σώμα της προς την Αρχή προσφυγής καθαυτήν, δεν καθιστά το αίτημα ορισμένο (απόφαση 192/2014) και ότι το αίτημα της προσφυγής δεν είναι δυνατόν να καταστεί συγκεκριμένο με το υπόμνημα που κατατίθεται μετά τη συζήτηση της προσφυγής (απόφαση 194/2014). Σε άλλη περίπτωση ο προσφεύγων ζητούσε αντίγραφο εισήγησης πειθαρχικής επιτροπής χωρίς να προσδιορίζει την επιτροπή, την ημέρα συνεδρίασης και τη φύση της υποθέσεως (απόφαση 199/2014).

Η Αρχή απέρριψε εν μέρει προσφυγή για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης λόγω απαράδεκτου, αλλά απηύθυνε σύσταση για τη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφαλείας για την πρόσβαση στα δεδομένα μόνο των προς τούτο εξουσιοδοτημένων προσώπων. Συγκεκριμένα, ο αιτών κατήγγειλε ότι ο εργοδότης δεν του εξήγησε γιατί ιατρική γνωμάτευση που τον αφορούσε εστάλη στη διεύθυνση του οργανισμού που υπηρετούσε προηγουμένως και όχι στη διεύθυνση που υπηρετεί τώρα. Αν και το αίτημα αυτό δεν αφορά καταρχήν άσκηση δικαιώματος πρόσβασης, η Αρχή απηύθυνε σύσταση στον εργοδότη να λάβει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ως προς τη διαχείριση των ιατρικών γνωματεύσεων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα θα παρέχεται μόνο στον ιατρό εργασίας ή τα ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένα πρόσωπα (αποφάσεις 191/2014, 197/2014).

Με σειρά αποφάσεών της, η Αρχή διέταξε την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης εργαζομένου σε στοιχεία του υπηρεσιακού του φακέλου (αποφάσεις 193/2014, 195/2014), ενώ σε άλλες περιπτώσεις απέρριψε τις σχετικές προσφυγές μη ικανοποίησης δικαιώματος πρόσβασης γιατί τα αιτούμενα στοιχεία δεν συνιστούσαν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (αποφάσεις 202/2014, 200/2014, 201/2014).

Η Αρχή αποφάνθηκε ότι ο έλεγχος του ωραρίου των εργαζομένων σε ΤΕΙ με χρήση προσωπικού μπρελόκ όπου θα καταγράφεται η ώρα εισόδου και εξόδου κάθε εργαζόμενου χωρίς να γίνεται χρήση φωτογραφίας ή βιομετρικών δεδομένων συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων, που πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέση εργασίας και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος, και ως εκ τούτου το ΤΕΙ απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του σχετικού αρχείου κατ' άρθρο 7Α παρ. 1 περ. α' του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/3845-1/21-7-2014).

3.8.2. Χρήση συστήματος γεωεντοπισμού σε οχήματα εργαζομένων

Η Αρχή, αφού έλαβε πληθώρα ερωτημάτων αναφορικά με τη νομιμότητα λειτουργίας συστήματος γεωγραφικού εντοπισμού σε οχήματα εργαζομένων, εξέδωσε τρεις σχετικές αποφάσεις. Σε αυτές η Αρχή έκρινε ότι για να είναι σύμφωνη η λειτουργία συστήματος γεωεντοπισμού με τις διατάξεις για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει ο εργαζόμενος να ακολουθεί μια προκαθορισμένη διαδρομή εντός συγκεκριμένων ωρών εργασίας, ο γεωεντοπισμός να λαμβάνει χώρα εντός των ορίων της συγκεκριμένης προκαθορισμένης διαδρομής και ο εργαζόμενος να μη χρησιμοποιεί το όχημα εκτός των ωρών εργασίας. Περαιτέρω, ο χρό-

νος τήρησης των δεδομένων δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος από αυτόν που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού επεξεργασίας και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνά τον ένα μήνα. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας για την προστασία των δεδομένων και να εξασφαλίζει ότι η πρόσβαση στα τηρούμενα δεδομένα θα γίνεται από εξουσιοδοτημένα προς τούτο πρόσωπα. Επιπροσθέτως, πρέπει να εφαρμόζονται οι κατάλληλες τεχνικές ψευδωνυμοποίησης/κωδικοποίησης ή κρυπτογράφησης. Ο εργοδότης οφείλει να ενημερώνει τους εργαζομένους για το σκοπό επεξεργασίας, το είδος των καταγραφόμενων δεδομένων, το χρόνο τήρησής τους και τη διαδικασία άσκησης εκ μέρους του εργαζόμενου του δικαιώματος πρόσβασης. Η ενημέρωση πρέπει να είναι ατομική και να πιστοποιείται με εύλογο τρόπο. Τέλος, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα συλλεγόμενα δεδομένα. Ως εκ τούτου, η Αρχή παρείχε άδεια λειτουργίας GPS σε εταιρικά οχήματα του ΟΠΑΠ (απόφαση 162/2014) και απορριμματοφόρα του Δήμου Πειραιά (απόφαση 163/2014), υπό την προϋπόθεση ότι τα οχήματα τηρούν προκαθορισμένη διαδρομή και η εγκατάσταση του συστήματος λαμβάνει χώρα για τη βελτιστοποίηση της ακολουθούμενης διαδρομής και όχι την παρακολούθηση των εργαζομένων. Αντιθέτως, η Αρχή επέβαλε αυστηρή προειδοποίηση σε φαρμακευτική εταιρεία για τη λειτουργία GPS σε οχήματα ιατρικών επισκεπτών με την αιτιολογία ότι η διαδρομή η οποία ακολουθείται από τους ιατρικούς επισκέπτες δεν είναι προκαθορισμένη και δεν υπάρχει λόγος να είναι, αφού το ζητούμενο είναι η διεκπεραίωση του προγράμματος επισκέψεων μέσα στην ημέρα. Για τη φύση των υπηρεσιών που παρέχουν οι ιατρικοί επισκέπτες δεν είναι κρίσιμη η γνώση εκ μέρους του εργοδότη της συνεχούς θέσης του οχήματος που οδηγούν. Επίσης, η χρήση του συστήματος GPS φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις να μην είναι και πρόσφορο μέσο, αφού από τη θέση στην οποία έχει σταθμεύσει το όχημά του ο ιατρικός επισκέπτης δεν προκύπτει η ζητούμενη πληροφορία σχετικά με την πραγματοποίηση ή μη της συγκεκριμένης επίσκεψης. Θα πρέπει, συνεπώς, ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προσφύγει σε άλλα μέσα, περισσότερο αποτελεσματικά, αλλά λιγότερο επαχθή που δεν παραβιάζουν την ιδιωτικότητα του εργαζομένου (π.χ. έλεγχος παραδοτέων, αριθμός παραγγελιών, υπολογισμός μέσου χρόνου εκτέλεσης συγκεκριμένων διαδρομών και επισκέψεων). Η Αρχή έκρινε επίσης ότι ο προβαλλόμενος από τη φαρμακευτική εταιρεία σκοπός της εξυπηρέτησης επείγουσας παραγγελίας ή επείγοντος ραντεβού είναι καταρχήν θεμιτός, το σύστημα GPS όμως εξετάζεται ως προς την αναγκαιότητά του εν γένει, δεδομένου ότι οι έκτακτες αυτές περιπτώσεις είναι μεμονωμένες, ο δε αριθμός των οχημάτων του στόλου είναι μικρός. Τέλος, η Αρχή τόνισε ότι η οικειοθελής παροχή εκ μέρους του εργοδότη του οχήματος δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμο λόγο υποχρεωτικής εγκατάστασης συστήματος γεωεντοπισμού, καθώς αυτή συνιστά μέρος του συνόλου των παροχών του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, οι οποίες αποτελούν μέρος των απολαβών του. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση παροχής συγκατάθεσης εκ μέρους του εργαζομένου, η οποία όταν υπάρχει σχέση εργαζομένου προς εργοδότη δεν μπορεί να εκληφθεί ως έγκυρη συναίνεση (απόφαση 165/2014).

3.9. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

3.9.1. Όρια αρμοδιότητας της Αρχής και στάθμιση αντικρουόμενων δικαιωμάτων

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή, σύμφωνα με την οποία ο προσφεύγων καταγγέλλει ότι κατά τη διάρκεια τηλεοπτικής εκπομπής που προβάλλεται από τον τηλεοπτικό σταθμό «ΣΚΑΙ» διατυπώθηκαν σχόλια με προσβλητικές και απαξιωτικές αναφορές για το πρόσωπό του, που διανθίστηκαν με τη δημόσια προβολή εγγράφων και τη δημοσιοποίηση του περιεχομένου τους, στα οποία ήταν καταχωρισμένα τα ονομαστικά του στοιχεία, η υπηκοότητά του, τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητάς του, ο αριθμός φορολογικού μητρώου, η ΔΟΥ εισοδήματός του, η συμμετοχή του σε φορείς της διαιτησίας και σε ποδοσφαιρικές ενώσεις, στις οποίες υπαγόταν ως παρατηρητής διαιτησίας, οι οικονομικές απολαβές από αθλητικές δραστηριότητες κ.ά. Παράλληλα τα ίδια τα δεδομένα δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα Soccer Plus.

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/691/3.2.2014 έγγραφό της, αποφάνθηκε τα εξής: σε σχέση με τη διάδοση των δεδομένων σε ραδιοτηλεοπτική εκπομπή, όπως έχει ήδη κρίνει (βλ. την 122/2012 απόφασή της), η διάδοση των δεδομένων μέσω της εκπομπής του καταγγελλόμενου τηλεοπτικού σταθμού ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου (ΕΣΡ). Στην προκειμένη δε περίπτωση, η προσφυγή θα εξετασθεί από το ΕΣΡ, στο οποίο ο προσφεύγων έχει, όπως προέκυψε, ήδη προσφύγει. Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι εάν συντρέχει κάποιο ζήτημα που ανήκει στην αρμοδιότητά της, που άπτεται θεμάτων συλλογής των επίμαχων δεδομένων, θα πρέπει ο προσφεύγων να έχει προηγουμένως ασκήσει το δικαίωμα προσβάσεως και αντιρρήσεως προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας των δεδομένων του, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του Ν. 2472/1997 (απαραίτητη προδικασία για την υποβολή παραδεκτής προσφυγής στην Αρχή).

Περαιτέρω, σε σχέση με την ανάρτηση των δεδομένων στην καταγγελλόμενη ιστοσελίδα Soccer Plus, η Αρχή έκρινε ότι με την επιφύλαξη της αρχής της ακρίβειας των γεγονότων, της αναλογικότητας, καθώς και του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος του κοινού για ενημέρωση ως προς τα δημοσιευόμενα δεδομένα, προσβολές της προσωπικότητας από τυχόν παράνομους χαρακτηρισμούς εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της. Κατά τα λοιπά, αναφορικά με ανακριβείς πληροφορίες που αφορούν στο πρόσωπο του προσφεύγοντος, η Αρχή επισήμανε, επίσης, ότι για το παραδεκτό της προσφυγής σε αυτήν, απαιτείται η προηγούμενη άσκηση του δικαιώματος αντιρρήσεως, κατά το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας και η μη ικανοποίηση του αιτήματος ή η παρέλευση άπρακτης δεκαπενθήμερης προθεσμίας.

Επίσης, υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή κατά της έντυπης τοπικής εφημερίδας της Ρόδου «Πρόοδος». Συγκεκριμένα, σε φύλλο της εφημερίδας, σε δημοσίευμα στη στήλη «Δικαστικά» υπό τον τίτλο «Φυλάκιση 8 μηνών στον καθένα. Καταδικάστηκαν δύο προϊστάμενοι της πρώην Νομαρχίας Δωδεκανήσου» αναφέρεται ότι ο προσφεύγων Χ και ο Ψ καταδικάστηκαν για την τέλεση του αδικήματος της παραβάσεως καθήκοντος από το Τριμελές Εφετείο Δωδεκανήσου από κοινού και τους επεβλήθη η αυτή ποινή που τους είχε επιβληθεί πρωτοδίκως από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Ρόδου,

ήτοι 8 μήνες φυλακίσεως στον καθένα. Η ενοχή του προσφεύγοντος έγκειται, σύμφωνα με το δικαστήριο, όπως αυτό αποτυπώνεται στο δημοσίευμα, στο ότι το έτος 2006 με την τότε ιδιότητά του ως προϊσταμένου της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Δωδεκανήσου κατέστησε υπέρτερη ως δικαιούχο συγκεκριμένη εταιρεία έναντι άλλης. Σύμφωνα δε με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, συνεπεία του ανωτέρω δημοσιεύματος, παραπέμφθηκε στο πρωτοβάθμιο πειθαρχικό και τέθηκε σε αργία.

Κατ' αρχάς, η Αρχή ζήτησε, με έγγραφό της, διευκρινίσεις από την εφημερίδα. Η καταγγελλόμενη απάντησε, μεταξύ άλλων, ότι η επεξεργασία δεδομένων του προσφεύγοντος, λόγω του ότι ήταν δημόσιο πρόσωπο, ασκώντας δημόσιο λειτούργημα ως Προϊστάμενος ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, δεν απαιτεί την προηγούμενη λήψη της συγκαταθέσεως, λόγω της εύλογης ανάγκης ενημερώσεως του κοινού για ζητήματα που αφορούν στη δημόσια δράση του. Επίσης, η εφημερίδα υποστήριξε στο υπόμνημα της ότι ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η γνωστοποίηση της ποινικής καταδίκης στην υπηρεσία του έλαβε χώρα από το δημοσίευμα της εφημερίδας δεν ευσταθεί, αφού ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών ανακοινώνει, σύμφωνα με το άρθρο 114 παρ. 6 του Υπαλληλικού Κώδικα, στην εκάστοτε προϊστάμενη αρχή του υπαλλήλου την ποινική δίωξη σε βάρος του και τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα οφείλουν να αποφαίνονται για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του υπαλλήλου. Άλλωστε, η ίδια η υπηρεσία δημόσιου συμφέροντος παρακολουθεί την πορεία των ποινικών υποθέσεων των υπαλλήλων της, ώστε τα πειθαρχικά όργανα αυτής να εφαρμόζουν κατά περίπτωση τις πειθαρχικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Κατόπιν τούτων, η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5675-1/20.3.2014 έγγραφό της, αποφάνθηκε ότι με το εν λόγω δημοσίευμα γίνεται γνωστή στην τοπική κοινωνία της Ρόδου καταδίκη του προσφεύγοντα, η οποία απαγγέλθηκε σε δημόσια διαδικασία στο πλαίσιο μιας δίκης. Μέσω της δημοσιεύσεως αυτής η τοπική κοινωνία της Ρόδου πληροφορήθηκε για την ποινική καταδίκη ενός δημοσίου αξιωματούχου, που στο πλαίσιο μιας τοπικής κοινωνίας εκλαμβάνεται καταρχήν ως δημόσιο πρόσωπο κατά την έννοια του Ν. 2472/1997.

Περαιτέρω, όπως κατ' επανάληψη έχει κρίνει η Αρχή (βλ. ενδεικτικά, τις 43/2007, 58/2007 αποφάσεις της), το δικαίωμα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 παρ. 1 Σ.) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Σ.) συχνά συγκρούεται με την ελευθερία της εκφράσεως και του Τύπου για την ενημέρωση του κοινού (άρθρο 14 παρ. 1 Σ.), καθώς και με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α Σ.). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει in abstracto επικράτηση του ενός ατομικού δικαιώματος επί του άλλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνεται μια in concreto οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της ad hoc σταθμίσεως των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορροπήσεως. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ.) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία του Τύπου, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Επί δημοσίων προσώπων εύλογο είναι το ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση, ιδίως όταν πρόκειται για τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος, και ως εκ τούτου για μια πράξη που σχετίζεται άμεσα με τη δημόσια δράση του δημοσίου προσώπου κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, δεδομένου ότι τα δημόσια πρόσωπα για τη δράση τους ως κρατικών αξιωματούχων απασχολούν την κοινή γνώμη ιδίως σε μια τοπική κοινωνία. Στην προκειμένη περίπτωση, επισημάνθηκε ότι η όποια αναφορά στην εφημερίδα αφορούσε αποκλειστικά και μόνο πράξεις που σχετίζονται με τη δημόσια δράση του προσφεύγοντα ως δημοσίου προσώπου και όχι με την ιδιωτική του ζωή.

Επιπρόσθετα, τονίσθηκε ότι, όπως προκύπτει ρητώς από το άρθρο 11 παρ. 5 του Ν. 2472/1997, η υποχρέωση ενημερώσεως των υποκειμένων των δεδομένων δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά σε δημόσια πρόσωπα, και ως εκ τούτου δεν απαιτείτο η προηγούμενη της δημοσιεύσεως ενημέρωση του προσφεύγοντα, δοθέντος της ιδιότητάς του ως δημοσίου προσώπου.

Περαιτέρω, η Αρχή επισήμανε ότι βάσει του ΥΚ (άρθρο 114 παρ. 6) ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών έχει υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου και στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατ' αυτού. Στην ίδια αρχή ανακοινώνεται επίσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα η απόφαση ή το βούλευμα με το οποίο τερματίζεται η δίωξη. Σε περίπτωση εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου. Ως εκ τούτου, η ανακοίνωση της ποινικής καταδίκης δεν έλαβε χώρα από το καταγγελλόμενο δημοσίευμα εφημερίδας, αλλά από τον εισαγγελέα.

Σημειώθηκε, επίσης, ότι η ποινική καταδίκη, συνιστά ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο (άρθρο 2 στοιχ. β΄ του Ν. 2472/1997). Όσον αφορά στην προϋπόθεση χορηγήσεως άδειας για επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, η Αρχή ερμηνεύει τη διάταξη του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 συσταλτικά ως απαύγασμα προσπάθειας πρακτικής εναρμονίσεως, σύμφωνα και με το πνεύμα του άρθρου 14 του Συντάγματος, και ως εκ τούτου, κρίνει ότι δεν απαιτείται η προηγούμενη λήψη άδειας της Αρχής για τη δημοσίευση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Και τούτο διότι, εάν χορηγείτο άδεια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, η χορήγηση αυτή θα προσέκρουε, κατά την πάγια θέση της Αρχής (βλ. ενδεικτικά, την 26/2007 απόφασή της), στη συνταγματική απαγόρευση για προληπτικό έλεγχο στην άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος.

Τέλος, η Αρχή επισήμανε, και σε αυτήν την περίπτωση, ότι αναφορικά με ανακριβείς πληροφορίες που αφορούν στο πρόσωπο του προσφεύγοντα ή απόδοση γεγονότων που δεν βεβαιούνται στη δικαστική απόφαση, για το παραδεκτό της προσφυγής σε αυτήν απαιτείται η προηγούμενη άσκηση του δικαιώματος αντιρρήσεως, κατά το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας και η μη ικανοποίηση του αιτήματος ή η παρέλευση άπρακτης δεκαπενθήμερης προθεσμίας.

3.10. ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

3.10.1. Κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε μαιευτήριο για παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης

Η Αρχή πραγματοποίησε, μετά από καταγγελία, επιτόπιο έλεγχο στο μαιευτήριο «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ». Διαπιστώθηκε ότι σύστημα βιντεοεπιτήρησης, λειτουργούσε στις αίθουσες ωδινών από το 2006, χωρίς να έχει γνωστοποιηθεί στην Αρχή και επιπλέον χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στο άρθρο 20 παρ. 2 της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής. Συγκεκριμένα, δεν υπήρχε η απαιτούμενη τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα της χρήσης του συστήματος από επιτροπή αποτελούμενη από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό ούτε γινόταν ξεχωριστή έγγραφη ενημέρωση των επιτόκων, των συνοδών τους και των μαιών σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος και τους λόγους τήρησης των δεδομένων. Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 30.000 ευρώ για τις ανωτέρω περιγραφόμενες παραβάσεις του Ν. 2472/1997 και διέταξε το «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ» να αφαιρέσει τις κάμερες και να καταστρέψει κάθε σχετικό αρχείο (απόφαση 182/2014).

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων για τη λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας

Κατόπιν υποβολής σχετικών καταγγελιών και τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 2.000 ευρώ στις εταιρείες «Στρατουδάκη Δημ. Αικατερίνη - Πρινάρης Παν. Φώτιος ΟΕ» και «Νικόλαος Καράλης - Δημήτριος Ηλιόπουλος ΟΕ Επιχειρήσεις Εστίασης» για παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης μέσω καμερών με δυνατότητα στρέψης και εστίασης σε χώρο εργασίας, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας, χωρίς να υπάρχει η κατάλληλη ενημέρωση και χωρίς να έχει υποβληθεί γνωστοποίηση στην Αρχή, κατά παράβαση σχετικών άρθρων της οδηγίας 1/2011. Η Αρχή διέταξε την τροποποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης και την καταστροφή κάθε σχετικού αρχείου με παρανόμως συλλεχθέντα προσωπικά δεδομένα (αποφάσεις 12/2014 και 13/2014).

Χορήγηση δεδομένων από σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε τρίτους

Η Αρχή, σε αίτημα τρίτου, ο οποίος ζητούσε τη χορήγηση δεδομένων από σύστημα βιντεοεπιτήρησης τράπεζας προκειμένου να αναγνωριστούν πρόσωπα τα οποία ανήρτησαν επανειλημμένως ανώνυμη ανακοίνωση σε πίνακα ανακοινώσεων κτιρίου της τράπεζας, απάντησε ότι δεν γνωμοδοτεί προς τρίτους παρά μόνο προς υπευθύνους επεξεργασίας, ενώ για το θέμα της διαβίβασης δεδομένων σε τρίτους εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 9 της οδηγίας 1/2011 (Γ/ΕΞ/522/27-01-2014).

Σχετικά με λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

Σε απάντηση ερωτήματος του Δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών σε Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, η Αρχή διευκρίνισε ότι η περίπτωση αυτή ρυθμίζεται στο άρθρο 18 της οδηγίας 1/2011 όπου επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι το σύστημα επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που ο υπό επίβλεψη χώρος δεν λειτουργεί, με εξαίρεση ειδικές περιπτώσεις εγκαταστάσεων μεγάλης έκτασης (υπό προϋποθέσεις και μετά από έγκριση της Αρχής) (Γ/ΕΞ/1206-1/10-03-2014).

Μη επιτρεπτή η επιτήρηση μέσω κάμερας γειτονικού σχολείου

Σε αίτημα σχετικά με τη χορήγηση άδειας χρήσης εξωτερικής κάμερας κλειστού κυκλώματος σε οικία που στοχεύει σε παρακείμενο δημοτικό σχολείο, η Αρχή διευκρίνισε ότι δεν χορηγεί άδειες παρά μόνο όταν πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Επισήμανε πάντως ότι εφόσον το σύστημα βιντεοεπιτήρησης περιορίζεται στην επιτήρηση του ιδιωτικού χώρου, δεν έχει εφαρμογή η νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα. Όταν όμως το πεδίο ελέγχου της κάμερας περιλαμβάνει εξωτερικούς της οικίας χώρους δεν επιτρέπεται η λήψη εικόνας από εισόδους ή εσωτερικό γειτονικών κατοικιών, κτιρίων ή άλλων χώρων και συνεπώς δεν επιτρέπεται η επιτήρηση μέσω κάμερας του χώρου του γειτονικού σχολείου (Γ/ΕΞ/2479-1/21-05-2014).

Μη νόμιμη η τοποθέτηση κάμερας στο εσωτερικό ιδιωτικού περιπολικού οχήματος με δυνατότητα λήψης εικόνας αντίστοιχης με αυτή που βλέπει ο οδηγός του οχήματος

Με ερώτημά της ιδιωτική εταιρεία ασφαλείας ζήτησε τη γνώμη της Αρχής σχετικά με τη νομιμότητα τοποθέτησης κάμερας σε περιπολικό της όχημα. Η κάμερα θα τοποθετείται στο εσωτερικό ενός οχήματος και θα διαθέτει δυνατότητα λήψης εικόνας αντίστοιχης με αυτή που βλέπει ο οδηγός του οχήματος, ενώ παράλληλα θα διαθέτει και δυνατότητα καταγραφής ήχου. Η Αρχή απάντησε ότι πρόκειται μεν για χρήση κάμερας με σκοπό την προστασία προσώπων και αγαθών, όμως η εμβέλεια της κάμερας δεν περιορίζεται σε μια οικία ή ένα συγκεκριμένο χώρο, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει δημόσιους ή και ιδιωτικούς χώρους, ανάλογα με τις οδούς που κινείται το περιπολικό όχημα. Επομένως, στο βαθμό που με τη συγκεκριμένη χρήση πραγματοποιείται επιτήρηση δημόσιου ή ιδιωτικού χώρου που δεν διαχειρίζεται ο εκάστοτε υπεύθυνος επεξεργασίας, μια τέτοια επεξεργασία δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη. Ακόμα και στις περιπτώσεις που η λήψη εικόνας από παράπλευρο χώρο κτιρίων μπορεί να επιτρέπεται με βάση το άρ. 6 παρ. 1 της οδηγίας 1/2011, εφόσον η εμβέλεια της κάμερας δεν είναι δυνατό να περιοριστεί στον απολύτως απαραίτητο παράπλευρο χώρο, η επεξεργασία δεν είναι νόμιμη (Γ/ΕΞ/2479-1/21-05-2014).

Εφαρμογή του άρθρου 15 της οδηγίας 1/2011 για τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης που λαμβάνει εικόνα από χώρο εισόδου επί του οποίου τρίτος έχει εμπράγματο δικαίωμα (δουλεία διόδου)

Η Αρχή σε ερώτημα ιδιοκτήτη ακινήτου σχετικά με τοποθέτηση κάμερας που λαμβάνει εικόνα από το χώρο εισόδου του ακινήτου, ο οποίος χρησιμοποιείται παράλληλα και ως είσοδος για όμορο ακίνητο, του οποίου ο κύριος έχει πραγματική δουλεία διόδου, απάντησε ότι εφόσον ο χώρος της εισόδου αποτελεί ιδιόκτητο χώρο του ερωτώντος, επί του οποίου τρίτος έχει εμπράγματο δικαίωμα (δουλεία διόδου), η εγκατάσταση κάμερας στο χώρο αυτό ενέχει τον κίνδυνο επέμβασης (παρακολούθησης) στην ιδιωτική ζωή του έχοντος το δικαίωμα διόδου. Ο χώρος, ανεξάρτητα αν χαρακτηρισθεί ως κοινόχρηστος ή όχι, χρησιμοποιείται ως απο-

κλειστική είσοδος για την όμορη ιδιοκτησία. Πρέπει, λοιπόν, να εφαρμοστούν αναλογικά όσα ορίζονται στο άρθρο 15 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής και συστήνεται είτε να προβλέπεται η εγκατάσταση του συστήματος στην πράξη σύστασης της δουλείας διόδου είτε να υπάρχει συμφωνία του ιδιοκτήτη του όμορου ακινήτου (Γ/ΕΞ/3427/30-05-2014).

Αναρμοδιότητα της Αρχής όταν γεννάται ζήτημα ερμηνείας του ιδιοκτησιακού καθεστώτος χώρου όπου λειτουργεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης

Σε καταγγελία σχετικά με παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε ταράτσα κτιρίου, η Αρχή επισήμανε ότι γεννάται ζήτημα ερμηνείας του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της ταράτσας στην οποία είναι τοποθετημένες κάμερες, για το οποίο αρμόδια τυγχάνουν τα πολιτικά δικαστήρια και ως εκ τούτου η Αρχή είναι αναρμόδια να επιληφθεί του θέματος (Γ/ΕΞ/2586-2/11-12-2014).

Μη αναλογική η μετάδοση των δεδομένων εικόνας μέσω διαδικτύου, ιδίως όταν η πρόσβαση πραγματοποιείται από τη διεύθυνση εταιρείας

Σε απάντηση γνωστοποίησης συστήματος βιντεοεπιτήρησης, η Αρχή ενημέρωσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι η μετάδοση των δεδομένων εικόνας του συστήματος μέσω διαδικτύου ενδέχεται να μην είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 7 της οδηγίας 1/2011), ιδίως όταν η πρόσβαση πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση της εταιρείας. Και τούτο διότι το σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως αυτές περιγράφονται στην οδηγία (ΓΝ/ΕΞ/1211-1/25-09-2014).

Διοικητικός έλεγχος στους χώρους του Συγκροτήματος Κατοικιών «Λόφος Έντισον»

Η Αρχή πραγματοποίησε επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στους χώρους του Συγκροτήματος Κατοικιών «Λόφος Έντισον», σε συνέχεια υποβληθείσας καταγγελίας ιδιοκτητών-κατοίκων του συγκροτήματος. Εκκρεμεί η έκδοση απόφασης επί τη βάσει του πορίσματος του εν λόγω ελέγχου.

Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για άλλους σκοπούς - Μη απαραίτητη η λήψη ή/και καταγραφή εικόνας προσώπων μέσω πλήρως πανοραμικής κάμερας

Υπεύθυνος επεξεργασίας απηύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με το αν είναι νόμιμη η τοποθέτηση πλήρως πανοραμικής κάμερας στον εξωτερικό χώρο κτιρίου που στεγάζει διαδραστικό χώρο εκθέσεως τεχνολογικών επιτευγμάτων, προκειμένου να λειτουργεί ως έκθεμα και να μπορεί κάποιος επισκέπτης να παρατηρεί σημεία ενδιαφέροντος της ευρύτερης περιοχής. Η Αρχή επισήμανε ότι δεν φαίνεται καταρχήν να είναι απαραίτητη η λήψη ή/και καταγραφή εικόνας προσώπων για τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Εφόσον όμως γίνεται λήψη προσωπικών δεδομένων (π.χ. προσώπων, αριθμών κυκλοφορίας) ακολουθούμενη από θόλωση αυτών κατά τρόπο που να αποκλείεται οποιαδήποτε περαιτέρω χρήση των λαμβανόμενων προσωπικών δεδομένων και στο βαθμό που εκ των τεχνικών χαρακτηριστικών των καμερών δεν είναι δυνατή η τοποθέτησή τους με τρόπο που να μη λαμβάνονται καθόλου δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τότε για την εν λόγω επεξεργασία μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2, στοιχ. ε΄ του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/1213-1/10-03-2014).

Νομιμότητα επεξεργασίας στοιχείων ιδιοκτητών οχημάτων, οι οδηγοί των οποίων αρνούνται να καταβάλουν τα τέλη διοδίων

Μετά από αίτημα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για ενημέρωση δια του Τύπου (άρθρο 5 της κανονιστικής πράξης 1/1999) των οδηγών οχημάτων που διέρχονται διόδια για τη χορήγηση των στοιχείων τους στις παραχωρησιούχους εταιρείες διαχείρισης διοδίων, η Αρχή απάντησε ότι δύναται να θεωρηθεί ότι η διαβίβαση των ως άνω στοιχείων αποτελεί πλέον κοινή γνώση του επιμελούς πολίτη, οπότε δεν υφίσταται υποχρέωση ενημέρωσης για τη διαβίβαση αυτή (ad hoc). Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιείται ενημέρωση ιδίως για τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων που περιλαμβάνονται στο ως άνω αρχείο του Υπουργείου, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997 με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως α) με ειδική και σαφή επισήμανση στο πρότυπο έντυπο αίτησης για έκδοση, ανανέωση, επέκταση ή τροποποίηση άδειας κυκλοφορίας, β) με ανάρτηση ευδιάκριτης προειδοποιητικής ανακοίνωσης στους χώρους/γραφεία υποβολής της ως άνω αίτησης, γ) με ειδική, σαφή και ευδιάκριτη επισήμανση στο διαδικτυακό τόπο (ιστοσελίδα) του Υπουργείου ή δ) με έκδοση σχετικού δελτίου Τύπου από το Υπουργείο, το οποίο θα είναι μονίμως διαθέσιμο και στο διαδικτυακό του τόπο (Γ/ΕΞ/7112/21-11-2014).

Περαιτέρω, με έγγραφό της προς το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, η Αρχή επιβεβαίωσε ότι η θέση της αναφορικά με τη νομιμότητα χρήσης των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι παραχωρησιούχες εταιρείες διαχείρισης διοδίων προς το σκοπό της βεβαίωσης παραβάσεων ΚΟΚ, όπως αναλυτικά έχει περιγραφεί στην Ετήσια Έκθεση 2013 (ενότητα 3.11.2), ισχύει για όλες τις κατά τόπον αρμόδιες Διευθύνσεις Τροχαίας και παρακάλεσε για τη σχετική ενημέρωσή τους (Γ/ΕΞ/5888/02-10-2014).

Επιπροσθέτως, κατόπιν καταγγελιών πολιτών, η Αρχή απηύθυνε συστάσεις σε δύο παραχωρησιούχους εταιρείες αναφορικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας δεδομένων οδηγών και ιδιοκτητών οχημάτων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης και, στη συνέχεια, ενημέρωσε εγγράφως τους πολίτες που είχαν υποβάλει τις σχετικές καταγγελίες. Συγκεκριμένα, η Αρχή κάλεσε την εταιρεία «Νέα Οδός ΑΕ» να μην πληροφορεί εσφαλμένα τους πολίτες ότι οι υποβληθείσες στην Αρχή γνωστοποιήσεις «υπέχουν θέση αδειοδότησης» και να μεριμνήσει για τον έλεγχο της ακρίβειας των δεδομένων, ήτοι την ορθή ταυτοποίηση των ιδιοκτητών και των οδηγών των οχημάτων κατά το χρόνο που πραγματοποιήθηκε διέλευση χωρίς πληρωμή των διοδίων τελών (ΓΝ/ΕΞ/2067/07-11-2014).

Περαιτέρω, η Αρχή κάλεσε την εταιρεία «Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου ΑΕ» να περιορίσει το χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων του συστήματος βιντεοεπιτήρησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής (καθώς έχει γνωστοποιήσει χρονικό διάστημα άνω των 15 ημερών χωρίς ειδική αιτιολογία). Τέλος, η Αρχή κάλεσε και τις δυο προαναφερόμενες εταιρείες από κοινού να μεριμνήσουν ώστε: α) εν όψει του ειδικότερου σκοπού της απόδειξης της διέλευσης χωρίς πληρωμή διοδίων τελών στο πλαίσιο επιδίωξης ικανοποίησης της σχετικής απαίτησης, να

περιορίζονται στην εξαγωγή μόνο του απαραίτητου τμήματος βίντεο ή συνόλου στιγμιοτύπων, από τα οποία αποδεικνύεται η εν λόγω ενέργεια, αποκρύπτοντας λοιπά προσωπικά δεδομένα (π.χ. εφαρμόζοντας κατάλληλη θόλωση της εικόνας τυχόν συνεπιβατών), β) για τους σκοπούς της διαχείρισης κυκλοφορίας, έγκαιρου εντοπισμού συμβάντος που εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλεια των χρηστών του αυτοκινητοδρόμου και συντονισμού διαφόρων επεμβάσεων και εργασιών στον αυτοκινητόδρομο, να μη λαμβάνονται εικόνες που να καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση προσώπων, καθώς οι εν λόγω σκοποί δύνανται να επιτευχθούν χωρίς την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και γ) να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 12 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής σχετικά με την ενημέρωση των υποκειμένων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η υποχρέωση για αναλυτικότερη ενημέρωση (συμπεριλαμβανομένης και της εξειδίκευσης του σκοπού για τον οποίο γίνεται η επεξεργασία), η οποία θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στο κοινό με κάθε πρόσφορο μέσο (π.χ. μέσω έντυπου υλικού ή ιστοσελίδας) (ΓΝ/ΕΞ/2068/07-11-2014).

Απόφαση του ΔΕΕ η οποία αφορά σε προδικαστικό ερώτημα Δικαστηρίου της Τσεχίας

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την απόφαση C-212/13 αποσαφήνισε ότι σύστημα βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένο σε οικία από φυσικό πρόσωπο, για το σκοπό της προστασίας της οικίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, όταν το πεδίο ελέγχου των καμερών περιλαμβάνει δημόσιο χώρο και δεν περιορίζεται στον ιδιωτικό χώρο της οικίας.

Συγκεκριμένα, στη σκέψη 33 της εν λόγω απόφασης αναφέρεται ότι στο βαθμό που μια παρακολούθηση με κάμερα ασφαλείας εγκατεστημένη από φυσικό πρόσωπο για την προστασία της οικίας του εκτείνεται, έστω και εν μέρει, στο δημόσιο χώρο, εξέρχεται από την ιδιωτική σφαίρα αυτού που προβαίνει στην επεξεργασία των δεδομένων με το μέσο αυτό και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποκλειστικώς «προσωπική ή οικιακή» δραστηριότητα κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 2 δεύτερη περίπτωση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Επίσης, στη σκέψη 34 αναφέρεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας αυτής παρέχει, ενδεχομένως, τη δυνατότητα να ληφθούν υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα του υπευθύνου της επεξεργασίας, τα οποία συνίστανται ιδίως στην προστασία της ιδιοκτησίας, της υγείας και της ζωής του υπευθύνου αυτού και της οικογένειάς του, ειδικότερα σύμφωνα με τα άρθρα 7 στοιχείο στ΄, 11 παρ. 2 καθώς και 13 παρ. 1, στοιχ. δ΄ και ζ΄ της εν λόγω Οδηγίας.

Σημειώνεται ότι η απόφαση αυτή είναι στην ίδια γραμμή με την οδηγία 1/2011 της Αρχής, όπου στο άρθρο 3 παρ. 2 εδ. β' αναφέρεται ότι δεν θεωρείται αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα η λήψη και επεξεργασία εικόνας ή και ήχου με σύστημα βιντεοεπιτήρησης που είναι εγκατεστημένο σε ιδιωτική οικία, όταν το πεδίο ελέγχου της κάμερας περιλαμβάνει εξωτερικούς δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους.

Έκδοση προεδρικού διατάγματος για τις κάμερες κατ' εφαρμογή του Ν. 3917/2011

Σε συνέχεια των όσων αναφέρθηκαν στην Ετήσια Έκθεση 2013, σελ. 114, αλλά και στην Ετήσια Έκθεση 2012, σελ.102 και 103 σχετικά με τη μη έκδοση του προβλεπόμενου από το άρθρο 14 παρ. 4 του Ν. 3917/2011 Προεδρικού διατάγματος, επισημαίνεται ότι μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης, η έκδοσή του παραμένει σε εκκρεμότητα. Παρά το ότι έχει υποβληθεί σχέδιο από συσταθείσα ομάδα εργασίας, δεν έχει προχωρήσει η επεξεργασία από το αρμόδιο Υπουργείο με αποτέλεσμα να παραμένουν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. β΄ τρία τελευταία εδάφια και στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997. Η Αρχή ήδη με τη γνωμοδότηση 1/2009 έθεσε ζήτημα συνταγματικότητας του εδ. γ΄, στη συνέχεια δε εξέδωσε, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, τη γνωμοδότηση 2/2010, η οποία τελικώς οδήγησε στη θέσπιση του άρθρου 14 Ν. 3917/2011. Η διάταξη όμως του Ν. 3917/2011 που επιλύει το ζήτημα συνταγματικότητας παραμένει ανενεργή, εφόσον δεν έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο σε αυτή προεδρικό διάταγμα. Μάλιστα, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7126/21-11-2014 έγγραφό της η Αρχή, απαντώντας σε ερώτημα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αχαΐας σχετικά με την επαναλειτουργία δεκαπέντε εικονοληπτών που έχει εγκαταστήσει στην πόλη της Πάτρας, για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης της κυκλοφορίας των οχημάτων, έθεσε εκ νέου το ζήτημα, επισημαίνοντας ότι η χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους για τον ανωτέρω σκοπό πλέον ρυθμίζεται στο άρθρο 14 του Ν. 3917/2011.

3.10.2. Χορήγηση αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων

Άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα - ΕΣΠΑ

Η Αρχή εξέδωσε, κατόπιν σχετικών γνωστοποιήσεων, έξι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 εδ. α΄ του Ν. 2472/1997, που περιλαμβάνουν κατά περίπτωση δεδομένα κοινωνικής πρόνοιας, ασφάλισης και υγείας ωφελουμένων δράσεων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013», το οποίο σχεδίασε και διαχειρίζεται το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι Αναπτυξιακές Συμπράξεις, οι οποίες αποτελούν τους δικαιούχους και φορείς υλοποίησης Πράξεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο εν λόγω προγράμματος. Στις εκδοθείσες άδειες περιλαμβάνονται ειδικοί όροι και προϋποθέσεις, κάποιοι εκ των οποίων είναι οι εξής:

Οι εταίροι των Αναπτυξιακών Συμπράξεων είναι αποδέκτες των δεδομένων στο βαθμό που η ανακοίνωση είναι απαραίτητη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους στο πλαίσιο της υλοποίησης των Πράξεων αυτών.

Τα δεδομένα πρέπει να διατηρούνται σε μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας του υποκειμένου τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής και επεξεργασίας τους, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ελέγχων από αρμόδιες αρχές για την ορθή υλοποίηση των σχεδίων δράσης και κατ' ανώτατο όριο για πέντε έτη. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής μπορούν, για στατιστικούς σκοπούς, να τηρούνται μόνο στοιχεία ανωνυμοποιημένα ή συγκεντρωτικά στατιστικά.

Η δημοσίευση τυχόν αποτελεσμάτων των Πράξεων επιτρέπεται να πραγματοποιείται μόνο με ανωνυμοποιημένα στοιχεία, έτσι ώστε να μην είναι πλέον με κανένα

τρόπο δυνατό να προσδιοριστούν τα υποκείμενα των δεδομένων (α/α Μητρώου Αδειών 1265, 1266, 1313, 1345, 1357, 1396).

Ευαίσθητα δεδομένα υγείας συμμετεχόντων σε διαγωνισμό με σκοπό την απώλεια βάρους

Η Αρχή εξέδωσε στην εταιρεία «Omega Pharma Hellas ΑΕ» άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 εδ. α΄ του Ν. 2472/1997. Αφορά την επεξεργασία δεδομένων υγείας από διαιτολόγο των συμμετεχόντων σε διαγωνισμό με τίτλο «Μαζί στο αδυνάτισμα» με σκοπό την απώλεια βάρους. Για την εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 επιβάλλεται ο εκτελών την επεξεργασία διαιτολόγος που ορίζεται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, να είναι πρόσωπο που υπόκειται στους κανόνες δεοντολογίας της Ένωσης Διαιτολόγων Διατροφολόγων Ελλάδος. Επίσης, η πρόσβαση στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων επιτρέπεται μόνο στον εκτελούντα την επεξεργασία διαιτολόγο (α/α Μητρώου Αδειών 1336).

Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε έξυπνες κινητές συσκευές ή tablet

Η Αρχή εξέδωσε στην «Diabetes Innovations Υπηρεσίες Ιατρικού Λογισμικού και Εφαρμογών ΕΠΕ» άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997. Αφορά την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας (σχετικά με το διαβήτη) χρηστών της εφαρμογής D-partner. Σκοπός είναι η υποβοήθηση των ατόμων με διαβήτη στην καταγραφή και διαχείριση ιατρικών τους δεδομένων μέσω της εν λόγω εφαρμογής για την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι δημιουργός και κάτοχος. Ειδικότερα, οι χρήστες εγκαθιστούν οικειοθελώς την ως άνω εφαρμογή στη συσκευή τους, είτε σε «έξυπνη» κινητή συσκευή (smartphone) είτε σε ταμπλέτα (tablet) με λειτουργικό σύστημα Android ή iOS, η οποία εφαρμογή τούς παρέχει -μεταξύ άλλων- τη δυνατότητα για δημιουργία προφίλ με καταγραφή δημογραφικών στοιχείων και παραμέτρων που αφορούν το διαβήτη, καταγραφή ιατρικού ιστορικού και φαρμακευτικής αγωγής, υπολογισμό γευματικής ινσουλίνης (με ενσωματωμένη βάση φαγητών), τιτλοποίηση βασικής ινσουλίνης, καταγραφή εργαστηριακών αποτελεσμάτων/αρτηριακής πίεσης/σωματικού βάρους/δεδομένων βηματομέτρησης, ημερολόγιο καταγραφής όλων των εισερχομένων δεδομένων, σχετικές γραφικές απεικονίσεις/διαγράμματα και εμφάνιση πλήθους μηνυμάτων με συστάσεις βάσει των δεδομένων που εισάγονται. Τα δεδομένα αποθηκεύονται τοπικά στη συσκευή του χρήστη και τόσο ο υπεύθυνος επεξεργασίας όσο και ο εκτελών την επεξεργασία δεν έχουν δυνατότητα πρόσβασης/επεξεργασίας σε αυτά.

Περαιτέρω, η εφαρμογή παρέχει τη δυνατότητα, εάν ο χρήστης επιθυμεί, να καταστήσει την καρτέλα του διαδικτυακή (υπηρεσία διαδικτυακής ηλεκτρονικής καρτέλας) ή και επιπροσθέτως να επιτρέψει πρόσβαση σε αυτή συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας, μέσω διαδικτύου, σε άτομο της επιλογής του (π.χ. στον ιατρό του). Το άτομο αυτό μπορεί να την αναγνώσει και να προσθέσει σχόλια σε αυτή, χωρίς να μπορεί να αλλοιώσει/διαγράψει ή να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη επεξεργασία (π.χ. προσθήκη) επί των καταχωρημένων δεδομένων. Για να επιτραπεί η πρόσβαση, ο χρήστης αποστέλλει τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του εν λόγω προσώπου στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος με τη σειρά του αναθέτει στο πρόσωπο αυτό κωδικό εισόδου συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας και τον ενημερώνει σχετικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στην εκδοθείσα άδεια περιλαμβάνονται ειδικοί όροι και προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων οι εξής:

Για την εγκατάσταση και χρήση της εφαρμογής, αλλά και ειδικότερα για την υπηρεσία ηλεκτρονικής διαδικτυακής καρτέλας, απαιτείται η ειδική και ελεύθερη συγκατάθεση του χρήστη, κατόπιν προσήκουσας ενημέρωσης για το σκοπό της επεξεργασίας και τα χαρακτηριστικά αυτής. Εφόσον η συγκατάθεση παρέχεται με ηλεκτρονικό τρόπο, θα πρέπει να ακολουθείται η μέθοδος της διπλής επιβεβαίωσης («double opt-in») - τούτο πρέπει να ισχύει τόσο κατά την αρχική εγκατάσταση της εφαρμογής, όσο και για την ενεργοποίηση της υπηρεσίας ηλεκτρονικής διαδικτυακής καρτέλας.

Τα δεδομένα ονοματεπωνύμου, ηλεκτρονικής διεύθυνσης, αριθμού συσκευής IMEI και συνθηματικού που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας στη βάση δεδομένων της εφαρμογής πρέπει να είναι κρυπτογραφημένα, χρησιμοποιώντας τους πλέον σύγχρονους και ισχυρούς αλγόριθμους κρυπτογράφησης με κλειδιά επαρκούς μήκους, σύμφωνα με τα ευρέως αποδεκτά διεθνή πρότυπα. Ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί σχετικά με την ασφαλή διαχείριση των κρυπτογραφικών κλειδιών.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίζει ότι η απομακρυσμένη πρόσβαση των εξουσιοδοτημένων χρηστών στη βάση δεδομένων, όπως χρήστες εφαρμογής και τρίτοι που τους χορηγείται προσωρινό δικαίωμα πρόσβασης από τους χρήστες, πραγματοποιείται μόνο με χρήση ισχυρών μηχανισμών για την αυθεντικοποίησή τους αλλά και τον έλεγχο των δικαιωμάτων της πρόσβασής τους - ήτοι η πρόσβαση πρέπει να παρέχεται σε κάθε χρήστη μόνο σε συγκεκριμένα δεδομένα και δικαιώματα για τα οποία έχει σχετική εξουσιοδότηση, για παράδειγμα για τους τρίτους που τους χορηγείται πρόσβαση από τους χρήστες της εφαρμογής, μόνο δικαίωμα ανάγνωσης και προσθήκης σχολίων/παρατηρήσεων. Προς τούτο σημειώνεται ότι, ως προς τις προσβάσεις τρίτων σε καρτέλες χρηστών, πρέπει να λαμβάνονται τα πλέον κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα αυθεντικοποίησης δεν θα περιέλθουν σε γνώση μη εξουσιοδοτημένων προσώπων, παραδείγματος χάρη, τα δεδομένα αυθεντικοποίησης να τους κοινοποιούνται μέσω δύο ξεχωριστών καναλιών επικοινωνίας, όπως μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και μήνυμα SMS, έτσι ώστε η γνώση του περιεχομένου μόνο του ενός να μην είναι αρκετή για να τους επιτραπεί η πρόσβαση στην ηλεκτρονική καρτέλα.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξασφαλίζει ότι η μετάδοση των δεδομένων των χρηστών μέσω διαδικτύου, καθώς και η απομακρυσμένη πρόσβαση των εξουσιοδοτημένων χρηστών στη βάση δεδομένων, πραγματοποιείται με κρυπτογράφηση των μεταδιδόμενων δεδομένων, σύμφωνα με τα ευρέως αποδεκτά διεθνή πρότυπα, παραδείγματος χάρη με χρήση της πλέον πρόσφατης έκδοσης του πρωτοκόλλου TLS.

Η πρόσβαση των χρηστών, τόσο των εξωτερικών χρηστών, όσο και των εσωτερικών του υπευθύνου/εκτελούντος την επεξεργασία, στη βάση δεδομένων της εφαρμογής πρέπει να καταγράφεται πλήρως, να τηρείται σε

σχετικό αρχείο και να υπάρχει η δυνατότητα εκ των υστέρων ελέγχου και εξακρίβωσης των δεδομένων που έχουν τύχει επεξεργασίας (π.χ. ανάγνωσή τους) καθώς και του προσώπου που προέβη στη σχετική ενέργεια.

Οι χρήστες της εφαρμογής έχουν δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 12 και 13 του Ν. 2472/1997 αντίστοιχα. Ειδικότερα ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διασφαλίσει ότι οι χρήστες θα μπορούν εύκολα να ελέγχουν ποιος τρίτος χρήστης έχει προσθέσει σχόλια/παρατηρήσεις στην ηλεκτρονική τους καρτέλα, ενώ σε κάθε περίπτωση θα μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες -εφόσον το επιθυμούν- περί των συνολικών προσβάσεων στην ηλεκτρονική τους καρτέλα (ημερομηνίες και ώρες πρόσβασης, είδος πρόσβασης, αναγνωριστικά χρήστη, κ.λπ.) (α/α Μητρώου Αδειών 1391).

3.10.3. Άδεια Silver Alert

Η Αρχή χορήγησε στο κοινωφελές σωματείο «ΓΡΑΜΜΗ ΖΩΗΣ» δύο άδειες επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων.

Η πρώτη αφορά ευαίσθητα δεδομένα σχετικά με την υγεία και την κοινωνική πρόνοια ατόμων στα οποία παρέχονται κοινωνικές υπηρεσίες από το ως άνω σωματείο για τον σκοπό της εκπόνησης, ανάπτυξης και εφαρμογής προγραμμάτων προκειμένου να επιτυγχάνεται η παραμονή προσώπων, όπως ηλικιωμένοι, μη αυτοεξυπηρετούμενοι πολίτες, άτομα με αναπηρίες, μοναχικά άτομα, χρονίως πάσχοντες, μετεγχειρητικοί ασθενείς (με έμφαση στις ηλικίες 65 και άνω), στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, η εξασφάλιση ασφαλούς, αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους (ΓΝ/ΕΞ/465-2/12-12-2014).

Η δεύτερη αφορά τη δημιουργία αρχείου ευαίσθητων δεδομένων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας με σκοπό την έγκαιρη και έγκυρη ειδοποίηση των πολιτών σε περιστατικά εξαφάνισης ηλικιωμένων για το σκοπό του εντοπισμού του αναζητούμενου προσώπου, μέσω του συστήματος Silver Alert. Η άδεια επιτρέπει τη δυνατότητα άμεσης δημιουργίας και κοινοποίησης μηνυμάτων αναζήτησης και την έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση δημοσίων υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των Αστυνομικών και Εισαγγελικών Αρχών στις περιπτώσεις που απαιτείται η από μέρους τους παρέμβαση και διαχείριση των εν λόγω περιστατικών. Η δημοσιοποίηση του Silver Alert γίνεται μετά από εισαγγελική άδεια και με τη συνεργασία της ΕΛΑΣ (ΓΝ/ΕΞ/465-1/12-12-2014).

3.10.4. Άδεια για έρευνα σχετικά με ιατρικό τουρισμό

Η Αρχή εξέτασε κοινό αίτημα ερευνητή και κλινικής για τη χορήγηση αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με σκοπό τη διενέργεια έρευνας, στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Συγκεκριμένα, το αντικείμενο της διατριβής ήταν «Ανάδειξη μοντέλου Επικοινωνιών Μάρκετινγκ και Δημοσίων Σχέσεων στα πλαίσια στρατηγικής επικοινωνιακής πολιτικής με στόχο τη στήριξη και ανάπτυξη του Ιατρικού Τουρισμού στην Ελλάδα με έμφαση στον Αναπαραγωγικό Τουρισμό». Η διατριβή εκπονείται στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών. Ως ερευνητικό εργαλείο απαιτείται η ανάπτυξη ποσοτικού ερωτηματολογίου και η συλλογή στοιχείων από ασθενείς της κλινικής, υποψήφιους γονείς που προσέρχονται σε κέντρα εξωσωματικής γονιμοποίησης στην Ελλάδα, προερχόμενοι από χώρες του εξωτερικού. Το ερωτηματολόγιο δεν περιέχει στοιχεία ταυτοποίησης των υποκειμένων.

Η Αρχή κρίνοντας ότι τα συλλεγόμενα δεδομένα δεν είναι ανώνυμα, καθώς είναι δυνατό με εύλογα μέσα να προσδιοριστούν τα υποκείμενα, εξέδωσε τις άδειες, ορίζοντας ότι η επεξεργασία μπορεί να γίνει μόνο με την έγγραφη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και θέτοντας ειδικούς όρους. Συγκεκριμένα, η κλινική θα ενημερώσει τους υποψήφιους γονείς για τη δυνατότητα συμμετοχής στην έρευνα και, σε περίπτωση που αυτοί επιθυμούν, θα προχωρήσουν σε συμπλήρωση του ανώνυμου ερωτηματολογίου, το οποίο δεν μπορεί να περιέχει κωδικούς αναγνώρισης. Μετά τη συμπλήρωσή τους, τα ερωτηματολόγια συλλέγονται από την κλινική, εσωκλείονται σε φάκελο και σφραγίζονται ώστε να παραδοθούν στον ερευνητή. Δεν επιτρέπεται οποιουδήποτε είδους συσχέτιση των στοιχείων των ερωτηματολογίων με άλλα δεδομένα που τηρούνται στην κλινική. Αποδέκτης των δεδομένων μπορεί να είναι μόνο ο ερευνητής, ενώ η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας μπορεί να γίνει μόνο με στατιστικά ή ανωνυμοποιημένα στοιχεία. Τέλος, η Αρχή, διαπιστώνοντας ότι για την έγκριση της έρευνας υπήρχε μόνο η απόφαση της Συγκλήτου, επέβαλε και τη σχετική ενημέρωση της Επιτροπής Βιοηθικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Στην επονομαζόμενη «Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29», που συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, συμμετέχουν ως τακτικά μέλη όλοι οι πρόεδροι ή επίτροποι των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη διετία 2014-2015 είναι η Πρόεδρος της γαλλικής Αρχής και αντιπρόεδροι αρχικά εξελέγησαν οι πρόεδροι της πολωνικής Αρχής και της Αρχής του Λουξεμβούργου και μετά την αποχώρησή τους, οι Πρόεδροι της ιταλικής και της βουλγαρικής Αρχής. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι πρόεδροι ή επίτροποι των κρατών του ΕΟΧ καθώς και χωρών που έχουν λάβει επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην ΕΕ.

Οι αρμοδιότητες της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 συνίστανται κυρίως στην εξέταση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στα κράτη μέλη, αλλά και στις μεταγενέστερες Οδηγίες 2002/58/ΕΚ και 2006/24/ΕΚ που αφορούν στον ειδικότερο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Ομάδα γνωμοδοτεί, επίσης, για κάθε νομοθετικό ή διοικητικό μέτρο ή δράση των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και αν η νομοθεσία τρίτης χώρας παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, το οποίο επιτρέπει τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από κράτος μέλος της ΕΕ προς αυτή.

Υπό αυτήν την ιδιότητα, εκδίδει Γνώμες και Κείμενα Εργασίας που έχουν ως αποδέκτες τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους υπευ-

θύνους επεξεργασίας, καθώς και τον εφαρμοστή του δικαίου, όπως τις ίδιες τις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εκτός από τα ανωτέρω μέσα δράσης, προβαίνει -με δική της πρωτοβουλία ή όταν της τεθεί σχετικό ερώτημα- σε έγγραφες ή προφορικές τοποθετήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διεθνείς οργανισμούς ή τις εκάστοτε αρμόδιες εθνικές αρχές τρίτων χωρών, καθώς και προς υπευθύνους επεξεργασίας που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, καλεί σε ακρόαση εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και υπευθύνων επεξεργασίας, πάντα για ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών της η Ομάδα συγκροτεί μόνιμες υποομάδες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων. Κατά το έτος 2014 λειτούργησαν οι εξής υποομάδες με τα ακόλουθα αντικείμενα: α) νέες τεχνολογίες, διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, γ) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, δ) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ε) προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, στ) ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ζ) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας). Επίσης, συγκροτεί ad hoc υποομάδες για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο σκοπό αποφασίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύει. Το πρόγραμμα εργασίας για τη διετία 2014-2015 περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς στόχους, ήτοι την παρακολούθηση του προτεινόμενου κανονιστικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τη συνεργασία των αρχών προστασίας δεδομένων, την αντιμετώπιση των τεχνολογικών εξελίξεων και της παγκοσμιοποίησης, υπό την έννοια της διασυνοριακής ροής των δεδομένων και της δημιουργίας υψηλού επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το πρόγραμμα αναλύεται περαιτέρω σε ζητήματα που θα εξετάσει κάθε υποομάδα εργασίας.

Η Ομάδα κατά το έτος 2014 ασχολήθηκε με τα εξής θέματα:

α) την εφαρμογή των εννοιών της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας στο πλαίσιο της προστασίας των δεδομένων στον τομέα της επιβολής του νόμου, β) τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, γ) τη γνωστοποίηση παραβίασης προσωπικών δεδομένων, δ) την επιτήρηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών για σκοπούς εθνικών υπηρεσιών πληροφοριών και ασφάλειας, ε) τις τεχνικές δυνατότητες ανωνυμοποίησης προσωπικών δεδομένων, στ) την έννοια του υπέρτερου έννομου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 7 Οδηγίας 95/46/ΕΚ), ζ) τις τελευταίες εξελίξεις τεχνολογιών «Διαδικτύου Πραγμάτων», η) την εφαρμογή της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ στις τεχνικές δακτυλικού αποτυπώματος συσκευής, θ) την εφαρμογή της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Google Spain SL and Google Inc. v Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) and Mario Costeja González (C-131/12)».

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm δημοσιεύονται όλες οι Γνώμες, τα Κείμενα Εργασίας, τα έγγραφα που αποστέλλει στους διάφορους φορείς, τα δελτία Τύπου και η ημερήσια διάταξη των ολομελειών.

4.2. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ 2ΗΣ ΓΕΝΙΑΣ (SIS II)

Η Αρχή συμμετέχει στη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στα γραφεία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες. Η νέα αυτή Ομάδα συστάθηκε δυνάμει του άρθρ. 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του ιδίου άρθρου και σε αυτή συμμετέχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του 2014, η Ομάδα ανέλαβε την επικαιροποίηση του οδηγού άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, όπως είχε ήδη προγραμματιστεί από το προηγούμενο έτος. Κατόπιν σχετικής προεργασίας με συμμετοχή όλων των εκπροσώπων των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων εγκρίθηκε, τελικά, ο οδηγός αυτός και αποφασίστηκε να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες των εθνικών αρχών προστασίας, του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων καθώς και να αποσταλεί σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, πρεσβείες και προξενεία όπου θα πρέπει να καταστεί δημόσια προσβάσιμος. Η μετάφραση του οδηγού από την αγγλική γλώσσα της έκδοσής του στη μητρική γλώσσα του κάθε κράτους μέλους επαφίεται στην οικεία εθνική αρχή προστασίας δεδομένων.

Στο ίδιο πλαίσιο, η Ομάδα ολοκλήρωσε τις εργασίες της σχετικά με την έκθεση για τον τρόπο εφαρμογής/ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων που είχε δρομολογηθεί από το 2013. Παρουσιάστηκαν τα πορίσματα του σχετικού ελέγχου αναφορικά με τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης σε κάθε κράτος μέλος, το ρόλο των εθνικών αρχών (συμβουλευτικός - εποπτικός - ως δευτεροβάθμιο όργανο έφεσης), την ύπαρξη και μορφή συνεργασίας ανάμεσα στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων των κρατών μελών και τον χρόνο ανταπόκρισης στα αιτήματα πρόσβασης. Συζητήθηκαν περαιτέρω, οι συστάσεις που πρέπει να συμπεριληφθούν στην έκθεση με έμφαση στο ζήτημα της γλώσσας που θα χρησιμοποιείται, και που πρέπει να είναι ευρέως κατανοητή, και κατά προτίμηση η αγγλική, στη χρήση της σχετικής πρότυπης επιστολής που είχε υιοθετηθεί από τη Συνδιάσκεψη του Εδιμβούργου το 2009 και στη δέσμευση όλων να τηρούν ένα σταθερό και ενιαίο χρόνο ανταπόκρισης στα αιτήματα, που να εναρμονίζεται με τον γενικό κανόνα της ανταπόκρισης «το συντομότερο δυνατόν». Η έκθεση υιοθετήθηκε από την Ομάδα και προκρίθηκε η δημοσιοποίηση και διάδοση της σε άλλες αρμόδιες αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις μέσω

της ιστοσελίδας του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων αλλά και μέσω των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων.

Επιπλέον, η Ομάδα ενημερώθηκε για την εξάπλωση προγράμματος των εθνικών υπηρεσιών τελωνείων και συνόρων των ΗΠΑ που στοχεύει στην επίσπευση των διαδικασιών ελέγχου των χαμηλού ρίσκου, προεγκεκριμένων για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αυτό ταξιδιωτών κατά την είσοδό τους στη χώρα τους (US Global Entry System). Η Γερμανία, Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και Βέλγιο είναι τα κράτη μέλη που έχουν προσεγγίσει οι ΗΠΑ για συμμετοχή και συνεργασία στο πρόγραμμα αυτό. Δεδομένου ότι για την απαιτούμενη προέγκριση των ταξιδιωτών απαιτείται ενδελεχής έλεγχος, που συνήθως διενεργείται από εθνικές αρχές των συμμετεχόντων κρατών, ζήτημα τέθηκε για το εάν μέσω αυτού του ελέγχου διαβιβάζονται στις ΗΠΑ, μεταξύ άλλων, πληροφορίες-δεδομένα που προκύπτουν από τον έλεγχο των εθνικών αρχών στο ΣΠΣ, το οποίο, όμως, θα ήταν ανεπίτρεπτο και παράνομο βάσει του νομικού πλαισίου που καλύπτει το ΣΠΣ 2ης γενιάς. Κατόπιν ευρείας συζήτησης και προκειμένου, αφενός, να εξεταστεί το θέμα σε βάθος και, αφετέρου, να αποσαφηνιστούν τα επιμέρους ζητήματα, αποφασίστηκε η εκπόνηση ερωτηματολογίου που θα απευθυνθεί στις αρμόδιες εθνικές αρχές. Το ερωτηματολόγιο θα επικεντρώνεται στην επισκόπηση της πρόσβασης στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς με σκοπό να εκμαιεύσει σαφή και συγκεκριμένη πληροφόρηση για τις εξουσιοδοτημένες με δικαίωμα πρόσβασης αρχές αλλά και να ελέγξει την τυχόν συμμετοχή κρατών μελών στο προαναφερόμενο πρόγραμμα (US Global Entry System). Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων και η ολοκλήρωση αυτής της έρευνας αναμένεται στο πρώτο ήμισυ του 2015.

Την Ομάδα απασχόλησε και το θέμα της διαγραφής της καταχώρισης των κλεμμένων-απολεσθέντων οχημάτων που κατάσχονται από τις αρμόδιες αρχές ή/και που χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 38 της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2007 σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς (SIS II). Συζητήθηκαν ο τρόπος εφαρμογής της διάταξης στα κράτη μέλη ανάλογα με τις οικείες εθνικές νομικές νομοθεσίες και την ερμηνεία που αποδίδεται στο άρθρο αυτό, καθώς και ο ακριβής προσδιορισμός των κριτηρίων που εξασφαλίζουν τη νόμιμη καταχώριση και ο χρόνος διαγραφής των δεδομένων. Εν τούτοις, οι προαναφερθείσες παράμετροι απαιτούν περαιτέρω ανάλυση και επεξήγηση, γεγονός που δυσχεραίνει και αναβάλλει και την έκδοση της προβλεπόμενης απόφασης από την Επιτροπή σχετικά με τον χρόνο διαγραφής των δεδομένων. Ωστόσο, η Ομάδα θα εξακολουθήσει να παρέχει τη συνδρομή της στην Επιτροπή μέσω της συνεχιζόμενης στενής συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων στα θέματα αυτά.

Εξάλλου, η Ομάδα αντιμετώπισε με έντονο προβληματισμό το θέμα της αιτούμενης από την Κοινή Εποπτική Αρχή της Ευρωπόλ γνωμοδότησης σχετικά με την ερμηνεία του άρθ. 41 παρ. 5 στοιχ. β΄ της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2007 σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς (SIS II). Η διάταξη ρυθμίζει την πρόσβαση της Ευρωπόλ σε δεδομένα του ΣΠΣ 2ης γενιάς, ενώ προβληματισμός προκύπτει από την κείμενη απαγόρευση της σύνδεσης και μεταφοράς δεδομένων από το SIS II στο σύστημα της Ευρωπόλ. Το ζήτημα αναφύεται λόγω της πρόθεσης της Ευρωπόλ να τηρεί αρχεία καταγραφής της πρόσβασης της Ευρωπόλ στο SIS II, γεγονός που θα καταστήσει τον έλεγχο που διενεργείται τακτικά στην Ευρωπόλ πληρέστερο. Καθώς, επί του παρόντος, δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες πρόσβασης της Ευρωπόλ αλλά ούτε έχει αποσαφηνιστεί ο ακριβής τρόπος τήρησης των αρχείων καταγραφής και λαμβάνοντας υπόψη ότι μια κατ' αρχήν πρόσβαση της Ευρωπόλ στο SIS II υπερβαίνει τον σκοπό της τήρησης των δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς (SIS II), αποφασίστηκε να συνταχθεί επιστολή προς την Ευρωπόλ που θα αναδεικνύει τη δυσκολία παροχής δεσμευτικής γνώμης δίχως την παροχή επιπλέον διευκρινήσεων και επεξηγήσεων για τις ακριβείς προθέσεις της Ευρωπόλ και την υλοποίησή τους. Η επιστολή θα διανεμηθεί στα μέλη της Ομάδας για την έγκρισή της πριν από την αποστολή της.

Τέλος, και στις δύο συναντήσεις που έλαβαν χώρα το 2014, πραγματοποιήθηκε ενημέρωση τόσο από εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) όσο και από εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η ενημέρωση αφορούσε σε θέματα ασφάλειας του συστήματος, ποιότητας των τηρούμενων δεδομένων και την πορεία των εργασιών από πλευράς Επιτροπής, κυρίως αναφορικά με την ολοκλήρωση της διάρθρωσης του νέου συστήματος (και διαδικασίας) και ελέγχου της εφαρμογής του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς (SIS II) στα κράτη μέλη.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εκπροσωπήθηκε και το έτος 2014 στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ, που συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες.

Η ίδρυση Κοινής Εποπτικής Αρχής (Joint Supervisory Body), μιας ανεξάρτητης αρχής, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων, προβλέπεται στη Σύμβαση της Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ είναι οργανισμός που ιδρύθηκε με σκοπό να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον στις συγκεκριμένες μορφές εγκληματικών πράξεων παρατηρείται δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγονται δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών τεχνογνωσίας μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης. Με δεδομένο ότι η Ευρωπόλ επεξεργάζεται μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απλών και ευαίσθητων), η Σύμβαση της Ευρωπόλ περιέχει διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να λαμβάνονται

υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου. Σημειώνεται ότι ήδη από το 2010 η προαναφερθείσα Σύμβαση της Ευρωπόλ αντικαταστάθηκε από την απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (2009/371/ΔΕΥ) με απώτερο στόχο την απλούστευση και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την Ευρωπόλ.

Η ΚΕΑ για την Ευρωπόλ κατά τη διάρκεια του 2014 ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

α) Νέος κανονισμός Ευρωπόλ

Υπενθυμίζεται ότι τον Μάρτιο του 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποίησε «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρωπόλ)», ο οποίος θα αντικαταστήσει την υφιστάμενη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Ευρωπόλ. Η ΚΕΑ μελέτησε τον προτεινόμενο αυτόν κανονισμό και εξέδωσε δύο σχετικές γνωμοδοτήσεις (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. Ετήσια Έκθεση ΑΠΔΠΧ 2013).

Το 2014, η ΚΕΑ συνέχισε να παρακολουθεί τις εξελίξεις στις συζητήσεις για τον νέο Κανονισμό της Ευρωπόλ, και εξέδωσε σχετικά τρίτη γνωμοδότηση προκειμένου να ασκήσει κριτική σε ορισμένες πτυχές της Γενικής Προσέγγισης (General approach) που υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το νέο Κανονισμό. Συγκεκριμένα, η τελευταία γνωμοδότηση επικεντρώθηκε στην επεξεργασία των ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων και υποκειμένων, το δικαίωμα πρόσβασης, και την προτεινόμενη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων και του Ευρωπαίου Επόπτη Προσωπικών Δεδομένων (European Data Protection Supervison - EDPS). Η ΚΕΑ επαναλαμβάνει και στη γνωμοδότηση αυτή το συμπέρασμα των δύο προηγούμενων γνωμοδοτήσεων, δηλαδή ότι το επίπεδο προστασίας των δεδομένων που παρέχει το σχέδιο για τον νέο κανονισμό είναι σαφώς χαμηλότερο από εκείνο που προβλέπεται στην απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ.

Στη διαβούλευση (μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συμβουλίου και Κοινοβουλίου), που αναμένεται να ξεκινήσει σύντομα, αναμένεται να συζητηθούν ορισμένα βασικά ζητήματα που εκκρεμούν, προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι σχετικές διατάξεις στο σχέδιο κανονισμού. Ενδεικτικά, τέτοια ζητήματα είναι η μορφή της εποπτείας της Ευρωπόλ, και ειδικότερα της εποπτείας σε θέματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, ο τρόπος υποβολής προσφυγών από τα υποκείμενα σε περιπτώσεις που θεωρούν ότι προσβάλλονται τα δικαιώματά τους, και η ανταλλαγή πληροφοριών με τις Εθνικές Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (Financial Intelligence Units).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το μοντέλο εποπτείας σε θέματα προσωπικών δεδομένων που θα επιλεγεί για την Ευρωπόλ αναμένεται να εφαρμοστεί και για τη Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γνωστή και ως Eurojust.

β) Ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ

Η τακτική ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2014 στην έδρα της Ευρωπόλ, στη Χάγη. Σε συνεδρίασή της, η ΚΕΑ παρείχε τη σχετική εντολή στην ομάδα επιθεώρησης, εξουσιοδοτώντας την να εστιάσει, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα θέματα:

α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ μέσω των αρχείων εργασίας προς ανάλυση (Analysis Work Files - AWFs),

β) τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κέντρου για τα Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο (European Cybercrime Center - EC3), με έμφαση στα αρχεία καταγραφής που χρησιμοποιούνται για την ιχνηλασιμότητα των ενεργειών των εργαζομένων, καθώς και στην επεξεργασία που πραγματοποιείται στο εργαστήριο εγκληματολογικών διερευνήσεων και ανάλυσης ψηφιακών πειστηρίων (forensic lab),

γ) την επεξεργασία αρχείων μεγάλου μεγέθους με προσωπικά δεδομένα,

δ) την παρακολούθηση των ενεργειών που έχουν γίνει για τη συμμόρφωση με τις συστάσεις των προηγουμένων επιθεωρήσεων.

Η ΚΕΑ, στη διάρκεια του έτους, προχώρησε στην έγκριση και υιοθέτηση του πορίσματος που συνέταξε η ομάδα επιθεώρησης. Στη συνέχεια, το πόρισμα απεστάλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ για τη λήψη σχετικών σχολίων.

γ) Επιθεώρηση της Ευρωπόλ σε συνέχεια ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το πρόγραμμα παρακολούθησης της Υπηρεσίας Εθνικής Ασφάλειας (NSA) των ΗΠΑ

Στις 21 Φεβρουαρίου 2014, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα (2013/2188 (INI)) σχετικά με το πρόγραμμα παρακολούθησης της Υπηρεσίας Εθνικής Ασφάλειας (NSA) των ΗΠΑ, τα όργανα παρακολούθησης σε διάφορα κράτη μέλη και τον αντίκτυπό τους στα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, και με τη διατλαντική συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Στο ψήφισμα αυτό γίνεται ιδιαίτερη μνεία και επίκληση μεταξύ άλλων, στην έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το πρόγραμμα παρακολούθησης και τα όργανα παρακολούθησης της Υπηρεσίας Εθνικής Ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών σε διάφορα κράτη μέλη και τον αντίκτυπό τους στους πολίτες της ΕΕ.

Με το ψήφισμα αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μεταξύ άλλων, καλούσε την ΚΕΑ να διενεργήσει, σε συνεργασία με εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, κοινή επιθεώρηση πριν από το τέλος του 2014 προκειμένου να διαπιστώσει εάν οι πληροφορίες και τα προσωπικά δεδομένα που ανταλλάσσονται με την Ευρωπόλ έχουν αποκτηθεί από τις εθνικές αρχές με σύννομες διαδικασίες, και ειδικότερα εάν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία αποκτήθηκαν αρχικά από υπηρεσίες πληροφοριών στην ΕΕ ή σε τρίτες χώρες, και εάν εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της χρήσης και της περαιτέρω διάδοσης των εν λόγω πληροφοριών ή δεδομένων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέφερε επίσης σχετικά ότι η Ευρωπόλ δεν θα πρέπει να επεξεργάζεται πληροφορίες ή δεδομένα που αποκτήθηκαν κατά παράβαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως αυτά προστατεύονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Η ΚΕΑ διενήργησε την εν λόγω επιθεώρηση στις 24 και 25 Σεπτεμβρίου 2014. Βάσει του σχετικού πορίσμα-

τος, όπως αυτό συντάχθηκε από την ομάδα επιθεώρησης και εγκρίθηκε από την ολομέλεια της ΚΕΑ, δεν βρέθηκαν στοιχεία που να υποδεικνύουν ότι εκτελείται επεξεργασία δεδομένων κατά παράβαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων ή εθνικής νομοθεσίας κράτους μέλους. Επίσης, σημειώνεται ότι η Ευρωπόλ έχει θέσει σε εφαρμογή επαρκείς διαδικασίες προκειμένου να ελέγχει ότι τα δεδομένα που αποστέλλονται προς την Ευρωπόλ, πριν καταχωρηθούν στα πληροφοριακά της συστήματα, συμμορφώνονται προς τις σχετικές νομικές διατάξεις. Το πλήρες κείμενο του πορίσματος είναι διαθέσιμο στην αγγλική γλώσσα στην ιστοσελίδα της ΚΕΑ (http://europoljsb.consilium.europa.eu/media/267640/14-41%20final%20data%20inspection%20report%20september%202014-%20v07.pdf).

δ) Παρακολούθηση υλοποίησης συστάσεων έρευνας για τους όρους επεξεργασίας δεδομένων από τις εθνικές μονάδες Ευρωπόλ

Το 2013 ολοκληρώθηκε, με την κατάρτιση της σχετικής έκθεσης, η διενέργεια έρευνας των όρων επεξεργασίας δεδομένων από τις εθνικές μονάδες Ευρωπόλ (ΕΜΕ) στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών Ευρωπόλ (EIS), η οποία είχε ξεκινήσει το 2011 (βλ. Ετήσια Έκθεση ΑΠΔΠΧ 2013). Η έκθεση, μεταξύ άλλων, περιελάμβανε ένα σύνολο συστάσεων που απευθύνονταν τόσο προς την Ευρωπόλ και τις ΕΜΕ, όσο και προς τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων. Το 2014 η ΚΕΑ αποφάσισε τον έλεγχο της υλοποίησης των συστάσεων αυτών αρχικά μέσω της αποστολής στις ΕΜΕ σχετικού ερωτηματολογίου, και στη συνέχεια με ενδεχόμενο/προαιρετικό επιτόπιο έλεγχο, βάσει των απαντήσεων επί του ερωτηματολογίου. Η αποστολή των ερωτηματολογίων αποφασίστηκε για τις αρχές του 2015.

ε) Συνάντηση με Αρχές Προστασίας Δεδομένων τρίτων κρατών εταίρων Ευρωπόλ

Το 2014, η ΚΕΑ οργάνωσε συνάντηση με εκπροσώπους εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων τρίτων κρατών, με τις οποίες έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας η Ευρωπόλ. Για την καλύτερη οργάνωση της συνάντησης αυτής, εστάλη από τη Γραμματεία της ΚΕΑ στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων των χωρών αυτών ερωτηματολόγιο σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της συμφωνίας συνεργασίας καθώς και για τον τρόπο εποπτείας. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις αρχές του 2014, κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν οι απαντήσεις που είχαν δοθεί στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και γενικότερα πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή απόψεων για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν, της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, του Πριγκιπάτου του Μονακό και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας.

Από τη συνάντηση αυτή κατέστη σαφής η ανάγκη παροχής καθοδήγησης στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων των χωρών αυτών σε ζητήματα προστασίας δεδομένων στις περιπτώσεις ανταλλαγής πληροφοριών με την Ευρωπόλ. Για το λόγο αυτό η ΚΕΑ προχώρησε στη σύνταξη σχετικού ενημερωτικού φυλλαδίου, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιέχει ανάλυση και αποσαφήνιση των ευθυνών των σημείων επαφής (contact points) των τρίτων χωρών ως προς την ανταλλαγή προσωπικών δεδομένων με την Ευρωπόλ.

4.4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή συμμετέχει με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Επιτροπή Προσφυγών της Ευρωπόλ, η οποία αποτελεί επιτροπή της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ και συνεδριάζει στην έδρα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Έργο της, βάσει του άρθρου 34 παρ. 8 της νέας απόφασης για την Ευρωπόλ (Απόφαση του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ της 6ης Απριλίου 2009) καθώς και του άρθ. 24 παρ. 7 της προϊσχύουσας Σύμβασης Ευρωπόλ και συναφών διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας της Κοινής Εποπτικής Αρχής, αποτελεί η εξέταση προσφυγών πολιτών κατά των αποφάσεων της Ευρωπόλ. Συγκεκριμένα, όλοι οι πολίτες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που διατηρεί η Ευρωπόλ για αυτούς, όπως επίσης και το δικαίωμα να ζητούν την επαλήθευση, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των εν λόγω πληροφοριών. Εάν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών οι πολίτες δεν ικανοποιηθούν από τις απαντήσεις της Ευρωπόλ, έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην Επιτροπή Προσφυγών, προκειμένου να εξεταστούν οι καταγγελίες και να εκδοθεί απόφαση από την Επιτροπή, η οποία είναι οριστική για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τονίζεται ότι η Επιτροπή αυτή είναι ανεξάρτητη, αμερόληπτη και δεν επιδέχεται ούτε δεσμεύεται από τυχόν οδηγίες της Κοινής Εποπτικής Αρχής.

Στη διάρκεια του 2014 πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής Προσφυγών και εισήλθε προς εξέταση μία νέα προσφυγή, αντικείμενο της οποίας ήταν η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης ατόμου σε δεδομένα που το αφορούν και που τηρούνται στη Ευρωπόλ. Η υπόθεση αφορούσε σε άτομο που κατά το παρελθόν είχε προσφύγει στην Επιτροπή Προσφυγών προκειμένου να ερευνήσει η Επιτροπή την ορθότητα της απάντησης που είχε λάβει. Η Ευρωπόλ, στην απάντησή της, είχε αρνηθεί ότι τηρούσε δεδομένα που τον αφορούσαν και η Επιτροπή, κατόπιν εξέτασης της υπόθεσης, είχε καταλήξει στο ίδιο πόρισμα και είχε ενημερώσει τον προσφεύγοντα σχετικά. Το άτομο αυτό προσέφυγε εκ νέου στην Επιτροπή Προσφυγών βάσει του άρθ. 30 παρ. 7 της Απόφασης της 6ης Απριλίου 2009 για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ) (2009/371 ΔΕΥ) για τον ίδιο λόγο, καθώς του δημιουργήθηκαν και πάλι υποψίες ότι εκτελείται επεξεργασία των δεδομένων του από την Ευρωπόλ. Δεδομένου ότι είχε ακολουθηθεί η πάγια διαδικασία, σύμφωνα με την οποία ο προσφεύγων είχε ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης ενώπιον της Ευρωπόλ, λαμβάνοντας αρνητική απάντηση ως προς την ύπαρξη δεδομένων του στο αρχείο της Ευρωπόλ, η Επιτροπή προχώρησε στην εξέταση της υπόθεσης, αποστέλλοντας επιστολή στον προσφεύγοντα με την οποία τον καλούσε να υποβάλλει συμπληρωματικά στοιχεία, ώστε να καταστεί δυνατή η διερεύνησή της. Μετά την παρέλευση ικανού και εύλογου διαστήματος κατά το οποίο ο προσφεύγων δεν ανταποκρίθηκε, η Επιτροπή Προσφυγών αποφάσισε να απορρίψει την προσφυγή του.

4.5. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Η Αρχή συμμετέχει στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 18 της Σύμβασης σχετικά με τη χρήση της πληροφορικής στον

τελωνειακό τομέα του 1995, η οποία βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών (ΤΣΠ), να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2014, στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν, την ΚΑΕ Τελωνείων απασχόλησε κατά κύριο λόγο η διεξαγωγή έρευνας για την ανταπόκριση που επιφυλάχθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη στο φυλλάδιο που εξέδωσε και διένειμε η ΚΑΕ το προηγούμενο έτος. Υπενθυμίζεται ότι η ΚΑΕ είχε εκδώσει φυλλάδιο αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 13 της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς, και το άρθρο 8 παρ. 2 της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε σχέση με την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ. Το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο απευθυνόταν κυρίως προς τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές με συμβουλές για το πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται περιπτώσεις, κατά τις οποίες το κράτος που έχει εισάγει δεδομένα στο ΤΣΠ διαπιστώσει ή πληροφορηθεί ότι τα δεδομένα που καταχώρισε είναι ανακριβή ή τηρούνται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Η έρευνα αυτή αποφασίστηκε να γίνει μέσω σύντομου ερωτηματολογίου, του οποίου η αποστολή αναμένεται εντός του 2015.

4.6. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (εφεξής «η Ομάδα») έχει συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997 περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (ΤΣΠ) προς τον Κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά το χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Το έτος 2014 η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές στα γραφεία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες και ασχολήθηκε κυρίως με την προετοιμασία οδηγού για τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης. Παράλληλα, ενημερώθηκε αναφορικά με σχετικές επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν από μέλη της Ομάδας.

Ειδικότερα, η Ομάδα αποσκοπώντας στην καθοδήγηση και διευκόλυνση των υποκειμένων των δεδομένων, άρχισε την προετοιμασία ενός κειμένου-οδηγού που αφορά στον τρόπο που μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα πρόσβασης προς τους εκάστοτε αρμόδιους εταίρους του ΤΣΠ, δηλαδή τις τελωνειακές διοικήσεις. Ο οδηγός αυτός, ο οποίος είναι παρόμοιος με παλαιότερο οδηγό, που είχε επιμεληθεί η Κοινή Αρχή Ελέγχου Σένγκεν, για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, θα περιέχει πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας τόσο για τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, όσο και για τις εθνικές τελωνειακές αρχές κάθε κράτους μέλους στις οποίες το υποκείμενο μπορεί να απευθυνθεί, καθώς και τις ισχύουσες σχετικές εθνικές διατάξεις. Ο οδηγός αναμένεται να ολοκληρωθεί και να δημοσιευθεί εντός του 2015.

Τέλος, η Ομάδα στη διάρκεια των συνεδριάσεών της ενημερώθηκε για τις επιθεωρήσεις και δράσεις που πραγματοποίησαν μέλη της. Άξια μνείας είναι η επιθεώρηση που πραγματοποίησε ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), το πόρισμα και οι σχετικές συστάσεις της οποίας παρουσιάστηκαν στην Ομάδα.

4.7. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (VIS)

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος VIS, η οποία συνεδριάζει στα γραφεία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο υπό την προεδρία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Η Ομάδα αποτελείται από ένα μέλος-εκπρόσωπο κάθε εθνικής αρχής προστασίας δεδομένων και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Συστάθηκε δυνάμει του άρθ. 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (Κανονισμός VIS).

Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων VIS και η ενιαία εποπτεία του συστήματος στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή τόσο του Κώδικα Θεωρήσεων (Κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση Κώδικα Θεωρήσεων) όσο και του προαναφερθέντος Κανονισμού VIS.

Η κεντρική βάση συστάθηκε προκειμένου να βελτιώσει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας και να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις και διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο έκδοσης θεωρήσεων για διαμονή μικρής διαρκείας και να καταπολεμήσει την άγρα θεωρήσεων. Στη βάση καταχωρίζονται και τηρούνται μεταξύ άλλων βιομετρικά και αλφαριθμητικά δεδομένα.

Κατά τη διάρκεια του 2014 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της Ομάδας στις οποίες πραγματοποιήθηκε ενημέρωση από εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος.

Η ενημέρωση αφορούσε στην πορεία της σταδιακής ανάπτυξης και θέσης σε λειτουργία του συστήματος ανά περιοχή, όπως πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθ. 48 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 και της σχετικής απόφασης της Επιτροπής 2010/49/ΕΚ της 30ης Νοεμβρίου 2009 για τον καθορισμό των πρώτων περιφερειών στις οποίες θα αρχίσει να λειτουργεί το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), αλλά και σε θέματα της ποιότητας δεδομένων που εισάγονται στο σύστημα. Δεδομένου ότι η ποιότητα των δεδομένων είναι κρίσιμη για την τήρηση των δεδομένων που τηρούνται στο VIS, η Ομάδα έκρινε σκόπιμο να αναζητήσει περισσότερες πληροφορίες τόσο από την Επιτροπή όσο και από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων αναφορικά με τον τρόπο συλλογής και επεξεργασίας, μεταξύ άλλων, των δακτυλικών αποτυπωμάτων και των φωτογραφιών, προκειμένου να αναγνωρίσει τυχόν προβλήματα και να αναζητήσει προτάσεις βελτίωσης.

Επίσης, η Ομάδα ανέλαβε το σχεδιασμό τριών ερωτηματολογίων με σκοπό να ελέγξει και προσδιορίσει σε επίπεδο κάθε κράτους μέλους πληροφορίες σχετικές με τις εθνικές αρχές που έχουν πρόσβαση στο VIS, την πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου και την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

Τέλος, η Ομάδα έκρινε σκόπιμο να συστήσει υποομάδα από τα μέλη της, η οποία επιφορτίστηκε με το έργο της μελέτης και ανάλυσης των τεχνικών και νομικών ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένων και ζητημάτων δικαιοδοσίας, που προκύπτουν από την ύπαρξη και χρήση υπεργολάβων εκ μέρους των κρατών μελών για την επεξεργασία των αιτήσεων για θεωρήσεις. Η Ομάδα συζήτησε τα παραπάνω και παράλληλα, προβληματίστηκε αναφορικά με τις ελάχιστες εκείνες προϋποθέσεις και κριτήρια που θα έπρεπε να εισαχθούν ως όροι στα σχετικά συμβόλαια που συνάπτουν τα κράτη μέλη με τους υπεργολάβους. Με στόχο να εξετάσει το γενικότερο θέμα πληρέστερα, η Ομάδα δεσμεύτηκε να συνεχίσει την έρευνα αυτή και μέσω επικοινωνίας τόσο με την Επιτροπή όσο και με τα κράτη μέλη προκειμένου να προσδιορίσει τον τρόπο σύναψης αυτών των συμβάσεων αλλά και την ακριβή χρησιμοποίηση του θεσμού των υπεργολάβων από τα κράτη μέλη.

4.8. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος EURODAC, η οποία συνεδριάζει στα γραφεία και υπό την προεδρία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή ως γνωστόν συστάθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση των δεδομένων που συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, η Ομάδα προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

Στη διάρκεια του 2014 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Σημαντικό μέρος και των δύο αυτών συναντήσεων κατέλαβαν οι παρουσιάσεις εκ μέρους των εκπροσώπων της Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων - DG Home) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) σχετικά με τις εξελίξεις στο χώρο αρμοδιότητας της Ομάδας. Τα μέλη της Ομάδας ενημερώθηκαν αναφορικά με τα αποτελέσματα ανάλυσης απαντήσεων ερωτηματολογίου που είχε σταλεί στα κράτη μέλη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2013 και το οποίο στόχευε στον έλεγχο της εφαρμογής των ισχύοντων κανόνων του «Eurodac» για την πρόωρη απαλοιφή των δεδομένων και τη δέσμευση δεδομένων. Οι εκπρόσωποι παρουσίασαν ακόμη στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη δέσμευση και τη διαγραφή δεδομένων καθώς και τις ειδικές έρευνες που συντελούνται στο πλαίσιο του συστήματος και περιέγραψαν τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων που φαίνεται να ανακύπτουν βάσει των εξαγόμενων συμπερασμάτων. Η Ομάδα, κατόπιν συζήτησης, αποφάσισε να παρακολουθήσει και η ίδια τα πορίσματα και τις συστάσεις που προκύπτουν από αυτή την έρευνα καθώς και να παραμείνει σε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, προκειμένου να εμπλακεί η ίδια ή και οι εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων, εάν καταστεί αναγκαία η παρέμβασή τους για την επίλυση των σχετικών προβλημάτων σε εθνικό επίπεδο.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της συνεχούς ενημέρωσης για τις ενέργειες που συντελούνται ώστε να επιτευχθεί ομαλή μεταβολή στον νέο Κανονισμό (ΕΕ) του «Eurodac» 603/2013 το 2015, γνωστοποιήθηκε στα μέλη της Ομάδας ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) ξεκίνησε τις εργασίες για την προσαρμογή του συστήματος στους νέους κανόνες τον Ιούλιο του 2014 και πριν τεθεί σε εφαρμογή την 20η Ιουλίου 2015, προκειμένου να επιλυθούν λειτουργικά ζητήματα συμπεριλαμβανόμενων και αυτών που αναφύονται από την καινούργια προβλεπόμενη στον Κανονισμό πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στο σύστημα. Επίσης, έγινε γνωστό ότι μεταφέρθηκε επιτυχώς και καθολικά το σύστημα στο Στρασβούργο, ενώ έγινε καταστροφή όλου του αρχείου και του τεχνικού εξοπλισμού που βρίσκονταν παλαιότερα στο Λουξεμβούργο.

Την Ομάδα απασχόλησε αναμενόμενα και το θέμα των πρωτοβουλιών και δράσεων, που πρέπει να αναλάβει, προκειμένου να προετοιμαστεί το πεδίο τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο για την εφαρμογή των νέων κανόνων του «Eurodac». Μέσω διαλόγου ανάμεσα στα μέλη, προκρίθηκε η εκπόνηση ερωτηματολογίου επικεντρωμένου στον έλεγχο του τρόπου εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο των νέων κανόνων του «Eurodac» και στη συνέχεια η συμπλήρωσή του από τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του 2015 και η αξιολόγηση των πορισμάτων.

Επιπλέον, αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί διερευνητική επίσκεψη στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού eu-LISA με σκοπό τη συγκέντρωση περισσότερων πληροφοριών και τη διαπίστωση όλων των ενεργειών και μέτρων που έχουν ληφθεί ενόψει τόσο της χωροταξικής μεταφοράς του συστήματος όσο και των επικείμενων αλλαγών που θα επιφέρει η εφαρμογή των νέων κανόνων. Η επίσκεψη αυτή αναμένεται να λάβει χώρα την άνοιξη του 2015 και θα καταβληθεί προσπάθεια για τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή από τα μέλη της Ομάδας.

Τέλος, στη διάρκεια του έτους αυτού τροποποιήθηκε κατόπιν έγκρισης από την Ομάδα και ο Κανονισμός λειτουργίας της.

4.9. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο, που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 36η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων του Μαυρικίου και πραγματοποιήθηκε στο Μαυρίκιο, στις 13-16 Οκτωβρίου 2014. Στη Σύνοδο αυτή δεν κατέστη δυνατή η εκπροσώπηση της Αρχής λόγω αδυναμίας ανάληψης της σχετικής δαπάνης.

Η Ανοικτή Σύνοδος είχε ως τίτλο «Ένα Παγκόσμιο Σύστημα για την Προστασία Δεδομένων - Το Όνειρό μας Γίνεται Πραγματικότητα;» (A World Order for Data Protection - Our Dream Coming True?) και βασικούς θεματικούς άξονες τη διασύνδεση συστημάτων προστασίας δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο, την προστασία δεδομένων χωρίς γεωγραφικά όρια, την προστασία δεδομένων στον αναπτυσσόμενο κόσμο και δεοντολογία, θεμελιώδη δικαιώματα και «Big Data». Επίσης, επιμέρους ενότητες επικεντρώθηκαν, μεταξύ άλλων, σε ζητήματα όπως «μηχανισμός μιας στάσης – συγκέντρωση ή εγγύτητα», «οικονομικό έγκλημα, τεχνητή νοημοσύνη και μηχανές αναζήτησης: το προφίλ της σύγχρονης απάτης», «τα 'πρέπει' της ρυθμιστικής αρχής για αποτελεσματική επιβολή», «προστασία ιδιωτικού βίου στον ψηφιακό κόσμο – η διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών», «βαθμός προστασίας ιδιωτικής ζωής ανάλογος της επικινδυνότητας», «προστασία δεδομένων στον τομέα υγείας», «ουδετερότητα διαδικτύου και προστασία δεδομένων» και «τεχνολογίες ενίσχυσης της ιδιωτικότητας».

Η Κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα Ψηφίσματα-Διακηρύξεις:

1. Διακήρυξη για το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (Mauritius Declaration on the Internet of Things).
2. Ψήφισμα σχετικά με τα «Μεγάλα Δεδομένα» (Resolution Big Data).
3. Ψήφισμα σχετικά με τη συνεργασία στην επιβολή του νομικού πλαισίου προστασίας δεδομένων (Resolution on enforcement cooperation).
4. Ψήφισμα για την προστασία του ιδιωτικού βίου στην ψηφιακή εποχή (Resolution Privacy in the digital age).

Περισσότερες πληροφορίες για τη Σύνοδο και τα κείμενα της Διακήρυξης βρίσκονται στην ιστοσελίδα http://www.privacyconference2014.org/en/. Η 37η Διεθνής Σύνοδος θα διοργανωθεί από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Ολλανδίας.

4.10. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι της ΕΕ καθώς και άλλων χωρών, όπως Αλβανίας, Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, Μολδαβίας, Μονακό, Ελβετίας, Νορβηγίας, όπως επίσης ο Ευρωπαίος Επόπτης, οι Κοινές Αρχές Ελέγχου της Ευρωπόλ, Eurojust, Τελωνείων, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές (Αρχή της Ανδόρας). Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Κριτήρια για την πιστοποίηση των αρχών αποτελούν η ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου επί τη βάσει της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ή της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, που να προβλέπει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των αρχών, καθώς και να πρόκειται για εθνική αρχή κράτους μέλους του ΕΟΧ ή μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχει κυρώσει τη Σύμβαση 108. Τα εφαρμοστέα κριτήρια περιγράφονται στις «Κατευθυντήριες Οδηγίες των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων», όπως ψηφίσθηκαν το 2004 κατά την Εαρινή Σύνοδο στο Ρόττερνταμ.

Η Εαρινή Σύνοδος του 2014 διοργανώθηκε στις 5 Ιουνίου από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Γαλλίας και το Συμβούλιο της Ευρώπης, στις εγκαταστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Στρασβούργο.

Στη Σύνοδο του 2014 με Ψήφισμα πιστοποιήθηκε η Αρχή της Γεωργίας. Επίσης, υιοθετήθηκε Ψήφισμα σχετικά με την αναθεώρηση της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία είναι σε εξέλιξη και η περαιτέρω επεξεργασία της έχει πλέον ανατεθεί σε ειδική Επιτροπή (CAHDATA). Το Ψήφισμα σημειώνει ότι τυχόν απομείωση του επιπέδου προστασίας που προβλέπεται στη Σύμβαση 108 αποτελεί οπισθοδρόμηση ενισχύοντας το σχέδιο που υποβλήθηκε από την τακτική Συμβουλευτική Επιτροπή της Σύμβασης 108, η οποία ακολούθησε σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές που κάνει το σχέδιο Γενικού Κανονισμού της ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Κατά το μεγαλύτερο μέρος της η Σύνοδος επικεντρώθηκε σε θέματα συνεργασίας των αρχών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Σε διεθνές επίπεδο, το δίκτυο συνεργασίας είναι κυρίως το GPEN (Global Privacy Enforcement Network) https://www.privacyenforcement.net/, το οποίο δημιουργήθηκε το 2007 επί τη βάση Σύστασης του ΟΟΣΑ. Σε αυτό μπορούν να συμμετέχουν φορείς που είναι αρμόδιοι για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και ανάλογα με το εθνικό τους δίκαιο να ανταλλάσσουν καλές πρακτικές μέχρι και να διεξάγουν κοινούς ελέγχους ανταλλάσσοντας και εμπιστευτικές πληροφορίες. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η συνεργασία είναι πιο ευχερής λόγω του ότι η Οδηγία

95/46/ΕΚ την προβλέπει, ενώ οι αρχές ολοένα και περισσότερο αντιλαμβάνονται τη σημασία της για την αποτελεσματικότερη επιβολή της νομοθεσίας. Ως κατ' εξοχήν παράδειγμα καλής συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης παρουσιάσθηκε, και αναμφισβήτητα είναι, η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των δεσμευτικών εταιρικών κανόνων. Πέραν των ζητημάτων συνεργασίας κατά την Εαρινή Σύνοδο παρουσιάσθηκε το Εγχειρίδιο για το Ευρωπαϊκό Δίκαιο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, το οποίο εκπόνησαν από κοινού το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και ήδη τον Ιούνιο 2014 ήταν διαθέσιμο σε πέντε γλώσσες της Ένωσης, μεταξύ των οποίων και στην ελληνική. Στην οικεία συνεδρία εισηγήθηκε και η εκπρόσωπος της ελληνικής Αρχής, Ζωή Καρδασιάδου.

4.11. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Στο πλαίσιο της τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών, εκπρόσωποί τους, οι οποίοι συγκροτούν την Ομάδα Εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop), συναντώνται μία φορά το χρόνο. Κατά τη συνάντηση ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες για συγκεκριμένα επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν τις Αρχές και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, με σκοπό την προώθηση μιας περισσότερο εναρμονισμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η ομάδα αυτή αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι με τον σχεδιαζόμενο νέο Κανονισμό για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ απαιτείται πλήρης εναρμόνιση των εθνικών νομικών πλαισίων και συνεργασία μεταξύ των Αρχών Ελέγχου σε υποχρεωτικό πλέον επίπεδο.

Η 26η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας πραγματοποιήθηκε στην πρωτεύουσα της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, τα Σκόπια, στις 6-7 Οκτωβρίου 2014. Βασικά θέματα της συνάντησης ήταν τα εξής: α) επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση δικαστικής εξουσίας, β) περιπτώσεις υπερβολικής συλλογής προσωπικών δεδομένων από εταιρείες που παρέχουν μεσιτικές υπηρεσίες για στέγαση, γ) πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα (με έμφαση στην έννοια των προσωπικών δεδομένων), δ) εξισορρόπηση μεταξύ του δικαιώματος στην προστασία προσωπικών δεδομένων και του δικαιώματος στην πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, ε) βιντεοεπιτήρηση, στ) εποπτεία της Αρχής Ελέγχου για την προστασία δεδομένων στα τραπεζικά ιδρύματα (με έμφαση στην εφαρμογή της νομοθεσίας για το ξέπλυμα χρήματος και στους κινδύνους από την παραγωγή αντιγράφων αστυνομικής ταυτότητας), ζ) βιομετρικά δεδομένα, η) επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά το μάρκετινγκ και αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία, θ) διασυνοριακή ροή δεδομένων (με έμφαση στη διασυνοριακή ροή δεδομένων κατ' αρχάς μεταξύ δημοσίων αρχών, και ακολούθως ειδικά στις ΗΠΑ), ι) νέες προκλήσεις από τις σύγχρονες ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Παρουσιάστηκαν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και εξετάστηκαν case studies και συγκεκριμένα παραδείγματα.

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Βασικός πυλώνας της αποστολής της Αρχής και συγχρόνως σταθερή επιδίωξή της αποτελεί η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η επίτευξη αυτού του σκοπού συνδέεται άρρηκτα με την υλοποίηση σειράς επικοινωνιακών δράσεων όπως η διοργάνωση ημερίδων, η δημιουργία και ανάρτηση περιεχομένου με ενημερωτικό χαρακτήρα στην ιστοσελίδα www.dpa.gr, η πραγματοποίηση ομιλιών από ειδικούς επιστήμονες της Αρχής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και, τέλος, η υποστήριξη και συμμετοχή στελεχών της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και διεθνές επίπεδο, που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Στις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2014 περιλαμβάνονται η διοργάνωση ημερίδων, η δημοσίευση του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (διαθέσιμου και στο www.dpa.gr «Επικαιρότητα»), οι παρουσιάσεις εκπροσώπων της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, όπως επίσης και οι δημοσιεύσεις άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά. Επιπλέον, εξειδικευμένα στελέχη της Αρχής ενημερώνουν καθημερινά το κοινό που προσέρχεται στην έδρα της, επικοινωνεί τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Όσον αφορά τη δημοσιότητα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα θέματα που απασχόλησαν ιδιαίτερα το 2014 τα ελληνικά ΜΜΕ – απευθυνόμενα δε συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού– ήταν:

-η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο,

-η παρέμβαση της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων των μαθητών από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων μέσω του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος Σχολικών Μονάδων και Διοικητικών Μονάδων «mySchool» (βλ. σχετικά απόφαση 139/2014),

-η προσφυγή του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών στο Συμβούλιο της Επικρατείας για ακύρωση της απόφασης της Αρχής σχετικά με το πρόστιμο το οποίο επέβαλε τον Αύγουστο 2013 στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων για τη μη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, γεγονός που οδήγησε σε ιδιαίτερα σοβαρό περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων,

-η γνωμοδότηση της Αρχής 1/2014 επί του σχεδίου Προεδρικού διατάγματος «Για τη λειτουργία του θεσμού της ηλεκτρονικής επιτήρησης υποδίκων, καταδίκων και κρατουμένων σε άδεια και την πιλοτική εφαρμογή του»,

-η έγκριση αιτήματος για λειτουργία δύο πιλοτικών εφαρμογών πειραματικού βιομετρικού συστήματος ελέγχου πρόσβασης σε εγκαταστάσεις για ερευνητικό σκοπό (βλ. σχετικά απόφαση 17/2014),

-η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στην υπόθεση C-131/12 Google Spain SL, Google Inc.

κατά Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja González) για το «δικαίωμα στη λήθη» σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο,

-το πρόστιμο σε εταιρεία για παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και αποστολή μηνυμάτων αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (βλ. σχετικά απόφαση 119/2014),

-τα πρόστιμα σε δύο εταιρείες για παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την ανταπόκριση έναντι αμοιβής σε αιτήματα πελατών για χορήγηση στοιχείων και παροχή πληροφοριών, καθώς και για αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (βλ. σχετικά απόφαση 100/2014),

-η επιβολή κυρώσεων στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ για παράνομη λειτουργία του συστήματος «Τειρεσίας Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων» (βλ. σχετικά απόφαση 185/2014),

-οι όροι και οι προϋποθέσεις της Αρχής για τη χρήση συστήματος γεωεντοπισμού σε οχήματα εργαζομένων (βλ. σχετικά αποφάσεις 162, 163 και 165/2014),

-η αναγγελία έναρξης του 1ου Μαθητικού Διαγωνισμού Αφίσας ή Βίντεο της Αρχής με θέμα την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο και κεντρικό σύνθημα «Σκέφτομαι πριν δημοσιεύσω!», σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, το Τμήμα Τεχνών, Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου και με την υποστήριξη του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής που υλοποιήθηκαν το 2014. Ειδικότερα, περιγράφονται: η διοργάνωση ημερίδων με αφορμή την 8η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, σε χρονολογική σειρά η συμμετοχή στελεχών της Αρχής με σχετικές εισηγήσεις-ομιλίες σε συνέδρια και ημερίδες, η πραγματοποίηση διαλέξεων-σεμιναρίων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η δημοσίευση ενημερωτικών δελτίων και τέλος η δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2014

Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου κάθε έτους ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιδιώκεται, κυρίως, να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους προσωπικά τους δεδομένα συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους και ποιος ο τρόπος άσκησής τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2014, το τμήμα Επικοινωνίας της Αρχής διοργάνωσε Ενημερωτική Ημερίδα σχετικά με ζητήματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων που βρίσκονται στο επίκεντρο του ελληνικού και του ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος την Τρίτη 28 Ιανουαρίου στην έδρα της και ομιλητές ειδικούς επιστήμονες του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής. Επισημαίνεται ότι λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης του κοινού η ενημερωτική ημερίδα επαναλήφθηκε την Πέμπτη 6 Φεβρουαρίου. Χαιρετισμό και στις δύο ημερίδες απηύθυνε ο Πρόεδρος της Αρχής, Πέτρος Χριστόφορος.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη θεματολογία, η Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος, Δ.Ν., στην ομιλία της με τίτλο «Βιομετρικά συστήματα και προστασία προσωπικών δεδομένων» πραγματεύτηκε το ερώτημα κατά πόσον τα βιομετρικά συστήματα είναι συμβατά με την προστασία προσωπικών δεδομένων και ποια μέτρα προστασίας είναι απαραίτητα, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι εφαρμογές βιομετρικής τεχνολογίας δεν παραβιάζουν το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Ο Δρ. Γιώργος Ρουσόπουλος, μηχανικός Η/Υ, στην παρουσίασή του με τίτλο «Η βιντεοεπιτήρηση ως μέσο για την προστασία προσώπων και αγαθών» επιχείρησε μια σύγκριση των σχετικών οδηγιών της Αρχής, της 1122/2000 και της νεότερης 1/2011, εστιάζοντας στις διαφορές και ομοιότητές τους. Η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός Η/Υ, στην εισήγησή της με τίτλο «Διαδίκτυο των Πραγμάτων - Ζητήματα προσωπικών δεδομένων» ανέλυσε τις προκλήσεις και τα νέα ζητήματα που προκύπτουν αναφορικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων στο νέο τεχνολογικό περιβάλλον. Επιπλέον, ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, πληροφορικός, στην παρουσίασή του με τίτλο «Η χρήση έξυπνων συσκευών στο χώρο εργασίας: Ασφάλεια και προσωπικά δεδομένα» επικεντρώθηκε στα θέματα ασφάλειας και ιδιωτικότητας, τα οποία ανακύπτουν, όταν οι εργαζόμενοι σε έναν οργανισμό χρησιμοποιούν, για εταιρικούς λόγους, ιδιόκτητες συσκευές για πρόσβαση σε εταιρικές εφαρμογές, αλλά και για δημιουργία, αποθήκευση και διαχείριση εταιρικών δεδομένων (τάση γνωστή διεθνώς ως «Bring Your Own Device»). Στην εισήγησή της με τίτλο «Δεδομένα υγείας και υπολογιστικό νέφος» η Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος, Δ.Ν., παρουσίασε τα κυριότερα νομικά ζητήματα που εγείρονται από τη χρήση υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους για την προστασία της ιδιωτικότητας, με έμφαση στα αντίστοιχα σχετικά σημεία του υπό διαπραγμάτευση Κανονισμού της ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η Μαρία Αλικάκου, δικηγόρος, Δ.Ν., στην ομιλία της με θέμα «Φοροδιαφυγή και προσωπικά δεδομένα» ανέλυσε περιπτώσεις νομοθετικής «επέμβασης» στο δικαίωμα της ιδιωτικότητας που απασχόλησαν την Αρχή τα τελευταία χρόνια. Η Φωτεινή Καρβέλα, δικηγόρος, στην εισήγησή της με θέμα «Διαβίβαση προσωπικών δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει δεσμευτικών εταιρικών κανόνων» εξήγησε τα βασικά χαρακτηριστικά και το απαραίτητο περιεχόμενο των δεσμευτικών εταιρικών κανόνων, παρουσιάζοντας συγχρόνως τη διαδικασία εξέτασης και έγκρισής τους σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Στην παρουσίασή της με τίτλο «Ληξιπρόθεσμες οφειλές και μαύρες λίστες» η δικηγόρος, Θεοδώρα Τουτζιαράκη, αναφέρθηκε στο έργο της Αρχής όσον αφορά στη νομιμότητα επεξεργασίας δυσμενών οικονομικών δεδομένων. Οι ημερίδες ολοκληρώθηκαν με ερωτήσεις από το κοινό και συζήτηση την οποία συντόνισε ο Δρ. Βασίλης Ζορκάδης, διευθυντής Γραμματείας της Αρχής.

Επιπρόσθετα, στις 28 Ιανουαρίου ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής συμμετείχε ως ομιλητής σε διαδικτυακό σεμινάριο-συζήτηση (webinar) με εκπαιδευτικούς και μαθητές από σχολεία της Ελλάδας και θέμα «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και Κοινωνικά Δίκτυα» που διοργανώθηκε από την Περιφερειακή

Διεύθυνση Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας, τους σχολικούς συμβούλους Πληροφορικής σε συνεργασία με τον ενημερωτικό κόμβο του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου «Ασφάλεια στο Διαδίκτυο» του Υπουργείου Παιδείας και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Στο διαδικτυακό σεμινάριο συμμετείχαν ενεργά 110 Γυμνάσια και 4.320 μαθητές και εκπαιδευτικοί από όλη την Ελλάδα.

Περαιτέρω, με αφορμή τον εορτασμό της 8ης Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2014, η Κυριακή Λωσταράκου, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ως εκπρόσωπος της ελληνικής Αρχής ομιλία με τίτλο «Η προστασία της ιδιωτικότητας στην περίοδο της οικονομικής κρίσης υπό το φως του νέου νομοθετικού πλαισίου προστασίας προσωπικών δεδομένων» στην εκδήλωση που διοργάνωσε η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, στις 24 Ιανουαρίου 2014.

Τέλος, στο πλαίσιο του εν λόγω εορτασμού οι ειδικοί επιστήμονες του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, Κάλλη Καρβέλη, νομικός, Φερενίκη Παναγοπούλου, Δ.Ν., Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, πραγματοποίησαν, στις 27 Ιανουαρίου, ενημερωτικές ομιλίες σε σχολεία της Αθήνας.

Συμμετοχή σε συνέδρια και ημερίδες

Εκπρόσωποι της Αρχής συμμετείχαν ως ομιλητές σε πληθώρα επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων κατά τη διάρκεια του 2014. Αναλυτικότερα, ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε, στις 7 Ιανουαρίου, παρουσίαση με τίτλο «Cryptographic properties of Boolean functions: recent developments and open problems», στην επιστημονική ημερίδα «Athens Cryptography Day (AtheCrypt) 2014», η οποία έλαβε χώρα στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν η επισκόπηση πρόσφατων ερευνητικών αποτελεσμάτων στο πεδίο των κρυπτογραφικών συναρτήσεων, εστιάζοντας ιδίως σε νέες κατασκευές συναρτήσεων με καλά κρυπτογραφικά χαρακτηριστικά.

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής και ο Βασίλειος Κάτος, αναπληρωτής καθηγητής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών), πραγματοποίησαν ομιλία με θέμα «Διαχείριση Ασφάλειας σε Προσωπικές Φορητές Συσκευές» στο πλαίσιο του «1ου Σεμιναρίου Ενημέρωσης για την ψηφιακή έρευνα και ασφάλεια στο διαδίκτυο», το οποίο έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 20-21 Ιανουαρίου. Η ομιλία κατέδειξε τους λόγους για τους οποίους επικρατεί σταδιακά στους εργασιακούς χώρους η πρακτική με βάση την οποία οι υπάλληλοι μιας επιχείρησης/ενός οργανισμού χρησιμοποιούν, για εταιρικούς/οργανωσιακούς λόγους, ιδιόκτητες συσκευές (έξυπνα τηλέφωνα, tablets, φορητούς υπολογιστές και άλλες πλατφόρμες) για πρόσβαση σε εταιρικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και βάσεις δεδομένων, αλλά και για δημιουργία, αποθήκευση και διαχείριση εταιρικών δεδομένων. Στη συνέχεια αναδείχθηκαν τα θέματα ασφάλειας που μπορούν να προκύψουν κατά την υιοθέτηση αυτής της πρακτικής, όπως, για παράδειγμα, ο κίνδυνος υποκλοπής προσωπικών/εταιρικών δεδομένων μέσω μιας κακόβουλης εφαρμογής που είναι εγκατεστημένη στο κινητό ενός εργαζόμενου.

Ο ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, Φίλιππος Μίτλεττον, εκπροσώπησε την Ελληνική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το πρώτο εξάμηνο του 2014 στο 7ο Διεθνές Συνέδριο Computers, Privacy & Data Protection «Reforming Data Protection: The Global Perspective», που έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες στις 22-24 Ιανουαρίου, όπου συμμετείχε ως εισηγητής στο πάνελ «EU Data Protection Reform: State of Play», με ομιλία η οποία είχε τίτλο «The EU data protection reform and the Hellenic Presidency».

Περαιτέρω, στο πλαίσιο του 1ου συνεδρίου με θέμα «Privacy and Data Breach Management» («Ιδιωτικότητα και Διαχείριση Συμβάντων Παραβίασής της»), το οποίο διοργανώθηκε από τη Financial-Academy.eu, στις 6 Μαρτίου στην Αθήνα, ομάδα ειδικών επιστημόνων του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε ομιλίες αναφορικά με θέματα παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Αναλυτικότερα, η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός Η/Υ, συμμετείχε με εισήγηση που είχε θέμα «Διαρροές προσωπικών δεδομένων - Η ελληνική πραγματικότητα: Υποχρεώσεις και πραγματικά περιστατικά», στην οποία παρουσιάστηκε μια σύνοψη της εμπειρίας της Αρχής στο πεδίο της αντιμετώπισης υποθέσεων που αφορούν διαρροή προσωπικών δεδομένων. Η εν λόγω ομιλία πραγματεύθηκε, επίσης, την ελεγκτική, ρυθμιστική και ενημερωτική αρμοδιότητα της Αρχής για την εξασφάλιση της τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, προκειμένου να αποφευχθούν περιστατικά διαρροής. Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Δικανική πληροφορική - Η μεθοδολογία ελέγχων της Αρχής», η οποία επικεντρώθηκε στους διοικητικούς ελέγχους, τους οποίους διεξάγει η Αρχή και στη διαδικασία που ακολουθεί κατά τη διεξαγωγή τους. Επιπλέον, η Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Διαχείριση περιστατικών ανασφάλειας - Θέματα επιχειρησιακής συνέχειας». Η ομιλία της ανέδειξε τα γενικότερα θέματα που άπτονται της επιχειρησιακής συνέχειας εστιάζοντας, παράλληλα, στο ειδικότερο ζήτημα της διαχείρισης των περιστατικών παραβίασης της ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων. Παρουσιάστηκαν οι λόγοι που καθιστούν σημαντική την υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας, τα ζητήματα που άπτονται του κατάλληλου σχεδιασμού και ανάπτυξης ενός τέτοιου σχεδίου, καθώς και οι κρίσιμοι παράγοντες που οδηγούν στην επιτυχημένη εφαρμογή του.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος, Δ.Ν., συμμετείχε με ομιλία η οποία είχε τίτλο «Διαδίκτυο των πραγμάτων και προστασία της ιδιωτικότητας» στο 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο e-Θέμις με θέμα «Δίκαιο και Καινοτομία» το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αράχωβα, στις 7-8 Μαρτίου. Επίσης, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Το δικαίωμα γνώσεως του δότη γεννητικού υλικού» στο 2ο Συνέδριο Νομικής Βιβλιοθήκης, e-Θέμις και Ιονίου Πανεπιστημίου με θέμα «Ιατρική ευθύνη και Βιοηθική ΙΙ», το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Εφετείο Αθηνών, στις 14-15 Μαρτίου.

Ο Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος, Δ.Ν., ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία η οποία είχε τίτλο «Ζητήματα βιοη-

θικής στο σύγχρονο εργατικό δίκαιο» στο συνέδριο με θέμα «Ιατρική Ευθύνη και Βιοηθική ΙΙ», που συνδιοργανώθηκε από το τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, την e-Θέμις και τις Εκδόσεις «Νομική Βιβλιοθήκη» και διεξήχθη στις 14-15 Μαρτίου, στο αμφιθέατρο του Εφετείου Αθηνών.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «On the computation of best second-order approximations of Boolean functions», στο 2ο συνέδριο «Κρυπτογραφία και εφαρμογές στις Ένοπλες Δυνάμεις», που διοργάνωσε η Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων στην έδρα της, στις 2 Απριλίου. Το θέμα της ομιλίας ήταν η παρουσίαση πρόσφατων τεχνικών που έχουν αναπτυχθεί για τον αποδοτικό υπολογισμό βέλτιστων προσεγγίσεων δευτέρου βαθμού σε συγκεκριμένη οικογένεια κρυπτογραφικών συναρτήσεων.

Επιπρόσθετα, στο «AXA Data Privacy Conference», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 9 Απριλίου, την Αρχή εκπροσώπησαν η δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, Θεοδώρα Τουτζιαράκη, η οποία ανέπτυξε δύο εισηγήσεις με τίτλους αντίστοιχα «Competences of Hellenic Data Protection Authority - Key issues for insurance companies» («Αρμοδιότητες της Αρχής - Βασικά ζητήματα για τις ασφαλιστικές εταιρείες») και «International transfers of personal data» («Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ») και οι Δρ. Γεώργιος Ρουσόπουλος και Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικοί Η/Υ, ειδικοί επιστήμονες του τμήματος Ελεγκτών, αναπτύσσοντας εισήγηση με τίτλο «Security safeguards to ensure personal data protection: Legal framework, application in practice» («Μέτρα ασφαλείας για τη διασφάλιση της προστασίας προσωπικών δεδομένων, εφαρμογή στην πράξη»).

Η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος, Δ.Ν., προϊσταμένη του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «The role of Data Protection Authorities under the proposed Regulation» («Ο ρόλος των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων στο προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης») στο πλαίσιο παράλληλης εκδήλωσης κατά την ελληνική προεδρία που διοργανώθηκε από την εταιρεία Microsoft Hellas στο Ζάππειο, στις 16 Απριλίου, με τίτλο «The Proposed Regulation on Personal Data and On line Services: An opportunity not to be lost» («Η πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και οι επιγραμμικές υπηρεσίες: Μια ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί»).

Η Γεωργία Παναγοπούλου, στις 20 Μαΐου, πραγματοποίησε επίσης ομιλία η οποία βασιζόταν σε άρθρο που συνέγραψε με το Δρα Κωνσταντίνο Λιμνιώτη και είχε τίτλο «Data Loss Prevention Systems: Security versus Privacy» στο διεθνές συνέδριο «Annual Privacy Forum 2014» (Αθήνα, 20-21 Μαΐου 2014), το οποίο διοργανώθηκε από τους European Union Agency for Network and Information Security (ENISA), EC DG CONNECT και το τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «The internet of things as a new privacy challenge. The Future of Information Law and Ethics» στο διεθνές συνέδριο «6th International Conference on Information Law (ICIL)» με θέμα «Lifting Barriers to Empower», που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στις 30-31 Μαΐου.

Ο Δρ. Βασίλης Ζορκάδης, διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, Ηλ. Μηχανικός, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Personal Data Protection and Security: Regulatory and Technological Developments» («Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια: νομοθετικές και τεχνολογικές εξελίξεις») στο 3ο διεθνές workshop «Growth and ICT: The Future in the Mediterranean region», που διοργανώθηκε από το ελληνικό Τμήμα της FITCE (Ομοσπονδία Τηλεπικοινωνιακών Μηχανικών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας), στις 20 Ιουνίου. Η παρουσίαση πραγματεύθηκε αρχικά πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την υιοθέτηση του νέου Κανονισμού προστασίας δεδομένων στην ΕΕ και επικεντρώθηκε σε τεχνολογικά θέματα ως προς τους τρόπους δημιουργίας και συλλογής, επεξεργασίας και ασφάλειας σχετικά με τα «Μεγάλα Δεδομένα - Big Data», από την οπτική της προστασίας δεδομένων.

Η Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος, Δ.Ν., ειδική επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών, πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Βιοηθική και προσωπικά δεδομένα, με αφορμή την πρόσφατη γνώμη της Επιτροπής Ηθικής της Γερμανίας για την αποποινικοποίηση της αιμομιξίας», στην 8η Ετήσια Επιστημονική Συνάντηση «Βιοηθικά Προβλήματα στις Επιστήμες της Ζωής» του διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βιοηθική» του Πανεπιστημίου Κρήτης, που πραγματοποιήθηκε στο Ρέθυμνο, στις 12 Οκτωβρίου.

Ο Δημήτρης Ζωγραφόπουλος συμμετείχε, επίσης, ως εισηγητής στην «Εβδομάδα Ενημέρωσης για τη Δεοντολογία 2014» («Compliance Awareness Week 2014»), που διοργάνωσε η ασφαλιστική εταιρεία ING, με δύο ομιλίες για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στις 21 Οκτωβρίου.

Επιπλέον, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Data Loss Prevention Systems: Security versus Privacy» στην 36η συνάντηση των Ευρωπαίων Υπευθύνων Προστασίας Δεδομένων (Data Protection Officers - DPO) που πραγματοποιήθηκε στις 6 Νοεμβρίου, στον οργανισμό CEDEFOP στη Θεσσαλονίκη.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου συμμετείχε με ομιλία που είχε τίτλο «Προσωπικά Δεδομένα κατά την άσκηση της δικηγορίας» στο «1ο Πανελλήνιο Forum Δικηγορικού Επαγγέλματος», υπό την αιγίδα του υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Ζάππειο Μέγαρο, στις 7-8 Νοεμβρίου.

Περαιτέρω, στο «2ο Διήμερο Σεμινάριο του Ελληνικού Κέντρου για το Κυβερνοέγκλημα (GCC)», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 20-21 Νοεμβρίου, η Αρχή εκπροσωπήθηκε από τους Γρηγόριο Λαζαράκο, Δ.Ν., αναπλ. Μέλος και Δρα Βασίλη Ζορκάδη, διευθυντή Γραμματείας, με τις ακόλουθες εισηγήσεις αντίστοιχα: α) «Το θεσμικό πλαίσιο της προστασίας προσωπικών δεδομένων στην Ελλάδα - Ειδικά θέματα (χρηματοπιστωτικός τομέας - νέες τεχνολογίες)» και β) «Ασφάλεια και προστασία δεδομένων εκ σχεδιασμού», η οποία επικεντρώθηκε σε μέτρα ασφάλειας που περιλαμβάνονται σε συστάσεις αρχών προστασίας δεδομένων, καθώς και σε κανόνες ορθής πρακτικής για την εκτίμηση επιπτώσεων στην προστασία δεδομένων.

Η Χαρίκλεια Λάτσιου ανέπτυξε, επίσης, εισήγηση με θέμα «Το θεσμικό πλαίσιο των μεταμοσχεύσεων στην

Ελλάδα» στο 12ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Σπάρτη, στις 6 Δεκεμβρίου.

Τέλος, η Φερενίκη Παναγοπούλου συμμετείχε με ομιλία που είχε τίτλο «Νομικοηθικές προσεγγίσεις της γνώσεως δότη γεννητικού υλικού» στο διεθνές συνέδριο «Η υποβοηθούμενη αναπαραγωγή στην Ευρώπη: κοινωνικά, ηθικά και νομικά ζητήματα», που διοργανώθηκε από τη Νομική Σχολή και το τμήμα Ιατρικής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τον Όμιλο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής και το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 11-13 Δεκεμβρίου.

Σεμινάρια σε εκπαιδευτικά ιδρύματα

Όσον αφορά τις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής στο πεδίο της εκπαίδευσης, αυτές επικεντρώθηκαν στο θέμα των προσωπικών δεδομένων και της ασφάλειας στο διαδίκτυο με σειρά ομιλιών που έχουν ως εξής: ο Γεώργιος Ρουσόπουλος πραγματοποίησε διάλεξη στο Αμερικάνικο Κολέγιο Ελλάδας (14 Μαρτίου), η Ευφροσύνη Σιουγλέ, αντίστοιχα, στο 8ο Γυμνάσιο Γλυφάδας (27 Μαρτίου) και στο 9ο Γυμνάσιο Περιστερίου (11 Απριλίου), ο πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας, Λεωνίδας Ρούσσος στο 1ο ΕΠΑΛ Πειραιά (9 Απριλίου) και η Φερενίκη Παναγοπούλου στο 6ο Δημοτικό Σχολείο Αγ. Βαρβάρας (21 Νοεμβρίου).

Περαιτέρω, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης εκπροσώπησε την Αρχή στην ημερίδα που διοργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Saferinternet.gr) την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου (11 Φεβρουαρίου 2014) στο ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος. Στο πλαίσιο της ημερίδας συμμετείχε σε συζήτηση με παρισταμένους μαθητές επί ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις που τέθηκαν δημοσιεύτηκαν στο ενημερωτικό δελτίο (newsletter) του Φεβρουαρίου 2014 που εξέδωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου. Ο ίδιος ανέπτυξε, επίσης, εισήγηση στο Σεμινάριο Διευθυντών Σχολικών Μονάδων των 169 σχολείων της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας που διεξήχθη στις 21 Φεβρουαρίου στην Ελληνογαλλική Σχολή «Άγιος Ιωσήφ» στην Πεύκη, στο οποίο συμμετείχαν και μαθητές-εκπρόσωποι τριών δεκαπενταμελών συμβουλίων. Το εν λόγω σεμινάριο εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Comenius Regio 2013-2015 με θέμα: «Εκφοβισμός των Εφήβων: Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης στο σχολικό περιβάλλον Ελλάδας και Κύπρου». Στο τέλος της παρουσίασης που είχε θέμα «Οι μαθητές και τα προσωπικά δεδομένα» απαντήθηκαν και ερωτήσεις σχετικά με τη σχέση της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και του σχολικού εκφοβισμού στο διαδίκτυο. Επιπλέον, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης πραγματοποίησε παρουσίαση (ιστοδιάλεξη - webinar) με θέμα «Προστασία της ιδιωτικότητας - Ανωνυμοποίηση προσωπικών δεδομένων» στις 3 Δεκεμβρίου στους μεταπτυχιακούς φοιτητές της κατεύθυνσης «Ασφάλεια Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων» του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του τμήματος Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ενώ επίσης η ίδια παρουσίαση πραγματοποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου στους μεταπτυχιακούς φοιτητές της κατεύθυνσης «Υπολογιστικές και Διαδικτυακές Τεχνολογίες και Εφαρμογές» του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του τμήματος Πληροφορικής και Τηλεματικής στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν οι τεχνικές ανωνυμοποίησης που μπορούν να εφαρμοστούν κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Τέλος, η Ευφροσύνη Σιουγλέ πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Προσωπικά δεδομένα και διαδίκτυο» στο πλαίσιο της 1ης Εκπαιδευτικής Ημερίδας Καθηγητών-Συνδέσμων με τη Διεύθυνση ΔΕ Β΄ Αθήνας για το σχολικό εκφοβισμό στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Comenious Regio 2013-2015 (Σύμπραξη Comenius Regio 2013 «Εκφοβισμός των εφήβων: Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης στο σχολικό περιβάλλον Ελλάδας και Κύπρου»), η οποία πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Βριλησσίων, στις 26 Φεβρουαρίου.

Ενημερωτικά Δελτία

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της επικοινωνιακής πολιτικής της κατά τη διάρκεια του 2014, η Αρχή εξέδωσε τέσσερα νέα τεύχη (Ιανουάριος, Απρίλιος, Ιούλιος, Οκτώβριος) του Ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (διαθέσιμο και στην ιστοσελίδα της στην ενότητα «Επικαιρότητα») με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, απλές απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα (FAQ), χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους, σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και τέλος βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Δημοσίευση άρθρων

Μια σειρά άρθρων σχετικών με την προστασία των προσωπικών δεδομένων δημοσιεύθηκαν από στελέχη της Αρχής σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα. Τα εν λόγω άρθρα είναι τα εξής:

Αθανασιάδης, Η. (2014), «“Απόδραση” από το παρελθόν», medianalysis, 31 Αυγούστου 2014, online <http://medianalysis.net/2014/08/31/google_search/http://medianalysis.net/2014/08/31/google_search/> προσβάσιμο 2 Απριλίου 2015.

Ζωγραφόπουλος, Δ., (2014), «Η καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας οροθετικού εργαζομένου ως αθέμιτη διακριτική μεταχείριση. Παρατηρήσεις στην Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Ι.Β. κατά Ελλάδας, Απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2013», Το Σύνταγμα, 1-2/2014, σ. 451-513.

Λάτσιου, Χ., (2014), «Εισαγγελική παραγγελία και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας με αφορμή τη Γνωμοδότηση του Αντεισαγγελέα του ΑΠ 4/2014 – Το μήλον της Έριδος», ΕφημΔΔ 4/2014, σ. 469- 477.

Παναγοπούλου, Φ., (2014), «Διαδίκτυο των πραγμάτων και προστασία της ιδιωτικότητας», ΔιΜΕΕ 2014, σ. 346-358.

Παναγοπούλου, Φ., (2014), «Δικαίωμα γνώσεως δότη γεννητικού υλικού», Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου 2014, σ. 511-528.

Παναγοπούλου, Φ., Κανελλοπούλου-Μπότη, Μ., (2014), επιστημονική επιμέλεια του συλλογικού τόμου Βιοηθικοί Προβληματισμοί, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Παπαθανασόπουλος, Σ., Αθανασιάδης, Η., Ξενοφώντος, Μ., (2014), «Facebook και ιδιωτικότητα: αντίρροπες δυνάμεις;», Δημοσιογραφία-Columbia Journalism Review, τεύχος 4-5, σ. 6-9, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Με-

ταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Επικοινωνία και νέα Δημοσιογραφία» - Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις.

Limniotis, K., Panagopoulou, G., (2014) "Data Loss Prevention Systems: Security vs. Privacy", Annual Privacy Forum (APF) 2014, International Conference, Athens May 20-21, 2014. Opinion papers - Positions & views on different aspects of the proposed EU data protection reform package, pp. 11-13, organized by the European Union Agency for Network and Information Security (ENISA), EC DG CONNECT and the University of Piraeus, Department of Digital Systems.

Sideridis, A., Kardasiadou, Z., Yialouris, P.C., Zorkadis, V. (eds.), (2014), «E-Democracy, Security, Privacy and Trust in a Digital World», 5th International Conference, Greece, December 5-6, 2013. Revised Selected Papers, Springer, Volume 441.

Zografopoulos, D., (2014), "The Greek Presidency's progress on the data reforms", Data Guidance, 08/2014, online <http://www.e-comlaw.com/data-protection-law-and-policy/article_template.asp?Contents=Yes&from=dplp&ID=1264> προσβάσιμο 2 Απριλίου 2015.

Αθήνα, 24 Νοεμβρίου 2015

Ο Πρόεδρος
ΠΕΤΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004